Economic National Daily
आर्थिक
राष्ट्रिय दैनिक
Aarthik Dainik Pvt.Ltd.

◆ वर्ष १४ ◆ अङ्क ४२३८ ◆ २०८० फागुन २१ गते सोमबार ◆ नै.सं. ११४४ ◆ पृष्ठ ८+४ ◆ Monday, March 04, 2024 ◆ मूल्य रु. ५/- ◆ Web: www.aarthikdainik.com

नेपाल सरकार

वन तथा वातावरण मन्त्रालय

कोशी प्रदेश, झापा जिल्लाको मेचीनगर नगरपालिका वडा नं. १४, पाथीभराटोलमा प्रस्तावित होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (EIA) प्रतिवेदनमा राय सुझावको लागि आव्हान गरिएको

सार्वजनिक सूचना

प्रथम पटक प्रकाशित मिति २०८०।११।२१

श्री रोयल रिक्रियशन नेपाल प्रा.लि. प्रस्तावक रहेको कोशी प्रदेश, झापा जिल्लाको मेचीनगर नगरपालिका वडा नं. १४ पाथीभराटोलमा प्रस्तावित होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (EIA) प्रतिवेदन प्राप्त भएको छ।

प्रस्तावित होटलको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (EIA) प्रतिवेदन अनुसार होटलको पूर्वाधारहरुमा भूमिगत तल्ला सहित सात तल्लाको भवन रहने उल्लेख छ। यस होटलमा कुल १५८ पाहुना कोठामा ३०० शय्या रहने। विभिन्न स्तरका पाहुना कोठाहरु सहित बैङ्क्वेट हल, कन्फेरेन्स हल, मिटिङ्ग हल, ज्याकुजी, स्पा, स्टीम, साउना, मसाज, फिटनेस सेन्टर, स्विमिङ्ग पुल, लिफ्ट जस्ता सुविधाहरु सहित भिन्न क्षमता भएका व्यक्तिहरुको लागि विशेष पाहुना कोठा, शौचालय तथा Ramp को व्यवस्था रहने देखिन्छ। कुल जग्गाको क्षेत्रफल ४७,८५३.६१ वर्ग मिटर होटलका भवनको तल्लाको कुल क्षेत्रफल २३,८३८.१६ वर्ग मिटर, फ्लोर एरिया रेसियो (FAR) ०.४९, हरियाली क्षेत्र ३०%, खुला क्षेत्र ४३%, पार्किङ्ग १०% रहने देखिन्छ। होटल सञ्चालन चरणमा १,२५,००० लिटर दैनिक भूमिगत पानीको प्रयोग हुने देखिन्छ। होटलवाट प्रभावित क्षेत्रमा ७ घरपरिवार रहेको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ। जग्गा भाडामा लिई होटल निर्माण तथा सञ्चालनको लागि सम्झौता भएको देखिन्छ।

वातावरण संरक्षण नियमावली २०७७ को नियम ९ (६) वमोजिम यस प्रतिवेदनमा राय सुझाव दिनका लागि सर्वसाधारणले प्रतिवेदन उतार गर्न निल्ने व्यवस्था रहेकोले यो प्रतिवेदन निम्न स्थानहरूमा तथा यस मन्त्रालयको वेवसाइट www.mofe.gov.np मा समेत सार्वजनिक गरिएको छ। प्रतिवेदनमा उपयुक्त राय सुझाव प्राप्त भएमा यस मन्त्रालयले उक्त प्रस्ताव कार्यान्वयनका लागि स्वीकृति दिने क्रममा त्यस्ता राय सुझावहरुलाई समेत ध्यानमा राखिनेछ। उक्त प्रतिवेदनका सम्वन्धमा सर्वसाधारण व्यक्ति वा संस्थाको कुनै राय सुझाव भए यो सूचना प्रथम पटक प्रकाशन भएको मितिले सात (७) दिन भित्र आफ्नो लिखित रूपमा राय सुझाव निम्न ठेगानामा पठाइ दिनु हुन ससै सूचना द्वारा आव्हान गरिन्छ।

प्रतिवेदन अध्ययन वा उत्तार गर्न सकिने स्थानहरु:

श्री संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय, सिंहदरवार, काठमाडौं।
श्री नेपाल राष्ट्रिय पुस्तकालय, हरिहर भवन, ललितपुर।
श्री विभुवन विश्वविद्यालय, केन्द्रीय पुस्तकालय, किर्तिपुर, काठमाडौं।
श्री पुस्तकालय, संसद सचिवालय सिंहदरवार काठमाडौं।
श्री जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, झापा।
श्री मेचीनगर नगरपालिका, नगरकार्यपालिकाको कार्यालय झापा।
श्री मेचीनगर नगरपालिका, १४ नं. वडा कार्यालय, झापा।

राय सुझाव पठाउने ठेगाना

वन तथा वातावरण मन्त्रालय, वातावरण प्रभाव अध्ययन शाखा, सिंहदरवार काठमाडौं।
फो.नं., ०१-४२११५६७, ४२११९४६ फ्याक्स नं. ०१-४२११८६८
इमेल : info@mofe.gov.np

"होटल रोयल रिक्रियशन नेपाल"को

३०० शय्यामा सञ्चालनको लागि

वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन

मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १४, पाथीभरा टोल, झापा जिल्ला, कोशी प्रदेश

<u>प्रतिवेदन पेश गरिएको निकायको नाम र ठेगानाः</u>

नेपाल सरकार

श्री वन तथा वातावरण मन्त्रालय

सिंहदरबार, काठमाण्डौ, नेपाल

<u>मार्फतः</u>

श्री संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय

सिंहदरबार, काठमाण्डौ, नेपाल

<u>प्रतिवेदन पेश गर्ने निकायको नाम र ठेगानाः</u>

रोयल रिक्रियशन नेपाल प्रा.लि.

मेचीनगर नगरपालिका वडा नं. १०, धुलाबारी, झापा जिल्ला, कोशी प्रदेश

सम्पर्क नं.: ०२३-५४५१९३

ईमेलः pmittal1970@gmail.com

फागुन, २०८०

प्रतिवेदनको कार्यकारी सारांश

१. प्रस्ताव

श्री होटल रोयल रिक्रियशन नेपाल प्रा.लि.द्वारा कोशी प्रदेश, झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १४, पाथीभरा टोलमा राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय पर्यटकहरूलाई सेवा प्रदान गर्ने उद्देश्यका साथ पाँच तारे डिलक्स होटल निर्माण तथा सञ्चालन गर्ने प्रस्ताव गरिएको छ। प्रस्तावित होटलमा १५८ पाहुना कोठामा ३०० शय्याहरू रहने छन्। विभिन्न स्तरका पाहुना कोठाहरू सहित बेन्क्वेट हल, कन्फेरेन्स हल, मिटिङ्ग हल, ज्याकुजी, स्पा, स्टीम, साउना, मसाज, फिटनेस सेन्टर, स्विमिङ्ग पूल जस्ता सुविधाहरू पनि रहने छ।

२. कानुनी औचित्य

वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ को नियम ३ सँग सम्बन्धित अनुसूची ३ अन्तर्गतः

- घ.१ अनुसार १०० शय्याभन्दा बढीको होटल/रिसोर्ट निर्माण र सञ्चालनका लागि वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गर्नुपर्ने र प्रस्तावित होटलमा कुल ३०० शय्या संख्या हुने भएकोले;
- ज.२ अनुसार १०,००० वर्गमिटर क्षेत्रफल भन्दा माथिको Built Up Area वा Floor Area भएको आवासीय, व्यावसायिक वा आवासीय र व्यावसायिक दुवै प्रकृति भएको संयुक्त भवन निर्माण गर्नका लागि पनि वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गर्नुपर्ने र प्रस्तावित होटलको कुल Floor Area २३,८३८.१६ वर्ग मि. हुने भएकोले;
- ज.६ अनुसार २०,००० लिटर भन्दा बढी दैनिक भूमिगत पानीको प्रयोग हुने भवन निर्माण र सञ्चालनका लागि वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गर्नुपर्ने र प्रस्तावित होटलमा दैनिक १,२५,००० लिटर भूमिगत पानी खपत हुन सक्ने भएकोले वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन गरिएको हो।

३. अध्ययन विधि

यस वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार गर्ने क्रममा यस आयोजनासँग सम्बन्धित सन्दर्भ सामग्रीहरू पुनरावलोकन, प्रचलित नियम, कानुन पुनरावलोकन र प्रभावित क्षेत्रको विवरणको बारेमा जानकारी सङ्कलन गर्न स्थलगत निरीक्षण गरिएको छ। आयोजनाको भौतिक, जैविक,

सामाजिक-आर्थिक र सांस्कृतिक वातावरणको बारेमा जानकारी सङ्कलनको लागि वातावरण विज्ञ, सामाजशास्त्री र अन्य विज्ञ टोलीहरूद्वारा Walkthrough Survey/Direct Observation र सरोकारवालाहरूसँग छलफल गरिएको थियो।

यो वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि. अन्तर्गत होटल रोयल रिक्रिएशन नेपालका लागि मिति २०८०।०३।०६ मा श्री वन तथा वातावरण मन्त्रालयबाट क्षेत्र निर्धारण र कार्यसूची स्वीकृत भएको थियो। वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन अन्तर्गत सार्वजनिक सुनुवाइको लागि पूर्वाञ्चल राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा वि.सं. २०८०।०४।०२ मा सूचना प्रकाशित गरियो। मिति २०८०।०४।०६ मा आयोजना गरिएको सार्वजनिक सुनुवाइका बेलामा टिपोट गरिएको स्थानीयवासीबाट आएको सुझावलाई समावेश गर्दै प्रतिवेदन तयार गरिएको हो। तत् पश्चात् स्थानीयवासी, संघ—संस्था तथा सरोकारवालाहरूको यस होटल निर्माण तथा सञ्चालनबाट पर्न जाने प्रभावको बारेमा राय, सुझावका लागि वडा कार्यालय र अन्य संघ-संस्थाहरूमा सार्वजनिक सूचना टाँस गरी मुचुल्का लिइयो। सूचना टाँस भएपश्चात् मिति २०८०।०४।१० मा आर्थिक अभियान राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा राय सुझावका लागि ७ दिने सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरियो। तत् पश्चात् मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १४ को कार्यालयबाट सिफारिस पत्र सङ्कलन गर्न सो कार्यालयबाट मिति २०८०।०५।१५ गते सिफारिस लिईयो।

आयोजनाको निर्माण तथा सञ्चालन चरणमा आयोजना गतिविधिहरूको कारण हुने प्रभावको मूल्याङ्कन संघीय वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ मा दिईएका प्रावधानको आधारमा प्रभावहरूको प्रकृति, अवधि, सीमा र परिमाण सहित व्यवस्थित विश्लेषण गरिएको छ। उल्लिखित विधि अपनाई गरिएको प्रभाव मूल्याङ्कन पश्चात् उच्च महत्वको प्रभावको क्षति कम गर्न न्यूनीकरणका उपाय र सोको अनुगमन तथा व्यवस्थापन विधि तयार गरी अन्य आवश्यक विषयवस्तु समेत समावेश गरी पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार गरिएको हो।

४. विद्यमान वातावरणीय अवस्था

<u>भौतिक वातावरण</u>

भौगोलिक रूपमा २६°३८'५९.३५" उत्तरी अक्षांश र ८८°०४'३९.२०" पूर्वी देशान्तरमा अवस्थित छ, जुन समुद्री सतहबाट १२४ मिटर उचाइमा रहेको छ। आयोजना स्थल ग्रामीण

क्षेत्रमा पर्दछ। होटलको भवन निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएको जग्गा समतल खाली जमिन रहेको छ। माटो परीक्षणको प्रतिवेदन अनुसार यस क्षेत्रमा पाइने माटोमा सामान्य गरी silty sand, medium to dense gravel, pebble, cobble र boulder हरू भेटीयो। नेपालमा पाइने मौसमी क्षेत्रहरूको विशिष्टीकरणका दृष्टिकोणले आयोजना क्षेत्रमा उष्णप्रदेशीय किसिमको जलवायु (Tropical Climatic Zone) पाइन्छ। होटल क्षेत्रको सबैभन्दा नजिकको जलस्रोत हाडिया खोला, जुन आयोजनाको पश्चिमतर्फको सिमानासँगै जोडिएको छ।

वायुको गुणस्तर मापन गर्दा यस क्षेत्रको हावामा ३०.०२ $\mu g/m^3$ PM_{10}, २१.९८ $\mu g/m^3$ $PM_{2.5}$, ४९१.५४ $\mu g/m^3$ Carbon Dioxide (CO_2), ०.०१९ $\mu g/m^3$ Formaldehyde (HCHO) रहेको पाइयो। ध्वनिको औसत स्तर (Leq) दिउँसोको समयमा ४३.६ डेसिबल र रात्रिको समयमा ३८.७ डेसिबल रहेको पाइयो। पानीको गुणस्तरका लागि प्रयोगशाला परीक्षणबाट प्राप्त नतिजालाई हेर्दा मापदण्डले तोकेका सबै मानकहरूमा Turbidity र Iron को मात्रा तोकिएको सीमाभन्दा बढी रहेको पाइयो।

<u>जैविक वातावरण</u>

होटल क्षेत्र कुनै पनि राष्ट्रिय निकुञ्ज, वन्यजन्तु आरक्षण क्षेत्र, शिकार आरक्षण क्षेत्र, आधिकारिक रूपमा मान्यता प्राप्त संरक्षण क्षेत्र वा स्थानीय मान्यता प्राप्त पारिस्थितिक सम्वेदनशील क्षेत्र भित्र वा वरपर पर्दैन। भवन निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएको जग्गा हाल खाली रहेको छ र यस वरपर कुनै वनहरू रहेको छैन। होटल क्षेत्र वरपर साल, सिसौ, सुपारी, नरीवल, कदम जस्ता रूखहरू पाइन्छ भने यस क्षेत्रमा धान, मकै, गहुँ, तोरी जस्ता बालीहरू लगाईन्छ।

<u>सामाजिक-आर्थिक र सांस्कृतिक वातावरण</u>

होटलबाट प्रभावित क्षेत्रमा सात घरपरिवारहरू रहेका छन्, जसमा १५ घरपरिवार प्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्रमा र २५ घरपरिवार अप्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्रका रहेका छन्। आयोजना प्रस्तावित क्षेत्रको प्रभावित क्षेत्रमा सबै भन्दा धेरै जनसंख्या ब्राह्मण जातिको रहेको छ भने दुवै क्षेत्रमा महिलाको तुलनामा पुरूषको जनसङ्ख्या कम रहेको छ। प्रभावित सबै घरपरिवारहरूमा आधुनिक शौचालय सुविधा रहेको छ भने खानेपानीका लागि नगरपालिकाद्वारा वितरित खानेपानीको सुविधा रहेको छ। स्थलगत अध्ययनका क्रममा आयोजना प्रभावित क्षेत्रमा खाना पकाउनका लागि अधिकांश घरपरिवारहरूले एल.पी. ग्याँस प्रयोग गर्दछन् भने दाउरा र नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा वितरित राष्ट्रिय प्रशारण लाइनको विजुलीबाट पनि खाना पकाउने गरेको जानकारी प्राप्त भयो।

५. प्रभावहरूको पहिचान

निर्माण चरण	*सञ्चालन चरण*
सकारात्मक प्रभाव	
• रोजगारीको अवसर	• रोजगारीको अवसर • पर्यटन विकास • स्थानीय आर्थिक गतिविधिमा वृद्धि • राजस्व सङ्कलन • सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत स्थानीय समुदायका लागि गरिने सहयोग
नकारात्मक प्रभाव	
भौतिक वातावरण	
• ठोस तथा तरल फोहोर व्यवस्थापन • प्रकोप सम्बन्धी प्रभाव • निर्माण सामग्रीको ढुवानी तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी चुनौती • अधिक ऊर्जा आवश्यकता • ध्वनि प्रदूषण • उच्च पानी उपभोग सम्बन्धित प्रभाव • जल प्रदूषण • वायु प्रदूषण • छिमेकी पूर्वाधारमा प्रभाव	• तरल फोहोर उत्पादनसँग सम्बन्धित प्रभाव • ठोस फोहोर उत्पादनसँग सम्बन्धित प्रभाव • प्रकोप सम्बन्धी प्रभाव • उच्च पानी उपभोग सँग सम्बन्धित प्रभावहरू • उच्च ऊर्जा खपत • वायु प्रदूषण • यातायात व्यवस्थापन सम्बन्धी चुनौती • ध्वनि प्रदूषण
जैविक वातावरण	
• होटल परिसरमा हरियालीको संरक्षण तथा व्यवस्थापन	
सामाजिक, आर्थिक तथा सांस्कृतिक वातावरण	
• बालबालिकाको श्रम शोषण तथा ज्यालामा गरिने भेदभाव • कार्यस्थलमा हुने यौन जन्य दुर्व्यवहार • संक्रामक रोगहरूबाट पर्न सक्ने प्रभाव • स्थानीयवासीको गुनासो • व्यवसायजन्य सुरक्षा तथा स्वास्थ्यको जोखिम	• स्थानीयवासीहरूको गुनासो • व्यवसायजन्य सुरक्षा तथा स्वास्थ्यको जोखिम • होटलभित्र र वरपर क्षेत्रको स्वास्थ्य तथा सरसफाइ • कार्यस्थलमा हुने यौन जन्य दुर्व्यवहार • संक्रामक रोगहरूबाट पर्न सक्ने प्रभाव • खाद्यान्न गुणस्तर

निर्माण चरण	*सञ्चालन चरण*
	• बहु जातीयता, संस्कृति, धर्मका व्यक्तिहरूको प्रवाह • आगन्तुकहरूको सुरक्षा

६. बढोत्तरीका उपायहरू

- स्थानीय मानिसहरूलाई क्षमता अनुसार रोजगारीको अवसरहरू दिईनेछ।
- पर्यटकहरूलाई सबै प्रकारका सुविधाहरू समयको माग अनुसार प्रदान गरिनेछ।
- होटल सञ्चालन वापत संघीय तथा स्थानीय तहलाई बुझाइने राजस्वबाट संघ तथा स्थानीय तहको राजस्व सङ्कलनमा टेवा पुग्नेछ।
- सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत स्थानीय समुदायका लागि समुदाय आधारित कार्यक्रम र गतिविधिहरू जस्तै स्वास्थ्य, शिक्षा, सरसफाइ, धार्मिक, सांस्कृतिक सम्पदा संरक्षण गर्न सहयोग, नजिकको पहुँच सडकहरूको मर्मतमा भाग लिई नेपाल सरकारको नियम बमोजिम सहयोग गरिनेछ।

७. वातावरणीय प्रभाव न्यूनीकरण उपायहरू

<u>भौतिक वातावरणः निर्माण चरण</u>

- निर्माण स्थलबाट उत्पन्न हुने तथा कामदारहरूबाट ठोस तथा तरल फोहोर तोकिएको ठाउँमा सङ्कलन गरिनेछ र सम्बन्धित विक्रेताहरूलाई बेचिनेछ।
- भूमिगत तल्ला निर्माण गर्दा निस्कने माटोलाई जमिन सम्याउन प्रयोग गरिनेछ।
- निर्माण स्थलबाट उत्पन्न हुने तरल फोहोरलाई sedimentation pit मा राखेर थिग्रिए पश्चात् मात्र सोक पिटमा विसर्जन गरिनेछ।
- निर्माण कार्य गर्दा सम्पूर्ण कामदारहरूलाई हेल्मेट, बुट, पन्जा, चस्मा जस्ता व्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू लगाउन निर्देशन दिईनेछ। प्रकोपको समयमा सुरक्षित बहिर्गमनका लागि कामदारहरूलाई अभिमुखीकरण दिइनेछ।
- राष्ट्रिय भवन संहिता, २०६० को पालना गरेर भवन निर्माण गरिनेछ।
- भवनको निर्माण अवधिमा आवश्यक निर्माण सामग्रीहरूको भण्डारण होटलको स्वामित्वमा रहेको जग्गा भित्र नै गरिनेछ।
- उच्च ध्वनि निस्कने निर्माण कार्यहरू रात्रिकालीन समयमा गरिने छैन। निर्माण कार्य निर्धारित समय ७:०० देखि १९:०० सम्म मात्र गरिनेछ।

- निर्माण क्षेत्रलाई पूर्ण रूपमा घेरेर मात्र निर्माण कार्य गरिनेछ। निर्माण कार्य गर्दा सेफ्टी नेटको प्रयोग र protection works हरू गरेर मात्र गरिनेछ। यदि कुनै निर्माण गतिविधिको कारण केही क्षति भएको खण्डमा उक्त क्षतिको क्षतिपूर्ति गरिनेछ।
- निर्माण सामग्री आयोजना स्थलबाट नजिक रहेका बिक्री केन्द्रहरूबाट निर्माण सामग्री खरिद गरिनेछ र खरिद गर्नु अघि त्यस्को गुणस्तरको बारेमा बुझेर खरिद गरिनेछ।
- निर्माण सामग्री बिक्री वितरण गर्ने व्यक्ति तथा कम्पनीको आधिकारिकता जाँच गरी आधिकारिक रूपमा बिक्री गरिने निर्माण सामग्रीहरू मात्र खरिद गरिनेछ।
- निर्माण सामग्रीहरूको ढुवानी गर्दा निर्माण सामग्रीलाई प्लास्टिक वा त्रिपालले छोपिनेछ। निर्माण सामग्री ढुवानी गर्दा ढुवानी गर्ने साधनको तोकिएको क्षमता अनुसार मात्र गरिनेछ। चालकहरूलाई सचेतना दिई हर्नको प्रयोगलाई निषेध गरिनेछ।
- ढुवानी तथा अनलोडिङ्ग अपलोडिङ्गको लागि समय तालिका (७:०० देखि १९:०० सम्ममात्र) बनाई पूर्ण रूपमा पालना गरिनेछ।
- वातावरणमैत्री उपकरणहरूको प्रयोगलाई बढावा दिन डिजेलको प्रयोगलाई न्यूनीकरण गरिनेछ भने नवीकरणीय ऊर्जा जस्तै विद्युतको प्रयोग गरिनेछ।
- निर्माण सामग्री भण्डारण गर्दा प्रयोग नहुने बेला प्लास्टिक वा त्रिपालले छोपिनेछ र निर्माण स्थलमा दिनको दुई पटक पानी छर्किनेछ।
- डिजेल जेनरेटरको स्ट्याक उचाइ कम्तिमा १५ मिटर निर्धारण गरिनेछ। डिजेल जेनेरेटर तथा सवारी साधनको आवधिक मरम्मत गरी नेपाल सरकारले तोकेको वायुप्रदूषण मापदण्ड भित्र पर्ने गरी मात्र प्रयोग गरिनेछ।

<u>भौतिक वातावरणः सञ्चालन चरण</u>

- शौचालयबाट निस्कने फोहोर तथा भान्सा, बाथरूम, सरसफाइ गर्दा निस्कने फोहोर पानीको प्रशोधनको लागि STP (१,५०,००० लिटर क्षमता) निर्माण गरिनेछ।
- भान्साबाट निस्कने तरल फोहोरबाट तेलीय तथा बोसोजन्य फोहोर जम्मा गर्न ग्रिज ट्र्यापको प्रयोग गरिनेछ र सो तेललाई सम्बन्धित विक्रेतालाई बेचिनेछ।
- फोहोर पानी पाइपको चुहावट नियन्त्रण गर्न समय समयमा मर्मत र अनुगमन गरिनेछ। फोहोर पानीको विसर्जन गर्दा नेपाल सरकारले लागू गरेको सार्वजनिक ढलहरूमा पठाउने औद्योगिक एफ्लुएन्टको मापदण्ड बमोजिम मात्र विसर्जन गरिनेछ।
- प्रत्येक कोठाहरू र बाथरूममा फोहोर सङ्कलनका लागि फोहोर राख्ने भाँडोको व्यवस्था गरिनेछ।

- फोहोर व्यवस्थापनको लागि नगरपालिकासंग सम्झौता गरिनेछ। भान्साबाट निस्कने कुहिने फोहोरलाई कम्पोष्ट मल बनाई होटलको बगैंचामा नै प्रयोग गरिनेछ भने पकाएको फोहोरलाई पशुपालन व्यवसाईहरूलाई दिईनेछ। कुहिने फोहोरबाट आउने गन्धलाई न्यूनीकरण गर्न फोहोर सङ्कलन गर्ने कोठामा AC को व्यवस्था गरिनेछ।
- ४० माइक्रोन भन्दा कमको प्लाष्टिक झोलाको प्रयोग प्रतिबन्धित गरिनेछ भने कपडाको झोलाको प्रयोगलाई बढावा दिईनेछ।
- प्रत्येक तल्लामा फायर सेफ्टी उपकरण जस्तै फायर एक्स्टिङ्गुयुसर सिलिन्डर, होज रिल, दुईवटा फायर होज रिल, प्रत्येक सुत्ने कोठामा स्मोक डिटेक्टर र फायर अलार्मको व्यवस्था, प्रत्येक तल्लामा आपतकालीन अवस्थाको लागि वैकल्पिक बहिर्गमनको व्यवस्था, चौबिसै घण्टा सुरक्षाकर्मीको व्यवस्था, प्रत्येक कोठा, स्टाफ कक्ष तथा होटल भित्र अन्य सार्वजनिक स्थलहरूमा आपतकालीन अवस्थामा बाहिर निस्कने सुरक्षित बहिर्गमन योजनाको एक प्रति, ईमरजेन्सी टेलिफोन नम्बरहरू, होटलको मुख्य प्रवेश द्वार र अन्य सार्वजनिक स्थलहरूमा सि.सि.टि.भी. को व्यवस्था गरिनेछ।
- बोरिङ्गको पानी प्रयोग गर्दा आवश्यक रहेको खण्डमा सम्बन्धित निकायबाट स्वीकृति पश्चातमात्र प्रयोग गरिएको छ। होटलको खुला जमिन र हरियाली क्षेत्रमार्फत प्राकृतिक रूपमा जमिन पुनर्भरण हुनेछ।
- प्रयोग गरिसकेको पानीलाई STP मार्फत प्रशोधन गरिनेछ र सो पानीलाई सरसफाइ प्रयोजन र फ्लशिङ्गका लागि प्रयोग गरिनेछ। यस STP बाट निस्कने Sludge लाई मलको रूपमा प्रयोग गर्न स्थानीय कृषकहरूलाई बेचिनेछ।
- डिजेल जेनेरेटर तथा सवारी साधन खरिद गर्नु परे नेपाल सरकारले तोकेको वायु प्रदूषण मापदण्डभित्र पर्ने गरी मात्र खरिद गरिनेछ। भान्साबाट हुने वायु प्रदूषणलाई न्यूनीकरण गर्न सकेसम्म विद्युतीय उपकरण तथा इन्धनका लागि एल.पि.जी.को प्रयोग गरिनेछ। सवारी साधन र डिजेल जेनेरेटर सेटहरूको आवधिक मर्मत गरिनेछ।
- विद्युतीय ऊर्जा खपत न्यूनीकरणका लागि वातावरणमैत्री उपकरणहरूको प्रयोगलाई बढावा दिइनेछ। वातावरणमैत्री तथा ऊर्जा खपत कम हुने एल.इ.डी. बल्बहरूको प्रयोग गरिनेछ। होटलमा सम्पूर्ण झ्यालहरूमा double glazed सिसा राखिनेछ।
- उच्च आवाज क्षेत्रहरूमा काम गरिरहेका कामदार, प्लम्बिङ्ग, ईलेक्ट्रिक क्षेत्रमा संलग्न कामदारका लागि व्यक्तिगत सुरक्षात्मक उपकरण (PPE) को प्रावधान गरिनेछ।

- ध्वनि प्रदूषण हटाउन होटल परिसरभित्र हर्नको प्रयोगमा कडाइका साथ प्रतिबन्ध लगाईनेछ। होटलको पार्किङ्ग नजिकै छुट्टै स्थानको छनोट गरी Super Silence type को जेनरेटर प्रयोग गरिनेछ।

जैविक वातावरण

- होटल वरपर खाली ठाउँहरूमा विभिन्न प्रजातीका रूख बिरूवाहरू रोपी हरियाली कायम गरिनेछ।

सामाजिक-आर्थिक र सांस्कृतिक वातावरणः निर्माण चरण

- निर्माण चरणमा कामदारहरूको व्यक्तिगत सुरक्षामा साधनहरू जस्तै हेल्मेट, बुट, चस्मा, मास्क, सेफ्टी बेल्टको प्रयोगलाई अनिवार्य गरिनेछ। स्वास्थ्य सम्बन्धी जोखिम न्यूनीकरण तथा सतर्कताका लागि विभिन्न साइनबोर्ड, पर्याप्त बत्ती तथा भवनको रंगरोगन कार्य गर्दा सेफ्टी नेटको व्यवस्था गरिनेछ।
- निर्माण कामदारहरुलाई स्वास्थ्य बिमा, प्राथमिक उपचार किट, सुरक्षित पिउने पानी र पर्याप्त शौचालय जस्ता स्वास्थ्य सुरक्षाहरु प्रदान गरिनेछ। विभिन्न साइनबोर्ड, पर्याप्त बत्ती तथा भवनको रंगरोगन कार्य गर्दा सेफ्टी नेटको प्रयोग गरिनेछ। कुनै पनि प्रकारको सरुवा रोग वा महामारी बाट बच्नको लागी सावधानी अपनाईनेछ।
- श्रम ऐन, २०७४ तथा बाल श्रम (निषेध र नियमित गर्ने) ऐन, २०५६ लाई पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ। समान कामको समान तलबको कार्यान्वयन गरिनेछ।
- यदि कसैलाई संक्रामक रोग लागेमा निजलाई निको नहुन्जेल कामबाट छुट्टी दिईनेछ। साथै उपचारको लागि प्रबन्ध गरिनेछ।
- गुनासो व्यवस्थापनको लागि गुनासो सुन्ने अधिकारी तोकिएको छ भने गुनासो पेटिका तथा विद्युतीय माध्यमबाट पनि प्राप्त गुनासोहरू सम्बोधन गरिनेछ।

सामाजिक-आर्थिक र सांस्कृतिक वातावरणः सञ्चालन चरण

- होटल सञ्चालनका लागि प्रशिक्षित र कुशल कर्मचारीहरूको नियुक्ति र स्थानीयहरूलाई प्राथमिकता दिईनेछ। प्राथमिक उपचार किट (First Aid Kit) र स्वास्थ्य बिमाको प्रावधान गरिनेछ। प्रकोपको समयमा आपतकालीन बहिर्गमन ढोकाबाट सुरक्षित खुल्ला स्थानमा भेला गरिनेछ।

- सामुदायिक स्वास्थ्य र सरसफाइ अभ्यासहरूको बारेमा कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिइनेछ।
- खाद्यान्नको लागि प्रयोग हुने उपकरण तथा भाँडाहरू प्रत्येक प्रयोग पश्चात सफा गरिनेछ।
- खाना पकाउन प्रयोग गरिने पानी राष्ट्रिय खानेपानी गुणस्तर मापदण्डले सुझाए बमोजिमको गुणस्तरको प्रयोग गरिनेछ।
- खाद्य सामग्रीहरूको expiration date जाँच गरिनेछ। म्याद समाप्त भएको Packaged खाद्यान्न सम्बन्धित विक्रेताको policy बमोजिम फिर्ता गरिनेछ भने बाँकी सामग्रीलाई सो को प्रकृति अनुसार व्यवस्थापन गरिनेछ।
- मुख्य प्रवेशद्वारमा सुरक्षा चौकीदारद्वारा प्रवेशद्वार नियन्त्रण गरिनेछ। अवैध गतिविधिहरूको निरीक्षणका लागि मुख्य प्रवेशद्वार, लबी र अन्य सार्वजनिक क्षेत्रहरूमा सी.सी.टी.भी.को स्थापना गरिनेछ। सार्वजनिक क्षेत्र र लबी, रिसेप्सन आदिमा सुरक्षा हटलाइन नम्बरहरू (नजिकको प्रहरी चौकी) प्रदर्शन गरेर राखिनेछ।
- श्रम ऐन, २०७४ तथा बाल श्रम (निषेध र नियमित गर्ने) ऐन, २०५६ लाई पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ। समान कामको समान तलबको कार्यान्वयन गरिनेछ।
- यदि कसैलाई संक्रामक रोग लागेमा निजलाई निको नहुन्जेल कामबाट छुट्टी दिईनेछ। साथै उपचारको लागि प्रबन्ध गरिनेछ।
- गुनासो व्यवस्थापनको लागि grievance redress committee को गठन गरिनेछ र गुनासो सुन्ने अधिकारी पनि तोकिनेछ र मुख्यद्वारमा गुनासो पेटिका राखिनेछ। Grievance Redress Mechanism बमोजिम विभिन्न स्रोतहरुबाट प्राप्त गुनासो दर्ता गरिनेछ र प्रस्तावकद्वारा यसको न्यूनीकरणको लागि स्थानीय व्यक्तिहरूसँग छलफल गरेर आवश्यक कदम अपनाइनेछ।

उल्लिखित न्यूनीकरणका उपायहरू अवलम्बन गर्न प्रस्तावकद्वारा वातावरणीय व्यवस्थापन एकाइ गठन गरिनेछ र आवश्यक कार्यहरू वातावरणीय व्यवस्थापन एकाइका टोली नेता वा वातावरण अधिकृत मार्फत गरिनेछ। यस प्रतिवेदनमा उल्लिखित न्यूनीकरणका उपायहरू अवलम्बन गर्न कुल अक्षरेपी रू. पाँच लाख नब्बे हजार मात्र एक पटकको खर्चको रूपमा विनियोजन गरिएको छ। साथै सञ्चालन अवधिमा वार्षिक कुल अक्षरेपी रू. नौ लाख नब्बे हजार मात्र न्यूनीकरणको लागि व्यवस्थापकीय खर्च हुने देखिन्छ। त्यस्तै सामाजिक उत्तरदायित्वका लागि नेपाल सरकारको नियम अनुसार बजेटको व्यवस्था गरिनेछ।

८. वातावरणीय व्यवस्थापन योजना

यस वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनमा प्रभावहरूको व्यवस्थापन योजना, अनुगमन योजना संलग्न गरी वातावरणीय व्यवस्थापन योजना तयार गरिएको छ। यस योजनामा नेपालमा विद्यमान प्रदूषण मापदण्डहरूलाई समेत मध्यनजर राखी सो सम्बन्धीको व्यवस्था समेत उल्लेख गरिएको छ। साथै वातावरणीय व्यवस्थापन प्रारूप अन्तर्गत अनुगमन गर्नुपर्ने दायित्वहरूलाई प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएको छ। वातावरणीय अनुगमनका लागि लाग्ने खर्च प्रस्तावकको हुनेछ।

९. निष्कर्ष

यस वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कनको सिलसिलामा होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको निर्माण तथा सञ्चालन चरणमा हुन सक्ने वातावरणीय प्रभावहरूको लेखाजोखा गरी त्यस्ता वातावरणीय प्रभावहरूलाई घटाउन विभिन्न न्यूनीकरणका उपायहरू प्रस्तुत गरिएको छ। यस प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसारको वातावरणीय प्रभाव न्यूनीकरणका उपायहरू अवलम्बन गर्ने तथा प्रस्तावित वातावरणीय व्यवस्थापन योजना अनिवार्य रूपमा लागू गरिनेछ। साथै वातावरणीय अनुगमन समेत यस प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसार समय समयमा गरिनेछ। प्रस्तावकद्वारा स्थानीय प्रभावित व्यक्तिहरू, सरोकारवाला संघ संस्थाहरूसँग आपसी समन्वय कायम राखी यस वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका प्रभाव न्यूनीकरणका उपायहरू अवलम्बन गर्ने तथा सो को नियमित अनुगमन गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछ।

संक्षेपीकृत शव्दहरू र तिनका विस्तृत रूप

ई.सं.	ईस्वी सम्बत्
गा.वि.स.	गाउँ विकास समिति
नं.	नम्बर
ने.रू.	नेपाली रूपैयाँ
प्रा.लि.	प्राइभेट लिमिटेड
वा.प्र.मू.	वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन
वि.सं.	विक्रम सम्वत्

Acronyms and Abbreviations

A.C.	Air Conditioner
BOD	Biological Oxygen Demand
CCTV (सि.सि.टि.भी.)	Closed-Circuit Television
CBS	Central Bureau of Statistics
CFL(सी.एफ.एल.)	Compact Fluorescent Lamp
CGI	Corrugated galvanised iron
DHM	Department of Hydrology and Meteorology
EIA	Environmental Impact Assessment
EPA	Environmental Protection Act
EPR	Environmental Protection Rule
FAR	Floor Area Ratio
GoN	Government of Nepal
KUKL	Kathmandu Upatyaka Khanepani Limited
LED (एल.ई.डी.)	Light Emitting Diode
L.P.G.	Liquified Petroleum Gas
NBC	National Building Code
NO_x	Nitrogen Oxide
PPE	Personal Protective Equipment
PM	Particulate Matter
SO_2	Sulphur Dioxide
STP	Sewage Treatment Plant
TSP	Total Suspended Particles

एकाइ

कि.मि.	किलोमिटर
के.जी.	किलोग्राम
के.भि.ए.	किलो भोल्ट एम्पियर
मि.	मिटर
लि.	लिटर
व.मि.	वर्ग मिटर
%	प्रतिशत

विषय सूची

अनुसूचीहरू

तालिकाहरू

चित्रहरू

परिच्छेद १: प्रतिवेदन तयार गर्ने व्यक्ति वा संस्थाको नाम र ठेगाना

१.१ प्रस्तावक

होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको प्रस्तावक रोयल रिक्रियशन नेपाल प्रा.लि. रहेको छ। यस कम्पनीको नाम र ठेगाना यस प्रकार छ :

रोयल रिक्रियशन नेपाल प्रा.लि.
मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १०, धुलाबारी, झापा जिल्ला, कोशी प्रदेश
आधिकारिक व्यक्तिको नाम: प्रदिप मित्तल
सम्पर्क नं:. ०२३-५४५१९३
इमेलः pmittal1970@gmail.com

१.२ परामर्शदाता

प्रस्तावकद्वारा प्रस्तावित होटलको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन गर्ने जिम्मेवारी सस्टेनेबल भेन्चर्स प्रा.लि. लाई दिईएको छ, जसको ठेगाना यस प्रकार रहेको छः

सस्टेनेबल भेन्चर्स प्रा.लि.
काठमाण्डौ महानगरपालिका, वडा नं. १०, बानेश्वर, काठमाण्डौ जिल्ला, बागमती प्रदेश
सम्पर्क नं:. ०१–५१७२२२६
इमेलः svsnepal@gmail.com

यस वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार गर्ने क्रममा निम्न बमोजिमको अध्ययन टोली संलग्न गरिएको थियोः

तालिका १: अध्ययन टोली

क्र.सं.	नाम	पद	शैक्षिक योग्यता	अनुभव
१.	डा. माधव गिरी	टोली नेता	विद्यावारिधी (वातावरण विज्ञान)	२५ EIA, १७५ IEE
२.	तुल्सी गिरी	समाजशास्त्री	स्नातकोत्तर (समाजशास्त्र)	२५ EIA, १७५ IEE
३.	प्रज्वल किजु	स्ट्रक्चरल ईन्जिनियर	स्नातकोत्तर (स्ट्रक्चरल ईन्जिनियरिङ्ग)	४ IEE
४.	सुजन श्रेष्ठ	जैविक विविधता विज्ञ	स्नातकोत्तर (जैविक विविधता तथा वातावरणीय व्यवस्थापन)	२ EIA, ६ IEE, ७ BES
५.	नमुना कंडेल	वातावरण विज्ञ	स्नातकोत्तर (वातावरण विज्ञान)	२ EIA, ६ IEE
६.	सुरज क्षेत्री	वातावरण अधिकृत	स्नातक (वातावरण विज्ञान)	२ EIA, ६ IEE

१.३ वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कनको कानुनी औचित्य

वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ को दफा ३, उपदफा २(क) अनुसार प्रचलित कानुन बमोजिम संघको अधिकारक्षेत्रभित्र पर्ने विषयसँग सम्बन्धित विकास निर्माण सम्बन्धी कार्य वा आयोजनाहरूको वातावरणीय अध्ययन संघ अन्तर्गत गर्नुपर्छ। नेपालको संविधान अनुकूल बनाउन केही नेपाल ऐनलाई संशोधन गर्ने ऐन, २०७५ को दफा ३४, उपदफा २ अन्तर्गत पर्यटन ऐनको दफा १४, उपदफा १ संशोधन गरिएको छ, जसमा तारे स्तरको होटल, बुटिक होटल तथा रिसोर्टहरू संघको क्षेत्राधिकार भित्र पर्ने उल्लेख छ। होटल रोयल रिक्रियशन नेपाल पाँच तारे डिलक्स होटलको रूपमा सञ्चालन गर्ने योजना रहेकोले प्रस्तावित होटलको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन संघ अन्तर्गत गर्न लागिएको हो।

वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ को नियम ३ सँग सम्बन्धित अनुसूची ३ अन्तर्गतः

- घ.१ अनुसार १०० शय्याभन्दा बढीको होटल/रिसोर्ट निर्माण र सञ्चालनका लागि वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गर्नुपर्ने र प्रस्तावित होटलमा कुल ३०० शय्या संख्या हुने भएकोले;
- ज.२ अनुसार १०,००० वर्गमिटर क्षेत्रफल भन्दा माथिको Built Up Area वा Floor Area भएको आवासीय, व्यावसायिक वा आवासीय र व्यावसायिक दुवै प्रकृति भएको संयुक्त

भवन निर्माण गर्नका लागि पनि वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गर्नुपर्ने र प्रस्तावित होटलको कुल Floor Area २३,८३८.१६ वर्ग मि. हुने भएकोले;

- ज.६ अनुसार २०,००० लिटर भन्दा बढी दैनिक भूमिगत पानीको प्रयोग हुने भवन निर्माण र सञ्चालनका लागि वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गर्नुपर्ने र प्रस्तावित होटलमा दैनिक १,२५,००० लिटर भूमिगत पानी खपत हुन सक्ने भएकोले वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन गरिएको हो।

१.४ वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कनका उद्देश्यहरू

वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कनको मुख्य उद्देश्य भनेको भौतिक, जैविक, सामाजिक, आर्थिक र सांस्कृतिक वातावरणमा प्रस्ताव विकास र सञ्चालनसँग सम्बन्धित प्रभावहरूलाई न्यूनीकरण गर्दै आयोजनाको दिगोपन सुनिश्चित गर्नु हो। वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ र वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ को मातहतमा रहेर प्रस्तावित होटलको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गरिएको छ। प्रस्तावित होटलको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययनका उद्देश्यहरू निम्नानुसार छन्:

- प्रस्तावित होटल क्षेत्रको विद्यमान भौतिक, रासायनिक, जैविक, सामाजिक, आर्थिक र सांस्कृतिक आधारभूत वातावरणीय अवस्था कस्तो छ पहिचान गर्ने।
- प्रस्तावित होटल क्षेत्रको भौतिक, जैविक र सामाजिक वातावरणमा परिरहेको लाभदायक र प्रतिकूल प्रभावहरूको पहिचान, भविष्यवाणी र मूल्याङ्कन गर्ने।
- वातावरणीय प्रभावहरूको महत्त्वको मूल्याङ्कन गर्ने।
- प्रतिकूल प्रभावहरूलाई कम गर्न न्यूनीकरणका उपाय र लाभदायक प्रभावहरू बढाउन बढोत्तरीका उपायहरू उल्लेख गर्ने।
- अनुगमन लागत र योजना सहित वातावरणीय व्यवस्थापन योजना तयार गर्ने।
- सार्वजनिक सुनुवाइको बैठकमा प्रस्ताव विकास क्षेत्रका सम्बन्धित सरोकारवालाहरूलाई प्रतिवेदन निष्कर्षहरू प्रस्तुत गर्ने र प्रस्ताव विकासको सम्बन्धमा उनीहरूका सल्लाह र सुझावहरू लिने।

१.५ अध्ययनको सीमा तथा सम्बन्धित अन्य कुरा

प्रस्तावित होटलको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन कार्य गर्दा प्रस्तावित आयोजनाको सिमानाबाट ५० मिटर अर्धव्यासको क्षेत्रलाई प्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्र तथा प्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्रबाट

५० मिटरको अर्धव्यासको क्षेत्रलाई अप्रत्यक्ष प्रभाव क्षेत्रको रूपमा अध्ययन गरी आयोजना कार्यान्वयन हुँदा त्यस क्षेत्रको भौतिक र रासायनिक, जैविक र सामाजिक-आर्थिक तथा सांस्कृतिक वातावरणमा पर्न सक्ने नकारात्मक असरलाई वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ को आधारमा प्रभावको स्थान, परिमाण, सीमा, अवधिको आधारमा मूल्याङ्कन गरी आवश्यक रोकथाम तथा न्यूनीकरणका उपायहरू सुझाव गरिएको छ।

परिच्छेद २: प्रस्तावको परिचय

२.१ भूमिका

प्राकृतिक र सांस्कृतिक सम्पदाको कारण नेपालमा पर्यटन क्षेत्रको विकासको ठुलो सम्भावना रहेको छ। नेपालको धरातलीय स्वरूप हिमाल, पहाड, तराई तथा यहाँका प्राकृतिक स्रोत नदी, नाला, तालतलैया, वन, जंगल, वन्यजन्तुहरूको विविधता, सुन्दर हिमालका परिदृश्य र अद्वितीय संस्कृति मुख्य पर्यटक आकर्षणका स्रोतहरू हुन्। प्राकृतिक र सांस्कृतिक सम्पदाको धनी देश नेपालमा पर्यटकको आगमन दिनदिनै बढ्दै गएको छ। नेपालको पर्यटन नीति २०६५, पर्यटन ऐन, २०३५ तथा त्यसको संसोधन २०४२ र २०५३ ले पनि पर्यटनलाई राष्ट्रिय प्राथमिकताका विकास सम्भाव्यताका क्षेत्रहरूमा एउटा महत्वपूर्ण क्षेत्रको रूपमा राखेको छ।

पर्यटन विकासका लागि सुविधा सम्पन्न होटल तथा रिसोर्टको प्रमुख भूमिका हुन्छ। पर्यटन क्षेत्रको सबैभन्दा छिटो बढिरहेको क्षेत्र Hospitality Sector हो। नेपालको पर्यटन तथ्याङ्क, २०२२ अनुसार नेपालमा वि.सं. २०७९ सम्म तारेस्तरको होटलको सङ्ख्या १७३ रहेको छ, जुन पछिल्लो वर्षको तथ्याङ्कभन्दा बढी (वि.सं.२०७८ मा १६२) रहेको छ। तारेस्तर बाहेक पर्यटकस्तरीय होटल, लज तथा रिसोर्टको सङ्ख्या १,२२८ रहेको छ। त्यस्तै होटलहरूमा रहेको शय्या सङ्ख्या २०७८ को तुलनामा १०.२ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ। यसले कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा प्रत्यक्ष योगदान पुऱ्याउनुका साथै ठुलो संख्यामा मानिसहरूलाई रोजगारीको अवसर पनि प्रदान गर्दछ। सुविधा सम्पन्न होटलको उपस्थितिले राष्ट्रिय तथा स्थानीय क्षेत्रको अर्थतन्त्रमा ठुलो योगदान पुऱ्याउँदछ।

२.२ प्रस्तावको विवरण

श्री रोयल रिक्रियशन नेपाल प्रा.लि.द्वारा कोशी प्रदेश, झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १४, पाथीभरा टोलमा राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय पर्यटकहरूलाई सेवा प्रदान गर्ने उद्देश्यका साथ पाँच तारे डिलक्स होटल निर्माण तथा सञ्चालन गर्ने प्रस्ताव गरिएको छ। प्रस्तावित होटलमा १५८ पाहुना कोठामा ३०० शय्याहरू रहने छन्। विभिन्न स्तरका पाहुना कोठाहरू सहित बेन्क्वेट हल, कन्फेरेन्स हल, मिटिङ्ग हल, ज्याकुजी, स्पा, स्टीम, साउना, मसाज, फिटनेस सेन्टर, स्विमिङ्ग पूल जस्ता सुविधाहरू पनि रहने छ।

२.२.१ आयोजनाको अवस्थिति

यस होटल कोशी प्रदेश, झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका वडा नं. १४, पाथीभरा टोलमा रहने छ। भौगोलिक रूपमा प्रस्तावित स्थान २६°३८'५९.३५" उत्तरी अक्षांश र ८८°०४'३९.२०" पूर्वी देशान्तरमा अवस्थित छ, जुन समुद्री सतहबाट १२४ मिटर उचाइमा रहेको छ। प्रस्तावित आयोजना महेन्द्र राजमार्गस्थित धुलाबारी चोकबाट करिब २.९ किलोमिटर दक्षित-पश्चिममा, महेन्द्र राजमार्गस्थित चारआली चोकबाट करिब ३.१ किलोमिटर दक्षिण-पूर्वमा र नेपाल-भारत सिमाना (काकडभिट्टा नाका) बाट करिब ९ किलोमिटर पश्चिममा पर्दछ। होटल स्थलसम्मको मार्ग चित्र १ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

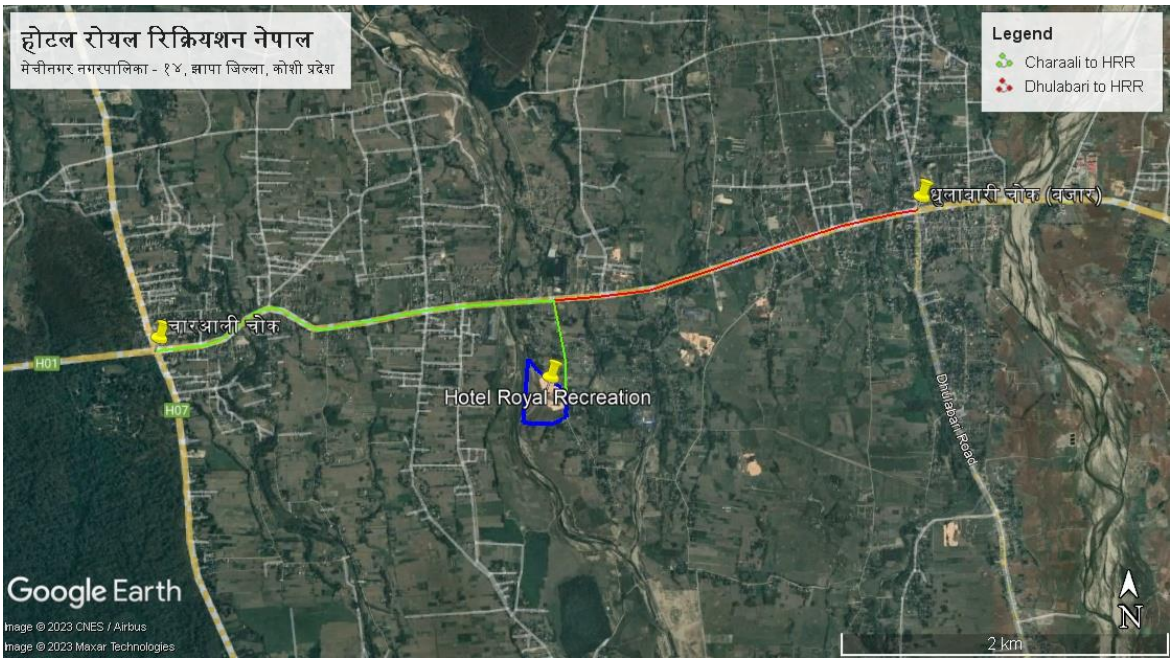

चित्र १: गूगल अर्थमा होटलको अवस्थिति र पहुँच

(स्रोतः गूगल अर्थ, २०८०)

२.२.२ प्रस्तावको संरचनात्मक अवयव

२.२.२.१ प्रस्तावको प्रमुख विशेषताहरू

प्रस्तावित होटलमा रहने विशेषताहरूको विवरण तल तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २: प्रस्तावको प्रमुख विशेषता

संकेत	**विवरण**
प्रस्तावकको नाम	रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि.
प्रस्तावकको ठेगाना	कोशी प्रदेश, झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १०, धुलाबारी
प्रस्तावको नाम	होटल रोयल रिक्रिएशन नेपाल
प्रस्तावको ठेगाना	कोशी प्रदेश, झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १४, पाथिभराटोल
कुल क्षेत्रफल	७ बिघा १ कठ्ठा ६.३ धुर (४७,८५३.६१ वर्ग मि.)
ग्राउण्ड कभरेज	८,२२३.४५ वर्ग मि. (कुल जग्गाको १७%)
प्रस्तावित होटलका भवनको तल्लाको कुल क्षेत्रफल	२३,८३८.१६ वर्ग मि.
खुला तथा हरियाली क्षेत्र	खुला क्षेत्र ४३%, पार्किङ्ग १०% र हरियाली क्षेत्र ३०%
फ्लोर एरिया रेसियो (FAR)	०.४९
प्रस्तावित कुल कोठा संख्या	१५८
प्रस्तावित कुल शय्या संख्या	३००
भवन बन्न लाग्ने अनुमानित समय	३ वर्ष

बस्ती विकास, सहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी आधारभूत निर्माण मापदण्ड, २०७२ तथा दोस्रो संशोधन, २०७८ बमोजिम भवनको विवरण अनुसार प्रस्तावित होटलमा हुने व्यवस्था देहाय बमोजिम रहेको छ।		
विवरण	अनुमति प्राप्त	अवस्थिति
फ्लोर एरिया रेसियो (FAR)	३.०	०.४९
होटलको भवनले ओगट्न पाउने जग्गाको क्षेत्रफल	४०%	१७%
सेट ब्याक (Set Back)	४ मिटर	५ मिटर

२.२.२.२ प्रस्तावको भवनको विवरण

प्रस्तावित होटलमा कुल सात तल्ला रहनेछ, जसको विवरण तल तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ३: होटलको भवन विवरणहरू

तल्ला	क्षेत्रफल (वर्ग मि.)	विवरण
भूमिगत तल्ला	२४४.३	बाटो (Service path)
भुईं तल्ला	८,२२३.४५	लबी, रिसेप्सन, Outdoor रेष्टुरेण्ट, क्याफे, कन्फेरेन्स हल – ५९६ जना क्षमता, मिटिङ्ग हल १ – ८० जना क्षमता, मिटिङ्ग हल २ – २० जना क्षमता, मिटिङ्ग हल ३ – १४ जना क्षमता, V.I.P. Room, बेन्क्वेट हल - ६५० जना क्षमता, कन्फेरेन्स र बेन्क्वेट हलको लागि भान्सा, Souvenir shop – ३ वटा, गेमिङ्ग हल, BoH facilities
पहिलो तल्ला	३,४८०.९८	कार्यालयहरू, मिटिङ्ग रूम, स्टाफ डाइनिङ्ग, भान्सा, ट्रेनिङ्ग हल, चेन्जिङ्ग रूम, मिटिङ्ग हल
दोस्रो तल्ला	१,९३२.४६	रेष्टुरेण्ट – ८४ जना क्षमता, Outdoor seating – ३६ जना क्षमता, भान्सा, स्पा, ज्याकुजी, स्टीम, साउना, बार – ७० जना क्षमता, स्विमिङ्ग पूल
तेस्रो तल्ला	३,३९३	पाहुना कोठा – ५३, स्टोर, मसाज कोठा – ६, जिम, Salon
चौथो तल्ला	२,८६३	पाहुना कोठा – ४८, स्टोर
पाचौं तल्ला	२,२१९.४१	पाहुना कोठा – ३५, स्टोर
छैठौं तल्ला	१,४८१.५६	पाहुना कोठा – २२, स्टोर

(नोटः BOH facilities – Laundry, Stores, Housekeeping, Garbage Store, Water Tanks, Water Treatment System And Pump Room, Server Room, Guards Room, Electrical Room, Engineering Workshop, Drivers Room)

२.२.२.३ निर्माण तथा सञ्चालन चरणका क्रियाकलाप

क. निर्माण अघिको चरण

प्रस्तावित आयोजनाको निर्माण कार्य शुरू गर्नु पूर्व विस्तृत ईन्जिनियरिङ्ग ड्रईङ्ग, Multi hazard analysis तथा निर्माण योजना तयार गरिन्छ। यसै क्रममा वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन पनि गरिन्छ। निर्माण कार्य गर्नु अघि निर्माण क्षेत्रको सिमानामा Boundary Wall को निर्माण गरिनेछ।

ख. निर्माण चरण

निर्माण चरणको क्रममा Foundation उत्खनन् तथा भवनहरूको Civil structures को निर्माण हुन्छ। यस पश्चात् Plastering and Internal Finishing गरिन्छ र ढोका तथा झ्याल तथा External

Finishing को काम गरिन्छ। भौतिक संरचनाको कार्य पछि विद्युतीय फिटिङ्ग, प्लम्बिङ्ग जडान तथा पाँचतारे डिलक्स होटलका लागि आवश्यक पूर्वाधारहरू जडान हुन्छ।

ग. सञ्चालन चरण

प्रस्तावकद्वारा प्रस्तावित होटललाई पाँचतारे डिलक्स होटलको रूपमा सञ्चालन गर्ने उद्देश्य लिइएको छ। होटलहरूको वर्गीकरण सम्बन्धी सूचना, २०७७ मा उल्लेख भएका पाँचतारे डिलक्स स्तरको होटलमा आवश्यक हुने सम्पुर्ण सेवा सूविधाहरू प्रस्तावित होटलमा हुनेछ।

होटल निर्माण तथा सञ्चालनको क्रममा विभिन्न किसिमको सुविधाहरूको आवश्यकता हुन्छ। आवश्यक सुविधा प्रदान गर्नको निम्ति होटलले विविध उपयोगिताहरूको प्रयोग गर्दछ। होटलमा रहेका उपयोगिताहरूको विवरण तल तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ४: अन्य सुविधाहरूको विवरण

उपयोगिताहरू	
पानीको स्रोत	भूमिगत पानी (प्रावधान रहेको खण्डमा सम्बन्धित निकायबाट अनुमति लिइनेछ र दैनिक रूपमा अनुमति प्राप्त परिमाण अनुसार निकालिनेछ), नगरपालिकाबाट आपूर्ति गरिने पानी, निजी वितरकबाट आपूर्ति गरिने पानी
कोठा तताउने माध्यम	एयर कन्डिसनर (A.C.)
पानी तताउने माध्यम	हिट पम्प
पानीको आवश्यकता	निर्माण चरण - प्रति दिन २०,००० लिटर सञ्चालन चरण - प्रति दिन १,२५,००० लिटर
	३०० पाहुनाको लागि प्रतिव्यक्ति १०० लिटर, रेष्टुरेण्टको लागि प्रतिव्यक्ति ५० लिटर (स्रोत: NBC २०८:२००३) साथै सरसफाइ प्रयोजन र अन्य आगन्तुकको लागि पनि समावेश गरिएको छ।
पानी भण्डारण क्षमता	Raw Water Tank – २,००,००० लिटर Treated Water Tank – २,००,००० लिटर (Hydro Booster System मार्फत वितरण गरिनेछ) Fire Fighting Tank – ६०,००० लिटर
पानी प्रशोधन प्रणाली	एक्टिभेटेड कार्वन फिल्टर, रिभर्स अस्मोसिस (Reverse osmosis)
बर्सातको पानी व्यवस्थापन	संकलन गरेर फायर फाइटिङ्गको लागि उपयोग गरिने

भूमिगत पानी पुनर्भरण	७३% खुला क्षेत्रमार्फत प्राकृतिक रूपमा जमिन पुनर्भरण हुने
जग खन्दा निस्कने माटोको परिमाण	८९४ घन मिटर
जग खन्दा निस्कने माटोको व्यवस्थापन	जमिन सम्याउन प्रयोग गरिनेछ र बाँकी माटो सम्बन्धित विक्रेतालाई बेचिनेछ।
अनुमानित ठोस फोहोर उत्पादन	निर्माण चरण - १२० के.जी प्रतिदिन सञ्चालन चरण – ४०८.७५ के.जी. प्रतिदिन
	३०० पाहुनाबाट प्रतिव्यक्ति १.०९ के.जी. र १२० कामदारहरूबाट उत्पादन हुने फोहोर (ADB, 2013)
ठोस फोहोर मैला व्यवस्थापन	• निर्माण चरणमा उत्पादन हुने फोहोरलाई नगरपालिकाको फोहोरमैला व्यवस्थापन प्रणाली मार्फत व्यवस्थापन गरिनेछ। • कुहिने र नकुहिने फोहोरलाई छुट्टाछुट्टै संकलन गरेर कुहिने फोहोरलाई मल बनाइ प्रस्तावित होटलको बगैंचामा प्रयोग गरिनेछ, नकुहिने फोहोरलाई नगरपालिकाको फोहोरमैला व्यवस्थापन प्रणाली मार्फत व्यवस्थापन गरिनेछ र पुनः प्रयोग गर्न मिल्ने फोहोरलाई पुनः प्रयोग गरिनेछ।
तरल फोहोर व्यवस्थापन	STP (क्षमता १,५०,००० लिटर), STP बाट निस्कने Sludge लाई स्थानीय कृषकहरूलाई मलको रूपमा प्रयोग गर्न बेचिनेछ।
किचनको फोहोर तेल व्यवस्थापन	तेल ग्रिज ट्र्याप
विद्युतको स्रोत	नेपाल विद्युत प्राधिकरणको राष्ट्रिय प्रसारण लाइन
विद्युतको वैकल्पिक स्रोत	जेनेरेटर – १
प्रकोप व्यवस्थापन	भवनको प्रत्येक तल्लामा फायर एक्स्टिङ्ग्युसर सिलिण्डर, फायर होज रिल, वाटर स्प्रिङ्कलर, स्मोक डिटेक्टर, अलार्म सिस्टम, खुला क्षेत्र (आपतकालीन समयमा प्रयोग गर्न सकिने)
कामदारहरू	निर्माण चरण - दैनिक ६० जना सञ्चालन चरण - १२० जना (skilled-३०%, semi-skilled-६०%, unskilled-१०%)
पार्किङ्ग क्षेत्र	१५ कठ्ठा (५,०७९.३० वर्ग मिटर) दुई पाङ्ग्रे : ३०० वटा, चार पाङ्ग्रे : १७० वटा
गुनासो व्यवस्थापन	गुनासो सुन्ने अधिकारी, गुनासो पेटिका र ई-मेल मार्फत

अन्य सुविधाहरू	लिफ्ट, स्विमिङ्ग पुल, भिन्न क्षमता भएका व्यक्तिहरूको लागि विशेष पाहुना कोठाको व्यवस्था, अपाङ्गमैत्री शौचालय, Ramp हरुको प्रावधान, इन्टरकम, रेष्टुरेण्ट, बार, बेन्क्वेट हल, इभेन्ट हल, स्पा, साउना, स्टीम, जिम, ज्याकुजी, Salon

(स्रोतः स्थलगत सर्वेक्षण, २०८०)

२.२.३ आयोजनाको लागि आवश्यकता

२.२.३.१ आवश्यक जग्गाको क्षेत्रफल र प्रकार

यस आयोजनाको लागि जग्गाको कुल क्षेत्रफल ४७,८५३.६१ वर्ग मिटर (७ विघा १ कठ्ठा ६.३ धुर) रहेको छ। प्रस्तावित होटलको भवनले ८,२२३.४५ वर्ग मि. क्षेत्रफल ओगट्ने छ। त्यस बाहेकका जग्गालाई खुला क्षेत्र, हरियाली, पार्किङ्ग र आन्तरिक सडकको लागि छुट्याईनेछ। प्रस्तावकद्वारा होटल निर्माण तथा सञ्चालन गर्नको लागि जग्गा भाडामा लिईएको छ। जग्गाधनी दर्ता प्रमाण पूर्जा तथा भाडा सम्झौता सम्बन्धी कागजातहरू अनुसूची ३ मा समावेश गरिएको छ र भवन निर्माण कार्य शुरू गर्नु अघि सिमाना यकिन गरिनेछ।

२.२.३.२ आवश्यक जनशक्ति

प्रस्तावित होटलको निर्माण चरणमा प्राविधिक जनशक्ति र मजदुरहरू सहित दैनिक करिब ६० जना कामदारहरू आवश्यक पर्ने देखिन्छ। प्राविधिक जनशक्तिमा ईन्जिनियर, निरीक्षक, प्रशासनिक कर्मचारी आदि आवश्यक पर्नेछन्। त्यसै गरी होटलको पूर्ण सञ्चालनको क्रममा विभिन्न तहका कर्मचारीहरू गरेर करिब १२० जना जनशक्ति आवश्यक पर्ने देखिन्छ।

२.२.३.४ प्रयोग हुने उर्जाको किसिम

होटल निर्माण तथा सञ्चालनको क्रममा विद्युतको स्रोतका लागि नेपाल विद्युत प्राधिकरणको राष्ट्रिय प्रसारण लाइन प्रयोग गरिनेछ। होटल सञ्चालनको क्रममा खाना पकाउनको लागि विद्युत र एल. पि. ग्यासको प्रयोग गरिनेछ। वैकल्पिक स्रोतको लागि होटलले जेनेरेटरको प्रयोग गर्नेछ।

२.२.३.५ निर्माण सामाग्री

होटल निर्माणको लागि ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा, छड, सिमेन्ट, इट्टा, प्लम्बिङ्ग र इलेक्ट्रिकलका सामानहरू, टायल, मार्वल, फर्निचर आदि प्रयोग गरिनेछ भने आवश्यक निर्माण सामाग्रीहरू स्थानीय बजारबाट खरिद गरिनेछ।

२.३ प्रस्तावको उद्देश्य

प्रस्तावित होटल स्थल मेचीनगर नगरपालिकामा अवस्थित छ, जुन नेपाल-भारत सिमाना रहेको काकरभिट्टा नाकाबाट करिब ९ कि.मि .पश्चिमतर्फ अवस्थित छ। नेपाल-भारत सिमाना नजिक रहेको कारण भारतीय आगन्तुक यस आयोजनाको लागि लक्षित पर्यटक हुन्। प्रस्तावित होटल स्थलबाट इलाम जिल्लाको कन्याम र श्री अन्तु नजिक रहेको कारणले यहाँ अन्तराष्ट्रिय पर्यटक मात्र नभएर आन्तरिक पर्यटक पनि आकर्षित हुने अपेक्षा गरिएको छ। भारतीय पर्यटक लगायत बङ्गलादेश तथा भुटानका पर्यटक पनि यस आयोजनाले लक्षित गरेको छ। हाल झापा जिल्लामा दुईवटा पाँचतारे होटल सञ्चालनरत छन्। हाल नेपालमा Destination Wedding, Engagement, Reception, Conference, Seminar आदिका लागि पाँचतारे होटलहरू प्रचलित छन्। यसै सन्दर्भमा प्रस्तावित होटलको निर्माण तथा सञ्चालन सान्दर्भिक देखिन्छ। प्रस्तावित होटलको मुख्य उद्देश्य गुणस्तरीय सेवा तथा सुविधा प्रदान गरेर राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय पर्यटकलाई आकर्षित गर्नु हो। प्रस्तावित होटलको स्थापनाले स्थानीय बासिन्दाहरूलाई प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष रोजगारीका अवसरहरू सिर्जना गर्नेछ र उनीहरूको जीवनस्तर उकास्नेछ। यसका साथै होटल क्षेत्रमा पूर्वाधार र सेवाहरू सुधार गर्ने र होटल वरिपरि बसोबास गर्ने मानिसहरूलाई फाइदा हुने भएकोले यस आयोजनाको कार्यान्वयन सान्दर्भिक रहेको छ।

परिच्छेद ३: प्रतिवेदन तयार गर्दा अपनाइएको विधि

यो वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि. अन्तर्गत होटल रोयल रिक्रिएशन नेपालका लागि स्वीकृत क्षेत्र निर्धारण प्रतिवेदन र कार्यसूचीको आधारमा गरिएको हो। वा.प्र.मू.को अध्ययन विधिमा सन्दर्भ ग्रन्थ पुनरावलोकन, क्षेत्र निर्धारण प्रतिवेदन र कार्यसूचीको तयारी र त्यसको वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ अनुसार श्री वन तथा वातावरण मन्त्रालयबाट स्वीकृति रहेको छ। यस वा.प्र.मू. को क्षेत्र निर्धारण र कार्यसूची वि.सं. २०८०।०३।०६ मा स्वीकृत भएको थियो। यस प्रतिवेदन तयार गर्ने क्रममा निम्न बमोजिमको विधिहरू अपनाइएको छ।

३.१ सम्बन्धित प्रकाशित वा अप्रकाशित सामग्री / प्रतिवेदनको पुनरावलोकन

सन्दर्भ ग्रन्थ समीक्षा वा.प्र.मू. अध्ययनको महत्त्वपूर्ण कामहरू मध्ये एक हो, जसमा कानुनी प्रावधानको बारेमा जानकारी सङ्कलन गर्ने, अभ्यास र आयोजनाहरूको विवरणहरू, आयोजना क्षेत्रको जानकारी र समान वा.प्र.मू. रिपोर्टहरूको समीक्षा समावेश गर्दछ।

तालिका ५: आयोजनासँग सम्बन्धित सन्दर्भ ग्रन्थ तथा स्रोतहरू

क्र.सं.	सूचक	स्रोत
	भौतिक वातावरण	
१.	भौगोलिक अवस्था, भू-उपयोग, भूगर्भ	The Physiography and Geology of Nepal and their Bearing on the Landslide Problem by B.N. Upreti in Landslide Hazard Mitigation in the Hindu Kush Himalayas
२.	जलवायु, तापक्रम र वर्षा	केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागले प्रकाशित गरेको Environment Statistics of Nepal, 2019
३.	माटो	माटो परीक्षणको प्रतिवेदन
४.	भूकम्पीय वर्गीकरण	नेपाल राष्ट्रिय भवन संहिता अन्तर्गत एन.बि.सी. १०५:२०७७ नेपाल भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण ढाँचा
	सामाजिक-आर्थिक वातावरण	
१.	जनसंख्या, जाति, साक्षरता स्थिति, खानेपानीको स्रोत, शौचालय	केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८

	सुविधा, खाना पकाउने ऊर्जाको स्रोत	
२.	सांस्कृतिक वातावरण	

३.२ प्रस्तावको प्रभाव क्षेत्र निर्धारण (प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष)

आयोजनाका संरचनाहरू निर्माण तथा सञ्चालन चरणमा आयोजनास्थल वरपर पर्न सक्ने वातावरणीय असरहरूको आधारमा प्रभाव क्षेत्र निर्धारण गरिएको छ। अध्ययनले आयोजनाका क्रियाकलापबाट पार्ने असरको परिमाण, फैलावट र अवधिको आधारमा प्रभाव क्षेत्रलाई "प्रत्यक्ष प्रभाव क्षेत्र" र "अप्रत्यक्ष प्रभाव क्षेत्र" दुई भागमा बाढेको छ। आयोजनाको प्रभाव क्षेत्र निर्धारण वन तथा वातावरण मन्त्रालयबाट स्वीकृत प्राप्त होटल लालचन, होटल शेहेन्सा ईन्टरनेशल र होटल रोयल सिंगी जस्ता पाँच तारे होटलमा सञ्चालनका लागि प्रस्तावित आयोजनाको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनको सन्दर्भ ग्रन्थ पुनरावलोनबाट गरिएको छ। यी सबै होटलको स्वीकृत वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनमा होटलको साइट र त्यसको सिमानाबाट ५० मिटरको अर्धव्यासमा पर्ने क्षेत्रलाई प्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्र र प्रत्यक्ष प्रभाव क्षेत्रको सिमानाबाट थप ५० मिटरको अर्धव्यासमा पर्ने क्षेत्रहरूलाई अप्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्र लिईएको छ। यस आयोजनाको प्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्रमा १५ घरपरिवार र अप्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्रमा २५ घरपरिवार रहेको छ। होटल "पोइन्ट प्रोजेक्ट" भएकोले होटल निर्माण तथा सञ्चालन गतिविधिहरूले उल्लेखनीय प्रभाव नहुने भएकोले पनि प्रभावित क्षेत्र १०० मिटरको परिधिलाई लिइएको हो।

३.३ प्रस्ताव कार्यान्वयन हुने क्षेत्रको नक्साको अध्ययन तथा विश्लेषण

आयोजना कार्यान्वयन हुने क्षेत्रको नक्साको अध्ययन तथा विश्लेषण गर्नु महत्वपूर्ण पक्ष हो। प्रस्तावित आयोजनाको भौगोलिक अवस्था, भू-उपयोग, भूगर्भ तथा माटो, भूकम्पीय जोखिमको विवरण देहाय बमोजिमको नक्साको अध्ययन गरी प्राप्त गरिएको छ।

तालिका ६: प्रस्ताव कार्यान्वयन हुने क्षेत्रको नक्साको स्रोत

क्र.सं.	सूचक	स्रोत
१.	भौगोलिक अवस्था, भू-उपयोग	नापी विभागद्वारा प्रकाशित टोपोग्राफी नक्सा, ई.सं. १९९६, पाना नं. २६८८ ०५ए, धुलाबारी

२.	भूकम्पीय वर्गीकरण	नेपाल राष्ट्रिय भवन संहिता अन्तर्गत एन.बि.सी. १०५:२०७७ नेपाल भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण ढाँचा (डिजाइन) मा समावेश गरिएको नेपालको Seismic Zoning नक्सा
३.	भूगर्भ तथा माटो	खानी तथा भूगर्भ विभाग द्वारा प्रकाशित Geological map of Eastern Nepal, 1984

३.४ चेकलिष्ट / म्याट्रिक्स तथा प्रश्नावली

यस आयोजना निर्माण तथा सञ्चालनको क्रममा स्थानीय वातावरणमा पर्ने भौतिक तथा रासायनिक, जैविक, सामाजिक, आर्थिक र सांस्कृतिक वातावरण प्रभावहरूको तथ्याङ्क सङ्कलनको लागि चेकलिष्ट/म्याट्रिक्स तथा प्रश्नावली तयार गरिएको थियो। उक्त चेकलिष्ट/म्याट्रिक्स तथा प्रश्नावलीहरू प्रयोग गरी यस पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययनका लागि आवश्यक सम्पूर्ण सूचना तथा तथ्याङ्क सङ्कलन गरिएको छ।

३.५ स्थलगत अध्ययन

प्रभावित क्षेत्रको भौतिक, जैविक, सामाजिक, आर्थिक र सांस्कृतिक वातावरण सम्बन्धी जानकारी सङ्कलन गर्न भौतिक वातावरण विज्ञ, जैविक वातावरण विज्ञ, सामाजिक विज्ञ र अन्य सहयोगी सदस्यहरूको विज्ञ टोलीद्वारा अध्ययन गरिएको छ।

३.५.१ भौतिक वातावरणमा अपनाइएको विधि

क. Walkthrough Survey / Direct Observation

अध्ययन टोलीद्वारा आयोजना प्रभावित क्षेत्र (प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष प्रभाव क्षेत्र) भित्र केन्द्रित रही अध्ययनका लागि उल्लिखित अवयवहरूमा केन्द्रित रही आवश्यक प्रश्नावली तथा चेकलिष्टहरू तयार गरी सोको प्रयोग गरी निम्न तथ्याङ्क सङ्कलन गरिएको छ।

- **भौगोलिक अवस्था, धरातलीय अवस्था र भू-उपयोगः** आयोजना प्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्रका भौगोलिक अवस्था, धरातलीय अवस्था र भू-उपयोग सम्बन्धी जानकारीका लागि नापी विभागले प्रकाशन गरेको टोपोग्राफिक नक्सा (पाना नं. २६८८ ०५ए, धुलाबारी) बाट प्राप्त गरिएको छ भने स्थलगत अध्ययन पनि गरिएको थियो।

- **भूगर्भ तथा माटोः** भौगर्भिक तथा माटो सम्बन्धी जानकारी खानी तथा भूगर्भ विभागले प्रकाशन गरेको भौगर्भिक नक्सा र प्रस्तावित आयोजनाको लागि गरिएको माटो परीक्षणको आधारमा लिइएको छ।
- **जलवायुः** प्रस्तावित आयोजना क्षेत्र वरपरको तापक्रम, वर्षा र आद्रता सम्बन्धी जानकारी जल तथा मौसम विज्ञान विभागद्वारा प्रकाशन गरिएको तथ्याङ्क (Environmental Statistics of Nepal, 2019) बाट लिइएको छ।
- **वायुको गुणस्तरः** आयोजना स्थलको वायुको गुणस्तरको लागि होटल क्षेत्रमा वायु गुणस्तर मापक यन्त्र (Temptop M2000 2nd Generation Multi-functional Air Quality Detector) मार्फत वायुको गुणस्तर मापन गरिएको थियो।
- **जल तथा जलाधार क्षेत्रः** प्रस्तावित आयोजना क्षेत्रको मुख्य जलाधार प्रणालीको बारेमा जानकारी प्राप्त गर्नको लागि स्थलगत सर्वेक्षण गरिएको छ।
- **पानीको गुणस्तरः** पानीको गुणस्तरको पहिचानको लागि प्रस्तावित होटलबाट नजिकै रहेको हाडिया खोलाको पानीको र प्रस्तावित आयोजना स्थलमा रहेको चापाकलको पानीको तुलनात्मक अध्ययन गर्नको लागि खोलाको पानीको प्रयोगशाला परीक्षण गरिएको थियो।
- **ध्वनिको तह मापनः** प्रस्तावित होटल क्षेत्रमा ध्वनि मापक यन्त्र (Noise Meter – Lutron SL-4023SD) बाट तथ्याङ्क संकलन गरी सो तथ्याङ्क विश्लेषण गरी Lmax, Lmin र Leq निकालिएको छ।

  Lmax = मापन गरिएको तथ्याङ्कहरू मध्येको अधिकतम मान

  Lmin = मापन गरिएको तथ्याङ्कहरू मध्येको न्यूनतम मान

  Leq = $10\, log_{10} \left[\frac{1}{N}(10^{\frac{a1}{10}} + 10^{\frac{a2}{10}} + \cdots \ldots \ldots\ 10^{\frac{an}{10}})\right]$dBA

३.५.२ जैविक वातावरणमा अपनाइएको विधि

क. Walkthrough Survey / Direct Observation

Walkthrough Survey / Direct Observation मार्फत आयोजना क्षेत्र वरपर पाइने वनस्पतिको सूची तयार गरिएको छ।

ख. मुख्य जानकार व्यक्तिसँग अन्तर्वार्ता (Key Informant Interview)

स्थानीयवासीहरूसँगको छलफलबाट यस क्षेत्रमा पाइने वनस्पति तथा जीवजन्तुहरूको स्थानीय नाम सहितको सूची तयार गरिएको छ।

३.५.३ सामाजिक-आर्थिक तथा सांस्कृतिक वातावरणमा अपनाइएको विधि

आयोजनाबाट प्रभावित क्षेत्र (प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्र) को घरपरिवार तथा जनसङ्ख्या, जाति, धर्म तथा भाषा, पेसा, रोजगारी, शैक्षिक संस्था, साक्षरता स्थिति, स्थानीय उत्पादन तथा बजार, खानेपानीको अवस्था, शौचालय सुविधा तथा फोहोर व्यवस्थापन, भौतिक सामुदायिक पूर्वाधार र ऊर्जाको स्रोत, स्वास्थ्य संस्थाको अवस्था र स्वास्थ्य स्थिति, वार्षिक आय तथा व्यय, सांस्कृतिक मान्यता, चालचलन र परम्परा, स्थानीय सांस्कृतिक धरोहर तथा सांस्कृतिक स्थल, अन्तिम संस्कार गर्ने स्थल र प्रचलनहरू निम्न विधिहरू अपनाइ सङ्कलन गरिएको छ।

क. Walkthrough Survey / प्रत्यक्ष अवलोकन

ख. सरोकारवालासँग छलफल

३.६ सङ्कलित नमुनाको प्रयोगशालामा विश्लेषण

क. पानीः प्रस्तावित आयोजना स्थलमा रहेको चापाकलको पानीको गुणस्तर राष्ट्रिय खानेपानी गुणस्तर मापदण्ड, २०७९ बमोजिम र हाडिया खोलाको पानीको गुणस्तर Nepal Water Quality Guidelines for the Protection of Aquatic Ecosystem बमोजिम भए/ नभएको जाँच गर्न प्रयोगशालामा परीक्षण गरिएको थियो।

३.७ प्राप्त तथ्याङ्कको विश्लेषण

स्थलगत भ्रमणबाट प्राप्त सूचनाहरूको अध्ययन, सन्दर्भ ग्रन्थ तथा सामग्रीहरूको पुनरावलोकन प्रयोगशालामा गरिएको परीक्षणबाट प्राप्त जानकारीहरूलाई प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा हुने वा हुन सक्ने संभाव्य प्रतिकूल र अनुकूल प्रभावको पहिचान गरी तिनलाई भौतिक, जैविक, सामाजिक-आर्थिक तथा सांस्कृतिक गरी तीन शीर्षकमा छुट्याएर वर्गीकरण गरियो। प्रस्तावित क्षेत्रको विशेष अध्ययन गर्दा गरिएको विश्लेषणबाट आएका प्रथम र दोस्रो क्रममा भएका तथ्याङ्क तथा जानकारीलाई संक्षिप्तिकरण गरी आवश्यकता अनुसार तालिकामा राख्ने तथा प्रतिवेदनको उपयुक्त भागमा समावेश गरिएको छ।

३.८ प्रभावको पहिचान, आकलन तथा उल्लेखनीय प्रभावको मूल्याङ्कन गर्दा अपनाइएको विधि

आयोजनाको निर्माण तथा सञ्चालन चरणमा भौतिक, जैविक, सामाजिक-आर्थिक तथा सांस्कृतिक वातावरणमा पर्नसक्ने सकारात्मक तथा नकारात्मक प्रभावलाई तिनको परिमाण (magnitude), सीमा (extent) तथा समयावधि (duration) का आधारमा मूल्याङ्कन गरी सम्बन्धित प्रभावको जोखिमलाई उच्च, मध्यम र निम्न महत्वका प्रभावका रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ। यसका लागि वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ ले मार्गनिर्देश गरे अनुसारको परिमाणिक महत्व दिई प्रभावको वर्गीकरण गरिएको छ। उक्त नियमावलीको प्रभाव मूल्याङ्कनको भार विधिलाई तल तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ७: वातावरणीय प्रभावको तह निर्धारण

परिणाम		सीमा		अवधि	
उच्च	६०	क्षेत्रीय	६०	दीर्घकालीन	२०
मध्यम	२०	स्थानीय	२०	मध्यम	१०
निम्न	१०	स्थलगत	१०	अल्पकालीन	५

(स्रोतः वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७)

माथि उल्लिखित तालिका अनुसार कुनै प्रभावलाई प्रदान गरिएको भारको योगफल ४५ भन्दा कम भएमा त्यस्तो प्रभावलाई न्यून महत्वको प्रभाव, ४५ देखि ७५ को योगफल आउने प्रभावलाई मध्यम महत्वको प्रभाव र ७५ भन्दा बढी योगफल आउने प्रभावलाई उच्च महत्वको प्रभाव मानिएको छ।

उल्लिखित विधि अपनाइ गरिएको प्रभाव मूल्याङ्कन पश्चात उच्च महत्वको प्रभावको क्षति कम गर्न न्यूनीकरणका उपाय र सोको अनुगमन तथा व्यवस्थापन विधि तयार गरी अन्य आवश्यक विषयवस्तु समेत समावेश गरी वा.प्र.मू. प्रतिवेदन तयार गरिएको हो।

३.९ मस्यौदा प्रतिवेदनको तयारी

आयोजनाबाट स्थानीय वातावरणमा पर्नसक्ने नकारात्मक वातावरणीय प्रभावहरूको विज्ञहरूद्वारा गरिएको विश्लेषणबाट प्रभाव न्यूनीकरणका उपायहरू पहिचान गरी वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको थियो। त्यस्तै प्रस्ताव कार्यान्वयनबाट हुने सकारात्मक

प्रभावहरूलाई बढोत्तरी गर्ने विषयलाई समेत प्रतिवदेनमा उल्लेख गरिएको थियो। प्रभावहरूको व्यवस्थापन योजना, अनुगमन योजना संलग्न गरी वातावरणीय व्यवस्थापन योजना पनि समावेश गरी वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ को अनुसूची १२ को ढाँचामा वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार पारिएको थियो। वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययनको सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रममा मस्यौदा प्रतिवेदन माथि छलफल गरिएको थियो भने स्थानीय तथा सरोकारवालाहरूको राय सुझावहरू सङ्कलन गरिएको थियो।

३.१० सार्वजनिक परामर्श, छलफल, अन्तरक्रिया र सुनुवाइ

वा.प्र.मू.को क्षेत्र निर्धारण प्रतिवेदन र कार्यसूची स्वीकृत भए पश्चात वा.प्र.मू. अध्ययन अन्तर्गत सार्वजनिक सुनुवाइको लागि पूर्वाञ्चल दैनिक पत्रिकामा मिति २०८०।०४।०२ मा सूचना प्रकाशित गरी सार्वजनिक सुनुवाइमा उपस्थितिका लागि स्थानीय निकाय निर्वाचित जनप्रतिनिधि र अन्य सरोकारवालाहरू तथा स्थानीय संघ संस्था, छिमेकीहरूलाई आव्हान गरिएको थियो। सो सूचना सम्बन्धित वडा कार्यालय र अन्य संघ-संस्थाहरूमा टाँस गरी मुचुल्का लिइयो। सार्वजनिक सुनुवाइ वि.सं. २०८०।०४।०६ मा प्रस्तावित होटल परिसरभित्र आयोजना गरिएको थियो, जहाँ २५ जना स्थानीयवासी तथा सरोकारवालाहरूको सहभागिता रहेको थियो। यस सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रममा उपस्थित सरोकारवालाहरूद्वारा दिइएको निम्न लिखित राय सुझावहरूलाई समावेश गर्दै प्रतिवेदन तयार गरिएको छ।

तालिका ८: सार्वजनिक सुनुवाइको बेला प्राप्त सुझावहरू

क्र.सं.	सार्वजनिक सुनुवाइको बेला प्राप्त सुझावहरू	प्रतिक्रिया
१.	स्तरीय होटल रोयल रिक्रियशन नेपाल निर्माण तथा सञ्चालन आउने प्रस्ताव गरिएकोमा हामी छिमेकीहरूलाई गर्व भएको छ। नजिक रहेको हाडिया खोला संरक्षित हुनुपर्नेछ।	तालिका २७, क.१.७ मा समावेश गरिएको छ।
२.	हाडिया खोला जाने बाटो दिने सम्बन्धमा प्रस्तावकले सम्भव भएसम्म पहल गर्नु पर्नेछ।	प्रस्तावक र स्थानीयको आपसी समझदारीमा गरिनेछ।
३.	होटल निर्माण तथा सञ्चालन गर्दा स्थानीयलाई सीप र योग्यताले भ्याएसम्म रोजगारी दिनु पर्नेछ।	तालिका २६, क.१ र ख.१ मा समावेश गरिएको छ।
४.	होटल निर्माण तथा सञ्चालन गर्दा फोहोर व्यवस्थापन नगरपालिकाको मापदण्ड अनुसार हुनुपर्नेछ।	तालिका २७, क.१.१ र क.२.२ मा समावेश गरिएको छ।

५.	होटल निर्माण तथा सञ्चालन गर्दा हामी स्थानीयसँग समन्वय गर्नु पर्नेछ।	तालिका २७, ग.१.४ र ग.२.१ मा समावेश गरिएको छ।
६.	होटल निर्माण तथा सञ्चालन गर्दा सांस्कृतिक महत्वलाई ध्यानमा दिई महिला शसक्तिकरणका भावनामा सहयोग गर्न महिलालाई रोजगारी दिनुपर्नेछ।	तालिका २७, ग.२.७ मा समावेश गरिएको छ। रोजगारी सम्बन्धी तालिका २६, क.१ र ख.१ मा समावेश गरिएको छ।
७.	स्तरीय होटल निर्माण तथा सञ्चालन हुनु हामी सबैका लागि खुशीको कुरा हो।	सकारात्मक प्रतिक्रिया।
८.	नजिक रहेको हाडिया खोलामा जाने निकास दिने सम्बन्धमा छलफल हुनु पर्नेछ।	प्रस्तावक र स्थानीयको आपसी समझदारीमा गरिनेछ।
९.	होटल बन्नु हामी सबैको लागि खुशीको कुरा हो। सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रम गर्दा अझै वृहत रूपमा जनसहभागिता भएको भएमा अझ राम्रो हुने थियो।	यस आयोजना point project भएको कारण प्रभावित क्षेत्रका घरपरिवार समावेश गरी सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रम आयोजना गरिएको थियो।
१०.	प्रस्तावित होटल सञ्चालन गर्दा वरिपरि रहेको वातावरणीय स्वच्छतामा ध्यान दिनु पर्नेछ।	तालिका २७, ख.१.१ मा समावेश गरिएको छ।
११.	होटल निर्माण तथा सञ्चालन गर्दा स्थानीयसँग समन्वय गर्नु पर्नेछ।	तालिका २७, ग.१.४ र ग.२.१ मा समावेश गरिएको छ।
१२.	होटल निर्माण तथा सञ्चालन गर्दा वरिपरि रहेका बाटो घाटो निकास सबैलाई सहज हुने किसिमबाट बनाउन पहल गर्नु पर्नेछ।	प्रस्तावक र स्थानीयको आपसी समझदारीमा गरिनेछ।

स्थानीयवासीसँग गरिएको छलफलमा उठेका कुराहरुलाई अध्ययन टोलीका विज्ञहरूद्वारा विश्लेषण गरी जायज समस्याहरूको समाधानका लागि यस प्रतिवेदनमा त्यसका न्यूनीकरणका उपायहरू उल्लेख गरिएको छ र उल्लेख भएका सबै न्यूनीकरणका उपायहरू अवलम्बन गरिनेछ।

३.१० सार्वजनिक सूचना तथा सूचना सम्प्रेषण र सुझाव सङ्कलन

सार्वजनिक सुनुवाइ पश्चात् स्थानीयवासी, संघ-संस्था तथा छरछिमेकीको यस होटलको निर्माण तथा सञ्चालनबाट पर्न जाने प्रभावको बारेमा थप राय, सुझावका लागि वडा कार्यालय र अन्य संघ-संस्थाहरूमा सार्वजनिक सूचना मिति २०८०।०४।०७ मा टाँस गरी मुचुल्का लिइयो।

सूचना टाँस भए पश्चात आर्थिक अभियान राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा राय सुझावका लागि ७ दिने सार्वजनिक सूचना मिति २०८०।०४।१० मा प्रकाशित गरियो।

३.११ सिफारिस पत्र

सार्वजनिक सुनुवाइबाट प्राप्त राय तथा सुझावहरू साथै सकारात्मक तथा नकारात्मक प्रभावहरूको विश्लेषण पश्चात मिति २०८०।०५।१५ मा मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १४ बाट सिफारिस पत्र प्राप्त गरियो। मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १४ बाट निम्न लिखित राय सुझावहरू गरिएको छः

तालिका ९: मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १४ बाट प्राप्त राय सुझावहरू

क्र.सं.	सुझावहरू	प्रतिक्रिया
सकारात्मक राय सुझावहरू		
१	स्थानीयले रोजगारी पाउने	
२	स्थानीय निकायको राजस्वमा वृद्धि	-
३	पर्यटन विकास	-
४	स्थानीय पूर्वाधारमा वृद्धि	-
नकारात्मक राय सुझावहरू		
१	ठोस तथा तरल फोहोर उत्पादनमा वृद्धि	तालिका २७, क.१.१, क.२.१ र क.२.२ मा समावेश गरिएको छ।
२	ध्वनि प्रदूषण	तालिका २७, क.१.५ र क.२.८ मा समावेश गरिएको छ।
३	ट्राफिक समस्या	तालिका २७, क.२.७ मा समावेश गरिएको छ।

उल्लिखित प्रभावहरूको आधारमा सकारात्मक प्रभाव अभिवृद्धि गर्ने र नकारात्मक प्रभाव न्यून गर्ने वातावरणीय व्यवस्थापन योजना कार्यान्वयन गर्दा सकारात्मक प्रभाव बढी हुने देखिएकोले प्रस्तावित होटल सञ्चालनका लागि मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १४ बाट सिफारिस पत्र प्रदान गरिएको हो।

३.१२ प्रतिवेदनको तयारी

प्रस्तावित होटल क्षेत्रको विद्यमान भौतिक, रासायनिक, जैविक, सामाजिक, आर्थिक र सांस्कृतिक आधारभूत वातावरणीय अवस्थालाई पहिचान गरेर वातावरणीय प्रभावहरूको महत्त्वको मूल्याङ्कन गरिएको छ। सार्वजनिक सुनुवाइको बैठकमा प्रस्ताव क्षेत्रका सम्बन्धित सरोकारवालाहरूलाई प्रतिवेदन निष्कर्षहरू प्रस्तुत गरियो र प्रस्तावको सम्बन्धमा उनीहरूका सल्लाह र सुझावहरू समावेश गरेर यस प्रतिवेदन तयार गरिएको छ। वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ मा तोकेको ढाँचा बमोजिम पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार गरिएको छ। प्रस्तुत वा.प्र.मू. प्रतिवेदन श्री संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय मार्फत स्वीकृतिका लागि श्री वन तथा वातावरण मन्त्रालयमा पेश गरिएको हो।

परिच्छेद ४: प्रस्तावसँग सम्बन्धित नीति, कानुन तथा मापदण्ड

प्रस्तुत आयोजनाको हकमा वा.प्र.मू. अध्ययन तयार गर्दाको समयमा आकर्षित हुने र आयोजना निर्माण तथा सञ्चालनको चरणमा आयोजनाले पालना गर्ने प्रतिबद्धता जनाइएका कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्थाहरू यस प्रकार छन्।

४.१ संविधान

नेपालको संविधानले समग्र राष्ट्रको सन्तुलित विकासका लागि आर्थिक लगानीको समान वितरण गर्दै सबै क्षेत्रका जनतालाई शिक्षा, स्वास्थ्य, आवास तथा रोजगारी जस्ता पूर्वाधारको विकास मार्फत जनताको जीवनस्तर बृद्धि गर्ने नीति लिएको छ।	
धारा	**सम्बन्धित बुँदा**
धारा ३०	**स्वच्छ वातावरणको हकः** नेपाली जनताको स्वच्छ तथा स्वस्थ्य वातावरणमा बाँच्न पाउने अधिकार सुनिश्चित गर्दै वातावरणीय प्रदूषण वा क्षयीकरणबाट क्षति पुग्ने पीडितलाई कानुन सम्मत ढंगले क्षतिपूर्ति पाउने अधिकार समेत सुनिश्चित गरेको छ।
धारा ३४	**श्रमको हकः** प्रत्येक श्रमिकलाई उचित श्रम अभ्यासको हक सुनिश्चित गर्दै प्रत्येक श्रमिकलाई उचित पारिश्रमिक, सुविधा तथा योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षाको हक समेत सुनिश्चित गरेको छ।
धारा ५१(ठ)	**पर्यटन सम्बन्धी नीतिः** नेपालका ऐतिहासिक, सांस्कृतिक, धार्मिक, पुरातात्विक र प्राकृतिक सम्पदाहरूको पहिचान, संरक्षण, प्रवर्धन एवं प्रचार प्रसार मार्फत राष्ट्रिय अर्थतन्त्रको महत्वपूर्ण आधारको रूपमा पर्यावरण अनुकूल पर्यटन उद्योगको विकास गर्ने, पर्यटन संस्कृतिको विकास गर्न आवश्यक वातावरण एवं नीति निर्माण गर्ने तथा पर्यटन उद्योगको लाभ वितरणमा स्थानीय जनतालाई प्राथमिकता दिने।

४.२ नीति, योजना र रणनीति

क्र.सं.	परिच्छेद र खण्ड	सम्बन्धित बुँदा
१.	**१० वर्षे राष्ट्रिय पर्यटन रणनीति, (२०७२/७३—२०८१/८२)**	
	परिच्छेद २ खण्ड २.२.४	रोजगारीको अवसर सिर्जना हुनेछ।
२.	**फोहोरमैला व्यवस्थापन राष्ट्रिय नीति, २०७९**	

क्र.सं.	परिच्छेद र खण्ड	सम्बन्धित बुँदा
	नागरिकको स्वच्छ र स्वस्थ वातावरणमा बाँच्न पाउने हक सुनिश्चित गर्ने लक्ष्यका साथ फोहोरमैलाको उचित व्यवस्थापनमार्फत स्वच्छ, स्वस्थ र समुन्नत समाजको स्थापना गर्ने दूरदृष्टि लिईएको छ।	
	खण्ड ९ उपखण्ड ९.३	फोहोरमैलालाई स्रोतमै न्यूनीकरण गरी विसर्जन स्थलको उपयोगलाई दिगो बनाउने।
	खण्ड ९ उपखण्ड ९.४	फोहोरमैला व्यवस्थापनमा नागरिक दायित्व अभिवृद्धि गर्ने।
३.	**पन्ध्रौ योजना, (२०७६/७७-२०८०/८१)**	
	पन्ध्रौं योजना "समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली" को दीर्घकालीन सोच हासिल गर्ने आधार योजनाको रूपमा रहने विश्वास लिएको छ।	
	परिच्छेद ६ खण्ड ६.२.४	नेपाललाई सुरक्षित, गुणस्तरीय र पर्यटनमैत्री बनाई आकर्षक पर्यटन केन्द्रको रूपमा विकास गर्नु।
	परिच्छेद १० खण्ड १०.९	जल, वायु, माटो, ध्वनि तथा विद्युतीय लगायत सबै प्रकारका प्रदुषणको रोकथाम र नियन्त्रण गर्दै भौतिक पूर्वाधारको विकास र प्राकृतिक वातावरणबीच सन्तुलन कायम गर्नु। प्रमुख शहर र औद्योगिक क्षेत्र लगायत सबै क्षेत्रबाट सिर्जित फोहोरमैलाको व्यवस्थापन, नदीको स्वच्छता कायम र हरियाली विस्तार गर्नु। प्रदुषण नियन्त्रण सहितको वातावरण व्यवस्थापनका लागि आवश्यक नीति, कानुन र प्रभावकारी संरचना निर्माण गर्नुका साथै शोध, अनुसन्धान र क्षमता अभिवृद्धि गर्नु।
४.	**राष्ट्रिय वातावरण नीति, २०७६**	
	यस नीतिले प्रदूषण नियन्त्रण, फोहोरमैला व्यवस्थापन र हरियाली प्रवर्द्धन गर्ने लक्ष्य लिई नेपालको संविधान अन्तर्गत नागरिकको स्वच्छ र स्वस्थ्य वातावरणमा बाँच्न पाउने हकको सुनिश्चितता गर्दछ।	
	खण्ड ८ उपखण्ड ८.१	सबै प्रकारका प्रदूषण रोकथाम, नियन्त्रण र न्यूनीकरणका लागि प्रभावकारी प्रणाली स्थापना गर्न उद्योग, कलकारखाना, अस्पताल तथा सवारी साधनहरूको सञ्चालनमा वातावरणमैत्री प्रविधिको प्रयोगलाई प्रोत्साहन गरिनेछ।
	खण्ड ८ उपखण्ड ८.३	स्वच्छ तथा स्वस्थ वातावरण कायम गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ। वातावरण प्रदूषण गर्नेले सृजित वातावरणीय प्रभावमा परेका समुदायलाई न्यायोचित ढंगबाट क्षतिपूर्तिको व्यवस्था गरिनेछ ।

क्र.सं.	परिच्छेद र खण्ड	सम्बन्धित बुँदा
	खण्ड ८ उपखण्ड ८.५	भौतिक पूर्वाधारको निर्माण गर्दा वातावरण मैत्री संरचना निर्माण गरिनेछ र अति संवेदनशील क्षेत्रको संरक्षण एवं दिगो व्यवस्थापन गरिनेछ।
५.	**राष्ट्रिय जलवायु परिवर्तन नीति, २०७६**	
	जलवायु परिवर्तन न्यूनीकरण र अनुकूलनसँग सम्बन्धित कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्न एवम् जलवायुमैत्री विकासद्वारा नेपाल सरकारले लिएको "समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली"को अवधारणालाई टेवा पुऱ्याउन यो नीतिको पालना गरिनेछ। यस नीतिको लक्ष्य जलवायु उत्थानशील समाजको विकास गरी राष्ट्रको सामाजिक आर्थिक समृद्धिमा योगदान पुऱ्याउनु हो।	
	खण्ड ८ उपखण्ड ८.५	भरपर्दो, दिगो र न्यून कार्बन प्रविधियुक्त उद्योग, यातायात र भौतिक पूर्वाधारको विकास गरी जलवायु उत्थानशील आर्थिक विकासको अवधारणा अवलम्बन गरिनेछ।
	खण्ड ८ उपखण्ड ८.६	पर्यटन क्षेत्रलाई जलवायुमैत्री बनाउँदै महत्वपूर्ण प्राकृतिक, सांस्कृतिक र सामाजिक सम्पदाहरूको संरक्षण र विकास गरिनेछ।
	खण्ड ८ उपखण्ड ८.७	जलवायुजन्य प्रकोपबाट मानव स्वास्थ्यमा पर्ने प्रतिकूल प्रभावलाई न्यूनीकरण गर्दै स्वस्थ जीवनयापनको वातावरण तयार गरिनेछ।
६.	**राष्ट्रिय व्यवसायजन्य सुरक्षा तथा स्वास्थ्य नीति, २०७६**	
	सुरक्षित तथा स्वस्थ कार्य वातावरणमा काम गर्न पाउने श्रमिकको अधिकार सुनिश्चित एवम् उत्पादात्व अभिवृद्धि गर्ने दूरदृष्टिका साथ व्यवसायजन्य सुरक्षा तथा स्वास्थ्यको मापदण्ड र उपायहरूको अवलम्बन एवम् अभ्यास गर्दै सुरक्षित कार्यस्थल सुनिश्चित गर्ने लक्ष्य यस नीतिले लिएको छ।	
	रणनीति १	व्यवसायजन्य सुरक्षा तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी नीतिगत एवं कानुनी सुधार तथा परिमार्जन गरिनेछ।
	रणनीति २	सुरक्षित तथा स्वस्थ्य कार्यस्थलका लागि नियमन तथा प्रोत्साहन गरिनेछ।
	रणनीति ३	व्यवसायजन्य सुरक्षा तथा स्वास्थ्यसँग सम्बद्ध सरोकारवालाको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ।
	रणनीति ४	व्यवसायजन्य सुरक्षा तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी अनुगमन, निरीक्षण, अध्ययन र अनुसन्धान लगायतका विषयमा सम्बद्ध निकायहरूबीच सहकार्य र समन्वय गरिनेछ।
७.	**राष्ट्रिय भूमि नीति, २०७५**	
	भूमिको न्यायिक वितरण, महत्तम उपयोग र सुशासन मार्फत मुलुकको आर्थिक समृद्धि र जनताको जीवनस्तरमा गुणात्मक परिवर्तन ल्याउने दिर्घकालीन लक्ष्य रहेको छ।	

क्र.सं.	परिच्छेद र खण्ड	सम्बन्धित बुँदा
	खण्ड ५ उपखण्ड ७	भूमिको उत्पादनशील प्रयोगका माध्यमबाट देशको आर्थिक समृद्धि तथा नागरिकको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउन।
	खण्ड ६ उपखण्ड ६.३	वातावरणीय सन्तुलन, खाद्य सुरक्षा, व्यवस्थित पूर्वाधार विकास तथा सुरक्षित बसोबासका लागि भूमिको महत्तम उपयोग र व्यवस्थापन सुनिश्चित गर्नुका साथै विकास निर्माणका लागि भूमि प्राप्तिलाई सहज वातावरण सिर्जना गर्ने र विकास आयोजनाको लागत जग्गा प्राप्तिका कारण बढ्न नदिने व्यवस्था सुनिश्चित गरिनेछ।
८.	**विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय नीति, २०७५**	
	विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरूलाई सन्तुलित रूपमा कार्यान्वयन गरी विपद् बाट हुने जनधन, स्वास्थ्य तथा जीविकोपार्जनका स्रोतसाधनहरूका साथै व्यक्ति, समुदाय र राष्ट्रको आर्थिक, सामाजिक तथा भौतिक पूर्वाधार र सांस्कृतिक एवं पर्यावरणीय सम्पदाको जोखिम तथा क्षतिमा उल्लेख्य रूपमा कमी गर्नु तथा तिनीहरूको उत्थानशीलता वृद्धि गर्नु यस नीतिको ध्येय रहेको छ।	
	खण्ड ७ उपखण्ड ७.६	शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, उद्योग, पर्यटन, ऊर्जा, आवास, यातायात, खानेपानी, सरसफाइ लगायतका पूर्वाधार र ऐतिहासिक तथा सांस्कृतिक सम्पदामा पर्नसक्ने विपद् जोखिमका प्रभाव सम्बन्धमा विपद् जोखिम लेखाजोखा तथा नक्साङ्कन गरी प्रचारप्रसार गरिनेछ।
९.	**राष्ट्रिय भू-उपयोग नीति, २०७२**	
	खण्ड ८ उपखण्ड ८.४ बुँदा ८.४.४	जलवायु परिवर्तनको असरलाई समेत ध्यानमा राखी दिगो विकासका सिद्धान्तका आधारमा विकास निर्माणका कार्यहरू सञ्चालन गरिनेछन्।
१०.	**श्रम सम्बन्धीः राष्ट्रिय नीति, २०७१**	
	खण्ड ८ उपखण्ड ८.२ बुँदा ८.२.२	सरोकारवालाहरूको क्षमता विकास तथा रोजगारसम्बन्धी सचेतना अभिवृद्धि मार्फत रोजगारसँग सम्बन्धित नीतिहरू र कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने।
	खण्ड १० उपखण्ड ३२	पर्यटनहरूको बसाईको अवधि बढाउन संख्यात्मक र गुणात्मक पर्यटनलाई लक्षित गरी प्रभावकारी कार्यक्रमहरू ल्याईने छ।
११.	**पर्यटन नीति, २०६५**	
	खण्ड ७ बुँदा (क)	पर्यटन क्षेत्रको विविधीकरण र विस्तारद्वारा सर्वसाधारण नागरिकमा स्वरोजगारको सिर्जना गरी पर्या-पर्यटन र ग्रामीण पर्यटनलाई गरिवी निवारणसँग आवद्ध गरी उनीहरूको जीवनस्तरमा सुधार गर्न पर्यटन

क्र.सं.	परिच्छेद र खण्ड	सम्बन्धित बुँदा
		उद्योगको प्रवर्द्धन गरी यसलाई राष्ट्रिय अर्थतन्त्रको प्रमुख आधारको रूपमा विकास गर्ने।
	खण्ड ७ बुँदा (ग)	पर्यटकीय पूर्वाधारको विकास र निर्माणको क्रममा प्राकृतिक स्रोत र साधनको उपयोग गर्दा वातावरण संरक्षण गर्दै त्यस्ता स्रोत र साधनको दिगो रूपमा उपयोग गर्ने।
१२.	**राष्ट्रिय जैविक विविधता रणनीति, वि.सं.२०५८**	
	राष्ट्रिय जैविक विविधता रणनीति योजनाले देशको जैविक दृष्टिबाट विविध संसाधनहरूको संरक्षण र प्रयोग, पारिस्थितिक प्रक्रिया र प्रणालीहरूको संरक्षण, जनताको हितका लागि दिगो आधारमा सुनिश्चित हुने सबै लाभहरूको बराबरी साझेदारी, र जैविक विविधता सम्मेलन अन्तर्गत सबै दायित्वहरूको सम्मान गर्दछ। नेपालमा जैविक विविधता अधिकांश व्यक्तिको जीविका, आर्थिक विकास, कृषि उत्पादकत्व र दिगोपन, मानव स्वास्थ्य र पोषण, स्वदेशी ज्ञान, लैंगिक समानता, निर्माण सामग्री, जल स्रोत, र समाजको सौन्दर्य र सांस्कृतिक कल्याणसँग सम्बन्धित छ।	

४.३ ऐनहरू

क्र.सं.	दफा, उपदफा	सम्बन्धित बुँदा
संघीय ऐनहरू		
१.	**तथ्याङ्क ऐन, २०७९**	
	दफा ५ उपदफा (२) र (१)	नेपाल सरकारले कुनै विषयमा तथ्याङ्क सङ्कलन गर्न सूचित आदेश जारी गर्न सक्नेछ र सोही आदेश बमोजिम राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयले कुनै व्यक्ति, घर परिवार, संस्था वा सरकारी निकायसँग सम्बन्धित तथ्याङ्क सङ्कलन गर्नेछ।
	दफा ५ उपदफा (३)	कार्यालयले कुनै व्यक्ति, घर परिवार, संस्था वा सरकारी निकायलाई तिनीहरूको भोगचलन वा नियन्त्रणमा रहेको वस्तुको तथ्याङ्क पेश गर्न लिखित सूचना दिन सक्नेछ।
	दफा ५ उपदफा (४)	उपदफा (१), (२) वा (३) बमोजिमको आदेश वा सूचना बमोजिमको तथ्याङ्क उपलब्ध गराउनु सम्बन्धित सबैको कर्तव्य हुनेछ।
२.	**वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६**	
	दफा ३ उपदफा १	प्रस्तावकले तोकिए बमोजिमको प्रस्तावको तोकिए बमोजिम वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्नेछ।

क्र.सं.	दफा, उपदफा	सम्बन्धित बुँदा
	दफा ३ उपदफा २.१	यसरी तयार गरिएको अध्ययन प्रतिवेदन स्वीकृतिको लागि सम्बन्धित निकाय समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ।
	दफा ८	वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन स्वीकृत नगराई कुनै पनि प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्न वा गराउन पाइने छैन।
	दफा १३	वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन स्वीकृत नगराई वा स्वीकृत वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनभन्दा विपरीत हुने गरी आयोजना कार्यान्वयन गरेमा सम्बन्धित निकायले त्यस्तो आयोजना कार्यान्वयन गर्न तत्काल रोक लगाउन सक्नेछ।
	दफा १५ उपदफा २	कसैले पनि जनजीवन, जनस्वास्थ्य एवं वातावरणमा उल्लेखनीय प्रतिकूल प्रभाव पार्ने गरी प्रदूषण गर्न पाइने छैन।
	दफा १५ उपदफा ४	सम्बद्ध व्यक्ति, समूह वा संस्थालाई प्रदूषण न्यूनीकरण वा निराकरणको उपाय अवलम्बन गर्न वातावरण विभागले निर्देशन दिन, आवश्यक शर्त तोक्न वा वातावरणमा प्रतिकूल प्रभाव पर्ने गरी कुनै कार्य गर्न नपाउने गरी रोक लगाउन सक्नेछ।
	दफा ३५	तोकिए अनुसार कार्य गरे/गराएमा सोहि दफाको उपदफा १ बमोजिमको दण्ड जरिवाना हुनेछ।
३.	**भू-उपयोग ऐन, २०७६**	
	दफा ८ उपदफा १	नेपालको भूबनोट, भूमिको क्षमता तथा उपयुक्तता, भूमिको मौजुदा उपयोग र आवश्यकता समेतका आधारमा एउटा प्रयोजनको लागि वर्गीकरण गरिएको जग्गा अर्को प्रयोजनमा प्रयोग गर्ने गरी भूउपयोग परिवर्तन गर्न पाइने छैन।
४.	**औद्योगिक व्यवसाय ऐन, २०७६**	
	दफा ३ उपदफा १	कसैले यस ऐन बमोजिम दर्ता नगराई उद्योगको स्थापना वा सञ्चालन गर्न वा गराउन पाउने छैन।
५.	**बालबालिका सम्बन्धी ऐन, २०७५**	
	दफा ७ उपदफा ९	चौध वर्ष मुनिका बालबालिकालाई जोखिमपूर्ण काममा लगाउन वा कमलरीको रूपमा राख्न पाइने छैन।
६.	**उपभोक्ता संरक्षण ऐन, २०७५**	
	दफा ३ उपदफा १	प्रत्येक उपभोक्तालाई गुणस्तरीय वस्तु वा सेवा प्राप्त गर्ने अधिकार हुनेछ।
	दफा ७	गुणस्तरीय वस्तु वा सेवा उत्पादन गर्नु पर्नेछ।

क्र.सं.	दफा, उपदफा	सम्बन्धित बुँदा
	उपदफा १(क)	
	दफा १६ उपदफा १	कसैले पनि अनुचित व्यापारिक तथा व्यवसायजन्य क्रियाकलाप गर्न वा गराउन पाउने छैन।
७.	**रोजगारीको हक सम्बन्धी ऐन, २०७५**	
	दफा ४ उपदफा ३	कसैले पनि कुनै नागरिकलाई निजको इच्छा विपरित वा निजले नचाहेको रोजगारी गर्न वा त्यस्तो रोजगारीमा लगाउन वा जवरजस्ती गर्न वा बाध्य बनाउन पाउने छैन।
	दफा ६	कसैले पनि बेरोजगार व्यक्तिलाई रोजगारी दिने सम्बन्धमा प्रचलित कानुनले कुनै खास वर्ग वा समुदायको लागि विशेष व्यवस्था गरेको अवस्थामा बाहेक त्यस्तो व्यक्तिको उत्पत्ति, धर्म, वर्ण, जातजाति, लिङ्ग, भाषा, क्षेत्र, वैचारिक आस्था वा यस्तै कुनै आधारमा भेदभाव गर्न पाउने छैन।
	दफा ७ उपदफा १	रोजगारीमा रहेको व्यक्तिलाई प्रचलित कानुन बमोजिम बाहेक बिना कारण रोजगारीबाट हटाउन पाउने छैन।
८.	**वैयक्तिक गोपनीयता सम्बन्धी ऐन, २०७५**	
	दफा ३ उपदफा १	प्रत्येक व्यक्तिको शारीरिक र मानसिक अवस्था सम्बन्धी विषयको गोपनीयता अनतिक्रम्य हुनेछ।
	दफा १२ उपदफा २	कुनै पनि व्यक्तिको वैयक्तिक वा पारिवारिक तथ्याङ्क सङ्कलन गर्दा निजको मञ्जुरी लिनुपर्नेछ।
९.	**नेपालको संविधान अनुकूल बनाउन केही नेपाल ऐनलाई संशोधन गने ऐन, २०७५**	
	दफा ३४, उपदफा २ अन्तर्गत पर्यटन ऐन, २०३५ को दफा १४, उपदफा १	पर्यटकस्तरको होटल, लज, रेष्टुराँ तथा रिसोर्ट वा बारको निरीक्षण तथा परीक्षण सम्बन्धमा नेपाल सरकारलाई प्राप्त अधिकार प्रदेश सरकारले समेत प्रयोग गर्नेछ। त्यस बाहेकका तारे स्तरको होटल तथा रिसोर्टहरू संघ अन्तर्गत गरिनेछ।
१०.	**विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४**	
	दफा ११ उपदफा १	बुँदा ण. विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धमा जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने, गराउने।
	दफा २० उपदफा १	विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा सबै सार्वजनिक संस्था तथा व्यावसायिक प्रतिष्ठानले आफ्नो भवन, उद्योग, कार्यालय वा व्यावसायिक केन्द्रमा

क्र.सं.	दफा, उपदफा	सम्बन्धित बुँदा
		विपद्का घटना हुन नदिन विपद् सुरक्षा औजार, उपकरण, सामग्री, आपत्कालीन निकास लगायत तोकिए बमोजिमका अन्य व्यवस्था गर्नुपर्नेछ साथै आफ्ना कर्मचारी तथा कामदारलाई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा प्रधिकरणले तोके बमोजिमका आधारभूत अभिमुखीकरण तालिम दिनु पर्नेछ भने आफ्नो भवन लगायत अन्य संरचना आपत्कालीन प्रयोजनका लागि आवश्यक परेमा आदेशानुसार उपलब्ध गराउनु पर्नेछ। यी संस्थाहरूले फोहोरमैला तथा प्रदूषणको यथोचित व्यवस्थापन गरी यसबाट वातावरण र जनजीवनमा पर्न सक्ने नकारात्मक प्रभावहरूलाई न्यूनीकरण गर्ने उपायहरू अपनाउनुपर्नेछ।
	दफा १० उपदफा २	सार्वजनिक संस्था तथा व्यावसायिक प्रतिष्ठानले नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहको विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी योजनाको अधीनमा रही विपद् व्यवस्थापन योजनाको तर्जुमा गरी अनिवार्य रूपमा लागू गर्नु पर्नेछ।
११.	**योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा ऐन, २०७४**	
	दफा ७ उपदफा १	सूचीकृत रोजगारदाताले आफ्नो तर्फबाट वा योगदानकर्ताको योगदानयोग्य आयबाट गर्नु पर्ने योगदानको दर निर्धारण गरी तोकिए बमोजिमको व्यवस्था कार्यान्वयन गर्नु पर्नेछ।
	दफा ८ उपदफा १	कुनै श्रमिकले कुनै कारणले पारिश्रमिक नपाउने अवस्था सिर्जना भई नियमित रुपमा कोषमा जम्मा गर्नु पर्ने योगदान जम्मा गर्न नसक्ने भएमा त्यस्तो श्रमिकको बढीमा तीन महिनासम्म निजले जम्मा गर्नु पर्ने योगदान सम्बन्धित सूचीकृत रोजगारदाताले कोषमा जम्मा गरिदिनु पर्नेछ।
	दफा २०	श्रमिकको सूचीकरण गराउनु पर्ने व्यवस्था गरेको छ। त्यसैगरि दफा २४ ले कुनै योगदानकर्ता कुनै कारणले रोजगारीमा नरहेमा सूचीकृत रोजगारदाताले सोको जानकारी १ महिनाभित्र कोषलाई गराउनु पर्नेछ।
१२.	**श्रम ऐन, २०७४**	
	दफा ३ उपदफा २	यो ऐन तथा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियममा उल्लिखित पारिश्रमिक वा सुविधा भन्दा कम पारिश्रमिक वा सुविधा लिने दिने गरी वा यस ऐनमा उल्लिखित शर्त विपरित हुने गरी रोजगारदाता तथा श्रमिकबीच रोजगार सम्झौता यो ऐन विपरीत भएको मानिनेछ र सो हदसम्म त्यस्तो रोजगार सम्झौता बदर हुनेछ।

क्र.सं.	दफा, उपदफा	सम्बन्धित बुँदा
	दफा ४ उपदफा १	कुनै पनि श्रमिकलाई प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा बाँधा श्रममा लगाउन पाउने छैन।
	दफा ५	कसैले पनि बालबालिकालाई कानुन विपरीत हुने गरी कुनै काममा लगाउनु पाउने छैन।
	दफा ६ उपदफा १	रोजगारदाताले श्रमिकलाई धर्म, वर्ण, लिङ्ग, जात जाति, उत्पत्ति, भाषा वा वैचारिक आस्था वा अन्य त्यस्तै आधार मध्ये कुनै कुराको आधारमा भेदभाव गर्न पाइने छैन।
	दफा ७ उपदफा १	लिङ्गको आधारमा श्रमिकबीच समान मूल्यको कामको लागि पारिश्रमिकमा भेदभाव गर्न पाइने छैन।
	दफा ८ उपदफा १	यस ऐन तथा अन्य कानुनको अधीनमा रही प्रत्येक श्रमिकलाई ट्रेड युनियन गठन गर्ने, सञ्चालन गर्ने, त्यस्तो युनियनको सदस्यता लिने वा सो युनियनमा आवद्ध हुने वा ट्रेड युनियन सम्बन्धी अन्य गतिविधिमा संलग्न हुने अधिकार हुनेछ।
	दफा ११ उपदफा १	रोजगारदाताले रोजगार सम्झौता नगरि कसैलाई काममा लगाउन पाउने छैन।
१३.	**स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४**	
	दफा ११ उपदफा २	स्थानीय सरकारलाई राजस्व सङ्कलनसँग सम्बन्धित विषयमा नीति निर्माण गर्ने र संघीय र प्रादेशिक कानुनको अधीनमा रहि घर जग्गा बहाल, सवारी, पर्यटन, व्यवसायीक र भूमि कर तोक्ने, लागू तथा अनुगमन गर्ने व्यवस्था गरेको छ। सोही दफाले स्थानीय सरकारलाई वातावरण संरक्षण तथा जैविक विविधता सम्बन्धी नीति निर्माण गर्ने अधिकार सहित स्थानीय तहलाई वातावरणीय जोखिम न्यूनीकरण, प्रदूषण नियन्त्रण तथा जोखिमयुक्त सामग्रीको नियन्त्रणको लागि जिम्मेवारी दिएको छ।
	दफा २७ उपदफा १	कसैले पनि गाउँपालिका वा नगरपालिकाबाट नक्सा पास नगराई भवन निर्माण गर्नुहुँदैन।
	दफा २८ उपदफा १	गाउँपालिका वा नगरपालिका क्षेत्रमा भवन निर्माण गर्न चाहने व्यक्ति वा सरकारी कार्यालयले भवन निर्माण गर्ने अनुमतिको लागि भवनको नक्सा सहित गाउँपालिका वा नगरपालिकाले तोकेको ढाँचामा गाउँपालिका वा नगरपालिका समक्ष दरखास्त दिनुपर्नेछ।
१४.	**अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी (पहिलो संशोधन) ऐन, २०७५**	

क्र.सं.	दफा, उपदफा	सम्बन्धित बुँदा
	दफा ८ उपदफा १	अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई अपाङ्गताको आधारमा भेदभाव वा निजलाई वैयक्तिक स्वतन्त्रताबाट बञ्चित गरिने छैन।
	दफा २४ उपदफा ३	कुनै प्रतिष्ठानले अपाङ्गता भएका व्यक्ति विरूद्ध रोजगारी तथा सोसँग सम्बन्धित कुनै विषयमा भेदभाव गर्न पाइने छैन।
	दफा २४ उपदफा ७	रोजगारी दिने निकाय तथा संस्थाले रोजगारीका सिलसिलामा अपाङ्गता भएको कामदार तथा कर्मचारीलाई रोजगारीबाट हटाउने वा पदबाट घटुवा गर्न पाइने छैन।
१५.	**मुलुकी देवानी संहिता, २०७४**	
	मुलुकमा कानुन र व्यवस्था कायम गरी सर्वसाधारणको नैतिकता, शिष्टाचार, सदाचार र सुविधा एवं आर्थिक हित कायम राख्न तथा आर्थिक, सामाजिक र सांस्कृतिक क्षेत्रमा न्यायपूर्ण व्यवस्था कायम गरी विभिन्न जात, जाति वा सम्प्रदायहरू बीचको सुसम्बन्ध कायम राख्नको लागि मुलुकी ऐन तथा अन्य कानूनमा रहेका देवानी सम्बन्धी व्यवस्थालाई संशोधन र एकीकरण समेत गरी समयानुकूल बनाउन वाञ्छनीय भएकोले, नेपालको संविधानको धारा २९६ को उपधारा (१) बमोजिमको व्यवस्थापिका-संसदले यो ऐन बनाएको छ र प्रस्तावित आयोजना निर्माण तथा सञ्चालनका बखत मुलुकी देवानी संहिताको पालना गरिनेछ।	
१६.	**मुलुकी देवानी कार्यविधि संहिता, २०७४**	
	देवानी मुद्दाको दायरी, कारवाही, सुनुवाइ र किनारा तथा सोसँग सम्बन्धित अन्य कार्यविधि र त्यस्ता मुद्दामा भएको निर्णय कार्यान्वयन सम्बन्धी प्रचलित कानुनलाई संशोधन र एकीकरण गरी कार्यविधि कानुनलाई सरलीकृत र समयानुकूल बनाउन वाञ्छनीय भएकोले, नेपालको संविधानको धारा २९६ को उपधारा (१) बमोजिमको व्यवस्थापिका-संसदले यो ऐन बनाएको छ र प्रस्तावित आयोजना निर्माण तथा सञ्चालनका बखत मुलुकी देवानी कार्यविधि संहिताको पालना गरिनेछ।	
१७.	**मुलुकी अपराध संहिता, २०७४**	
	मुलुकमा कानुन तथा व्यवस्था कायम गरी सर्वसाधारणको नैतिकता, शिष्टाचार, सदाचार, सुविधा, आर्थिक हित कायम राख्न, विभिन्न धार्मिक तथा सांस्कृतिक समुदायबिचको सुसम्बन्ध तथा शान्ति कायम गर्न, फौजदारी कसूर निवारण र नियन्त्रण गर्न र तत्सम्बन्धी प्रचलित कानूनलाई संशोधन र एकीकरण गरी समयानुकूल फौजदारी कसूर सम्बन्धी संहिताको व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले, नेपालको संविधानको धारा २९६ को उपधारा (१) बमोजिमको व्यवस्थापिका-संसदले यो ऐन बनाएको छ र प्रस्तावित आयोजना निर्माण तथा सञ्चालनका बखत मुलुकी अपराध संहिताको पालना गरिनेछ।	

क्र.सं.	दफा, उपदफा	सम्बन्धित बुँदा
१८.	**मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता, २०७४**	
	फौजदारी मुद्दाको अनुसन्धान, अभियोजन, दायरी, कारवाही, सुनुवाइ र किनारा तथा सोसँग सम्बन्धित अन्य कार्यविधि र त्यस्ता मुद्दामा भएको फैसला कार्यान्वयन सम्बन्धी प्रचलित कानूनलाई सरलीकृत र समयानुकूल बनाउन वाञ्छनीय भएकोले, नेपालको संविधानको धारा २९६ को उपधारा (१) बमोजिमको व्यवस्थापिका-संसदले यो ऐन बनाएको छ र प्रस्तावित आयोजना निर्माण तथा सञ्चालनका बखत गर्न मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिताको पालना गरिनेछ।	
१९.	**कार्यस्थलमा हुने यौन जन्य दुर्व्यवहार (निवारण) ऐन, २०७१**	
	दफा ३	कसैले पनि कार्यस्थलमा यौनजन्य दुर्व्यवहार गर्न वा गराउन पाइने छैन।
	दफा १२	कसैले कुनै कर्मचारी वा सेवाग्राहीलाई यौनजन्य दुर्व्यवहार गरेको ठहरेमा निजलाई कसूरको प्रकृति हेरी छ महिनासम्म कैद वा पचास हजार रूपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै सजाय हुनेछ।
२०.	**फोहोरमैला व्यवस्थापन ऐन, २०६८**	
	दफा ३	फोहोरमैला व्यवस्थापनको जिम्मेवारी स्थानीय तहलाई तोकेको छ। यस अन्तर्गत ऐनले स्थानान्तरण केन्द्र, ल्याण्डफिल साइट, प्रशोधन प्लाण्ट, कम्पोष्ट प्लाण्ट, बायोग्यास प्लाण्ट लगायत फोहोरमैलाको सङ्कलन, अन्तिम विसर्जन तथा प्रशोधनका लागि आवश्यक पर्ने पूर्वाधार तथा संरचनाको निर्माण तथा सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी स्थानीय तहको हुनेछ।
	दफा ४	हानिकारक फोहोरमैला, स्वास्थ्य संस्थाजन्य फोहोरमैला, रासायनिक फोहोरमैला वा औद्योगिक फोहोरमैला प्रशोधन र व्यवस्थापन गर्ने दायित्व निर्धारित मापदण्डको अधीनमा रही त्यस्तो फोहोरमैला व्यवस्थापनको दायित्व त्यस्ता फोहोरमैला उत्पादन गर्ने व्यक्ति वा निकायमा निहित गरेको छ।
	दफा ६	फोहोरमैलालाई कम्तीमा जैविक र अजैविक लगाएत विभिन्न प्रकारमा विभाजन गरी स्रोतमै छुट्याउनु पर्नेछ।
	दफा ७	फोहोरमैला निष्काशनको समय, स्थान र तरिका तोक्ने अधिकार सम्बन्धित स्थानीय तहले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।
	दफा १०	फोहोरमैलाको न्यूनीकरण, पुनः प्रयोग तथा पुनः चक्रीय प्रयोगको विधिलाई व्यवस्था गर्दै सोको प्रोत्साहन सम्बन्धी कृयाकलापको लागि स्थानीय तहलाई जिम्मेवार निकायको रूपमा तोकिएको छ।

क्र.सं.	दफा, उपदफा	सम्बन्धित बुँदा
	दफा ३८	कसैले फोहोरमैला व्यवस्थानको विपरित कुनै कार्य गरेमा ऐन बमोजिम कसूर गरेको मानिने छ।
	दफा ३९	ऐनले तोके अनुसारको कसूर गरेमा रू ५०० देखि १ लाख सम्म नगद जरिवाना र बढीमा तीन महिना सम्मको कैद सजाय गर्न सक्नेछ।
२१.	**घरेलु हिंसा (कसुर र सजाय ऐन), २०६६**	
	दफा ३ उपदफा १	कसैले पनि घरेलु हिंसा गर्न गराउन वा सो कुराको उद्योग गर्न वा घरेलु हिंसाको निमित्त कसैलाई दुरूत्साहन गर्न पाइने छैन।
२२.	**कम्पनी ऐन, २०६३**	
	दफा ३ उपदफा १	मुनाफाको उद्देश्य लिई कुनै उद्यम गर्न चाहने व्यक्तिले एक्लै वा अरूसँग समूहबद्ध भई प्रबन्धपत्रमा उल्लेख भए बमोजिम एक वा एक भन्दा बढी उद्देश्यका प्राप्तिका लागि कम्पनी संस्थापना गर्न सक्नेछ।
	दफा ९	प्राइभेट कम्पनीको शेयरधनीहरुको सङ्ख्या एकसय एक भन्दा बढी हुनु नमिल्ने प्रावधान कायम गरेको छ।
२३.	**बाल श्रम (निषेध र नियमित गर्ने) ऐन,२०५६**	
	दफा ३ उपदफा १	चौध वर्ष उमेर नपुगेका कुनै पनि बालकलाई श्रममा लगाउन निषेध गरेको छ।
	दफा ३ उपदफा २	बालकलाई जोखिमपूर्ण व्यवसाय वा काममा (ऐनको अनुसूचीले परिभाषित गरे अनुसार) लगाउन निषेध गरेको छ।
	दफा ५	बालकलाई काममा लगाउँदा दैनिक छ घण्टा भन्दा बढी लगाउन नहुने र लगातार ३ घण्टा काम गरेपछि आधा घण्टा आराम गर्ने समय दिनुपर्ने व्यवस्था गरेको छ।
२४.	**भवन ऐन, २०५५**	
	दफा १०	भवन संहिता अनुसार भवन निर्माण गर्नुपर्ने छ।
	दफा ११	भवनको डिजाइन तथा नक्सा स्वीकृती लिनु पर्ने छ।
२५.	**नेपाल पर्यटन बोर्ड ऐन, २०५३**	
	दफा ५ बुँदा ग	पर्यटन व्यवसायको विकास, विस्तार र प्रवर्द्धनद्वारा राष्ट्रिय उत्पादन तथा विदेशी मुद्रा आर्जनमा अभिवृद्धि गरी बढी भन्दा बढी रोजगारीका अबसरहरूको सृजना गर्ने लक्ष्य राखेको छ।
२६.	**ट्रेड युनियन ऐन, २०४९**	

क्र.सं.	दफा, उपदफा	सम्बन्धित बुँदा
	दफा ३ उपदफा १	सम्बन्धित प्रतिष्ठानका कामदारहरूले आफ्नो पेसागत हक हितको संरक्षण र सम्वर्द्धन गर्न प्रतिष्ठानस्तरको ट्रेड युनियनहरूको गठन गर्न सक्नेछन्।
२७.	**नगर विकास ऐन, २०४५**	
	दफा ३	नगरको भौतिक विकास गर्ने, भइरहेको नगरको पुनः निर्माण, विस्तार र विकास गर्ने। नगर विकासको लागि सडक, यातायात, बिजुली, ढल निकास, सरसफाइ, खुला क्षेत्र लगायतका सेवा तथा सुविधा उपलब्ध गराउनु पर्ने।
२८.	**खाद्य (तेस्रो संशोधन) ऐन, २०२३**	
	दफा ३	कुनै व्यक्तिले दुषित खाद्य पदार्थ वा न्यूनस्तरको खाद्य पदार्थको उत्पादन, बिक्री वितरण, निकासी वा पैठारी गर्न वा सो मध्ये कुनै कामका लागि त्यस्तो खाद्य पदार्थ राख्न हुँदैन।
	दफा ४	कसैले कुनै एक खाद्य पदार्थलाई अर्को खाद्य पदार्थ हो भनी वा न्यून गुणस्तरको खाद्य पदार्थलाई उच्च गुणस्तरको खाद्य पदार्थ हो भनी ढाँटी वा झुक्याई वा अखाद्य पदार्थ वा कुनै उच्च गुणस्तरको खाद्य पदार्थमा न्यून गुणस्तरको खाद्य पदार्थ वा अखाद्य पदार्थ मिसावट गरी बिक्री वितरण गर्न हुँदैन।
	दफा ४ (क) उपदफा १	कुनै खाद्य पदार्थ दूषित वा न्यूनस्तरको हो भन्ने शंका लागेमा तोकिएको अधिकारीले त्यस्तो खाद्य पदार्थ सिलबन्दी गरी सो खाद्य पदार्थका धनीलाई नै जिम्मा लगाई त्यसको भर्पाई लिई रोक्का राख्न सक्नेछ।
	दफा ५ उपदफा १	दफा ३ वा ४ विपरितको कार्य गर्ने व्यक्तिलाई पाँच वर्षसम्म कैद वा पचास हजार रूपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै सजाय हुनेछ।
२९.	**पर्यटन ऐन, २०३५**	
	दफा १० उपदफा १	कुनै व्यक्तिले आफ्नो आफ्नो होटल, लज, रेष्टुराँ रिजर्ट वा बारलाई पर्यटक स्तरमा दर्ता गराउन चाहेमा नेपाल सरकार समक्ष तोकिए बमोजिम दरखास्त तिर्नु पर्नेछ।
३०.	**मदिरा ऐन, २०३१**	
	दफा ४	कुनै व्यक्तिले अनुमति वेगर र अनुमतिपत्र पाएकोले पनि अनुमति पत्रमा तोकिएको शर्त बमोजिम बाहेक मदिरा विक्री वितरण गर्न वा मदिरा खुवाउने बार वा पसल थाप्न पाउने छैन।

क्र.सं.	दफा, उपदफा	सम्बन्धित बुँदा
३१.	**संक्रामक रोग ऐन, २०२०**	
	दफा २	प्रदेशभर वा त्यसको कुनै भागमा कुनै संक्रामक रोग उब्जेमा वा फैलिएमा वा फैलिने सम्भावना देखिएमा प्रदेश सरकारले सो रोग निर्मूल गर्न वा रोकथाम गर्न आवश्यक कारवाही गर्न सक्नेछ र सर्वसाधारण जनता वा व्यक्तिहरूको समूह उपर लागू हुने गरी आवश्यक आदेश जारी गर्न सक्नेछ।
३२.	**होटल व्यवस्था तथा मदिराको बिक्री वितरण (नियन्त्रण) ऐन, २०२३**	
	दफा ३ उपदफा १	मदिरा खुवाउने व्यवस्था भएको होटल वा पसलको मालिकले यो ऐन प्रारम्भ भए पछि दिउँसो १२ बजे भन्दा पहिले र शुक्रबारको हकमा राती १ बजे पछि र अन्य वारको हकमा राती १२ बजे पछि आफ्नो होटल वा पसलमा कसैलाई मदिरा बिक्री गर्न वा खुवाउनु पाउने छैन।
	दफा ३ उपदफा २	होटल मालिकले शुक्रबारको दिन राती १ बजे पछि र अन्य वारको हकमा राती १२ बजे पछि ग्राहकहरूको निमित्त मनोरञ्जन वा नाच गानको गर्न गराउन पाउने छैन।
	दफा ४	होटल मालिकले आफ्नो होटलमा सार्वजनिक सदाचार वा नैतिकतामा नराम्रो असर पर्ने किसिमका मनोरञ्जन वा त्यस्ता नाच गान देखाउन पाउने छैन।
स्थानीय ऐनहरू		
१.	**मेचीनगर नगर विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७५**	
	दफा १० उपदफा १	विविपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा सार्वजनिक संस्था तथा व्यावसायिक प्रतिष्ठानले आफ्नो भवन, उद्योग, कार्यालय वा व्यावसायिक केन्द्रमा विपद्का घटना हुन नदिन विपद् सुरक्षा औजार, उपकरण, सामग्री, आपत्कालीन निकास लगायत तोकिए बमोजिमका अन्य व्यवस्था गर्नुपर्नेछ भने आफ्नो भवन लगायत अन्य संरचना आपत्कालीन प्रयोजनका लागि आवश्यक परेमा आदेशानुसार उपलब्ध गराउनु पर्नेछ। यी संस्थाहरूले फोहोरमैला तथा प्रदूषणको यथोचित व्यवस्थापन गरी यसबाट वातावरण र जनजीवनमा पर्न सक्ने नकारात्मक प्रभावहरूलाई न्यूनीकरण गर्ने उपायहरू अपनाउनुपर्नेछ।
	दफा १० उपदफा २	सार्वजनिक संस्था तथा व्यावसायिक प्रतिष्ठानले नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहको विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी योजनाको

क्र.सं.	दफा, उपदफा	सम्बन्धित बुँदा
		अधीनमा रही विपद् व्यवस्थापन योजनाको तर्जुमा गरी अनिवार्य रूपमा लागू गर्नु पर्नेछ।

४.५ नियम तथा नियमावली

क्र.सं.	नियम, उपनियम	सम्बन्धित बुँदा
संघीय नियमावली		
१.	**भूउपयोग (पहिलो संशोधन) नियमावली, २०७९**	
	नियम १४	विकास निर्माणका कार्य गर्दा वा भौतिक संरचना निर्माण गर्दा भू-उपयोग योजना अनुकूल हुने गरी गर्नु पर्नेछ।
२.	**वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७**	
	नियम ३	अनुसूची-१ मा उल्लिखित प्रस्तावको हकमा संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन, अनुसूची-२ मा उल्लिखित प्रस्तावको हकमा प्रारम्भिक वातावरणीय प्ररीक्षण र अनुसूची-३ मा उल्लिखित प्रस्तावको हकमा वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गर्नु पर्नेछ।
	नियम ४	प्रस्तावकले वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार गर्नु अघि क्षेत्र निर्धारण गर्नु पर्नेछ।
	नियम ५	प्रस्तावकले वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार गर्नु अघि कार्यसूची तयार गर्नु पर्नेछ।
	नियम ६	प्रस्तावकले वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा प्रस्तावको कार्यान्वयनबाट प्रभावित हुने क्षेत्रमा प्रस्तावको बारेमा सार्वजनिक सुनुवाई आयोजना गरी राय सुझाव सङ्कलन गर्नु पर्नेछ।
	नियम ७ (२,३)	प्रतिवेदन तयार गर्दा स्थानीयवासी तथा सरोकारवालाहरूको राय सुझाव सङ्कलनको लागि सार्वजनिक स्थलहरूमा सूचना टाँस पश्चात् राष्ट्रिय दैनिकमा ७ दिने सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गर्नु पर्नेछ।
	नियम १३	प्रस्तावकले कुनै प्रस्तावको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन स्वीकृत भएको मितिले तिन वर्षभित्र त्यस्तो प्रस्ताव कार्यान्वयन प्रारम्भ गर्नु पर्नेछ।
३.	**विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६**	
	नियम ३	संघीय, प्रदेशीय, जिल्ला र स्थानीय तहका सम्बन्धित निकायहरु र सरोकारवालाहरु संग समन्वय गरी एकीकृत र क्षेत्रीय नीतिहरु, योजनाहरु, रणनीतिक योजनाहरु कार्यान्वयन को अनुगमन गरिनेछ।

क्र.सं.	नियम, उपनियम	सम्बन्धित बुँदा
४.	**श्रम नियमावली, २०७५**	
	नियम १६	कामको प्रकृति अनुसार काम गर्ने समयको निर्धारण गर्नु पर्नेछ।
	नियम ३४	कार्यस्थलमा हुनसक्ने व्यवसायिक स्वास्थ्य तथा सुरक्षा जोखिमका बारे जोड दिंदै व्यवसायिक स्वास्थ्य तथा सुरक्षा जोखिमका सम्बन्धमा मार्गनिर्देशन बनाउनु पर्नेछ।
	नियम ३९	आँखामा लाग्न सक्ने चोटपटक, रसायनका कारण पर्नसक्ने प्रभाव र आगलागी जस्ता जोखिमका सुरक्षात्मक प्रबन्ध अपनाउनु पर्नेछ।
	नियम ५३	श्रमिकहरूलाई व्यक्तिगत सुरक्षाको सामग्री र प्राथमिक उपचार उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।
५.	**योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा नियमावली, २०७५**	
	नियम ३	नेपाल सरकारको कोषबाट तलब सुविधा लिने व्यक्तिले योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा ऐनको दफा १० ले तोके बमोजिमको सामाजिक सुरक्षा योजनामा भाग लिन पाउनु पर्नेछ।
	नियम ४	अनौपचारिक क्षेत्रमा काम गर्ने श्रमिक तथा स्वरोजगार व्यक्तिले समेत सामाजिक सुरक्षा योजनामा भाग लिन पाउनु पर्नेछ।
	नियम ५	सामाजिक सुरक्षा योजना अनुसार सामाजिक सुरक्षा कोषमा जम्मा हुन आउने रकमको सङ्कलनको लागि कुनै बैंक वा वित्तीय संस्थासँग सम्झौता गर्न सकिनेछ।
६.	**रोजगारीको हक सम्बन्धी नियमावली, २०७५**	
	नियम ३ (घ)	नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहले न्यूनतम रोजगार प्रदान गर्न निजी क्षेत्र तथा गैर सरकारी संघ संस्थासँग आवश्यक समन्वय तथा सहकार्य गर्न सक्नेछ।
७.	**फोहोर मैला व्यवस्थापन नियमावली, २०७०**	
	नियम ३ (२)	हानिकारक तथा रासायनिक फोहोरलाई छुट्टै सङ्कलन गर्ने र कुहिने तथा नकुहिने फोहोरलाई स्रोतमा नै छुट्ट्याउने प्रावधान गर्दै हानिकारक तथा रासायनिक फोहोरको व्यवस्थापनको जिम्मेवारी उत्सर्जकमा नै निहित हुनु पर्नेछ।
	नियम ५	हानिकारक, रासायनिक, कुहिने र नकुहिने फोहोरलाई एकै ठाउँमा मिसाउन पाइने छैन र त्यस्ता फोहोरहरू एकै ठाउँमा मिसिन गएमा समग्र फोहोरको सङ्कलन, भण्डारण तथा व्यवस्थापन सावधानीपूर्वक गर्नु पर्नेछ।

क्र.सं.	नियम, उपनियम	सम्बन्धित बुँदा
	नियम २४ (२)	स्थानीय तहले फोहोर उत्पादकलाई स्रोतमा फोहोरको उत्पादन घटाउने, न्यूनिकरण गर्ने, फोहोर व्यवस्थापन शुल्क समयमा तिर्ने सम्बन्धी आदेश दिनसक्ने र फोहोर उत्पादकले स्थानीय निकायको त्यस्तो आदेशको पालना गर्नुपर्ने।
	नियम २५	फोहोरमैला व्यवस्थापनको अनुगमनका सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गरेको छ।
८.	**भवन नियमावली, २०६६**	
	नियम ३ (१)	भवन निर्माण गर्न चाहने व्यक्ति, संस्था तथा सरकारी निकायले नक्सा स्वीकृतिका लागि नगरपालिका समक्ष दरखास्त दिँदा भवनको डिजाइन समेत पेश गर्नु पर्नेछ।
९.	**बाल-श्रम (निषेध र नियमित गर्ने) नियमावली, २०६२**	
	नियम ४ (१)	बालकलाई श्रमिकको रूपमा काममा लागाउनु अघि निजले सो काम गर्न सक्ने नसक्ने विषयमा बालकको स्वास्थ्य परीक्षण गर्न प्रतिष्ठानले कामको प्रकृति र बालकको उमेर समेत उल्लेख गरी श्रम कार्यालयमा निवेदन दिनु पर्नेछ।
	नियम ६	प्रतिष्ठानमा काम गर्ने बालकले श्रम ऐन, २०४८ बमोजिम नेपाल सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी समय समयमा तोकिदिएको पारिश्रमिक र भत्तामा कम नहुने गरी मासिक पारिश्रमिक र भत्ता पाउनेछ।
१०.	**ट्रेड युनियन नियमावली, २०५०**	
	नियम ३	प्रतिष्ठानस्तरको ट्रेड युनियन दर्ताका लागि दरखास्त दिन सक्नेछ।
११.	**होटल, लज, रेष्टुराँ तथा रिसोर्ट, बार तथा पथ प्रदर्शक नियमावली, २०३८**	
	नियम ३	होटल, लज, रेष्टूराँ तथा रिजर्ट, तथा बारलाई पर्यटक स्तरको भनी दर्ता गराउन चाहेमा विभाग समक्ष दरखास्त दिनु पर्नेछ।
	नियम ४	होटललाई त्यसमा रहेको सुविधाको आधारमा विभागले पर्यटक स्तरको साधारण होटल वा पर्यटक आवास (टुरिष्ट रिजर्ट) वा एक तारादेखि पाँच तारासम्मको कुनै एक वर्गीकरणमा तोक्नेछ।

४.६ निर्देशिका

क्र.सं.	निर्देशिका तथा सम्बन्धित बुँदा
१.	**पर्यटन उद्योग सेवा प्रवाह निर्देशिका, २०७०**
	नेपालको कुनै पनि स्थानमा सञ्चालन हुने तारेस्तरका होटल तथा पर्यटक आवास (रिसोर्ट) संकृति पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय, पर्यटन उद्योग महाशाखामा दर्ता तथा स्तर वर्गीकरण हुनु पर्नेछ।
२.	**राष्ट्रिय वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन निर्देशिका, २०५०**
	यस निर्देशिकाले आयोजनाको स्क्रीनिङ (screening), क्षेत्र निर्धारण, कार्यसूचीको तयारी, वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण प्रतिवेदनको तयारी, प्रभाव पहिचान, आँकलन तथा प्रभाव न्यूनिकरणको सम्बन्धमा मार्गनिर्देशन गरेको छ। त्यसैगरी वातावरणीय अध्ययनको पुनरावलोकन, वातावरणीय अनुगमन तथा परीक्षण गर्ने सम्बन्धी पनि मार्गनिर्देश गरेको छ। यो निर्देशिका कुनै ऐन वा नियममा भएका प्रावधानहरूको जगमा तयार नभएको हुँदा कानुनी दृष्टिकोणले यसको प्रयोग बाध्यकारी छैन यद्यपि प्रभाव पहिचान र त्यसको भार गणना गर्ने विधिको लागि यो निर्देशिकाको प्रयोग गरिएको छ।

४.७ मापदण्ड तथा कार्यविधिहरू

क्र.सं.	मापदण्ड
१.	**राष्ट्रिय खानेपानी गुणस्तर मापदण्ड, २०७९**
	नेपाल सरकारले जलश्रोत ऐन २०४९ को दफा १८ को उपदफा १ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकारले राष्ट्रिय खानेपानी गुणस्तर मापदण्ड तयार गरी लागू गरेको हो। मापदण्डमा तोकिएका विभिन्न प्यारामिटरहरू र तिनको सीमा तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

समूह	गुणहरू	इकाइ	अधिकतम सीमा
भौतिक	Turbidity	NTU	५
	pH		६.५ — ८.५*
	Colour	TCU	५
	Taste and Odour		Non-objectionable
	Electrical Conductivity	µS/cm	१५००
	Total dissolved Solids	Mg/l	१०००
रासायनिक	Iron	Mg/l	०.३ (३)
	Manganese	Mg/l	०.२
	Arsenic	Mg/l	०.०५
	Fluoride	Mg/l	०.५ — १.५*

क्र.सं.	मापदण्ड			
		Ammonia	Mg/l	१.५
		Chloride	Mg/l	२५०
		Sulphate	Mg/l	२५०
		Nitrate	Mg/l	५०
		Copper	Mg/l	१
		Zinc	Mg/l	३
		Aluminium	Mg/l	०.२
		Total Hardness	Mg/l	५००
		Residual Chloride	Mg/l	०.१ — ०.५०* (क्लोरिनेशन गरिने प्रणालीमा)
		Calcium	Mg/l	२००
		Lead	Mg/l	०.०१
		Cadmium	Mg/l	०.००३
		Chromium	Mg/l	०.०५
		Cyanide	Mg/l	०.०७
		Mercury	Mg/l	०.००१
		Nitrites	Mg/l	३
	जैविक	E-Coli	CFU/100 ml	०
		Total Coliform	CFU/100 ml	० (९५% नमूनाहरूमा)
	द्रष्टव्यः *ले कम र बढी सीमाको संकेत गर्दछ।			
२.	**होटलहरूको वर्गीकरण सम्बन्धी सूचना, वि.सं. २०७६ तथा संशोधन, २०७७**			
	यो सूचना होटेल, रिसोर्ट, पर्यटक इन, लज, मोटेल र बेड एण्ड ब्रेकफास्टको वर्गीकरणको लागि मापदण्ड प्रदान गर्दछ। खण्ड 'क' मा लेण्डस्केपिङ, क्षेत्रफल, वातावरण, पार्किङ्ग क्षमता, होटेल सञ्चालन, बिजुली आपूर्ति, पानी व्यवस्थापन, ढल व्यवस्थापन, ठोस फोहोर व्यवस्थापन, आदिको आधारमा होटेललाई तारा (१-५) को वर्गीकरण गरेको छ। त्यस्तै गरि खण्ड 'ख' ले होटेल डिजाइन, बुटीक वातावरण, सुत्ने कक्षको संख्या, संग्रहालय, स्टाफ ड्रेस, खाना र पेय पदार्थ, ध्यान कक्ष, पार्किङ्ग क्षमता, इत्यादिको आधारमा साधारण, डिलक्स र लक्जरी गरी ३ वर्गमा हेरिटेज एवं बुटिक होटेलहरूको वर्गीकरण गरेको छ। त्यस्तै खण्ड 'ग' मा रिसोर्टहरूको, खण्ड 'घ' मा साधारण पर्यटक स्तरका होटेल, रिसोर्ट, पर्यटक इन, लज, मोटेल र बेड एण्ड ब्रेकफास्टको वर्गीकरण गरेको छ।			
३.	**वस्ती विकास, सहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी आधारभूत मापदण्ड, २०७२**			

क्र.सं.	मापदण्ड
	नेपाल सरकार, सहरी विकास मन्त्रालयद्वारा प्रकाशित वस्ती विकास, सहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी आधारभूत मापदण्ड, २०७२ अनुसार भवन निर्माण मापदण्डहरूको पालना गरिनेछ।
४.	**नेपाल सवारी प्रदूषण मापदण्ड, २०६९**

नेपाल सरकारद्वारा निर्देशित नेपाल सवारी प्रदूषण मापदण्ड, २०६९ को पालना गरिनेछ।

क्र.सं.	सवारी साधनको प्रकार	प्रदूषणको अधिकतम सीमा (ग्राम प्रति कि.मि.)		
		कार्बन मोनोअक्साइड (CO)	हाइड्रोकार्बन (HC)	नाइट्रस अक्साइड (NOx)
१	Passenger Car	२.३	०.२	०.१५
२	Light commercial vehicle			
	RM=<1305 Kg	२.३	०.२	०.१५
	1305 Kg>RM<or = 1760 Kg	४.१७	०.२५	०.१८
	RM>1760 Kg	५.२२	०.२९	०.२१
३	Two wheelers			
	Class I (displacement <150 cc)	२.०	०.८	०.१५
	Class II (displacement >150 cc)	२.०	०.३	०.१५

५. वायुको गुणस्तर सम्बन्धी राष्ट्रिय मापदण्ड, २०६९

नेपाल सरकारले वातावरण संरक्षण नियमावली २०५४ को नियम १५ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी वायुको गुणस्तर सम्बन्धी राष्ट्रिय मापदण्ड प्रयोग गरी तयार गरेको लागु गरिनेछ।

सूचक	समय भारित औषत	अधिकतम (ग्राम/घ.मि.)	परीक्षण विधि
टोटल सस्पेण्डेड पार्टिकल (TSP)	वार्षिक	-	
	२४ घण्टा*	२३०	High Volume Sampling and Gravimetric Analysis
पि.एम.—१० (PM_{10})	वार्षिक	-	
	२४ घण्टा*	१२०	High Volume Sampling and Gravimetric Analysis, TOEM, Beta Attenuation
सल्फर डाइअक्साइड (SO_2)	वार्षिक**	५०	Ultraviolet Fluorescence, West and Gaeke Method
	२४ घण्टा*	७०	Same as Annual
नाइट्रस अक्साइड(NO_2)	वार्षिक**	४०	Chemiluminescence
	२४ घण्टा*	८०	Same as annual

क्र.सं.	मापदण्ड			
	कार्बन मोनोअक्साइड (CO)	८ घण्टा*	१०,०००	Non-dispersive Infrared Spectrophotometer
	शिशा (Lead)	वार्षिक**	०.५	High Volume Sampling followed by Atomic Absorption Spectrometry
	बेञ्जीन(Benzene)	वार्षिक**	५	Gas Chromatographic Technique
	पि.एम.—२.५ ($PM_{2.5}$)	२४ घण्टा*	४०	$PM_{2.5}$ Sampling Gravimetric Analysis
	ओजोन (Ozone)	८ घण्टा*	१५७	UV Spectrophotometer

६. ध्वनि गुणस्तर सम्बन्धी राष्ट्रिय मापदण्ड, २०६९

नेपाल सरकारद्वारा निर्देशित ध्वनि गुणस्तर सम्बन्धी राष्ट्रिय मापदण्ड, २०६९ अनुसार वायु गुणस्तर मापदण्डहरूको पालना गरिनेछ।

क्र.सं.	क्षेत्र	ध्वनि सीमा Leq (डेसिबल)	
		दिवा	रात्रि
१	औद्योगिक क्षेत्र	७५	७०
२	व्यापारिक क्षेत्र	६५	५५
३	ग्रामीण आवास क्षेत्र	४५	४०
४	शहरी आवास क्षेत्र	५५	५०
५	मिश्रित आवास क्षेत्र	६३	५५
६	शान्त क्षेत्र	५०	४०

७. डिजेल जेनरेटरबाट निष्कासन भई हावामा जाने धुवाँको लागि उत्सर्जन सीमा (पैठारी गरिने), २०६९

नेपाल सरकारद्वारा निर्देशित डिजेल जेनरेटरबाट निष्कासन भई हावामा जाने धुवाँको लागि उत्सर्जन सीमा अनुसार वायु गुणस्तर तथा धुवाँ सम्बन्धी मापदण्डहरूको पालना गरिनेछ।

उत्सर्जन सीमा (ग्राम प्रति किलोवाट घण्टा)			
क्षमता (किलोवाटमा)	कार्बन मोनोअक्साइड	हाइड्रोकार्बन र नाइट्रस अक्साइड	पार्टिकुलेट म्याटर
KW <८	८	७.५	०.८
८ = KW <१९	६.६	७.५	०.८
१९ = KW <३७	५.५	७.५	०.६
३७ = KW <७५	५	४.७	०.४
७५ = KW <१३०	३	४	०.३
१३० = KW <५६०	३.५	४	०.२

८. <u>राष्ट्रिय भवन संहिता, २०६०</u>

क्र.सं.	मापदण्ड
	यस भवन संहितालाई नेपालका नगरपालिका, जिल्लाका प्रमुख गा.वि.स. र शहरीकरण हुँदै गरेको गा.वि.स.हरूमा लागू गरिएको हो। यस संहिता मुख्यतया भवन क्षेत्रको सुरक्षासँग सम्बन्धित मामिलाहरूसँग सम्बन्धित छ। यस संहितामा नगरपालिका र गा.वि.स.मा भवन डिजाइन गर्दा प्रस्तावककर्ताहरूले राष्ट्रिय भवन संहिता अनुसरण गर्नुपर्नेछ भन्ने प्रावधान गरिएको छ।
	राष्ट्रिय भवन संहिता, १०५-२०७७ नेपालमा २०७२ सालमा गएको भूकम्प, विगत २५ वर्षमा विश्वका विभिन्न देशमा गएका भूकम्प, विभिन्न मुलुकमा प्रचलित भवन संहिता एवं यस सम्बन्धमा गरिएका विभिन्न नयाँ अनुसन्धान, प्रविधि र ज्ञानको विकासका आधारमा भूकम्प प्रतिरोधी सुरक्षित भवन निर्माण गर्न भवन संहिता १०५-२०७७ बनाएको हो। यस संहिताले विभिन्न किसिमका निर्माण सामग्री प्रयोग हुने गरी सानादेखि अग्ला भवनहरुलाई भूकम्प प्रतिरोधी बनाउनका लागि गर्नु पर्ने इन्जिनियरिङ डिजाइनका लागि आवश्यक प्रकृया र मापदण्डहरु प्रदान गर्दछ। यस संहिताले स्थापित इन्जिनियरिङ मान्यता र सिद्धान्त अनुरुप भूकम्प प्रतिरोधी भवनको विश्लेषण र डिजाइन विधिलाई मार्गदर्शन गर्न मद्दत गर्दछ।
	राष्ट्रिय भवन संहिता, २०८-२००३ सनेटरी र प्लम्बिङ्ग डिजाइनका आवश्यकताहरूः यस संहितामा कुनै भवनमा स्थापना गर्ने पानी आपूर्तिका प्रणाली, ढल तथा तरल फोहोर व्यवस्थापनका प्रणाली र आकाशे पानी व्यवस्थापनका प्रणालीहरू रहेका छन्। कुनै पनि भवनमा खानेपानी, फ्लशिङ्गका लागि आवश्यक पानी, फायर फाइटिङ्गका लागि आवश्यक पानी तथा ढल तथा तरल फोहोर व्यवस्थापनका लागि आवश्यक पर्याप्त पानीको व्यवस्था गर्नु यस संहिताको उद्देश्य रहेको छ। यस संहिता अन्तर्गत कुनै पनि होटलमा एक पाहुनाका लागि १०० लिटर पानी आवश्यक हुन्छ भने रेष्टुरेण्टमा प्रति व्यक्तिलाई ५० लिटर पानीको आवश्यक हुन्छ।
९.	**सार्वजनिक ढलहरूमा पठाउने औद्योगिक एफ्ल्युएन्टको लागि घटी बढी सीमा, २०६०**
	नेपाल सरकारले वातावरण संरक्षण नियमावली, २०५४ को नियम १५ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी देहाय बमोजिमको मापदण्डलाई निर्देशक मापदण्डको रूपमा लागू हुने गरी तोकेको छ।

गुणहरू (Characteristics)	घटी बढी सीमा (Tolerance Limit)
Total Suspended solids, mg/L, Max	६००
pH	५.५ देखि ९.० सम्म
Temperature, ˚C, Max	४५
Biochemical oxygen demand (BOD) for 5 days at 20 ˚C, mg/L, Max	४००
Oils and grease, mg/L, Max	५०

क्र.सं.	मापदण्ड	
	Phenolic Compound mg/L Max	१०
	Cyanides (as CN), mg/L, Max	२
	Sulphides (as S), mg/L, Max	२.०
	Chloride (Cl), mg/L, Max	१०००
	Insecticides	नरहेको
	Sulphates (SO_4), mg/L, Max	५००
	Fluorides (as F), mg/L, Max	१०
	Arsenic (as As), mg/L, Max	१.०
	Cadmium (as, Cd), mg/L, Max	२.०
	Total Chromium, mg/L, Max	२.०
	Copper (as Cu), mg/L, Max	३.०
	Lead (as Pb), mg/L, Max	०.१
	Mercury (as Hg), mg/L, Max	०.०१
	Nickel (as Ni), mg/L, Max	३.०
	Selenium (as Se), mg/L, Max	०.०५
	Zinc (as Zn), mg/L, Max	५
	Ammonical nitrogen, mg/L, Max	५०
	Chemical Oxygen Demand, mg/L, Max	१०००
	Silver, mg/L, Max	०.१
	Total Dissolved Solids, mg/l, Max	२१००
	Mineral Oils, mg/L, Max	१०
	Inhibition of nitrification test at 200ml/L	< ५०%

१०. संयुक्त फोहोर पानी प्रशोधन प्लान्टबाट सतही पानीमा औद्योगिक एफ्ल्युएन्टको लागि घटी बढी सीमा, २०६०

नेपाल सरकारले वातावरण संरक्षण नियमावली, २०५४ को नियम १५ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी देहाय बमोजिमको मापदण्डलाई निर्देशक मापदण्डको रूपमा लागू हुने गरी तोकेको छ।

गुणहरू (Characteristics)	**घटी बढी सीमा (Tolerance Limit)**
Total Suspended solids, mg/L, Max	५०
Particle size of total suspended particles	Shall pass 850-micron Sieve.
pH	५५ देखि ९.० सम्म
Temperature	Shall not exceed 40 ˚C in any section of the stream within 15 meters down-stream from the effluent outlet.

क्र.सं.	मापदण्ड	
	Biochemical oxygen demand (BOD) for 5 days at 20 ˚C, mg/L, Max	५०
	Oils and grease, mg/L, Max	१०
	Phenolic Compound mg/L Max	१.०
	Cyanides (as CN), mg/L, Max	०.२
	Sulphides (as S), mg/L, Max	२.०
	Radioactive materials a. Alpha emitters, c/ml, Max b. Beta emitters, c/ml, Max	 a. १०$^{-७}$ b. १०$^{-८}$
	Insecticides	नरहेको
	Total residual chlorine, mg/L	१
	Fluorides (as F), mg/L, Max	२.०
	Arsenic (as As), mg/L, Max	०.२
	Cadmium (as, Cd), mg/L, Max	२.०
	Hexavalent chromium (as Cr), mg/L, Max	०.१
	Copper (as Cu), mg/L, Max	३.०
	Lead (as Pb), mg/L, Max	०.१
	Mercury (as Hg), mg/L, Max	०.०१
	Nickel (as Ni), mg/L, Max	३.०
	Selenium (as Se), mg/L, Max	०.०५
	Zinc (as Zn), mg/L, Max	५
	Ammonical nitrogen, mg/L, Max	५०
	Chemical Oxygen Demand, mg/L, Max	२५०
	Silver, mg/L, Max	०.१

११. सतही पानीमा पठाइने औद्योगिक एफ्ल्युएन्टको लागि घटी बढी सीमा, २०५८

नेपाल सरकारले वातावरण संरक्षण नियमावली, २०५४ को नियम १५ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी देहाय बमोजिमको मापदण्डलाई निर्देशक मापदण्डको रूपमा लागू हुने गरी तोकेको छ।

गुणहरू (Characteristics)	**घटी बढी सीमा (Tolerance Limit)**
Total Suspended solids, mg/L, Max	३० देखि २०० सम्म
Particle size of total suspended particles	Shall pass 850-micron Sieve
pH	५.५ देखि ९.० सम्म
Temperature	Shall not exceed 40 ˚C in any of the stream within 15 meters downstream from the effluent outlet.
Biochemical oxygen demand (BOD) for 5 days at 20 ˚C, mg/L, Max	३० देखि १००

क्र.सं.	मापदण्ड	
	Oils and grease, mg/L, Max	१०
	Phenolic Compound mg/L Max	१.०
	Cyanides (as CN), mg/L, Max	०.२
	Sulphides (as S), mg/L, Max	२.०
	Radioactive materials a. Alpha emitters, c/ml, Max b. Beta emitters, c/ml, Max	 १०$^{-७}$ १०$^{-८}$
	Insecticides	नरहेको
	Total residual chlorine, mg/L	१
	Fluorides (as F), mg/L, Max	२.०
	Arsenic (as As), mg/L, Max	०.२
	Cadmium (as, Cd), mg/L, Max	२.०
	Hexavalent chromium (as Cr), mg/L, Max	०.१
	Copper (as Cu), mg/L, Max	३.०
	Lead (as Pb), mg/L, Max	०.१
	Mercury (as Hg), mg/L, Max	०.०१
	Nickel (as Ni), mg/L, Max	३.०
	Selenium (as Se), mg/L, Max	०.०५
	Zinc (as Zn), mg/L, Max	५
	Ammonical nitrogen, mg/L, Max	५०
	Chemical Oxygen Demand, mg/L, Max	२५०
	Silver, mg/L, Max	०.१

४.८ अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि सम्झौताहरू

क्र.सं.	सन्धि सम्झौताहरू
१.	**जैविक विविधता सम्बन्धी महासन्धि, सन् १९९२**
	सन् १९९२ मा वातावरण र विकास सम्बन्धी संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय सम्मेलन (रियो "पृथ्वी शिखर" सम्मेलन) को समयपारी ५ जुन १९९२ का दिन जैविक विविधता महासन्धि हस्ताक्षरणका लागि खुला गरियो र २९ डिसेम्बर १९९३ देखि लागु भयो। जैविक विविधतालाई व्यापकरूपमा सम्बोधन गर्नका लागि यो महासन्धि एक मात्र अन्तराष्टिय संयन्त्र हो। यस महासन्धिका ३ वटा उद्देश्यहरूमा (क) जैविक विविधताको संरक्षण (ख) यसका सम्पूरक अङ्गहरूको दिगो उपयोग र (ग) आनुवंशिक स्रोतहरूमा पहुँच र तीबाट प्राप्त हुने लाभको पारदर्शी र समन्यायिक बाँडफाँड रहेका छन्।

क्र.सं.	सन्धि सम्झौताहरू
२.	**जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी संयुक्त राष्ट्रसंघिय संरचना महासन्धि, १९९२**
	जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि संयुक्त राष्ट्रसंघिय संरचना महासन्धि सन् १९९२ मे ९ मा न्यूयोर्कमा ग्रहण गरिएको थियो। यस महासन्धिका ३ वटा लक्ष्यहरूमा (क) जलवायू परिवर्तनको जोखिम तथा असरलाई उल्लेखनीय रूपमा घटाउने, (ख) खाद्य उत्पादनमा कमी हुन नदिने गरी जलवायु परिवर्तनका प्रतिकूल प्रभावलाई अनुकूलन गर्ने क्षमता अभिवृद्धि गर्ने र (ग) न्यून हरितगृह ग्याँस उत्सैजन तथा जलवायु समानुकूलन विकासमूलक कार्यप्रणाली अनुरूप लगानी प्रवाह गर्ने रहेका छन्। यस सम्झौताको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि विकासोन्मुख राष्ट्रलाई सहयोग गर्नु पर्ने आवश्यकतालाई आत्मसात गर्दै सबै पक्षका प्रयत्न समयको क्रमसँगै प्रगतिशील हुनेछन्।
३.	**Convention Concerning Forced or Compulsory Labor, 1930 (ILO Convention 29)**
	अन्तर्राष्ट्रिय श्रम कार्यालयको परिचालक निकायले जेनेभामा भेला भएर चौधौं अधिवेशन (१० जून १९३०) मा भेला भएको थियो र उक्त भेलामा जबर्जस्ती वा जबर्जस्ती श्रमको सम्बन्धमा केही प्रस्तावहरु स्वीकृत गर्ने निर्णय गरेको थियो, जुन एजेण्डाको पहिलो वस्तुमा समावेश गरिएको छ। ILO Convention २९ अन्तर्गत ३३ वटा लेखहरू रहेका छन्, जसमध्ये लेख ३-२४ जबर्जस्ती श्रम महासन्धि, १९३० को प्रोटोकल २०१४ को धारा ७ बमोजिम हटाईएको छ।
४.	**Convention concerning Equal Remuneration for man and Women Worker for Work of Equal Value,1951 (ILO Convention 100)**
	अन्तर्राष्ट्रिय श्रम कार्यालयको परिचालक निकायले जेनेभामा भेला भएर आफ्नो तेह्रौं अधिवेशन (६ जून १९५१) मा भेला भएको थियो र उक्त भेलामा समान मूल्यका कामका लागि पुरुष तथा महिला श्रमिकका लागि समान पारिश्रमिकको सिद्धान्तको सम्बन्धमा केही प्रस्तावहरु स्वीकृत गर्ने निर्णय गरेको थियो, जुन एजेण्डाको सातौं वस्तुमा समावेश गरिएको छ। ILO Convention १०० अन्तर्गत १४ वटा लेखहरू रहेका छन्। लेख २ अनुसार, प्रत्येक सदस्यले पारिश्रमिकको दर निर्धारण गर्नका लागि सञ्चालनमा रहेका विधिहरू, प्रवर्द्धन र त्यस्ता विधिहरूसँग मेल खाने गरी सबै श्रमिकलाई समान मूल्यको कामका लागि पुरुष तथा महिला श्रमिकका लागि समान पारिश्रमिकको सिद्धान्तको आवेदन सुनिश्चित गर्नेछन्। यो सिद्धान्त राष्ट्रिय कानून वा नियमावली, पारिश्रमिक निर्धारणका लागि कानुनी रूपमा स्थापित वा मान्यता प्राप्त यन्त्र, रोजगारदाता र श्रमिकबीच सामूहिक सम्झौता जस्ता माध्यमद्वारा लागू गर्न सकिन्छ।
५.	**Convention concerning the Prohibition and Immediate Action for the Worst Forms of Child labor, 1999 (ILO Convention 182)**

क.सं.	सन्धि सम्झौताहरू
	अन्तर्राष्ट्रिय श्रम कार्यालयको परिचालक निकायले जेनेभामा भेला भएर १ जून १९९९ मा ८७ औं अधिवेशनमा भेला भएको थियो। ILO Convention १८२ अन्तर्गत १६ वटा लेखहरू रहेका छन्, जसमा बाल श्रम विरूद्धको बस्तुहरू समावेश गरिएको छ।

प्रस्तावित होटल निर्माण तथा सञ्चालनका क्रममा माथि उल्लिखित नीति ऐन, नियम, निर्देशिका तथा कार्यविधिका साथै अन्य सम्पूर्ण सान्दर्भिक कानुनहरू पालना गरिनेछ।

परिच्छेद ५: विद्यमान वातावरणीय अवस्था

यस होटलले पार्ने प्रभावको पूर्वानुमान तथा मूल्याङ्कनका लागि आयोजना क्षेत्रको वातावरणीय अवस्थाको आधारभूत जानकारी आवश्यक पर्दछ। आवश्यक तथ्याङ्क तथा सूचनाहरू आयोजना क्षेत्रको निरीक्षण, विभिन्न प्रकाशित प्रतिवेदन तथा विभिन्न नक्साहरूको अध्ययनबाट सङ्कलन गरिएको छ।

५.१ भौतिक वातावरण

५.१.१ भौगोलिक तथा धरातलीय अवस्था भू-उपयोग

मेचीनगर नगरपालिका झापा जिल्लाको पूर्वी भागमा पर्दछ, जसलाई नेपालको पूर्वी सिमानाको प्रवेशद्वार पनि भनिन्छ। यस नगरपालिकाको पूर्वतर्फ भारतको पश्चिम बंगाल, पश्चिममा बिर्तामोड नगरपालिका र अर्जुनधारा नगरपालिका, उत्तरतर्फ बुद्धशान्ति गाउँपालिका र इलाम जिल्लाको रोङ गाउँपालिका र दक्षिणतर्फ भद्रपुर नगरपालिका रहेको छ। यस नगरपालिका तराईमा पर्दछ, जहाँ अधिकांश जग्गा खेतीको लागि प्रयोग गरिन्छ। भौगोलिक रूपमा २६°३८'५९.३५" उत्तरी अक्षांश र ८८°०४'३९.२०" पूर्वी देशान्तरमा अवस्थित छ, जुन समुद्री सतहबाट १२४ मि. उचाइमा छ। प्रस्तावित आयोजनाको उत्तर र दक्षिणतर्फ खेती योग्य जमिन र बस्ती रहेको छ भने पूर्वतर्फ सडक र पश्चिमतर्फ हाडिया खोला रहेको छ। प्रस्तावित होटल स्थान समथर भू-भागमा पर्दछ।

५.१.२ भूगर्भ तथा माटो

प्रस्तावित आयोजना स्थल तराई क्षेत्रमा अवस्थित छ। भौगर्भिक दृष्टिकोणले आयोजना क्षेत्र Indo-Gangetic Plain मा पर्दछ। यस अन्तर्गत बाउल्डर, कङ्लोमरेट, स्याण्डस्टोन, बलौटे माटो (Coarse boulders, conglomerates with irregular beds and lenses of sandstones and thin intercalations of yellow brown grey sand clays) आदि प्रकारका ढुङ्गाहरू पाइन्छन्। खानी तथा भू-गर्भ विभागले तयार गरेको आयोजनास्थल आसपासको क्षेत्रीय भू-गर्भको नक्सा निम्नानुसार रहेको छ।

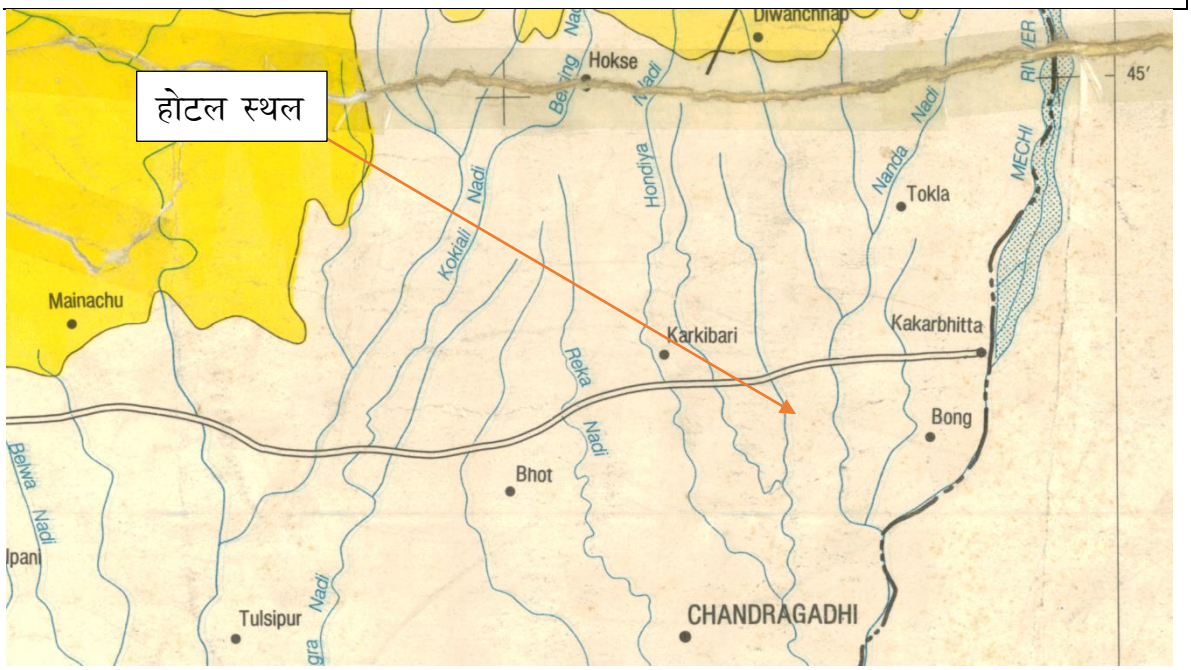

चित्र २: प्रस्तावित आयोजना क्षेत्रको भौगोलिक नक्सा

(स्रोतः खानी तथा भूगर्भ विभाग, ई.सं. १९८४)

प्रस्तावित आयोजना स्थलको माटो परीक्षणको प्रतिवेदनमा निम्न बमोजिमको सुझावहरू दिइएको छ।

- Isolated Spread or Mat/ Raft Foundation का लागि माटो परीक्षणको प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिए बमोजिमको Allowable Bearing Capacity अपनाउनु पर्नेछ।
- फाउन्डेशनको आकार र गहिराई Bearing Capacity ले निर्त्रारण गर्दछ।
- प्रस्तावित आयोजना स्थलमा २ मिटरको गहिराइभन्दा तल liquefaction susceptibilty सुरक्षित रहेको छ।
- Bearing Capacity को मानहरू worst water condition को लागि तयार गरिएको छ।
- दुई मिटरभन्दा तल Soil Type-II-Medium Soils भेटिएको छ।

५.१.३ जल तथा मौसम

नेपालमा पाइने मौसमी क्षेत्रहरूको विशिष्टीकरणका दृष्टिकोणले प्रस्तावित आयोजना क्षेत्रमा उष्ण किसिमको जलवायु पाइन्छ। होटल क्षेत्रको वरपरको तापक्रम र वर्षा सम्बन्धी तथ्याङ्कका लागि आयोजना स्थलबाट १० कि.मि. दक्षिण-पश्चिममा अवस्थित जल तथा मौसम विज्ञान विभागको चन्द्रगढी मौसम स्टेशनको तथ्याङ्कलाई प्रयोग गरिएको छ। सो केन्द्रको तथ्याङ्कलाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १०: चन्द्रगढी केन्द्रको तापक्रम, वर्षा र सापेक्षित आद्रता

वर्ष	वार्षिक तापक्रम (डिग्री सेल्सीयसमा)			औसत वर्षा (मि.मि.मा)	सापेक्षित आर्द्रता	
	न्यूनतम	अधिकतम	औसत		बिहान ८:४५	साँझ ५:४५
२०१३	१९.५	३१.९	२५.७	२९३७.५	८६.७	८१.५
२०१४	१९.१	३२.३	२५.७	९७०	८३.२	७९.८
२०१५	१९.४	३२.२	२५.८	१२०९.४	८१.०	७८.२
२०१६	-	-	-	१८४१.४	-	-
२०१७	-	-	-	-	-	-

(स्रोतः नेपालको वातावरणीय तथ्याङ्क, ई.सं. २०१९, चन्द्रगढी केन्द्र*)*

५.१.४ वायु, जल तथा ध्वनिको गुण

५.१.४.१ वायु

आयोजना स्थलको वायुको गुणस्तरको लागि प्रस्तावित होटल क्षेत्रमा वायु गुणस्तर मापक यन्त्र (Temptop M2000 2nd Generation Multi-functional Air Quality Detector) मार्फत वायुको गुणस्तर मापन गरिएको थियो। वि.सं.२०८०।०४।०६ मा १०:२० देखि १६:१४ सम्म नमुना संकलन गरिएको थियो, जसमा PM_{10}, $PM_{2.5}$, Carbon Dioxide (CO_2) र Formaldehyde (HCHO) को परिमाण प्राप्त गरियो।

तालिका ११: आयोजना स्थलमा वायुको गुणस्तर

क्र.सं.	प्यारामिटर	परिमाण	वायुको गुणस्तर सम्बन्धी राष्ट्रिय मापदण्ड, २०६९
		होटल परिसर	
१.	Particulate Matter (PM10)	३०.०२ $\mu g/m^3$	१२०
२.	Particulate Matter (PM2.5)	२१.९८ $\mu g/m^3$	४०
३.	CO_2	४९१.५४ ppm	-
४.	HCHO	०.०१९	-
५.	Temperature	३६.२२°C	
६.	Humidity	७१.६०%	

(स्रोतः स्थलगत सर्वेक्षण, २०७९)

५.१.४.२ ध्वनि

ध्वनिको विद्यमान स्तरका निम्ति वि.सं. २०८०।०४।०४ गतेको दिन होटल क्षेत्रमा मापक यन्त्र (Noise Meter – Lutron SL-4023SD) बाट तथ्याङ्क सङ्कलन गरी सो तथ्याङ्क विश्लेषण गरी

Lmax, Lmin र Leq निकालिएको छ। ध्वनि मापनको नतिजालाई निम्न तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १२: आयोजना स्थलमा ध्वनिको स्तर

ध्वनिको स्तर	होटल परिसर
अधिकतम (Lmax)	५९.९ डेसिबल
न्यूनतम (Lmin)	२५.० डेसिबल
औसत (Leq)	४८.५७ डेसिबल

(स्रोतः स्थलगत सर्वेक्षण, २०८०)

ध्वनि गुणस्तर सम्बन्धी राष्ट्रिय मापदण्ड, २०६९ ले शान्त क्षेत्रको लागि ध्वनिको औषत (Leq) स्तर ५० डेसिबल तोकेको छ। आयोजना क्षेत्रमा ध्वनिको औसत (Leq) स्तर तोकिएको मापदण्डको सीमा भित्र रहेको पाइयो। ध्वनि मापन गर्दाको समयमा आयोजना रहेको स्थानमा ध्वनिका मुख्य स्रोतहरूमा चराहरूको चिर्विराहट, हावाको बहाव, मान्छेहरू बोलेको आवाज रहेको छ।

५.१.४.३ पानी

पानीको गुणस्तरको पहिचानको लागि प्रस्तावित होटल परिसरमा अवस्थित चापाकलको पानीको प्रयोगशाला परीक्षण गरिएको थियो। खानेपानी गुणस्तरको लागि नेपाल सरकारले तोकेको मापदण्ड अनुरूप पानीको नमुना सङ्कलन गरी परीक्षणका लागि प्रयोगशाला पठाइएको थियो। प्रयोगशाला परीक्षणबाट प्राप्त नतिजालाई हेर्दा मापदण्डले तोकेका सबै मानकहरूमा Manganese को मात्रा तोकिएको सीमाभन्दा बढी रहेको पाइयो। पानीको गुणस्तर सम्बन्धी आधारभूत तथ्याङ्कलाई तल तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ भने प्रयोगशालाबाट प्राप्त प्रतिवेदनलाई अनुसूची ८ मा समावेश गरिएको छ।

तालिका १३: आयोजना स्थलमा रहेको चापाकलको पानीको गुणस्तर

क्र.सं.	मानक	बोरिङ्गको पानी	NDWQS, Nepal
१	pH (@25^{0}C)	६.२	६.५-८.५
२	Electrical Conductivity, (µS/cm)	४००	१५००
३	Turbidity, (NTU)	<१	५
४	Total Hardness as $CaCO_3$, (mg/l)	९१	५००
५	Total Alkalinity as $CaCO_3$, (mg/l)	१९.६६	-

क्र.सं.	मानक	बोरिङ्गको पानी	NDWQS, Nepal
६	Chloride, (mg/l)	५१.०२	२५०
७	Ammonia, (mg/l)	०.३१	१.५०
८	Nitrate, (mg/l)	४९.०८	५०
९	Nitrite, (mg/l)	०.०८	३
१०	Calcium, (mg/l)	२५.०५	२००
११	Magnesium, (mg/l)	६.३२	-
१२	Iron, (mg/l)	०.२९	०.३० (३)
१३	Manganese, (mg/l)	०.२४	०.२०

(स्रोतः नमुना संकलन तथा प्रयोगशाला परीक्षण)

प्रस्तावित होटलको पश्चिमतर्फ अवस्थित हाडिया खोलाको पानीको पनि प्रयोगशाला परीक्षण गरिएको छ। सम्पूर्ण मानकहरू Guidelines for Protection of Aquatic Ecosystem, GoN 2008 ले तोकेको मापदण्ड बमोजिम रहेको पाइयो। पानीको गुणस्तर सम्बन्धी आधारभूत तथ्याङ्कलाई तल तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ भने प्रयोगशालाबाट प्राप्त प्रतिवेदनलाई अनुसूची ८ मा समावेश गरिएको छ।

तालिका १४: आयोजना स्थलबाट नजिक रहेको हाडिया खोलाको पानीको गुणस्तर

क्र.सं.	मानक	खोलाको पानी	Guidelines for Protection of Aquatic Ecosystem, GoN 2008
१	pH (@25^{0}C)	६.७	-
२	Total Dissolved Solids, (mg/l)	६८	-
३	Total Hardness as $CaCO_3$, (mg/l)	३४	-
४	Biochemical Oxygen Demand, (mg/l)	३	-
५	Ammonia (mg/l)	<०.०५	०.१०, max
६	Nitrate (mg/l)	१.४७	-
७	Nitrite (mg/l)	<०.०२	-
८	Total Phosphate (mg/l)	०.१९	-
९	Total Phosphorous (mg/l)	०.०६	-
१०	Fluoride (mg/l)	०.१८	२.५४, max
११	Aluminium (mg/l)	<०.०१	१५०, max
१२	Iron (mg/l)	०.५०	-
१३	Manganese (mg/l)	०.०३	१.३०, max
१४	Lead (mg/l)	<०.००७	०.००७, max
१५	Copper (mg/l)	<०.००५	०.००५, max

क्र.सं.	मानक	खोलाको पानी	Guidelines for Protection of Aquatic Ecosystem, GoN 2008
१६	Cadmium (mg/l)	<०.००६	०.००६, max
१७	Arsenic (mg/l)	N.D. (<०.०१)	०.१३, max
१८	Hexavalent Chromiun (mg/l)	N.D. (<०.०१)	-

(स्रोतः नमुना संकलन तथा प्रयोगशाला परीक्षण) *(N.D : Not Detected)*

५.१.५ भूकम्पीय जोखिम

ऐतिहासिक तथ्याङ्क तथा लामो समय देखिको भूकम्प मापनका आधारमा नेपाल उच्च भूकम्पीय जोखिम क्षेत्रमा पर्दछ। नेपालको उच्च भूकम्पीय जोखिम चलायमान टेक्टोनिक प्लेट (Movement of Tectonic Plate) का कारण हुने गरेको छ, जसका कारण पूर्व पश्चिम फैलिएको हिमालयका विभिन्न स्थानमा सक्रिय फल्टहरू (Active Faults) को निर्माण भएका छन्। नेपालमा भवन संहिता विकास आयोजनाले सन् १९९२-१९९४ सम्म गरेको भूकम्पीय जोखिम रेखाङ्कन तथा परीक्षण अनुसार नेपालमा ९२ सक्रिय भूकम्पीय fault हरू पर्दछन्।

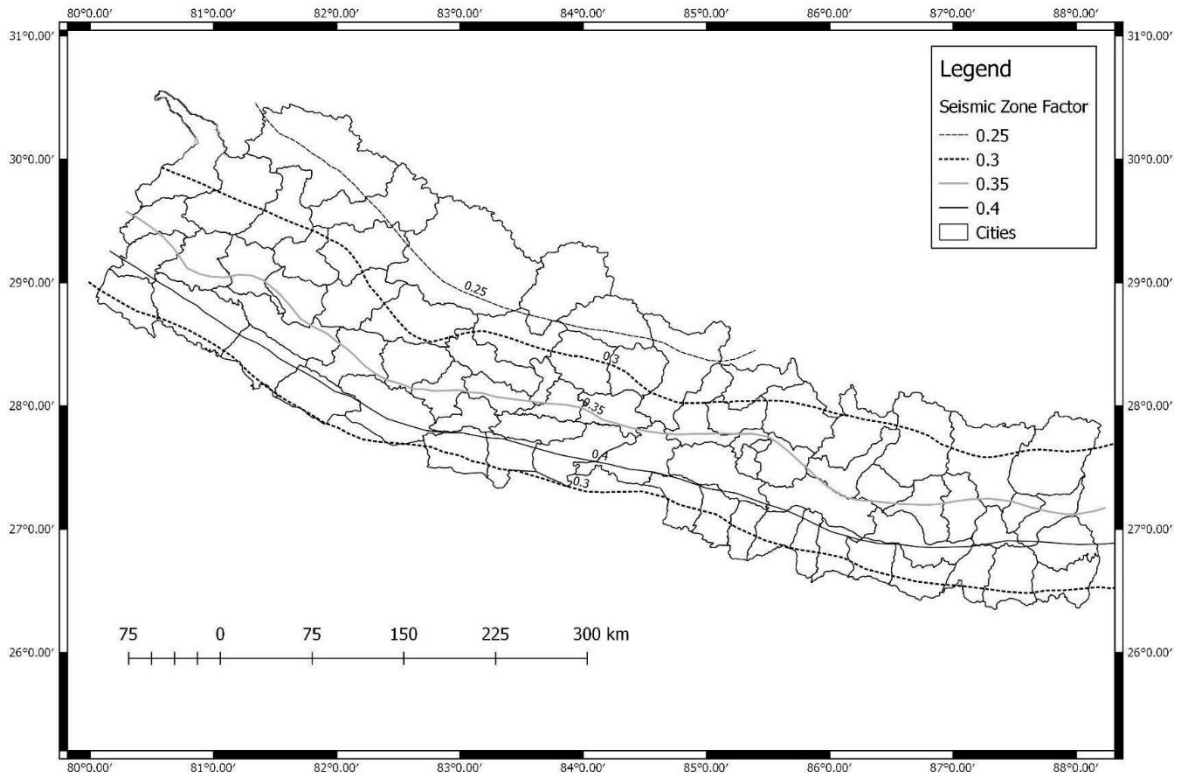

चित्र ३: नेपालको भूकम्पीय जोखिम नक्सा

(स्रोतः राष्ट्रिय भवन संहिता १०५:२०७७)

स्थानीय भूकम्पीय जोखिमको आधारमा नेपाललाई विभिन्न भूकम्पीय क्षेत्र (seismic zones) मा विभाजन गरिएको छ। प्रत्येक क्षेत्र (zone) भित्र भूकम्पीय जोखिम स्थिर रहेको मानिन्छ। Seismic Zoning Factor (Z) ले ४७५ वर्ष return period का लागि peak ground acceleration (PGA) जनाउँदछ। उल्लिखित चित्रमा नेपालको seismic zoning नक्सा प्रस्तुत गरिएको छ, जसमा होटल क्षेत्रको Seismic Zoning Factor ०.३ रहेको छ।

५.१.६ जलस्रोत तथा जलाधार क्षेत्र

प्रस्तावित होटल आयोजना स्थल मेचीनगरको ग्रामीण आवासीय क्षेत्रमा पर्दछ। यस क्षेत्रको सबैभन्दा नजिकको खोला हाडिया खोला हो, जुन आयोजना स्थलको पश्चिम सिमानासँग जोडिएको छ। बर्सातको समयमा पानी पर्दा प्रस्तावित आयोजना क्षेत्रबाट पानी हाडिया खोलामा मिसिन्छ, जुन मेची नदीको सहायक खोला हो।

५.१.७ तरल फोहोर व्यवस्थापन

हाल प्रस्तावित आयोजना स्थलमा नगरपालिकाको ढल व्यवस्थापन प्रणाली रहेको छैन र यहाँको स्थानीयहरूले सेप्टिक ट्याङ्की तथा सोक पिटमार्फत तरल फोहोरको व्यवस्थापन गर्ने गरेका छन्।

५.२ जैविक वातावरण

५.२.१ आयोजना क्षेत्रको वन सम्पदा

होटल क्षेत्र कुनै पनि राष्ट्रिय निकुञ्ज, वन्यजन्तु आरक्षण क्षेत्र, शिकार आरक्षण क्षेत्र, आधिकारिक रूपमा मान्यता प्राप्त संरक्षण क्षेत्र वा स्थानीय मान्यता प्राप्त पारिस्थितिक सम्वेदनशील क्षेत्र भित्र वा वरपर पर्दैन। आयोजना कार्यान्वयनको लागि प्रस्ताव गरिएको जग्गामा हाल खाली रहेको छ र यस क्षेत्र वरपर कुनै वनहरू रहेको छैन।

५.२.२ होटल परिसरको रूख तथा बिरूवा

होटल क्षेत्र वरपर साल, सिसौ, सुपारी, नरीवल, कदाम जस्ता रूखहरू पाइन्छ भने यस क्षेत्रमा धान, मकै, गहुँ, तोरी जस्ता बालीहरू लगाइन्छ।

५.२.३ जीवजन्तुको सूची

स्थलगत सर्वेक्षणमा गरिएको मुख्य जानकार व्यक्तिसँगको छलफल बमोजिम यस होटल क्षेत्रमा निम्न लिखित वन्यजन्तु तथा चराचुरूङ्गीहरू देखिने गरेको छ।

तालिका १५: आयोजना क्षेत्रमा पाइने जीवजन्तुहरू

क्र.सं.	स्थानीय नाम	English Name	Scienticfic Name
जनावर			
१.	हात्ती	Elephant	*Elephas maximus*
२.	बिरालो	Cat	*Prionailurus viverrinus*
३.	कुकुर	Dog	*Canis lupus familiaris*
४.	न्याउरी मुसा	Mongoose	*Herpestidae*
चराचुरूङ्गी			
१.	काग	House Crow	*Corvus splendens*
२.	घर भँगेरा	House Sparrow	*Passer domesticus*
३.	ढुकुर	Laughing Dove	*Spilopelia senegalensis*
४.	सुगा	-	-
५.	फुस्रो बकुला	Grey Heron	*Ardea cinerea*
६.	मलेवा	Rock Pigeon	*Columba livia*
७.	लेकाली मलेवा	Hill Pigeon	*Columba rupestris*
सरिसृप			
१.	धामन	Indian Rat Snake	*Ptyas mucosa*
२.	गोमन	Spectacled Cobra	*Naja naja*
३.	करेट	Common Krait	*Bungarus caeruleus*

(स्रोतः स्थलगत सर्वेक्षण, २०८०)

५.३ सामाजिक, आर्थिक तथा सांस्कृतिक वातावरण

५.३.१ मेचीनगर नगरपालिका

क. जनसाङ्ख्यिक विवरण तथा साक्षरता स्थिति

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को नतिजा अनुसार मेचीनगर नगरपालिकामा ३२,६९५ घरसङ्ख्या रहेको छ भने १,३३,०७३ जनसङ्ख्या रहेको छ। पुरूषको भन्दा महिलाको जनसङ्ख्या धेरै

रहेको यस नगरपालिकामा पुरूषको जनसङ्ख्या ६४,००१ रहेको छ भने महिलाको जनसङ्ख्या ६९,०७२ रहेको छ। यस नगरपालिकामा पाँच वर्ष देखि माथिका १,२४,११५ जनसङ्ख्या मध्ये १,०३,३३४ जनसङ्ख्या पढ्न र लेख्न सक्ने रहेका छन् ।

ख. जाति, धर्म तथा बोलिने भाषा अनुसारको जनसङ्ख्या

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार कुल छयासी भन्दा धरै जातजातिको बसोबास रहेको यस नगरपालिकामा सबै भन्दा धरै जनसङ्ख्या ब्राह्मण जातिको २१.५१ प्रतिशत, क्षेत्री जातिको १९.५६ प्रतिशत, राजबंशी जातिको ८.४२ प्रतिशत रहेको छ भने क्रमशः लिम्बु, राई, तामाङ, नेवा, मगर तथा अन्य जातिको बसोबास रहेको छ। यस नगरपालिकामा सबै भन्दा धेरै जनसङ्ख्या हिन्दुधर्मावलम्बीको ८०.९३ प्रतिशत, किरात ७.७३, बौद्ध ६.६० प्रतिशत र अरू अन्य धर्मावलम्वीहरूको बसोबास रहेको छ। पचपन्न भन्दा धेरै भाषा बोलिने यस नगरपालिकामा नेपाली भाषा ६५.१८ प्रतिशत, राजबंशी ८.३८ प्रतिशत, लिम्बु ४.३१ प्रतिशत र अन्य २२.१३ प्रतिशत अन्य भाषा बोल्ने गरिन्छ।

ग. खानेपानी, शौचालय र ऊर्जाको स्रोत

मेचीनगर नगरपालिकाका ४६.८२ प्रतिशत घरपरिवारहरूको घरभित्रै पाइपद्वारा वितरित खानेपानीको सुविधा रहेको छ भने ३१.८३ घरपरिवारहरू चापाकलको पानी खानेपानीको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेका छन्। त्यसै गरी ११.३१ प्रतिशत घरपरिवारहरूको खानेपानी घर परिसरमा रहेको छ भने बाँकी घरपरिवारहरू इनार, खोला, बर्षादको पानी तथा जारको पानी प्रयोग गर्ने गरेका छन्। यस नगरपालिकाका ६२.३७ प्रतिशत घरहरूमा आधुनिक शौचालयको सुविधा रहेको छ भने ३५.११ प्रतिशत घरपरिवारहरूमा खाल्डे चर्पी रहेको छ। तथ्याङ्क अनुसार अझै २.०४ प्रतिशत घरपरिवारहरूमा शौचालय सुविधा नरहेको अवस्था छ। मेचीनगर नगरपालिकामा अधिकांश घरपरिवारहरू ६६.८६ प्रतिशत खाना पकाउनका लागि एल.पी. ग्याँस प्रयोग गर्ने गरेका छन् भने एल.पी.ग्याँस पछि ३०.४७ प्रतिशत घरपरिवारहरू खाना पकाउनका लागि दाउरा प्रयोग गर्ने गरेका छन्। बाँकी २.६६ प्रतिशत घरपरिवारहरू खाना पकाउनका लागि अन्य सुविधा लिएका छन्। मेचीनगरबासी ९८.४० प्रतिशत घरपरिवारहरू बत्तीका लागि विजुली प्रयोग गर्ने गरेका छन् (स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना २०७८)।

५.३.२ आयोजनाबाट प्रभावित क्षेत्र

क. पाथीभरा टोल तथा प्रगती टोल

स्थलगत अध्ययनका क्रममा देखिएको र प्राप्त जानकारी अनुसार प्रस्तावित आयोजनादेखि करिब ४५० मिटर उत्तरमा पूर्व-पश्चिम राजमार्ग रहेको छ भने करिब ६० मिटर पूर्वमा मेची ग्याँस उद्योग रहेको छ। प्रस्तावित आयोजनादेखि उत्तर र दक्षिणमा बस्ती रहेको छ। प्रस्तावित आयोजनाको पूर्व तर्फ तथा पूर्व-उत्तर र दक्षिण-पूर्वमा बस्ती रहेको छ। प्रस्तावित आयोजना देखि पश्चिमतर्फ हाडिया खोला र खेती योग्य जमिन रहेको छ। प्रस्तावित आयोजनदेखि नजिक रहेका बस्तीहरू पाथीभराटोल र प्रगती टोल हुन्। प्रस्तावित आयोजना नजिक रहेका बस्तीमा स्थलगत अध्ययनका अध्ययन गर्दा प्रगती टोल उत्तर-पूर्वमा रहेको छ भने पूर्व, दक्षिण-पूर्व र दक्षिणमा पाथीभरा टोल रहेको छ।

ख. मुख्य जाति तथा पेसा

स्थानीयले दिएको जानकारी अनुसार पाथीभरा टोल र प्रगती टोलका सबै घरपरिवारहरू कृषि पेसामा संलग्न रहेका छन्। यद्यपि कृषिका अलावा सबै घरपरिवारहरूको अन्य पेसा पनि रहेको छ। स्थानीयहरूबाट प्राप्त जानकारी अनुसार राजवंशी समुदायका बासिन्दाहरू यहाँका आदिबासी रहेका छन् भने ब्राम्हण, क्षेत्री, गुरूङ, मगर तथा दमाई जातिका बासिन्दाहरूको बसाई ४० वर्ष अघिबाट शुरू भएको थियो।

ग. साक्षरता स्थिति, ऊर्जा र खानेपानी

स्थानीयले दिएको जानकारी अनुसाआयोजना प्रभावित क्षेत्रबाट नजिक रहेका पाथीभरा टोल र प्रगती टोलका पाँच वर्ष भन्दा तलको उमेर र ६० वर्ष भन्दा माथिको जनसङ्ख्या बाहेक कोही पनि पढ्न र लेख्न नसक्ने बासिन्दा रहेको छैन। प्राप्त जानकारी अनुसार अनुसार यी दुवै बस्तीका बासिन्दाहरू खाना पकाउनका लागि एल.पी. ग्याँस प्रयोग गर्ने गरेका छन् भने बत्तीका लागि नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा वितरित राष्ट्रिय प्रसारण लाइनको प्रयोग गरिएको छ। स्थानीयहरूबाट प्राप्त जानकारी अनुसार यस क्षेत्रमा खानेपानीका लागि नगरपालिकाद्वारा वितरित खानेपानी रहेको छ भने सबै घरहरूमा चापाकल पनि रहेको जानकारी पाइयो।

घ. आयोजनाबाट प्रभावित घरपरिवार

प्रस्तावित आयोजना प्रभावित क्षेत्रमा ४० घरपरिवारहरूको बस्ती रहेको छ। प्रस्तावित आयोजनाको प्रभावित क्षेत्रका घरपरिवारहरूको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १६: आयोजनाबाट प्रभावित घरपरिवार

क्र.सं.	जाति	प्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्र		अप्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्र	
		घरपरिवार	प्रतिशत	घरपरिवार	प्रतिशत
१	ब्राह्मण	५	३३.३३	६	२४.००
२	राजवंशी	४	२६.६७	५	२०.००
३	क्षेत्री	३	२०.००	५	२०.००
४	ठकुरी	२	१३.३३	४	१६.००
५	लिम्बु	१	६.६७	३	१२.००
६	मारवाडी	०	०.००	२	८.००
	कुल	१५	१००	२५	१००

(स्रोतः स्थलगत सर्वेक्षण, २०८०)

ङ. आयोजना प्रभावित क्षेत्रका जाति तथा जनसङ्ख्या

आयोजना प्रस्तावित क्षेत्रको प्रभावित क्षेत्रमा सबै भन्दा धेरै जनसंख्या ब्राह्मण जातिको रहेको छ भने दुवै क्षेत्रमा महिलाको तुलनामा पुरूषको जनसङ्ख्या कम रहेको छ। तल तालिकामा आयोजना प्रभावित क्षेत्रको जनसंख्या विवरण प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १७: आयोजना प्रभावित क्षेत्रका जाति तथा जनसङ्ख्या

क्र.सं.	जाति	प्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्र			अप्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्र		
		जनसंख्या	पुरूष	महिला	जनसंख्या	पुरूष	महिला
१	ब्राह्मण	१९	११	८	२३	११	१२
२	राजवंशी	१३	५	८	१८	१०	८
३	क्षेत्री	९	४	५	१८	७	११
४	ठकुरी	६	३	३	११	६	५
५	लिम्बु	४	२	२	१०	५	५

६	मारवाडी	०	०	०	७	३	४
	कुल	५१	२५	२६	८७	४२	४५

(स्रोतः स्थलगत सर्वेक्षण, २०८०)

च. जनसङ्ख्याको उमेर समुह

प्रस्तावबाट प्रभावित क्षेत्रमा शारिरिक तथा आर्थिक रूपमा सवल मानिने १५ देखि ५९ वर्ष उमेर समुहको जनसंख्या प्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्रमा भन्दा अप्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्रमा धेरै रहेका छन्। तल तालिकामा प्रभावित क्षेत्रको उमेर समुह अनुसारको जनसंख्या विवरण प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १८ः जनसङ्ख्याको उमेर समुह

क्र.सं.	उमेर समुह	प्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्र		अप्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्र	
		जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत
१	१४ वर्ष भन्दा मुनि	१६	३१.३७	२४	२७.५९
२	१५ वर्ष देखि ५९ वर्ष सम्म	२८	५४.९०	५०	५७.४७
३	६० वर्ष देखि माथि	७	१३.७३	१३	१४.९४
	कुल	५१	१००	८७	१००

(स्रोतः स्थलगत सर्वेक्षण, २०८०)

छ. साक्षरता स्थिति

प्रस्तावित आयोजनाबाट प्रभावित क्षेत्रमा माध्यमिक विद्यालय तहसम्म पढेका जनसंख्या धेरै रहेका छन् भने पढ्न र लेख्न नसक्ने बासिन्दा नरहेको जानकारी पाइयो। तल तालिकामा प्रभावित क्षेत्रका बासिन्दाहरूको साक्षरता स्थिति प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १९ः साक्षरता स्थिति

क्र.सं.	साक्षरता स्थिति	प्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्र		अप्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्र	
		जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत
१	नावालक	६	११.७६	९	१०.३४
४	माध्यमिक शिक्षा	३०	५८.८२	५५	६३.२२
५	उच्च शिक्षा	१५	२९.४१	२३	२६.४४
	कुल	५१	१००	८७	१००

(स्रोतः स्थलगत सर्वेक्षण, २०८०)

ज. पेसा

प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्रका सबै घरपरिवारहरूको पेसा कृषि रहेको छ। कृषि पेसाका अतिरिक्त प्रभावित घरपरिवारहरू ज्यालादारी, व्यापार, सरकारी सेवा र वैदेशिक रोजगारीमा संलग्न रहेका छन्। तल तालिकामा प्रभावित घरपरिवारहरूको मुख्य पेसा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २०: पेसा

क्र.सं.	पेसा	प्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्र		प्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्र	
		घरपरिवार	प्रतिशत	घरपरिवार	प्रतिशत
१	कृषि तथा दैनिक ज्यालादारी	६	४०.००	११	४४.००
२	कृषि/व्यापार	५	३३.३३	७	२८.००
३	कृषि/सरकारी सेवा	२	१३.३३	४	१६.००
४	कृषि/वदेशिक रोजगारी	२	१३.३३	३	१२.००
	कुल	१५	१००	२५	१००

(स्रोतः स्थलगत सर्वेक्षण, २०८०)

झ. जग्गामा स्वामित्व

प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्रका बहुसङ्ख्यक घरपरिवारहरूको जग्गा तिन कठ्ठा भन्दा कम रहेको छ। तल तालिकामा प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्रका घरपरिवारहरूको जग्गामा स्वामित्व विवरण प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २१: जग्गामा स्वामित्व

क्र.सं.	जग्गामा स्वामित्व	प्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्र		प्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्र	
		घरपरिवार	प्रतिशत	घरपरिवार	प्रतिशत
१	एक कठ्ठा भन्दा कम	२	१३.३३	४	१६.००
२	एक कठ्ठा देखि तीन कठ्ठा सम्म	७	४६.६७	९	३६.००
३	तीन कठ्ठा देखि पाँच कठ्ठा सम्म	४	२६.६७	७	२८.००
४	पाँच कठ्ठा खि माथि	२	१३.३३	५	२०.००
कुल		१५	१००	२५	१००

(स्रोतः स्थलगत सर्वेक्षण, २०८०)

ञ. वार्षिक आय

स्थलगत अध्धयनका क्रममा प्राप्त जानकारी अनुसार आयोजना प्रस्तावबाट प्रभावित अधिकांश घरपरिवारहरूको वार्षिक आय दश लाख भन्दा धेरै रहेको छ। तल तालिकामा प्रभावित घरपरिवारहरूको वार्षिक आय प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २२: वार्षिक आय

क्र.सं.	वार्षिक अय	प्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्र		प्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्र	
		घरपरिवार	प्रतिशत	घरपरिवार	प्रतिशत
१	दश लाख भन्दा कम	७	४६.६७	११	४४.००
२	दश लाख देखि पन्ध्र लाख सम्म	५	३३.३३	८	३२.००
३	पन्ध्र लाख देखि माथि	३	२०.००	६	२४.००
जम्मा घर संख्या		१५	१००	२५	१००

(स्रोतः स्थलगत सर्वेक्षण, २०८०)

ट. वार्षिक व्यय

स्थलगत अध्ययनका क्रममा प्राप्त जानकारी अनुसार प्रस्तावबाट प्रभावित दुवै क्षेत्रका बासिन्दाहरूको मुख्य खर्च खाद्यान्नमा हुने देखिएको छ। तल तालिकामा प्रभावित घरपरिवारहरूको वार्षिक खर्च विवरण प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २३: वार्षिक व्यय

क्र.सं.	वार्षिक खर्च शिर्षक	प्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्र	प्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्र
		प्रतिशत	प्रतिशत
१	खाद्यान्न	१८.९४	१८.३७
२	लत्ताकपडा	८.२१	१०.९९
३	स्वास्थ्य	१७.५१	१७.४४
४	शिक्षा	१६.५१	१४
५	यातायात	११.४१	१२.३७
६	मनोरञ्जन तथा चाडपर्व	११.५८	१३.४९
७	विविध	१५.८४	१३.४
कल खर्च प्रतिशत		१००	१००

(स्रोतः स्थलगत सर्वेक्षण, २०८०)

ठ. खानेपानी तथा शौचालय सुविधा

प्रभावित सबै घरपरिवारहरूमा आधुनिक शौचालय सुविधा रहेको छ भने खानेपानीका लागि नगरपालिकाद्वारा वितरित खानेपानीको सुविधा रहेको छ। नगरपालिकाद्वारा वितरित खानेपानीका अतिरिक्त अधिकांश घरहरूमा चापाकल तथा ईनारको पानी प्रयोग गरेको पाइयो (स्रोतः स्थलगत अध्ययन, २०८०)।

ड. ऊर्जाको स्रोत

स्थलगत अध्ययनका क्रममा आयोजना प्रभावित क्षेत्रमा खाना पकाउनका लागि अधिकांश घरपरिवारहरूले एल.पी. ग्याँस प्रयोग गर्दछन् भने दाउरा र नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा वितरित राष्ट्रिय प्रशारण लाइनको विजुलीबाट पनि खाना पकाउने गरेको जानकारी प्राप्त भयो। बत्तीका लागि प्रभावित क्षेत्रमा नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा वितरित राष्ट्रिय प्रशारण लाइनको विजुलीको सुविधा रहेको छ (स्रोतः स्थलगत अध्ययन, २०८०)।

५.३.३ सांस्कृतिक वातावरण

स्थलगत अध्ययनका क्रममा प्राप्त जानकारी अनुसार प्रस्तावित आयोजनाबाट प्रभावित क्षेत्रका अधिकांश बासिन्दहरू हिन्दु धर्मावलम्वी रहेका छन्। आयोजना प्रभावित घरपरिवारहरू विशेष गरेर दशैं, तिहार, जनैपूर्णिमा, कृष्णजन्माष्टमी, छठ, माघी, फागुन पूर्णिमा मनाउने गर्दछन्। प्रस्तावित आयोजनादेखि करिब ५० मिटर उत्तर-पूर्वमा दुर्गा भवानीको मन्दिर रहेको छ। उक्त मन्दिरमा विशेष गरेर दशैं र चैते दशैंमा विशेष पूजा हुने गरेको जानकारी प्राप्त भयो। उक्त मन्दिरमा नित्य पूजा हुने गरेको पाइयो। स्थानीयले दिएको जानकारी अनुसार यो मन्दिर १२ वर्ष अगाडि स्थानीयहरूको नै अगुवाईमा बनेको थियो।

परिच्छेद ६: प्रस्ताव कार्यान्वयनका विकल्पहरू

वैकल्पिक विश्लेषण वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कनको एक महत्वपूर्ण अंग हो। आयोजनासँग सम्बन्धित विभिन्न पक्षहरूको विकल्प विश्लेषणको मुख्य उद्देश्य भनेको विकास निर्माणका कार्यहरू गर्दा सकारात्मक प्रभावहरूलाई बढोत्तरी र नकारात्मक प्रभावहरू कम हुने प्रकारको क्रियाकलापलाई अंगीकार गर्नु हो। यस अध्यायमा निम्न गतिविधिहरू अन्वेषण गरिएको छ।

६.१ कार्य विकल्प

नेपालमा होटल/रिसोर्ट र लज उद्योगलाई नेपाली अर्थतन्त्रको विकासको आधार मानिन्छ। देशमा होटलहरूको स्थापना र सञ्चालनले राष्ट्रिय अर्थतन्त्रलाई राम्रो बनाउँदछ र दक्ष तथा कुशल जनशक्तिलाई रोजगारी सिर्जना गर्दछ। यस होटलको स्तरोन्नतिले थप मानिसहरूलाई रोजगारीको अवसर प्रदान गर्दछ।

६.२ वैकल्पिक आयोजना स्थान

यस होटल कुनै पनि ऐतिहासिक, सांस्कृतिक र धार्मिक महत्त्व रहेको स्थानमा पर्दैन। यस होटलको प्रस्तावित भवनहरू निर्माण हुने जग्गा भाडामा लिइएको निजी जग्गा हो। भवनहरूको निर्माण तथा सञ्चालनले वरिपरिको वातावरणमा पर्ने प्रभावहरू न्यूनीकरण गर्न सकिने भएकोले प्रस्तावित भवनहरू निर्माण र सञ्चालनको लागि उपयुक्त भेटियो। त्यसैले आयोजना स्थानको लागि विकल्प आवश्यक रहेको छैन।

६.३ वैकल्पिक डिजाइन

प्रस्तावित भवनहरूको लागि तयार गरिएको डिजाइन ड्रईङ्गहरू आयोजना स्थानलाई मध्यनजर राखेर बनाइएको छ। तारे होटलमा हुन पर्ने सम्पूर्ण सुरक्षात्मक पूर्वाधारहरू यस भवनमा हुनेछ।

६.४ वैकल्पिक साधनहरू

ऊर्जा खपत र जलवायु परिवर्तनको बढ्दो चिन्तालाई ध्यानमा राख्दै प्रस्तावित आयोजनाले वातावरणमैत्री नवीकरणीय ऊर्जाहरू जस्तै विद्युत, सोलारको प्रयोग गरिनेछ। ठोस फोहोरको उत्पादनमा प्लास्टिकको परिमाण घटाउन पानीको बोतलहरू पुनर्भरण गर्ने अभ्यास वा प्लास्टिकको बोतलको सट्टा गिलास स्टीलको बोतलहरू प्रयोग गरेर पाहुनाको आवश्यकता

अनुसार पुनर्भरण र पुनः प्रयोग गर्ने अभ्यासहरू अनुसरण गर्न सकिन्छ। वैकल्पिक संसाधन अपनाउँदा बगैंचाबाट निस्केको झारपात र भान्साबाट निस्कने कुहिने फोहोरलाई कम्पोस्टमा रूपान्तरण गर्न सकिन्छ। यी प्रक्रियाहरू अपनाउँदा होटलबाट निस्कने फोहोरको मात्रा कम हुन्छ र यसले वातावरण सफा राख्नमा केही हदसम्म मद्दत पुऱ्याउनेछ।

परिच्छेद ७ : प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा वातावरणमा पर्ने खास प्रभाव

अध्ययन टोलीद्वारा होटल निर्माण तथा सञ्चालन चरणको बखत प्रभावहरूको पहिचान र पूर्वानुमान उपस्थित कार्य/गतिविधिहरूलाई उचित ध्यान दिएर गरिएको छ। दुवै सकारात्मक तथा नकारात्मक प्रभावहरूको अध्ययन र विश्लेषण गरिएको छ। सम्भावित प्रभावहरूलाई तीन पक्षमा विभाजन गरिएको छः भौतिक, जैविक, सामाजिक-आर्थिक र सांस्कृतिक वातावरण। पूर्वानुमानित वातावरणीय प्रभावहरूलाई परिमाण, सीमा र अवधिको आधारमा वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ मा दिईएका दिशा निर्देशहरूको आधारमा मूल्याङ्कन गरिएको छ। विज्ञहरूको मूल्याङ्कन बाहेक अन्य त्यस्तै समान आयोजनाहरूबाट आएका अनुभवहरूलाई वातावरणीय प्रभावहरूको पूर्वानुमानका लागि उपकरणको रूपमा पनि लिइएको छ।

७.१ सकारात्मक प्रभाव

अ. निर्माण चरण

क. रोजगारीको अवसर

प्रस्तावित आयोजनाको निर्माण चरणमा विभिन्न योग्यता भएका करिब ५९,४०० man days को आवश्यकता हुने अनुमान गरिएको छ। अधिकांश जनशक्ति स्थानीय समुदायबाट क्षमता अनुरूप नियुक्ति गरिनेछ। यसले स्थानीयलाई रोजगारीको अवसर वृद्धि गर्नेछ, जसले स्थानीय अर्थव्यवस्थालाई वृद्धि गर्नेछ। यसले श्रमिकहरूको सीप र क्षमता विकास गर्न मद्दत गर्दछ। यस प्रभावलाई प्रत्यक्ष प्रकृतिको, स्थानीय, परिमाणमा निम्न र अल्पकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

आ. सञ्चालन चरण

क. रोजगारीको अवसर

प्रस्तावित होटल सञ्चालन क्रममा ८० जना कर्मचारीहरू आवश्यकता पर्ने अनुमान गरिएको छ। सञ्चालन चरणमा दक्ष, अदक्ष तथा अर्धदक्ष जनशक्तिहरूको आवश्यकता पर्ने छ र दक्षता अनुसार स्थानीयहरूलाई रोजगारीका लागि प्राथमिकीकरण गरिनेछ। यस प्रभावलाई प्रत्यक्ष प्रकृतिको, स्थानीय, परिमाणमा मध्यम र दीर्घकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

ख. पर्यटन विकास

यस होटल नेपाल-भारत सिमानाबाट ९ कि.मि. पश्चिममा र इलामको कन्यामबाट करिब २४ कि.मि. दक्षिणमा रहेको छ। आन्तरिक तथा अन्तर्राष्ट्रिय पर्यटकहरू यस क्षेत्रको प्राकृतिक सौन्दर्य तथा व्यापारिक प्रयोजनको लागि यस क्षेत्रमा आउने गर्दछन्। प्रस्तावकद्वारा प्रस्तावित होटल नेपालकै उदाहरणीय होटलको रूपमा निर्माण तथा सञ्चालन गर्ने प्रस्ताव गरिएको छ र त्यसै अनुरूप आर्किटेक्चरल नक्साहरू तयार गरिएको छ। हाल झापा जिल्लामा दुईवटा पाँचतारे होटल सञ्चालनरत छन्। हाल नेपालमा Destination Wedding, Engagement, Reception, Conference, Seminar आदिका लागि पाँचतारे होटलहरू प्रचलित छन्। यसै मागलाई पूरा गरी प्रस्तावित होटलले यस क्षेत्रको पर्यटन विकासमा टेवा पुऱ्याउनेछ। यस प्रभावलाई प्रत्यक्ष प्रकृतिको, क्षेत्रीय, परिमाणमा उच्च र दीर्घकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

ग. स्थानीय आर्थिक गतिविधिमा वृद्धि

होटल सञ्चालनले यस क्षेत्र वरपर विभिन्न खालका अन्य व्यापार व्यवसायहरू जस्तै रेष्टुरेण्ट, souvenir पसल, स्टेशनरी आदिको विकास भई स्थानीय आर्थिक गतिविधिमा वृद्धि हुने देखिन्छ। साथै होटल वरपरका मानिसहरूलाई स्थानीय सांस्कृतिक कलात्मक सामग्री र स्थानीय उत्पादनको बजार सञ्चालन गर्ने अवसर प्रदान गर्दछ र तिनीहरूलाई जीविकोपार्जन गर्न मद्दत गर्दछ। यस प्रभावलाई परिमाणमा मध्यम, स्थानीय र दीर्घकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

घ. राजस्व सङ्कलन

होटल सञ्चालन वापत संघीय तथा स्थानीय तहलाई बुझाइने राजस्वबाट संघ तथा स्थानीय तहको राजस्व सङ्कलनमा टेवा पुग्नेछ, जसबाट अप्रत्यक्ष रूपमा स्थानीय क्षेत्रको विकासमा टेवा पुग्नेछ। यस प्रभावलाई प्रत्यक्ष प्रकृतिको, स्थानीय, परिमाणमा मध्यम र दीर्घकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

ङ. सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत स्थानीय समुदायका लागि गरिने सहयोग

प्रस्तावित होटलले सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत स्थानीय समुदायका लागि सहयोगको गतिविधिहरू गर्दै आएको छ। प्रस्तावकले धेरै सामाजिक कार्यक्रम, जागरूकता अभियान तथा पर्यावरण संरक्षण अभियान, आदिका लागि बजेट विनियोजन गर्दै आएको छ। त्यस्ता

कार्यक्रमहरूमा स्वास्थ्य, शिक्षा, पानी आपूर्ति र सरसफाइ, धार्मिक र सांस्कृतिक सम्पदा संरक्षण गर्न सहयोग, नजिकको पहुँच सडकहरूको मर्मतका लागि नेपाल सरकारको नियम अनुसार लागत विनियोजन आदि समावेश छन्। यस प्रभावलाई प्रत्यक्ष प्रकृतिको, स्थानीय, परिमाणमा मध्यम र दीर्घकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

७.२ नकारात्मक प्रभाव

७.२.१ भौतिक वातावरण

अ. निर्माण चरण

क. ठोस तथा तरल फोहोर व्यवस्थापन

निर्माण चरणको अवधिमा ठोस फोहोरहरू जस्तै इट्टाका टुक्राहरू र टुटेको टाइलहरू, निर्माण सामग्री जस्तै बालुवा, सिमेन्ट र प्याकिंग सामग्री, फर्नीचर सेटअपबाट काठको टुक्राहरू र धुलो, पेन्ट, PVC र फलाम स्क्राप आदि हुन्। यस्ता फोहोरहरूको अप्रबन्धित व्यवस्थापनले होटल क्षेत्रको सौन्दर्यलाई असर गर्न सक्दछ भने कामदारहरूलाई चोटपटक लाग्न सक्छ। त्यस्तै निर्माण चरणमा तरल फोहोरको रूपमा बालुवा मिश्रित पानी, शौचालयबाट निस्कने पानी आदि हुन्। यी तरल पदार्थको अप्रबन्धित व्यवस्थापनले भूमिगत पानी र नजिकैको पानीको स्रोतमा प्रदूषण हुन सक्छ। भूमिगत तल्ला निर्माण गर्दा खनिने माटोको परिमाण ८९४ घन मिटर हुने अनुमान गरिएको छ। माटोको अनुचित व्यवस्थापनले होटल परिसरमा धुलोको कारणले वायु प्रदूषण हुन सक्छ। यस प्रभावलाई प्रत्यक्ष प्रकृतिको, स्थलगत, परिमाणमा उच्च र अल्पकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

ख. प्रकोपसँग सम्बन्धित प्रभाव

भूकम्पको बेला निर्माण स्थलबाट सुरक्षित बहिर्गमन बाटो नरहेको कारण समयमा निस्कन पाउँदैनन्। साथै निर्माण कार्य भईरहेको बेला भूकम्पीय पराकम्पन हुँदा निर्माण सामग्रीहरू पल्टिने वा खस्ने सम्भावना हुन्छ, जसको कारण कामदारहरूलाई चोट लाग्न सक्छ। त्यस्तै आगलागी भएको खण्डमा सुरक्षित बहिर्गमन बाटो नरहेको खण्डमा उच्च जोखिम हुन सक्छ। विद्युतीय उपकरणहरू प्रयोग गर्नुपर्ने निर्माण कार्यमा आवद्ध कामदारहरूलाई इलेक्ट्रिक शर्ट सर्किट हुने सम्भावना हुन्छ, जुन सामान्य देखि घातक समेत हुन सक्छ। प्रस्तावित आयोजना स्थलको पश्चिमतर्फ हाडिया खोला बग्दछ र यसको बहाव बर्सातको समयमा बढ्ने भएकोले

बाढीको जोखिम रहेको छ। यस प्रभावलाई प्रत्यक्ष प्रकृतिको, परिमाणमा उच्च, स्थलगत र अल्पकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

ग. निर्माण सामग्रीको ढुवानी तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी चुनौती

निर्माण चरणमा आवश्यक हुने विभिन्न निर्माण सामग्रीको अव्यवस्थित ढुवानी तथा व्यवस्थापनले होटल परिसर तथा वरपर रहेका बासिन्दाहरूलाई असर पर्न सक्दछ। होटल परिसर तथा वरपर रहेका बासिन्दाहरूलाई वायु प्रदूषण, ध्वनि प्रदूषण हुन सक्छ। दुर्घटना भई मानवीय तथा जनधनको क्षति हुन सक्छ र निर्माण सामग्रीको अवैध व्यापार बढ्न सक्छ। यस प्रभावलाई प्रत्यक्ष प्रकृतिको, परिमाणमा मध्यम, स्थानीय र अल्पकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

घ. अधिक ऊर्जा आवश्यकता

निर्माण चरणमा प्रयोग हुने विभिन्न प्रकारका मेशिनेरीहरूले डिजेल तथा विद्युतको प्रयोग गर्दछ। ऊर्जाको रूपमा प्रयोग गरिने डिजेल ईन्धन अनवीकरणीय ऊर्जा हो, जसको आपूर्ति सीमित हुन्छ र दिगो रूपमा प्रयोग गर्न सकिँदैन। डिजेलको उच्च उपभोगको कारणले दीर्घकालीन रूपमा यसको अभाव हुन सक्छ। विद्युतीय ऊर्जा नवीकरणीय ऊर्जा भएको कारण यसको उच्च उपभोग सम्बन्धी कुनै प्रतिकूल प्रभाव रहेको छैन। यस प्रभावलाई प्रत्यक्ष प्रकृतिको, परिमाणमा मध्यम, स्थलगत र दीर्घकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

ङ. ध्वनि प्रदूषण

निर्माण मेशिनरी तथा उपकरणहरूको सञ्चालनबाट ध्वनिको स्तर बढ्न सक्छ र यसको कारण स्थानीयहरूलाई प्रभाव हुन सक्छ। निर्माण सामग्रीहरू ढुवानी गर्दा heavy सवारीसाधनको प्रयोगले निर्माण स्थल तथा वरपर ध्वनिको मात्रा बढ्न सक्छ, जसले रात्रिको समयमा स्थानीयहरूको निन्द्रामा प्रभाव पर्छ। यस प्रभावलाई प्रत्यक्ष प्रकृतिको, परिमाणमा मध्यम, स्थानीय र अल्पकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

च. उच्च पानी उपभोगसँग सम्बन्धित प्रभाव

निर्माणको आवश्यकता पूरा गर्न प्रति दिन करिब २०,००० लिटर पानी चाहिने अनुमान गरिएको छ, जसको कारण पानी आपूर्ति गर्ने स्रोतहरूमा दबाव भई अन्य ठाउँहरूमा पानी नपुग्न सक्छ।

यस प्रभावलाई अप्रत्यक्ष प्रकृतिको, परिमाणमा मध्यम, स्थलगत र अल्पकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

छ. जल प्रदूषण

निर्माण शिविर, निर्माण सामग्री भण्डारण गर्ने ठाउँ, ब्याचिङ्ग प्लान्ट तथा मिश्रण क्षेत्रबाट फोहोर पानी उत्पादन हुन्छ। यसरी उत्पादन हुने पानीलाई खुला रूपमा छोडियो वा यसको उचित व्यवस्थापन गरिएन भने सो पानी नजिकै रहेको पानीको स्रोतमा गएर प्राकृतिक स्रोतको पानी प्रदूषित हुन्छ। त्यस्तै प्रयोग गरिएको ईन्धन इत्यादिले फोहोर पानीको प्रवाहमा तेल र ग्रीज सामग्री बढाउन सक्छ, जसले पानीको हुने जैविक विविधतालाई समेत नकारात्मक असर गर्न सक्छ। यस प्रभावलाई अप्रत्यक्ष प्रकृतिको, परिमाणमा निम्न, स्थानीय र मध्यमकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

ज. वायु प्रदूषण

निर्माणको बेला प्रयोग हुने मेशिनरी तथा सवारीसाधनहरूबाट SO_2, NOx, PM जस्ता प्रदूषक उत्सर्जन हुन्छ। जग खन्दा निस्कने माटोको अनुचित व्यवस्थापनले होटल परिसरमा माटोको मसिनो धुलो उडेर वायु प्रदूषण हुन सक्छ। निर्माण सामग्रीहरूको अव्यवस्थित भण्डारणको कारण बालुवा, सिमेन्टहरू उड्न सक्छ। यस प्रभावलाई प्रत्यक्ष प्रकृतिको, परिमाणमा निम्न, स्थलगत र अल्पकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

झ. छिमेकी पूर्वाधारमा प्रभाव

प्रस्तावित होटल बन्ने जग्गा वरपर कुनै स्थानीय पूर्वाधारहरू रहेको छैन। त्यसैले प्रस्तावित भवन निर्माणले यस ठाउँको विद्यमान पूर्वाधारहरूमा कुनै नकारात्मक प्रभाव पार्दैन। यद्यपि निर्माण सामग्री ढुवानी गर्दा नजिकको पहुँच सडक बिग्रन सक्छ। यस प्रभावलाई प्रत्यक्ष प्रकृतिको, परिमाणमा निम्न, स्थलगत र अल्पकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

आ. सञ्चालन चरण

क. तरल फोहोर उत्पादनसँग सम्बन्धित प्रभाव

होटलबाट उत्पन्न हुने प्राथमिक अर्ध-ठोस र तरल फोहोर शौचालय र बाथरूमबाट हुन्। साथै भुईं र भान्सा सफा गर्दा पनि फोहोर पानी उत्पन्न हुन्छ। यस फोहोर पानीको विशेषता moderate total solid, उच्च biological oxygen demand र रोग निम्त्याउने शौचालयको प्रवाहहरू हुन्।

शौचालय, नुहाउने, धुने र सफा गर्ने पानीको संयुक्त सङ्कलनले संक्रमित नभएको सम्पूर्ण फोहोर पानीलाई दूषित पार्छ। तरल फोहोरको पाइपहरूको चुहावटबाट उक्त फोहोर बगेर जाने र स्थानीयहरूलाई नराम्रो गन्ध तथा अन्य स्वास्थ्य सम्बन्धी प्रभाव पर्न सक्छ। यस्तो फोहोर पानीको अप्रबन्धित विसर्जनले TS को वृद्धि, BOD को मात्रा वृद्धि र रोगजनक प्रदूषणको कारण जल प्रदूषण हुन सक्छ। ढल निकास पाइपको चुहावटको कारण जमिनको पानी तथा हाडिया खोलाको पानी दूषित गर्न सक्दछ। साथै स्विमिङ्ग पूलको पानीमा विभिन्न जीवको बासस्थान हुनबाट रोक्न Trichloroisocyanuric acid ले treat गरिन्छ। स्विमिङ्ग पूल सफा गर्ने क्रममा chemical युक्त पानी प्रशोधन नगरी खोलाको पानीमा मिसाउँदा खोलामा हुने जैविक विविधतामा नकारात्मक असर हुने देखिन्छ। यस प्रभावलाई प्रत्यक्ष प्रकृतिको, परिमाणमा उच्च, स्थानीयमा सिमीत र दीर्घकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

ख. ठोस फोहोर उत्पादनसँग सम्बन्धित प्रभाव

होटलको ठोस फोहोर प्रायः दुई किसिम (जैविक र अजैविक) को हुन्छ। त्यस्ता फोहोरहरूमा खानाको फोहोर, कागजको फोहोर र उपभोक्ता प्याकेजिंग फोहोर हुन्छन्, जसमध्ये बहुसंख्यक जैविक फोहोर हुन्छ। पाहुनाहरूको फोहोर बाहेक, भान्साको फोहोर होटलको कुल फोहोरको सबैभन्दा ठुलो अंश हो। प्रशासनिक र हाउसकीपिंग विभागबाट उत्पन्न भएको फोहोरहरू कागज, फुटेका भाँडा तथा शीशा, लुगा र टायल आदि हुन्। होटल पूर्ण सञ्चालनको क्रममा कुहिने र नकुहिने फोहोर गरी कुल ४०८.७५ के.जी. फोहोर उत्पादन हुनसक्ने आकलन गरिएको छ। यी बाहेक आवधिक मर्मत गर्दा टुक्रिएको वा प्रयोग गरिएको लाइट बल्ब (सीएफएल वा एल.ई.डी. बल्ब), प्रयोग गरिएको ब्याट्री आदि अपेक्षित गरिन्छ, जुन सामान्यता जोखिमपूर्ण हुन्छ। त्यस्ता फोहोरहरूको अप्रबन्धित व्यवस्थापनले कर्मचारीहरू र वरपरको वातावरणलाई विभिन्न तरिका जस्तैः अप्रिय दृश्य, नराम्रा गन्ध र संक्रमित रोगहरूको प्रसार आदिले असर गर्न सक्छ। यस प्रभावलाई प्रत्यक्ष प्रकृतिको, परिमाणमा उच्च, स्थलगत र दीर्घकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

ग. प्रकोपसँग सम्बन्धित प्रभाव

प्रस्तावित होटल सञ्चालन चरणमा भूकम्प, आगो लाग्न सक्ने तथा बाढीको घटनाहरू परिकल्पना गरिएको सम्भावित प्रकोप हो। भूकम्पको समयमा बहिर्गमनको क्रममा पाहुना तथा कामदारहरू हतारिएर निस्कने क्रममा चोटपटक लाग्ने सम्भावना हुन्छ। विद्युतीय उपकरणहरू प्रयोग गर्नुपर्ने

कार्यमा आवद्ध कामदारहरूलाई इलेक्ट्रिक शर्ट सर्किट हुने सम्भावना हुन्छ, जुन सामान्य देखि घातक समेत हुन सक्छ। होटलको भान्सामा मुख्य गरेर आगलागीको जोखिम हुन्छ, जुन अन्य ठाउँमा समेत फैलिएर मानवीय तथा जनधनको क्षति हुन सक्छ। बाढीको कारणले होटल परिसरमा अवस्थित जनधनको क्षति हुने सम्भावना रहेको छ। यस प्रभावलाई अप्रत्यक्ष प्रकृतिको, परिमाणमा उच्च, स्थलगत र दीर्घकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

घ. उच्च पानी उपभोगसँग सम्बन्धित प्रभावहरू

होटलमा पानी प्रायः सेनेटरी प्रयोजनका लागि, नुहाउने, भान्सामा प्रयोग, पिउने पानी र सफाइ आदिका लागि खपत हुन्छ। स्तरोन्नति पश्चात् यस होटलमा दैनिक १,२५,००० लिटर पानी आवश्यक हुने देखिन्छ, जसको कारण पानी आपूर्ति गर्ने स्रोतहरूमा दबाव भई अन्य ठाउँहरूमा पानी नपुग्न सक्छ। यस प्रभावलाई प्रत्यक्ष प्रकृतिको, परिमाणमा निम्न, स्थानीयमा सिमीत र दीर्घकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

ङ. उच्च ऊर्जा खपत

सञ्चालन चरणको बखत ऊर्जा खपत अधिक हुने आशा गरिन्छ। सञ्चालन चरणमा ऊर्जाको लागि डिजेल तथा विद्युतको प्रयोग गरिन्छ। ऊर्जाको रूपमा प्रयोग गरिने डिजेल ईन्धन अनवीकरणीय ऊर्जा हो, जसको आपूर्ति सीमित हुन्छ र दिगो रूपमा प्रयोग गर्न सकिँदैन। डिजेलको उच्च उपभोगको कारणले दीर्घकालीन रूपमा यसको अभाव हुन सक्छ। यस प्रभावलाई प्रत्यक्ष प्रकृतिको, परिमाणमा मध्यम, स्थलगत र दीर्घकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ। विद्युतीय ऊर्जा नवीकरणीय ऊर्जा भएको कारण यसको उच्च उपभोग सम्बन्धी कुनै प्रतिकूल प्रभाव रहेको छैन।

च. वायु प्रदूषण

होटलको गतिविधिहरूले कुनै पनि प्रकारको प्रमुख वायु प्रदूषकहरू उत्सर्जन गर्दैन। यद्यपि डिजेल जेनरेटरहरूको प्रयोगले वायु प्रदूषकहरू जस्तै Sulfur dioxide (SO_2), Nitrogen oxides (NO_X) and particulate matters (PM) उत्सर्जन हुन सक्छन्। यस प्रभावलाई प्रत्यक्ष प्रकृतिको, परिमाणमा निम्न, स्थलगत र दीर्घकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

छ. यातायात व्यवस्थापन सम्बन्धी समस्या

सञ्चालन चरणको बखत पाहुना र व्यक्तिहरूको बहावको कारण ट्राफिक घनत्व बढ्छ। थप रूपमा, सडक साइड पार्किङ्गको कारण सडकमा ट्राफिक जाम हुन सक्छ र पैदलयात्रीमा असर पर्न सक्छ। यस प्रभावलाई प्रत्यक्ष प्रकृतिको, परिमाणमा निम्न, स्थलगत र अल्पकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

ज. ध्वनि प्रदूषण

प्रस्तावित होटलको विभिन्न गतिविधिहरू जस्तै बढेको मानवीय अन्तरक्रिया, जेनेरेटर र पम्पहरूको सञ्चालनले उच्च ध्वनि उत्पन्न हुने र होटलमा आउने पाहुना तथा स्थानीयहरूलाई नकारात्मक प्रभाव हुन्छ। यस प्रभावलाई प्रत्यक्ष प्रकृतिको, परिमाणमा निम्न, स्थलगत र अल्पकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

७.२.२ जैविक वातावरण

अ. निर्माण चरण तथा सञ्चालन चरण

क. होटलको परिधिमा हरियालीको संरक्षण तथा व्यवस्थापन

व्यवस्थापनको अभावले प्रस्तावित होटल परिधिमा हरियाली गुम्न सक्छ। यस प्रभावलाई परिमाणमा मध्यम, स्थलगत र अल्पकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

७.२.३ सामाजिक, आर्थिक तथा सांस्कृतिक वातावरण

अ. निर्माण चरण

क. बालबालिकाको श्रम शोषण तथा ज्यालामा गरिने भेदभाव

प्रस्तावित होटल निर्माणको बखत बालबालिकाहरूलाई काममा लगाई बालबालिकाको श्रम शोषण पनि हुन सक्छ। यसका कारण बालबालिकाहरूको मानसिक तथा शारीरिक स्वास्थ्यमा हानि पर्न सक्छ, जुन सामाजिक वा नैतिक रूपमा हानिकारक हुन्छ। निर्माण स्थलहरूमा दैनिक ज्यालामा भेदभाव हुन सक्छ। महिला कामदारहरूलाई कम पारिश्रमिक र पुरुष समकक्षको तुलनामा ज्यालाको भुक्तानीमा भेदभाव हुन सक्छ। यस प्रभावलाई परिमाणमा मध्यम, स्थानीयमा सीमित र दीर्घकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

ख. कार्यस्थलमा हुने यौन जन्य दुर्व्यवहार

निर्माण चरणको बेला कार्यस्थलमा जो कोहीसँग यौनजन्य दुर्व्यवहार हुने सम्भावना रहेको छ। यस प्रभावलाई परिमाणमा मध्यम, स्थानीयमा सीमित र दीर्घकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

ग. संक्रामक रोगहरूबाट पर्न सक्ने प्रभाव

निर्माण चरणको बेला कर्मचारीहरूको लापर्वाहीको कारण कोभिड तथा अन्य महामारीहरू फैलिन सक्छ। यस प्रभावलाई परिमाणमा मध्यम, स्थानीयमा सीमित र मध्यमकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

घ. स्थानीयवासीहरूको गुनासो

निर्माण चरणमा हुने विभिन्न प्रकारका प्रभावहरू जस्तै वायु तथा ध्वनि प्रदूषण, फोहोर व्यवस्थापन, ट्राफिक जाम आदिका कारण यस क्षेत्रका स्थानीयवासीहरुको गुनासो हुन सक्छ। यस प्रभावलाई परिमाणमा मध्यम, स्थलगत र दीर्घकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

ङ. व्यवसायजन्य सुरक्षा तथा स्वास्थ्यको जोखिम

निर्माण चरणको बखत उच्च तापक्रम, उच्च ध्वनि, कमजोर प्रकाश प्रणाली आदिले कामदारहरूलाई शारीरिक रूपमा हानि पुऱ्याउन सक्छ। विभिन्न प्रकारको मेशिन प्रयोग गर्दा सामान्य चोट पटक देखि लिएर घातक समेत हुने सम्भावना रहेको छ। असुरक्षित पिउने पानी, सरसफाइ अवस्थाले थप सरूवा रोगहरूको जोखिम बढाउन सक्छ। पेन्ट, ग्रीज, डस्टजस्ता खतरनाक सामग्रीको दीर्घकालीन जोखिमले श्वास सम्बन्धी रोग, टाउको दुख्ने र काम गर्ने दक्षता घटाएर कर्मचारीहरूलाई जोखिम थप्न सक्छ। चिप्लो भुईं र इलेक्ट्रोक्रुशनका कारण निर्माणकर्मीहरूलाई चोटपटक लाग्ने सम्भावना रहेको छ। यस प्रभावलाई परिमाणमा मध्यम, स्थलगत र दीर्घकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

आ. सञ्चालन चरण

क. स्थानीयवासीको गुनासो

होटल सञ्चालनको क्रममा अप्रबन्धित फोहोरमैला व्यवस्थापन, उच्च ध्वनिको स्तर र अव्यवस्थित सवारी साधन पार्किङ्गका कारण स्थानीयवासीहरूमा गुनासो उत्पन्न हुन सक्छ। यस प्रभावलाई

अप्रत्यक्ष प्रकृतिको, परिमाणमा मध्यम, स्थानीय र दीर्घकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

ख. व्यवसायजन्य सुरक्षा तथा स्वास्थ्यको जोखिम

विभिन्न कारकहरू जस्तै उच्च तापक्रम, उच्च ध्वनि, कमजोर प्रकाश प्रणाली आदिले प्रस्तावित होटलभित्र काम गर्नेहरूलाई शारीरिक रूपमा हानि पुऱ्याउन सक्छ। कामदारहरूमा विभिन्न स्वास्थ्य प्रभावहरू देखिन सक्छ, विशेष गरी भान्सा जस्ता विभागहरूमा बिजुलीबाट संचालित उपकरणहरू तथा फलफूल र तरकारीहरू काट्न अत्यन्तै धारिलो चक्कुको प्रयोग गरिन्छ जस्को कारण जल्ने, काटिने, आदि हुन सक्छ। मेशीनरी, पम्प र जेनरेटर अपरेटरहरू जस्ता उच्च आवाज क्षेत्रमा काम गरिरहेका कर्मचारीहरूलाई उच्च स्तरको आवाज र इलेक्ट्रोक्रुसनले प्रभाव पर्न सक्छ। फोहोरमैला व्यवस्थापनमा संलग्न कर्मचारीहरूलाई संक्रमित रोगहरू लाग्न सक्छ। अन्य स्वास्थ्य जोखिमहरू भान्सा भित्र ग्याँस बिस्फोट, चिप्लो भुँईको कारण दुर्घटना आदि हुन सक्छ। यस प्रभावलाई प्रत्यक्ष प्रकृतिको, परिमाणमा मध्यम, स्थलगत र दीर्घकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

ग. होटलभित्र र वरपर क्षेत्रको स्वास्थ्य तथा सरसफाइ

प्रस्तावित होटलबाट उत्पन्न हुने कुहिने र नकुहिने फोहोरको अप्रबन्धित व्यवस्थापनले वरपरको वातावरण प्रदूषित गर्न सक्छ। कुहिने फोहोरको अप्रबन्धित व्यवस्थापन वा भण्डारणले दुर्गन्ध बढाउन सक्दछ। लामखुट्टे, झिंगा जस्ता रोग निम्त्याउन सक्ने किराहरूको लागि अनुकूल वासस्थान प्रदान गर्न सक्छ र यसले सामुदायिक स्वास्थ्यलाई असर गर्न सक्छ। फोहोर पानी पाइपको चुहावट र ढल निकासको अनुचित व्यवस्थाले वरपरको वातावरण बिगार्न सक्छ र यदि त्यस्तो चुहावट भूमिगत पानीको स्रोतमा पुग्यो भने जमिनको पानीलाई दूषित पारी यसले समुदायको स्वास्थ्यलाई असर गर्न सक्छ। यस प्रभावलाई प्रत्यक्ष प्रकृतिको, परिमाणमा मध्यम, स्थलगत र दीर्घकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

घ. कार्यस्थलमा हुने यौन जन्य दुर्व्यवहार

सञ्चालन चरणको बेला कार्यस्थलमा जो कोहीसँग यौनजन्य दुर्व्यवहार हुने सम्भावना रहन्छ। यस प्रभावलाई प्रत्यक्ष प्रकृतिको, परिमाणमा मध्यम, स्थलगत र दीर्घकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

ङ. संक्रामक रोगहरूबाट पर्न सक्ने प्रभाव

कर्मचारीहरू तथा पाहुनाहरूको लापर्वाहीको कारण कोभिड तथा अन्य महामारीहरू फैलिन सक्छ। यस प्रभावलाई प्रत्यक्ष प्रकृतिको, परिमाणमा मध्यम, स्थलगत र दीर्घकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

च. खाद्यान्न गुणस्तर

होटलद्वारा आपूर्ति गरिने खाना स्वस्थ भएमा यसले स्वास्थ्यमा कुनै प्रतिकूल प्रभाव पार्ने छैन। होटलको कर्मचारीहरूलाई यस विषयमा सचेत बनाएर यसलाई प्रभावकारी ढंगले व्यवस्था गर्न सकिन्छ। अस्वच्छ खाना, सफाइ अवस्था, म्याद सकिएको कच्चा खाद्य सामग्रीको प्रयोगले खाद्यान्न र सरसफाइको गुणस्तरलाई चुनौती दिन सक्छ र उपभोक्ताहरुलाई गम्भीर असर पार्छ। परिकल्पित प्रभाव प्रत्यक्ष प्रकृतिको, परिमाणमा मध्यम, स्थलगत र मध्यमकालीन अवधिको रूपमा चित्रित गरिएको छ।

छ. बहु जातीयता, संस्कृति, धर्मका व्यक्तिहरूको प्रवाह

होटलले सेवा पुऱ्याउने पाहुना र पर्यटकहरु विभिन्न जाति, संस्कृति र धर्मबाट आएका हुन्छन् र होटलका कर्मचारीहरू पनि विभिन्न जाति, संस्कृति र धर्मबाट आएका हुन्छन्। यस सन्दर्भमा सानो छलफल र झगडा अपेक्षित हुन्छ साथै रेष्टुरेण्टमा मदिरापानले सामान्य बहस र झगडा निम्त्याउन सक्छ। साथै यस्तो अवस्थामा यौन दुर्व्यवहारको पनि सम्भावना रहेको हुन्छ। यस प्रभावलाई अप्रत्यक्ष प्रकृतिको, परिमाणमा मध्यम, स्थलगत र दीर्घकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

ज. आगन्तुकहरूको सुरक्षा

होटल परिचालनको बेलामा ठुलो संख्यामा पाहुना र पर्यटकहरू आउन सक्ने सम्भावना रहन्छ। त्यहाँ व्यक्तिगत सामान, ग्याजेटहरू आगन्तुकहरूबाट र कर्मचारीहरूबाट समेत पनि चोरी हुने सम्भावना हुन सक्छ। रेष्टुरेण्टमा मदिरापानले सामान्य बहस र झगडा निम्त्याउन सक्छ। त्यसैले प्रस्तावित होटल परिसर वरिपरि सुरक्षा प्रभाव उच्च रहेको छ। यस प्रभावलाई अप्रत्यक्ष प्रकृतिको, परिमाणमा निम्न, स्थलगत र अल्पकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

तालिका २४: सकारात्मक प्रभावहरूको मूल्याङ्कन

क्र. स.	वातावरणीय सवाल	प्रभाव मूल्याङ्कन				जम्मा अंक	महत्व
		प्रकृति	सीमा	परिमाण	समयावधि		
	क. निर्माण चरण						
१	रोजगारीको अवसर	प्रत्यक्ष	स्थानीय (२०)	निम्न (१०)	दीर्घकालीन (२०)	५०	मध्यम महत्व
	ख. सञ्चालन चरण						
१	रोजगारीको अवसर	प्रत्यक्ष	स्थानीय (२०)	मध्यम (२०)	दीर्घकालीन (२०)	६०	मध्यम महत्व
२	पर्यटन विकास	प्रत्यक्ष	क्षेत्रीय (६०)	मध्यम (२०)	दीर्घकालीन (२०)	१००	उच्च महत्व
३	स्थानीय आर्थिक गतिविधिमा वृद्धि	प्रत्यक्ष	स्थानीय (२०)	मध्यम (२०)	दीर्घकालीन (२०)	६०	मध्यम महत्व
४	राजस्वमा वृद्धि	प्रत्यक्ष	स्थानीय (२०)	मध्यम (२०)	दीर्घकालीन (२०)	६०	मध्यम महत्व
५	सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत स्थानीय समुदायका लागि गरिने सहयोग	प्रत्यक्ष	स्थानीय (२०)	मध्यम (२०)	दीर्घकालीन (२०)	६०	मध्यम महत्व

तालिका २५: नकारात्मक प्रभावहरूको मूल्याङ्कन

क्र. स.	वातावरणीय सवाल	प्रभाव मूल्याङ्कन				जम्मा अंक	महत्व
		प्रकृति	सीमा	परिमाण	समयावधि		
	क. भौतिक वातावरण						
	निर्माण चरण						
१.	ठोस तथा तरल फोहोर व्यवस्थापन	प्रत्यक्ष	स्थलगत (१०)	उच्च (६०)	अल्पकालीन (५)	७५	उच्च महत्व
२.	प्रकोपसँग सम्बन्धित प्रभाव	प्रत्यक्ष	स्थलगत (१०)	उच्च (६०)	अल्पकालीन (५)	७५	उच्च महत्व

क्र. स.	वातावरणीय सवाल	प्रभाव मूल्याङ्कन				जम्मा अंक	महत्व
		प्रकृति	सीमा	परिमाण	समयावधि		
३.	निर्माण सामग्रीको ढुवानी तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी चुनौती	प्रत्यक्ष	स्थानीय (२०)	मध्यम (२०)	अल्पकालीन (५)	४५	न्यून महत्व
४.	अधिक ऊर्जा आवश्यकता	प्रत्यक्ष	स्थलगत (१०)	मध्यम (२०)	अल्पकालीन (५)	३५	न्यून महत्व
५.	ध्वनि प्रदूषण	प्रत्यक्ष	स्थानीय (२०)	मध्यम (२०)	अल्पकालीन (५)	४५	न्यून महत्व
६.	उच्च पानी उपभोगसँग सम्बन्धित प्रभाव	अप्रत्यक्ष	स्थलगत (१०)	मध्यम (२०)	अल्पकालीन (५)	३५	न्यून महत्व
७.	जल प्रदूषण	अप्रत्यक्ष	स्थानीय (२०)	निम्न (१०)	मध्यमकालीन (५)	३५	न्यून महत्व
८.	वायु प्रदूषण	प्रत्यक्ष	स्थलगत (१०)	निम्न (१०)	अल्पकालीन (५)	२५	न्यून महत्व
९.	छिमेकी पूर्वाधारमा प्रभाव	प्रत्यक्ष	स्थलगत (१०)	निम्न (१०)	अल्पकालीन (५)	२५	न्यून महत्व
सञ्चालन चरण							
१.	तरल फोहोर उत्पादनसँग सम्बन्धित प्रभावहरू	प्रत्यक्ष	स्थानीय (२०)	उच्च (६०)	दीर्घकालीन (२०)	१००	उच्च महत्व
२.	ठोस फोहोर उत्पादनसँग सम्बन्धित प्रभाव	प्रत्यक्ष	स्थलगत (१०)	उच्च (६०)	दीर्घकालीन (२०)	९०	उच्च महत्व
३.	प्रकोपसँग सम्बन्धित प्रभाव	अप्रत्यक्ष	स्थलगत (१०)	उच्च (६०)	दीर्घकालीन (२०)	९०	उच्च महत्व
४.	उच्च पानी उपभोगसँग सम्बन्धित प्रभावहरू	प्रत्यक्ष	स्थानीय (२०)	निम्न (१०)	दीर्घकालीन (२०)	५०	मध्यम महत्व
५.	अधिक ऊर्जा आवश्यकता	प्रत्यक्ष	स्थलगत (१०)	मध्यम (२०)	दीर्घकालीन (२०)	५०	मध्यम महत्व
६.	वायु प्रदूषण	प्रत्यक्ष	स्थलगत (१०)	निम्न (१०)	दीर्घकालीन (२०)	४०	न्यून महत्व

क्र. स.	वातावरणीय सवाल	प्रभाव मूल्याङ्कन				जम्मा अंक	महत्व
		प्रकृति	सीमा	परिमाण	समयावधि		
७.	यातायात व्यवस्थापन सम्बन्धी समस्या	प्रत्यक्ष	स्थलगत (१०)	निम्न (१०)	अल्पकालीन (५)	२५	न्यून महत्व
८.	ध्वनि प्रदूषण	प्रत्यक्ष	स्थलगत (१०)	निम्न (१०)	अल्पकालीन (५)	२५	न्यून महत्व
ख. जैविक वातावरण							
निर्माण चरण तथा सञ्चालन चरण							
१.	होटलको परिधिमा हरियालीको संरक्षण तथा व्यवस्थापन	प्रत्यक्ष	स्थलगत (१०)	मध्यम (२०)	अल्पकालीन (५)	३५	न्यून महत्व
ग. सामाजिक, आर्थिक तथा सांस्कृतिक वातावरण							
निर्माण चरण							
१.	बालबालिकाको श्रम शोषण तथा ज्यालामा गरिने भेदभाव	प्रत्यक्ष	स्थानीय (२०)	मध्यम (२०)	अल्पकालीन (५)	४५	मध्यम महत्व
२.	कार्यस्थलमा हुने यौन जन्य दुर्व्यवहार	प्रत्यक्ष	स्थानीय (२०)	मध्यम (२०)	दीर्घकालीन (२०)	६०	मध्यम महत्व
३.	संक्रामक रोगहरूबाट पर्न सक्ने प्रभाव	प्रत्यक्ष	स्थानीय (२०)	मध्यम (२०)	मध्यमकालीन (१०)	५०	मध्यम महत्व
४.	स्थानीयवासीको गुनासो	अप्रत्यक्ष	स्थानीय (२०)	मध्यम (२०)	अल्पकालीन (१०)	५०	मध्यम महत्व
५.	व्यवसायजन्य सुरक्षा तथा स्वास्थ्यको जोखिम	प्रत्यक्ष	स्थलगत (१०)	मध्यम (२०)	दीर्घकालीन (२०)	४०	न्यून महत्व
सञ्चालन चरण							
१.	स्थानीयवासीको गुनासो	अप्रत्यक्ष	स्थानीय (२०)	मध्यम (२०)	दीर्घकालीन (२०)	६०	मध्यम महत्व
२.	व्यवसायजन्य सुरक्षा तथा स्वास्थ्यको जोखिम	प्रत्यक्ष	स्थलगत (१०)	मध्यम (२०)	दीर्घकालीन (२०)	५०	मध्यम महत्व
३.	होटल भित्र र वरपर क्षेत्रको स्वास्थ्य तथा सरसफाइ	प्रत्यक्ष	स्थलगत (१०)	मध्यम (२०)	दीर्घकालीन (२०)	५०	मध्यम महत्व

क्र. स.	वातावरणीय सवाल	प्रभाव मूल्याङ्कन				जम्मा अंक	महत्व
		प्रकृति	सीमा	परिमाण	समयावधि		
४.	कार्यस्थलमा हुने यौन जन्य दुर्व्यवहार	प्रत्यक्ष	स्थलगत (१०)	मध्यम (२०)	दीर्घकालीन (२०)	५०	मध्यम महत्व
५.	संक्रामक रोगहरूबाट पर्न सक्ने प्रभाव	प्रत्यक्ष	स्थलगत (१०)	मध्यम (२०)	दीर्घकालीन (२०)	५०	मध्यम महत्व
६.	खाद्यान्न गुणस्तर	प्रत्यक्ष	स्थलगत (१०)	मध्यम (२०)	मध्यमकालीन (१०)	४०	न्यून महत्व
७.	बहु जातीयता, संस्कृति, धर्मका व्यक्तिहरूको प्रवाह	अप्रत्यक्ष	स्थलगत (१०)	निम्न (१०)	दीर्घकालीन (२०)	४०	न्यून महत्व
८.	आगन्तुकहरूको सुरक्षा	अप्रत्यक्ष	स्थलगत (१०)	निम्न (१०)	अल्पकालीन (५)	२५	न्यून महत्व

परिच्छेद ८: प्रस्तावको कार्यान्वयनबाट वातावरणमा पर्ने प्रभावको रोकथामका विषय

आयोजनाबाट प्रभावित हुने क्षेत्रको वातावरणीय अवस्थिति, आयोजना कार्यान्वयन विधिहरू तथा क्रियाकलापहरूको अध्ययनबाट स्थानीय वातावरणमा पर्नसक्ने नकारात्मक वातावरणीय प्रभावहरूको विश्लेषणबाट प्रभाव न्यूनीकरणका उपायहरू पहिचान गरी वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छ। यसरी वातावरणीय प्रभाव न्यूनीकरणका उपायहरू सुझाउँदा सम्भव भएसम्म प्रभाव हुन नदिने वा प्रतिरोधात्मक (Preventive Measure) र यदि यस्तो सम्भावना नरहेमा प्रभाव न्यूनीकरण गर्ने वा सुधारात्मक उपाय (Corrective Measure) अवलम्बन गर्ने र अन्तिम विकल्पका रूपमा क्षतिपूर्ति प्रदान गर्ने (Compensatory Measure) उपायलाई आत्मसात गरिएको छ। त्यस्तै प्रस्ताव कार्यान्वयनबाट हुने सकारात्मक प्रभावहरूलाई बढोत्तरी गर्ने विषयलाई समेत वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएको छ। यस प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका सम्पूर्ण प्रभाव न्यूनीकरणका उपायहरू तथा सकारात्मक प्रभाव बढोत्तरीकरण गर्ने उपायहरूको अनिवार्य कार्यान्वयन गर्ने दायित्व उल्लेख भएअनुसार आयोजना प्रस्तावक वा निर्माण कम्पनीको हुनेछ। अध्ययन प्रतिवेदनमा सकारात्मक प्रभावका बढोत्तरीकरण तथा नकारात्मक प्रभाव न्यूनीकरणका उपायहरू, विधि, दायित्व तथा अनुमानित बजेट समेत उल्लेख गरी निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ।

८.१ सकारात्मक प्रभावको बढोत्तरीका क्रियाकलाप

अ. निर्माण चरण

क. रोजगारीको अवसर

सम्भव भएसम्म योग्यता, सीप र इच्छुकताको आधारमा रोजगारीका अवसरहरूको लागि स्थानीय व्यक्तिहरूलाई प्राथमिकता दिइनेछ। वरपरका समुदायमा उपलब्ध दक्ष जनशक्तिको लागि स्थानीयलाई रोजगार तालिम उपलब्ध गराइनेछ।

आ. सञ्चालन चरण

क. रोजगारीको अवसर

सम्भव भएसम्म योग्यता, सीप र इच्छुकताको आधारमा रोजगारीका अवसरहरूको लागि स्थानीय व्यक्तिहरूलाई प्राथमिकता दिइनेछ। वरपरका समुदायमा उपलब्ध दक्ष जनशक्तिको लागि स्थानीयलाई रोजगार तालिम उपलब्ध गराइनेछ। होटललाई सञ्चालन चरणको बखत प्लम्बर, बिजुली प्राविधिक, प्लान्ट अपरेटर, व्यवस्थापन कर्मचारी, सुरक्षा गार्ड र सफाइ कर्मचारी जस्ता जनशक्ति आवश्यक पर्दछ र यथासम्भव स्थानीय जनतालाई प्राथमिकता दिइनेछ।

ख. पर्यटन विकास

पर्यटकहरूलाई सबै प्रकारका सुविधाहरू समयको माग अनुसार प्रदान गरिन्छ। यसले पर्यटन व्यवसाय बढाउन मद्दत पुऱ्याउँछ, जसले फलस्वरूप राष्ट्रिय र स्थानीय अर्थव्यवस्था सुधार गर्दछ।

ग. राजस्व सङ्कलन

प्रस्तावकद्वारा प्रत्येक आर्थिक वर्षमा सरकारको नियम बमोजिम स्थानीय तह राजस्व बुझाइने छ।

घ. सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत स्थानीय समुदायका लागि गरिने सहयोग

सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत स्थानीय समुदायका लागि समुदायमा आधारित कार्यक्रम र गतिविधिहरूमा भाग लिई सहयोग गरिनेछ। प्रस्तावकले धेरै सामाजिक कार्यक्रम, जागरूकता अभियान तथा पर्यावरण संरक्षण अभियान, आदिका लागि बजेट विनियोजन गर्नेछ। त्यस्ता कार्यक्रमहरूमा स्वास्थ्य, शिक्षा, पानी आपूर्ति र सरसफाइ, धार्मिक र सांस्कृतिक सम्पदा संरक्षण गर्न सहयोग, नजिकको पहुँच सडकहरूको मर्मतका लागि नेपाल सरकारको नियम अनुसार लागत विनियोजन आदि समावेश छन्। साथै यस होटलबाट निस्कने तरल फोहोरलाई Treat गरी Sludge लाई मलको रुपमा प्रयोग गर्न स्थानीय कृषकलाई सुपथ मुल्यमा बेचिनेछ।

८.२ नकारात्मक प्रभावको न्यूनीकरणका क्रियाकलाप

८.२.१ भौतिक वातावरण

अ. निर्माण चरण

क. ठोस तथा तरल फोहोर व्यवस्थापन

निर्माण कार्यबाट उत्पन्न हुने अधिकांश फोहोर भनेको उत्खनन् गरिएको माटो हो। भूमिगत तल्ला उत्खनन् गर्दा निस्कने माटोलाई निर्माण पश्चात् जमिन सम्याउन। निर्माण स्थलबाट उत्पन्न हुने ठोस फोहोरलाई नगरपालिकाको फोहोर व्यवस्थापन प्रणालीमा पठाइनेछ। पुनः चक्रीय फोहोर तोकिएको ठाउँमा सङ्कलन गरिनेछ र सम्बन्धित विक्रेताहरूलाई आपूर्ति गरिनेछ। निर्माण स्थलबाट उत्पन्न हुने तरल फोहोरलाई sedimentation pit मा राखेर थिग्रिए पश्चात् मात्र सोक पिटमा विसर्जन गरिनेछ।

ख. प्रकोप सम्बन्धित प्रभाव

प्रकोपको समयमा निर्माणमा संलग्न कामदारहरूको सुरक्षाका लागि निम्न उपायहरू अपनाइनेछः

- निर्माण स्थलमा फायर एक्सटिङ्ग्युसरको प्रावधान गरिनेछ।
- कामदारहरूलाई हेल्मेट, बुट, पन्जा, चस्मा जस्ता व्यक्तिगत सुरक्षाको व्यवस्था गरिनेछ।
- प्रकोपको समयमा आपतकालीन बहिर्गमनका लागि योजना बनाईसुरक्षित बहिर्गमनका लागि कामदारहरूलाई अभिमुखीकरण दिइनेछ।
- माटो परीक्षण प्रतिवेदनमा सुझाइए बमोजिम डिजाइन तथा निर्माण गरिनेछ।
- NBC (National Building Code, 2060) बमोजिम भवन निर्माण गरिनेछ।
- बाढीको जोखिम तथा निर्माण स्थलमा पानी जम्न सक्ने हुनाले निर्माण कार्य बर्सातको समयमा गरिने छैन।

ग. निर्माण सामग्रीको ढुवानी तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी चुनौती

निर्माण सामग्री बिक्री वितरण गर्ने व्यक्ति तथा कम्पनीको आधिकारिकता जाँच गरी आधिकारिक रूपमा बिक्री गरिने निर्माण सामग्रीहरू मात्र खरिद गरिनेछ। निर्माण सामग्री खरिद गर्नु अघि त्यस्को गुणस्तरको बारेमा बुझेर खरिद गरिनेछ। निर्माण सामग्रीहरूको ढुवानी गर्दा निर्माण सामग्रीलाई प्लास्टिक वा त्रिपालले छोपिनेछ भने निर्माण सामग्री ढुवानी गर्दा ढुवानी गर्ने साधनको

तोकिएको क्षमता अनुसार मात्र गरिनेछ। निर्माण सामग्री ढुवानी तथा अनलोडिङ्ग अपलोडिङ्गको लागि समय तालिका (७:०० देखि १९:०० सम्म मात्र) बनाई पूर्ण रूपमा पालना गरिनेछ।

घ. अधिक ऊर्जा आवश्यकता

निर्माण चरणको बखत ऊर्जा खपतलाई न्यूनीकरण गर्न वातावरणमैत्री उपकरणहरूको प्रयोगलाई बढावा दिइनेछ। डिजेलको प्रयोगलाई न्यूनीकरण गरिनेछ र नवीकरणीय ऊर्जा जस्तै विद्युतको प्रयोग गरिनेछ।

ङ. ध्वनि प्रदूषण

निर्माण कार्यबाट उत्पन्न हुने ध्वनि प्रदूषणलाई कम गर्न निम्न लिखित न्यूनीकरणका उपायहरू अपनाइनेछः

- उच्च ध्वनि उत्पादन गर्ने उपकरणहरूको प्रयोग दिनको समयमा मात्र गरिनेछ।
- हर्नको प्रयोगलाई कडाइका साथ निषेध गरिनेछ।
- निर्माण चरणमा प्रयोग हुने सवारीसाधन तथा डिजेल जेनेरेटरहरूको आवधिक मरम्मत गरिनेछ।
- डिजेल जेनेरेटर तथा सवारी साधन प्रयोग गर्दा नेपाल सरकारले तोकेको ध्वनिको गुणस्तर सम्बन्धी मापदण्ड भित्र पर्ने गरी मात्र प्रयोग गरिनेछ।

च. उच्च पानी उपभोगसँग सम्बन्धित प्रभाव

पानीको माग र खपतलाई न्यूनीकरण र यसको उचित व्यवस्थापन गर्न कामदारहरूमा पानी संरक्षण उपायहरु अपनाउने जागरूकता दिईनेछ।

छ. जल प्रदूषण

निर्माण शिविर, सामान भण्डारण गर्ने ठाउँ, ब्याचिङ्ग प्लान्ट, मिश्रण क्षेत्रबाट उत्पादन हुने फोहोर पानीलाई जथाभावी विसर्जन गर्न दिईने छैन भने खाडलमा जम्मा गरी थिग्राइसकेपछि सोक पिटमा विसर्जन गरिनेछ। फोहोर पानीमा प्रयोग गरिएको तेल र रासायनिक पदार्थहरूको मिसावटमा निषेध गरिनेछ। सबै निर्माण सम्बन्धी गतिविधिहरू निर्माण स्थलमा सीमित हुनेछ।

ज. वायु प्रदूषण

निर्माण चरणको बखत हुने धुलो तथा वायु प्रदूषणलाई न्यूनीकरण गर्न निर्माण स्थलमा दिनमा दुई पटक पानी छर्कने काम गरिनेछ। निर्माण सामग्रीको भण्डारण गर्दा प्लास्टिक वा तिरपालले छोपिनेछ र निर्माण स्थलको वरपर CGI पाताले घेरिनेछ। डिजेल जेनेरेटर तथा सवारी साधन प्रयोग गर्दा नेपाल सरकारले तोकेको वायुप्रदूषण मापदण्ड भित्र पर्ने गरी मात्र प्रयोग गरिनेछ भने डिजेल जेनरेटरको स्ट्याक उचाइ कम्तिमा १५ मिटर कायम राखिनेछ।

झ. छिमेकी पूर्वाधारमा प्रभाव

नजिकको पहुँच सडकमा असर परेको खण्डमा सो सडकको मरम्मत गर्न स्थानीय निकायसँग समन्वय गरी सहयोग गरिनेछ।

आ. सञ्चालन चरण

क. तरल फोहोर उत्पादनसँग सम्बन्धित प्रभाव

शौचालयबाट निस्कने फोहोर पानी र भान्सा, बाथरूम, सरसफाइ गर्दा निस्कने फोहोर पानीको मिश्रण हुन दिइनेछैन। तरल फोहोर व्यवस्थापनको लागि १,५०,००० लिटर क्षमताको Sewage Treatment Plant राख्ने प्रस्ताव गरिएको छ। यस STP बाट निस्कने Sludge प्रत्येक दुई वर्षमा निकालिन्छ र यसलाई मलको रूपमा प्रयोग गर्न स्थानीय कृषकहरूलाई बेचिनेछ। भान्साबाट निस्कने तेलीय तथा बोसोजन्य तरल फोहोरलाई जम्मा गर्न ग्रिज ट्र्यापको प्रयोग गरिनेछ र सो तेललाई सम्बन्धित विक्रेतालाई बेचिनेछ। फोहोर पानीको विसर्जन गर्दा नेपाल सरकारले लागू गरेको सार्वजनिक ढलहरूमा पठाउने औद्योगिक एफ्लुएन्टको मापदण्ड बमोजिम मात्र विसर्जन गरिनेछ र प्राकृतिक स्रोत वा खोला नालामा विसर्जन गरिने छैन। स्विमिङ्ग पूल हप्ताको दुई पटक नियमित सफा गरिन्छ र यसको पानी वर्षको एक पटक गर्मी मौसममा मात्र फेरिन्छ। उक्त फोहोर पानी प्रशोधन गरेर बगैंचामा प्रयोग गरिन्छ।

ख. ठोस फोहोर उत्पादनसँग सम्बन्धित प्रभाव

सञ्चालन चरणमा होटल भित्र उत्पन्न ठोस फोहोरको संरचना मुख्य रूपले कुहिने फोहोर हुन्छ। प्रत्येक कोठाहरूमा फोहोर सङ्कलनका लागि फोहोर राख्ने भाँडोको व्यवस्था गरिनेछ र यस प्रक्रियालाई कडाईका साथ लागू गरिनेछ। होटलको फोहोर व्यवस्थापन निकायमा काम गर्ने कामदारहरूलाई तालिम र निर्देशन दिइनेछ र अन्य फोहोरमा जैविक उत्पादनयोग्य फोहोर

मिसाउन नपाउने व्यवस्था मिलाइनेछ। फोहोरलाई स्रोतमा नै उचित तरीकाले छुट्टा छुट्टै डस्टबिनमा अलग-अलग सङ्कलन गरिनेछ। होटलद्वारा ठोस फोहोर व्यवस्थापनको लागि मेचीनगर नगरपालिकाको व्यवस्थापन प्रणाली मार्फत व्यवस्थापन गरिनेछ। भान्साबाट निस्कने कुहिने फोहोरलाई कम्पोष्ट मल बनाई होटलको बगैंचामा नै प्रयोग गरिनेछ भने पकाएको फोहोरलाई पशुपालन व्यवसायीहरूलाई दिइनेछ। होटलले सकेसम्म फोहोरको मात्रा घटाउने, पुनः प्रयोग गर्ने र पुनःचक्र गर्ने (3R प्रिन्सिपल) अवधारणामा जोड दिईनेछ। कुहिने फोहोरबाट आउने गन्धलाई न्यूनीकरण गर्न फोहोर सङ्कलन गर्ने कोठामा AC को व्यवस्था गरिनेछ। ४० माइक्रोन भन्दा कमको प्लाष्टिक झोलाको प्रयोग प्रतिबन्धित गरिनेछ। इलेक्ट्रोनिक फोहोरलाई छुट्टै सङ्कलन गरी सम्बन्धित विक्रेतालाई आपूर्ति गरिनेछ तथा होटल परिसरमा फोहोर जलाउनु निषेध गरिनेछ।

ग. प्रकोपसँग सम्बन्धित प्रभाव

होटलमा प्रदान गरिने अत्यावश्यक सेवाहरू मध्ये एक अग्नि सुरक्षा हो। निम्न सुविधाहरू आगलागी र भूकम्पजस्ता प्रकोपको विरूद्ध लड्न निर्धारित गरिएको छ।

- प्रत्येक तल्लामा फायर सेफ्टी उपकरण जस्तै फायर एक्स्टिङ्गुसर सिलिन्डर
- फायर होज रिल – प्रत्येक तल्लामा
- फायर हाइड्रान्ट - दुईवटा
- प्रत्येक सुत्ने कोठामा वाटर स्प्रिङ्कलर, स्मोक डिटेक्टर र फायर अलार्मको व्यवस्था
- प्रत्येक तल्लामा आपतकालीन अवस्थाको लागि वैकल्पिक बहिर्गमनको व्यवस्था
- चौबिसै घण्टा सुरक्षाकर्मीको व्यवस्था
- प्रत्येक कोठा, स्टाफ कक्ष तथा होटल भित्र अन्य सार्वजनिक स्थलहरूमा आपतकालीन अवस्थामा बाहिर निस्कने सुरक्षित बहिर्गमन योजनाको एक प्रति, ईमरजेनसी टेलिफोन नम्बर
- होटलको मुख्य प्रवेश द्वार र अन्य सार्वजनिक स्थलहरूमा सि.सि.टि.भी. को व्यवस्था

घ. उच्च पानी उपभोगसँग सम्बन्धित प्रभावहरू

होटल परिसर भित्र पानीको माग बोरिङ्गको पानी र पिउनको लागि प्रशोधित पानीबाट पूर्ण हुनेछ। बोरिङ्गको पानी प्रयोग गर्दा आवश्यक रहेको खण्डमा सम्बन्धित निकायबाट स्वीकृति लिइनेछ। होटलको खुला जमिन र हरियाली क्षेत्रमार्फत प्राकृतिक रूपमा जमिन पुनर्भरण हुनेछ।

प्रयोग गरिसकेको पानीलाई STP मार्फत प्रशोधन गरिनेछ र सो पानीलाई सरसफाइ प्रयोजन र फ्लशिङ्गका लागि प्रयोग गरिनेछ।

ङ. उच्च ऊर्जा खपत

होटलमा प्रमुख ऊर्जा खपत गर्ने उपकरणहरू वातानुकूलन प्रणाली, पानी पम्पहरू, खाना पकाउन प्रयोग हुने उपकरण, रेफ्रिजरेसन इत्यादिका हुन्। त्यसै गरी प्रशासनिक ऊर्जा खपत कम्प्युटर, प्रिन्टरहरूबाट हुन्छ। वातावरणमैत्री तथा ऊर्जा खपत कम हुने फ्रिज, माइक्रोवेभ ओभन, Double glazed window, एल.इ.डी. मोनिटर तथा बल्बहरूको प्रयोग गरिनेछ। नयाँ सवारी साधन खरीद गर्दा विद्युतमा आधारित सवारी साधनलाई प्राथमिकता दिईनेछ।

च. वायु प्रदूषण

होटलको सञ्चालन चरणमा प्रमुख वायु प्रदूषकहरू उत्सर्जन हुँदैन तर डिजेल जेनरेटर र सवारी साधनको सञ्चालनले SO_2, NOx र PM जस्ता वायु प्रदूषकहरू उत्सर्जन हुन सक्छ। त्यस्ता स्रोतहरूबाट हुने सम्भावित प्रभावलाई न्यूनीकरण गर्न विभिन्न उपायहरू लागू गरिनेछ। केही उपायहरू निम्न छन्:

- डिजेल जेनेरेटर तथा सवारी साधन खरिद गर्दा नेपाल सरकारले तोकेको वायु प्रदूषण मापदण्ड भित्र पर्ने गरी मात्र खरिद गरिनेछ।
- जेनेरेटरको स्ट्याक उचाइ भूमिबाट कम्तिमा १५ मिटर कायम राखिनेछ।
- सवारी साधन र डिजेल जेनेरेटर सेटहरूको आवधिक मर्मत गरिनेछ।
- भान्साबाट हुने वायु प्रदूषणलाई न्यूनीकरण गर्न सकेसम्म विद्युतीय उपकरण तथा इन्धनका लागि एल.पी.ग्याँसको प्रयोग गरिनेछ।
- पानी तताउनको लागि हिट पम्पको प्रयोग गरिनेछ।

छ. यातायात व्यवस्थापन सम्बन्धी समस्या

सवारी साधन पार्किङ्गका लागि पर्याप्त ठाउँको व्यवस्था गरिनेछ। सवारी संकेतहरू जस्तै 'No Roadside Parking', 'Way to Hotel' र 'No Parking' इत्यादि होटल वरपरको सडकहरूमा राखिएको छ। दुर्घटनाहरू कम गर्न होटल भित्र आउने सहायक सडकमा स्पीड ब्रेकरको

प्रावधान गरिनेछ। प्रस्तावित होटल वरपर Street light को व्यवस्था गरिनेछ र प्रस्तावित होटल प्रवेश गर्ने बाटोलाई मरम्मत गरिनेछ।

ज. ध्वनि प्रदूषण

उच्च आवाज क्षेत्रहरूमा काम गर्नुपर्ने कर्मचारीहरूका लागि व्यक्तिगत सुरक्षात्मक उपकरण (PPE) को प्रावधान गरिनेछ। कम आवाज उत्पादन गर्ने उपकरणहरू जस्तै पम्प, डिजेल जेनरेटरहरू वा पम्पहरूको खरिद गरिनेछ भने जेनरेटरहरू साइलेन्सरको साथ जडान गरिनेछ र बन्द कक्षमा राखिनेछ। ध्वनि प्रदूषण हटाउन प्रस्तावित होटल परिसर भित्र हर्नको प्रयोगमा कडाइका साथ प्रतिबन्ध लगाइनेछ।

८.२.२ जैविक वातावरण

अ. निर्माण चरण तथा सञ्चालन चरण

क. होटलको परिधिमा हरियालीको संरक्षण तथा व्यवस्थापन

होटल परिसरमा यस क्षेत्रमा उपयुक्त हुने बिरूवाहरू रोपेर कुल जग्गाको ३० प्रतिशत जग्गामा हरियाली कायम राखिनेछ।

८.२.३ सामाजिक आर्थिक तथा सांस्कृतिक वातावरण

अ. निर्माण चरण

क. बालबालिकाको श्रम शोषण तथा ज्यालामा गरिने भेदभाव

बालबालिकाको श्रम संलग्नता निषेध गरिनेछ र समान कामको समान तलबको कार्यान्वयन गरिनेछ। श्रम ऐन २०७४, बाल श्रम (निषेध र नियमित गर्ने) ऐन, २०५६ लाई पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ।

ख. कार्यस्थलमा हुने यौन जन्य दुर्व्यवहार

कर्मचारीहरूलाई प्रत्यक्ष रूपमा यौन हिंसा भए/नभएको सोधपुछ गर्न गुनासो सुन्ने अधिकारी तोकिनेछ र कार्यस्थलको अवलोकन तथा निरीक्षण गरिनेछ। यदी कसैको केही गुनासो भए गुनासो पेटिका, मौखिक गुनासो, फोन तथा ईमेलमार्फत जानकारी दिन प्रोत्साहन गरिनेछ र प्राप्त गुनासोहरूको तत्काल सुनुवाइ गरिनेछ।

ग. संक्रामक रोगहरूबाट पर्न सक्ने प्रभाव

COVID-19 Safety & Hygiene Protocol को पालना गरेर कर्मचारीहरूलाई काममा लगाईनेछ।

- कार्यस्थलमा सामाजिक दुरी कायम राखिनेछ।
- मास्क तथा सेनिटाइजरको अनिवार्य रूपमा प्रयोग गरिनेछ।
- यदि कसैलाई संक्रमण भईहालेमा निजलाई निको नहुन्जेल कामबाट छुट्टी दिईनेछ। साथै उपचारको लागि प्रबन्ध गरिनेछ।

घ. स्थानीयवासीको गुनासो

आवश्यक कार्यहरू गर्नको लागि गुनासो सुन्ने अधिकारी तोकिनेछ भने गुनासो पेटिका पनि राखिनेछ। नेपाल सरकारको नियमअनुसार यस होटलको प्रस्तावित भवनहरू निर्माण गरिनेछ।

ङ. व्यवसायजन्य सुरक्षा तथा स्वास्थ्यको जोखिम

भवन निर्माणको क्रममा निर्माण कामदारहरू विभिन्न निर्माण सम्बन्धी स्वास्थ्य जोखिमहरू जस्तै उच्च ध्वनि, शारीरिक चोटपटक आदिमा पर्न सक्छन्। यी जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्न कामदारहरूलाई व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण (PPE) जस्तै हेल्मेट, बुट, पन्जा, चस्मा, मास्क, सुरक्षा पेटी आदिको प्रावधान गरिनेछ। जोखिम र सावधानीका बारे कामदारहरूलाई जानकारी दिइनेछ र प्राथमिक उपचार किटको (First Aid Kit) प्रावधान गरिनेछ। कामदारहरूको स्वास्थ्य बिमा र आवधिक स्वास्थ्य जाँचको प्रावधान गरिनेछ। सतर्कताका लागि विभिन्न साइनबोर्ड, पर्याप्त बत्ती तथा भवनको रंगरोगन कार्य गर्दा सेफ्टी नेटको व्यवस्था गरिनेछ। यसका साथै सुरक्षित पिउने पानी र पर्याप्त शौचालयको व्यवस्था गरिनेछ।

आ. सञ्चालन चरण

क. स्थानीयवासीको गुनासो

सार्वजनिक समुदाय वा सरोकारवालाहरुबाट प्राप्त भएका गुनासोहरु, टिप्पणीहरु र सुझावहरु समाहित गर्न धेरै आवश्यक छ। प्रस्तावकले यस अध्ययनमा निर्धारित गरे अनुसार सञ्चालन चरणका लागि बढोत्तरी तथा न्यूनीकरणका उपायहरू कार्यान्वयन गर्नेछ। होटल सञ्चालनको क्रममा कुनै नकारात्मक प्रभावहरू देखा पर्दछ भने प्रस्तावकले यसको न्यूनीकरणको लागि स्थानीय व्यक्तिहरूसँग छलफल गरेर आवश्यक कदम अपनाउनेछ। सार्वजनिक परामर्शका

बखत प्राप्त सबै प्रतिक्रियाहरू/सुझावहरूलाई होटलको सञ्चालनको बेला सम्बोधन गरिनेछ र समय समयमा छरछिमेकसँग अन्तर्क्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

ख. व्यवसायजन्य सुरक्षा तथा स्वास्थ्यको जोखिम

प्रस्तावकले व्यावसायिक स्वास्थ्य र कर्मचारीहरूको सुरक्षालाई कम गर्न निम्न रणनीति र न्यूनीकरण उपायहरू कार्यान्वयन गर्नेछ।

- प्रशिक्षित र कुशल कर्मचारीहरूको नियुक्ति गरिनेछ।
- एल.पी.जी. चुहावटसँग सम्बन्धित जोखिमहरूलाई कम गर्न भान्सा क्षेत्र तवरले व्यवस्थापन गरिनेछ।
- सावधानीकाबारे कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिइनेछ र प्राथमिक उपचार किटको (First Aid Kit) प्रावधान गरिनेछ।
- स्वास्थ्य बिमा र आवधिक स्वास्थ्य जाँचको प्रावधान गरिनेछ।
- आकस्मिक बहिर्गमन योजनाको निरूपण र त्यस सम्बन्धी जानकारी स्टोर, कोठा, भान्सा, लबी र अन्य स्थानहरुमा राखिनेछ।

ग. होटलभित्र र वरपर क्षेत्रको स्वास्थ्य तथा सरसफाइ

होटलमा वा वरपर स्वास्थ्य तथा सरसफाइ कायम गर्न, सञ्चालन चरणको बखत निम्न प्रक्रियाहरू पुरा गरिनेछः

- बोरिङ्गको पानी प्रयोग गर्नु अघि प्रशोधन गरिनेछ।
- सामुदायिक स्वास्थ्य र सरसफाइ अभ्यासहरूको बारेमा कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिइनेछ।
- होटल परिसर भित्र सफाइ कायम गर्न विशेष ध्यान दिइनेछ।

घ. कार्यस्थलमा हुने यौन जन्य दुर्व्यवहार

कर्मचारीहरूलाई प्रत्यक्ष रूपमा यौन हिंसा भए/नभएको सोधपुछ गर्न गुनासो सुन्ने अधिकारी तोकिनेछ र कार्यस्थलको अवलोकन तथा निरीक्षण गरिनेछ। यदी कसैको केही गुनासो भए गुनासो पेटिका, मौखिक गुनासो, फोन तथा ईमेलमार्फत जानकारी दिन प्रोत्साहन गरिनेछ र प्राप्त गुनासोहरूको तत्काल सुनुवाइ गरिनेछ।

ङ. संक्रामक रोगहरूबाट पर्न सक्ने प्रभाव

COVID-19 Safety & Hygiene Protocol को पालना गरेर कर्मचारीहरूलाई काममा लागाईनेछ।

- पाहुनाहरूलाई होटल परिसरमा प्रवेश गर्नु अघि सेनिटाइजर उपलब्ध गराईनेछ।
- प्रत्येक पाहुना कोठाहरू सफा तथा सेनिटाइज गरिनेछ।
- मास्क तथा सेनिटाइजरको अनिवार्य रूपमा प्रयोग गरिनेछ।
- यदि कसैलाई संक्रमण भईहालेमा निजलाई निको नहुन्जेल कामबाट छुट्टी दिईनेछ। साथै उपचारको लागि प्रबन्ध गरिनेछ।

च. खाद्यान्न गुणस्तर

- भान्सामा काम गर्ने कर्मचारीहरूको सुरक्षा तथा खाद्यान्नको गुणस्तर कायम राखिनेछ।
- कर्मचारीहरूलाई उचित पोशाकको व्यवस्था गरिनेछ।
- म्याद समाप्त भए/नभएको जाँच गरी म्याद समाप्त भएको Packaged खाद्यान्न सम्बन्धित विक्रेताको policy बमोजिम फिर्ता गरिनेछ भने बाँकी सामग्रीलाई सो को प्रकृति अनुसार व्यवस्थापन गरिनेछ।
- खाद्यान्नको लागि प्रयोग हुने उपकरण तथा भाँडाहरू सफा र सेनिटाइज गरिनेछ।
- खाना पकाउन प्रयोग गरिने पानी स्वस्थ राष्ट्रिय खानेपानी गुणस्तर मापदण्डहरूको अनुपालनमा हुनेछ।

छ. बहु जातीयता, संस्कृति, धर्मका व्यक्तिहरूको प्रवाह

कर्मचारीहरूलाई विविध जाति र सामाजिक संस्कृतिलाई सम्मान गर्न सचेतना दिइनेछ। यदि होटलको सञ्चालनका क्रममा सामाजिक र सांस्कृतिक समस्याको बारेमा कुनै विवाद उत्पन्न भयो भने तुरून्तै त्यस समस्याको समाधान गरिनेछ।

ज. आगन्तुकहरूको सुरक्षा

मुख्य प्रवेशद्वारमा सुरक्षा चौकीदारद्वारा प्रवेशद्वार नियन्त्रण गरिनेछ। सवारी साधनहरुको पार्किङ्ग पनि सुरक्षा चौकीदारद्वारा संचालित हुनेछ। अवैध गतिविधिहरूको निगरानीका लागि मुख्य प्रवेशद्वार, लबी र अन्य सार्वजनिक क्षेत्रहरूमा सि.सि.टि.भी.को व्यवस्था गरिनेछ। सार्वजनिक क्षेत्र र लबी, रिसेप्शन आदिमा सुरक्षा हटलाइन नम्बरहरू (नजिकको प्रहरी चौकी) प्रदर्शन गरेर राखिनेछ। होटलको वरपर स्ट्रीट लाईटको व्यवस्था गरिनेछ।

८.३ वातावरणीय व्यवस्थापन एकाइ

वातावरण व्यवस्थापन योजनाको कार्यान्वयन सुनिश्चित गर्न प्रस्तावकद्वारा वातावरण व्यवस्थापन एकाइ स्थापना गरिनेछ। वातावरण व्यवस्थापन एकाइले वातावरण व्यवस्थापन योजनाको कार्यान्वयन र अनुगमनलाई नियन्त्रण गर्दछ।

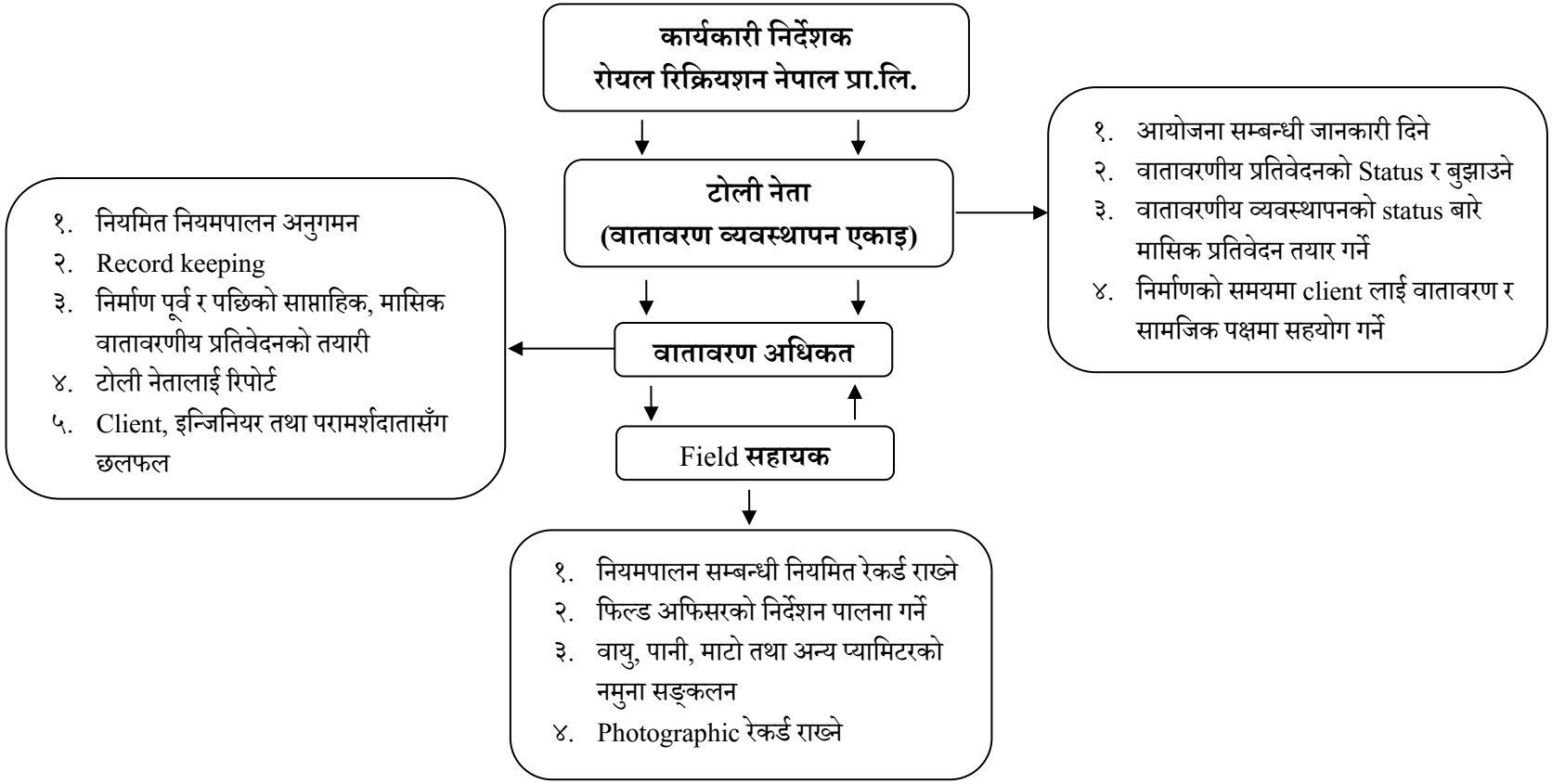

चित्र ४: वातावरणीय व्यवस्थापन योजना Framework

८.४ वातावरणीय व्यवस्थापन योजना

यस प्रतिवेदनको परिच्छेद ८ मा उल्लेख गरिएको बढोत्तरीकरण र न्यूनीकरणका उपाय प्रस्ताव कार्यान्वयनको विभिन्न चरणमा कार्यान्वयन गरिनेछ। वातावरणीय व्यवस्थापन योजनाको कार्यान्वयनका लागि जिम्मेवार प्रस्तावक र वातावणीय व्यवस्थापन एकाइ हुनेछ। निर्माण तथा सञ्चालन चरणमा अपनाइने बढोत्तरीकरण र न्यूनीकरणका उपायहरू देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका २६: सकारात्मक प्रभावको बढोत्तरीका क्रियाकलाप

क्र.सं.	बढोत्तरीका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित बजेट (ने.रू.)
क. निर्माण चरण							
१.	रोजगारीको अवसर	स्थानीय मानिसहरूलाई रोजगारीका अवसरहरू प्रदान गरिनेछ।	निर्माण क्षेत्र	स्थानीयहरूलाई दक्षता अनुसार महिला पुरूषलाई समान अवसर दिईनेछ।	निर्माण चरण	प्रस्तावक	-
ख. सञ्चालन चरण							
१.	रोजगारीको अवसर	स्थानीय मानिसहरूलाई रोजगारीका अवसरहरू प्रदान गरिनेछ।	होटल परिसर	स्थानीयहरूलाई दक्षता अनुसार महिला पुरूषलाई समान अवसर दिईनेछ।	सञ्चालन अवधि भर	प्रस्तावक	-
२.	पर्यटन विकास	पर्यटकहरूलाई सबै प्रकारका सुविधाहरू समयको माग अनुसार प्रदान गरिनेछ।	होटल परिसर		सञ्चालन चरण	प्रस्तावक	-

३.	राजस्व सङ्कलन	होटल सञ्चालन वापत संघीय तथा स्थानीय तहलाई बुझाइने राजस्वबाट संघ तथा स्थानीय तहको राजस्व सङ्कलनमा टेवा पुग्नेछ।	स्थानीय तह		सञ्चालन चरण	प्रस्तावक	
४.	सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत स्थानीय समुदायका लागि गरिने सहयोग	सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत स्थानीय समुदायका लागि समुदाय आधारित कार्यक्रम र गतिविधिहरूमा भाग लिई सहयोग गरिनेछ।	होटलको प्रभावित क्षेत्र	स्वास्थ्य, शिक्षा, सरसफाइ, धार्मिक, सांस्कृतिक सम्पदा संरक्षण गर्न सहयोग, नजिकको पहुँच सडकहरूको मर्मत	निर्माण तथा सञ्चालन चरण	प्रस्तावक	प्रचलित कानुन बमोजिम
		तरल फोहोरलाई Treat गरी Sludge लाई मलको रुपमा प्रयोग गर्न स्थानीय कृषकलाई सुपथ मुल्यमा बेचिनेछ।	स्थानीय		सञ्चालन चरण	प्रस्ताव कार्यान्वयन एकाइ	प्रस्तावक

तालिका २७: नकारात्मक प्रभावको न्यूनीकरणका क्रियाकलाप

क्र.सं.	न्यूनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित बजेट (ने.रू.)
क.	**भौतिक वातावरण**						
१.	**निर्माण चरण**						
१.	**ठोस तथा तरल फोहोर व्यवस्थापन**						
	ठोस फोहोरमैलाको वर्गीकरण गरी व्यवस्थापन गरिनेछ।	3R principle reduce, reuse & recycle को विधि अपनाइनेछ। नगरपालिकाको नियम बमोजिम व्यवस्थापन गरिनेछ।	निर्माण स्थल	कुहिने फोहोरलाई पशु दानाको रूपमा प्रयोग गर्ने, नकुहिने फोहरलाई संकलन गरी recycle गर्ने र अन्य फोहोरलाई नगरपालिका फोहोर व्यवस्थापन प्रणालीमार्फत व्यवस्थापन गरिनेछ।	निर्माण चरण	प्रस्ताव कार्यान्वयन एकाइ	२,००,०००।— एक पटक खर्च
	भूमिगत तल्ला निर्माण गर्दा निस्कने माटोको व्यवस्थापन गरिनेछ।	जमिन सम्याउन प्रयोग गरिनेछ।	निर्माण स्थल	भवन वरपरको क्षेत्रमा जमिन सम्याउन प्रयोग गरिनेछ।	निर्माण चरण	प्रस्ताव कार्यान्वयन एकाइ	
	तरल फोहोरको व्यवस्थापनको	शौचालयजन्य फोहोर र अन्य फोहोरको लागि छुट्टाछुट्टै सोक पिट बनाइनेछ।	निर्माण स्थल	निर्माण कार्यहरूबाट उत्पन्न हुने तरल फोहोरलाई	निर्माण चरण	प्रस्ताव कार्यान्वयन एकाइ	

क्र.सं.	न्यूनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित बजेट (ने.रू.)
	लागि सोक पिट बनाइनेछ।			sedimentation pit मा राखेर थिग्रिए पश्चात् मात्र सोक पिटमा विसर्जन गरिनेछ।			
२.	**प्रकोपसँग सम्बन्धित प्रभाव**						
	प्रकोप व्यवस्थापनको लागि आवश्यक साधनहरूको व्यवस्था गरिनेछ।	निर्माण स्थलमा फायर एकसटिङ्ग्युसर सिलिन्डर राखिनेछ।	निर्माण स्थल		निर्माण चरण	प्रस्ताव कार्यान्वयन एकाइ	५०,०००।-
		कामदारहरूलाई व्यक्तिगत सुरक्षाको व्यवस्था गरिनेछ।	निर्माण स्थल	निर्माण कार्य गर्दा सम्पूर्ण कामदारहरूलाई हेल्मेट, बुट, पन्जा, चस्मा जस्ता व्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू लगाउन निर्देशन दिईनेछ।	निर्माण कार्य पूर्व	प्रस्ताव कार्यान्वयन एकाइ	९०,०००।-
		प्रकोपको समयमा आपतकालीन बहिर्गमनका लागि योजना बनाईनेछ।	निर्माण स्थल	सुरक्षित बहिर्गमनका लागि कामदारहरूलाई अभिमुखीकरण दिइनेछ।	निर्माण शुरू गर्नु अघि	प्रस्ताव कार्यान्वयन एकाइ	थप खर्च नलाग्ने
	प्रस्तावित भवनको लागि भूकम्प प्रतिरोधी डिजाइन तयार गरिएको छ र उक्त डिजाइनको पूर्ण रूपमा पालना गरिनेछ।		निर्माण स्थल	राष्ट्रिय भवन संहिता, २०६० बमोजिम भवन निर्माण गरिनेछ।	निर्माण चरण	प्रस्तावक	थप खर्च नलाग्ने

क्र.सं.	न्यूनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित बजेट (ने.रू.)
	बाढीको जोखिमबाट बच्न प्रतिरोधात्मक उपाय अवलम्बन गरिनेछ।	निर्माण कार्य बर्सातको समयमा गरिने छैन।	निर्माण स्थल	भवन संहिताको पूर्ण रूपमा पालना गरिनेछ।	निर्माण चरण	ठेकेदार	थप खर्च नलाग्ने
		बाढीको जोखिमलाई ध्यानमा राखेर भवन वरपर पर्खाल निर्माण गरिनेछ।			निर्माण कार्य शुरू गर्नु पूर्व		
३.	**निर्माण सामग्रीको ढुवानी तथा व्यवस्थापन**						
	निर्माण सामग्रीहरूको भण्डारण गर्दा स्थानीयहरूलाई असर नहुने गरी र वायु प्रदूषण न्यून हुने गरी गरिनेछ।	निर्माण सामग्रीहरूको भण्डारण प्रस्तावित भवन परिसरभित्र मात्र गरिनेछ।	निर्माण स्थल	निर्माण स्थलमा सामग्रीहरू भण्डारण गर्ने स्थान निर्धारण गरिनेछ।	निर्माण चरण	प्रस्तावक	थप खर्च नलाग्ने
		प्रयोग नहुने समयमा निर्माण सामग्रीहरू छोपेर राखिनेछ।	निर्माण स्थल	वायु प्रदूषण गर्न सक्ने सामग्री जस्तै सिमेन्ट, बालुवाहरू त्रिपालले ढाकेर राखिनेछ।			
	निर्माण सामग्री ढुवानी गर्दा व्यवस्थित तरिकाले गरिनेछ।	ढुवानीका लागि आवश्यक ठुला सवारीसाधन सरकारले तोकेको समयमा मात्र सञ्चालन गरिनेछ।	होटल परिसर	सरकारको नियम बमोजिम समय तालिका बनाएर कार्यान्वयन गरिनेछ।	निर्माण चरण	प्रस्ताव कार्यान्वयन एकाइ	थप खर्च नलाग्ने

क्र.सं.	न्यूनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित बजेट (ने.रू.)
	आयोजना स्थलबाट नजिक रहेका बिक्री केन्द्रहरूबाट निर्माण सामग्री खरिद गरिनेछ।	निर्माण सामग्री खरिद गर्नु अघि त्यसको गुणस्तरको बारेमा बुझेर खरिद गरिनेछ।	बिक्री केन्द्रहरू	निर्माण सामग्री बिक्री वितरण गर्ने व्यक्ति तथा कम्पनीको आधिकारिकता जाँच गरी आधिकारिक रूपमा बिक्री गरिने निर्माण सामग्रीहरू मात्र खरिद गरिनेछ।	निर्माण सामग्री ढुवानी गर्दा	प्रस्ताव कार्यान्वयन एकाइ	थप खर्च नलाग्ने
४.	**अधिक ऊर्जा आवश्यकता**						
	वातावरणमैत्री उपकरणहरूको प्रयोगलाई बढावा दिईनेछ।	डिजेलको प्रयोगलाई न्यूनीकरण गरिनेछ।	होटल परिसर	नवीकरणीय ऊर्जा जस्तै विद्युतको प्रयोग गरिनेछ।	निर्माण चरण	प्रस्ताव कार्यान्वयन एकाइ	थप खर्च नलाग्ने
५.	**ध्वनि प्रदूषण**						
	बढी ध्वनि उत्सर्जन गर्ने गतिविधिमा कमी गरिनेछ।	ध्वनिको तिव्रता कम हुने वा सो को असर कम हुने गरी योजनाबद्ध ढंगले काम गरिनेछ।	निर्माण स्थल	रातको समयमा निर्माण कार्य गरिने छैन र उपकरणहरूको नियमित मर्मत सम्भार गरिनेछ।	निर्माण चरण	प्रस्ताव कार्यान्वयन एकाइ	थप खर्च नलाग्ने
	निर्माण सामग्रीको अनलोडिङ्ग गर्दा छरछिमेकलाई			ढुवानीका लागि आवश्यक ठुला सवारीसाधन सरकारले तोकेको			

क्र.सं.	न्यूनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित बजेट (ने.रू.)
	असर हुन दिईने छैन।			समयमा मात्र सञ्चालन गरिनेछ।			
६.	**उच्च पानी उपभोगसँग सम्बन्धित प्रभाव**						
	पानी संरक्षणका उपायहरु अपनाईने छ।	पानी चुहावटको नियमित निरीक्षण गरिनेछ र आवश्यक नपरेको समयमा धाराहरू बन्द गरिनेछ।	निर्माण स्थल	कामदारहरूलाई पानीको महत्त्वबारे सचेतना दिईनेछ।	निर्माण कार्य शूरू गर्नुपूर्व	प्रस्तावक	थप खर्च नलाग्ने
७.	**जल प्रदूषण**						
	निर्माण शिविर, सामान भण्डारण गर्ने ठाउँ, ब्याचिङ्ग प्लान्ट, मिश्रण क्षेत्रबाट उत्पादन हुने फोहोर पानीको जथाभावी विसर्जन गरिने छैन।	फोहोर पानीमा तेल र रासायनिक पदार्थहरूको मिसावट गरिने छैन।	निर्माण स्थल	निर्माण स्थलबाट उत्पन्न हुने तरल फोहोरलाई sedimentation pit मा राखेर थिग्रिए पश्चात् मात्र सोक पिटमा विसर्जन गरिनेछ।	निर्माण चरण	प्रस्ताव कार्यान्वयन एकाइ	थप खर्च नलाग्ने
	नजिक रहेको हाडिया खोला संरक्षित गरिनेछ।	खोलामा जथाभावी फोहोर विसर्जन गरिने छैन।	होटल परिसर	खोला किनारमा रूख बिरूवा रोपिनेछ।	निर्माण चरण	प्रस्ताव कार्यान्वयन एकाइ	थप खर्च नलाग्ने

क्र.सं.	न्यूनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित बजेट (ने.रू.)
८.	**वायु प्रदूषण**						
	धुलो तथा धुवाँको उत्सर्जन कम गरिनेछ।	धुलो उँड्ने स्थानहरूमा आवश्यकता अनुसार पानी छर्कने, कम धुवाँ उत्सर्जन गर्ने उपकरणहरूको प्रयोग गरी निर्माण कार्य गर्ने र आवधिक रूपमा वायुको गुणस्तर जाँच गर्ने	निर्माण स्थल	दैनिक ट्याङ्करको प्रयोग गरी पानी छर्कने र उपकरणहरूको मर्मत सम्भार	निर्माण चरण	प्रस्ताव कार्यान्वयन एकाइ	थप खर्च नलाग्ने
९.	**छिमेकी पूर्वाधारमा प्रभाव**						
	नजिकको पहुँच सडकमा असर परेको खण्डमा सो सडकको मरम्मत गर्न सहयोग गरिनेछ।	स्थानीय निकायसँग समन्वय गरी परम्मत सम्भार गरिनेछ।	पहुँच सडक		निर्माण पश्चात्	प्रस्तावक	आवश्यक रहेको खण्डमा
२.	**सञ्चालन चरण**						
१.	**तरल फोहोर उत्पादनसँग सम्बन्धित प्रभाव**						
	तरल फोहोरलाई जथाभावी विसर्जन गरिने छैन।	तरल फोहोर व्यवस्थापनको लागि १,५०,००० लिटर क्षमताको STP (Sewage Treatment Plant) को व्यवस्था गरिनेछ।	होटल परिसर	Sewage Treatment Plant बाट निस्कने पानी सोक पिटमार्फत व्यवस्थापन गरिनेछ भने यसबाट बाँकी हुने Slude लाई	सञ्चालन चरण	प्रस्ताव कार्यान्वयन एकाइ	थप खर्च नलाग्ने

क्र.सं.	न्यूनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित बजेट (ने.रू.)
				मलको रूपमा प्रयोग गर्न स्थानीय कृषकहरूलाई बेचिनेछ।			
		भान्साबाट निस्कने तरल फोहोरलाई संकलन गरेर व्यवस्थापन गरिनेछ।	होटलको भान्सा	तरल फोहोरबाट तेलीय तथा बोसोजन्य फोहोर जम्मा गर्न ग्रिज ट्र्यापको प्रयोग गरिनेछ र सो तेललाई सम्बन्धित विक्रेतालाई बेचिनेछ।	सञ्चालन चरण	प्रस्ताव कार्यान्वयन एकाइ	१,५०,०००।– वार्षिक खर्च
		स्विमिङ्ग पूल नियमित (हप्ताको दुई पटक) सफा गरिनेछ र यसको पानी वर्षको एक पटक मात्र फेरिनेछ। पानी फेर्ने क्रममा प्रयोग भएको पानीलाई खुला फालिने छैन।	होटल परिसर	स्विमिङ्ग पूलको पानी प्रशोधन गरेर बगैंचामा प्रयोग गरिनेछ।	वर्षमा एक पटक	प्रस्ताव कार्यान्वयन एकाइ	
		फोहोर पानी पाइपको चुहावट नियन्त्रण गर्न समय समयमा मर्मत र अनुगमन गरिनेछ।	होटलको पाइपहरू रहेको क्षेत्र	सम्बन्धित प्राविधिक व्यक्तिको नियुक्ति गरी नेपाल सरकारले लागू गरेको सार्वजनिक ढलहरूमा पठाउने औद्योगिक एफ्लुएन्टको	हरेक ३ महिना	प्रस्ताव कार्यान्वयन एकाइ	

क्र.सं.	न्यूनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित बजेट (ने.रू.)
				मापदण्ड बमोजिम मात्र विसर्जन गरिनेछ र प्राकृतिक स्रोत वा खोला नालामा विसर्जन गरिने छैन।			
२.	**ठोस फोहोर उत्पादनसँग सम्बन्धित प्रभाव**						
	फोहोरमैलाको वर्गीकरण गरी व्यवस्थापन गरिनेछ।	ठोस फोहोरको व्यवस्थापनको लागि reduce, reuse & recycle को विधि अपनाइनेछ।	होटल परिसर	४० माइक्रोन भन्दा कमको प्लाष्टिक झोलाको प्रयोग प्रतिबन्धित गरिनेछ।	सञ्चालन चरण	प्रस्ताव कार्यान्वयन एकाइ	१,८०,०००।– वार्षिक खर्च
				विद्युतीय फोहोर छुट्टै सङ्कलन गरी सम्बन्धित विक्रेतालाई बेचिनेछ।			
		ठोस फोहोर व्यवस्थापनको लागि मेचीनगर नगरपालिकासँग समन्वय गरिनेछ।	होटल परिसर	कुहिने फोहोरलाई मल बनाइनेछ।			
				भान्साबाट निस्कने पकाएको फोहोरलाई पशुपालन व्यवसायीलाई दिइनेछ।			

क्र.सं.	न्यूनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित बजेट (ने.रू.)
				कुहिने फोहोरबाट आउने गन्धलाई न्यूनीकरण गर्न फोहोर सङ्कलन गर्ने कोठामा AC को व्यवस्था गरिनेछ।			
				होटल परिसरमा फोहोर जलाउनु निषेध गरिनेछ।			
				नकुहिने फोहोरलाई हाल सम्झौता गरे बमोजिम व्यवस्थापन गरिनेछ।			
३.	**प्रकोपसँग सम्बन्धित प्रभाव**						
	प्रकोप जोखिमको लागि आवश्यक साधनहरूको व्यवस्था गरिनेछ।	प्रकोपको समयमा आपतकालीन बहिर्गमन ढोकाबाट सुरक्षित खुला स्थानमा भेला गरिनेछ।	होटल परिसर	सुरक्षित बहिर्गमन योजना तयार गरी सो को प्रति प्रति प्रत्येक अतिथि कक्ष, लबी र सार्वजनिक क्षेत्रहरुमा राखिनेछ।	सञ्चालन चरण	प्रस्तावक	१,००,०००।– वार्षिक खर्च
		फायर एक्स्टिङ्ग्युसर सिलिन्डर, स्मोक डिटेक्टर र फायर अलार्म प्रणालीको व्यवस्था गरिनेछ।		प्रत्येक तल्लामा फायर एक्स्टिङ्ग्युसर सिलिन्डर, फायर होज रिल, दुईवटा फायर हाइड्रान्ट, प्रत्येक सुत्ने कोठामा स्मोक			

क्र.सं.	न्यूनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित बजेट (ने.रू.)
				डिटेक्टर र फायर अलार्म, आपतकालीन सिँढी र ढोका, स्मोक डिटेक्टर, फायर अलार्म प्रणालीको व्यवस्था गरिनेछ।			
४.	**उच्च पानी उपभोगसँग सम्बन्धित प्रभावहरू**						
	पानी संरक्षणका उपायहरु अपनाईने छ।	खुला क्षेत्र (४३%) र हरियाली क्षेत्र (३०%) मार्फत प्राकृतिक रूपमा पानि पुनर्भरण गरिनेछ।	होटलको खुला क्षेत्र	होटलको खुला जमिन र हरियाली क्षेत्रमार्फत प्राकृतिक रूपमा जमिन पुनर्भरण हुनेछ।	सञ्चालन चरण	व्यवस्थापक	थप खर्च नलाग्ने
		प्रयोग गरिसकेको पानीको उचित व्यवस्थापन गरिनेछ।	होटलको खुला क्षेत्र	प्रशोधन गरिएको पानीलाई सरसफाइ प्रयोजन र फ्लशिङ्गका लागि प्रयोग गरिनेछ।	सञ्चालन चरण		
		उच्च मात्रामा बोरिङ्गको पानी निकालिने छैन।	होटल परिसर	बोरिङ्गको पानी प्रयोग गर्दा आवश्यक रहेको खण्डमा सम्बन्धित निकायबाट स्वीकृति लिएर मात्र प्रयोग गरिनेछ।	सञ्चालन चरण		

क्र.सं.	न्यूनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित बजेट (ने.रू.)
५.	**अधिक ऊर्जा आवश्यकता**						
	वातावरणमैत्री उपकरणहरूको प्रयोगलाई बढावा दिइने छ।	वातावरणमैत्री तथा ऊर्जा खपत कम हुने फ्रिज, माइक्रोवेभ ओभन, Double glazed window, एल.इ.डी. मोनिटर तथा बल्बहरूको प्रयोग गरिनेछ।	होटल परिसर	विद्युतीय उपकरणहरू प्रयोग गरिनेछ। सवारी साधन खरीद गर्दा विद्युतमा आधारित सवारी साधनलाई प्राथमिकता दिईनेछ।	सञ्चालन चरण	प्रस्तावक	थप खर्च नलाग्ने
६.	**वायु प्रदूषण**						
	वायु प्रदूषणलाई न्यूनीकरण गर्ने उपायहरू अवलम्बन गरिनेछ।	डिजेल जेनेरेटर तथा सवारी साधन खरिद	होटल भित्र	नेपाल सरकारले तोकेको वायुप्रदूषण मापदण्ड भित्र पर्ने गरी मात्र खरिद गरिनेछ।	सञ्चालन चरण	प्रस्तावक	२,००,०००।– वार्षिक खर्च
		सवारी साधन र डिजेल जेनेरेटर सेटहरूको आवधिक मर्मत गरिनेछ।	डिजेल जेनेरेटर कोठा	सम्बन्धित प्राविधिक व्यक्तिको नियुक्ति	अर्ध वार्षिक		
		डिजेल जेनरेटरको स्ट्याक उचाइ निर्धारण गरिनेछ।	जेनेरेटर राखिने स्थान	कम्तिमा १५ मिटर	सञ्चालन अवधिभर		
		भान्साबाट हुने वायुप्रदूषणलाई न्यूनीकरण गरिनेछ।	भान्सा	विद्युतीय उपकरणको प्रयोगलाई बढावा दिईनेछ।			

क्र.सं.	न्यूनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित बजेट (ने.रू.)
७.	**यातायात व्यवस्थापन सम्बन्धी समस्या**						
	होटलमा प्रयोग हुने सवारी साधन व्यवस्थित तरिकाले परिचालन गरिनेछ।	सवारी साधन पार्किङ्गका लागि पर्याप्त ठाउँको व्यवस्था गरिनेछ।	होटल परिसर	'No Roadside Parking', 'Way to Hotel' र 'No Parking' इत्यादि दृष्टिकोणहरू स्थापना हुनेछ।	सञ्चालन चरण	प्रस्तावक	५०,०००।– एक पटक खर्च
८.	**ध्वनि प्रदूषण**						
	बढी ध्वनि उत्सर्जन गर्ने गतिविधिमा कमी गरिनेछ।	ध्वनिको तिव्रता कम हुने वा सो को असर कम हुने गरी योजनाबद्ध ढंगले काम गरिनेछ।	होटल परिसर	सम्भव भएसम्म उच्च ध्वनि उत्पादन गर्ने उपकरणहरू प्रयोग र सवारीसाधनको हर्न प्रयोग गरिने छैन।	सञ्चालन चरण	प्रस्तावक	थप खर्च नलाग्ने
		जेनरेटरबाट उत्पन्न हुने ध्वनि नियन्त्रण गरिनेछ।	जेनरेटर राखिएको कोठा	जेनरेटर साइलेन्सरको साथ जडान गरिनेछ र बन्द कक्षमा राखिनेछ।	सञ्चालन चरण		
ख.	**जैविक वातावरण**						
१.	**निर्माण तथा सञ्चालन चरण**						
१.	**होटलको परिधिमा हरियालीको संरक्षण तथा व्यवस्थापन**						
	होटल परिसरमा बिरूवाहरू रोपेर	यस क्षेत्रमा उपयुक्त हुने बिरूवाहरू लगाइनेछ।	होटल परिसर	होटल सञ्चालन गर्दा वरिपरि रहेको	सञ्चालन चरण	प्रस्तावक	२,००,०००।– वार्षिक खर्च

क्र.सं.	न्यूनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित बजेट (ने.रू.)
	हरियाली कायम राखिनेछ।			वातावरणीय स्वच्छतामा ध्यान दिइनेछ।			
ग.	**सामाजिक, आर्थिक तथा सांस्कृतिक वातावरण**						
१.	**निर्माण चरण**						
१.	**बालबालिकाको श्रम शोषण तथा ज्यालामा गरिने भेदभाव**						
	उमेर प्रमाणीकरण गर्ने र ज्यालामा भेदभाव गरिने छैन।	कर्मचारीहरूको उमेर प्रमाणीकरण गरी काममा लगाइनेछ र समान प्रकृतिको कामको लागि समान ज्यालाको व्यवस्था गरिनेछ।	निर्माण परिसर	प्रस्तावकद्वारा मानव संसाधनको लागि नीतिगत व्यवस्था गरिनेछ।	सञ्चालन अवधिभर	प्रस्तावक	थप खर्च नलाग्ने
२.	**कार्यस्थलमा हुने यौन जन्य दुर्व्यवहार**						
	कर्मचारीहरूलाई प्रत्यक्ष रूपमा यौन हिंसा भए/नभएको सोधपुछ गरिनेछ।	कामदारहरूलाई कार्यस्थलमा हुन सक्ने यौन जन्य दुर्व्यवहारको बारेमा जानकारी दिन अभिमुखीकरण दिइनेछ।	निर्माण स्थल	गुनासो सुन्ने अधिकारी तोकिएको छ।	निर्माण कार्य शुरू गर्नु पूर्व	प्रस्तावक	थप खर्च नलाग्ने
	कर्मचारीहरूको गोपनीयतालाई कायम राखेर गुनासो सङ्कलन गरी सो को	यदी कसैको केही गुनासो भए गुनासो पेटिका, मौखिक गुनासो, फोन तथा ईमेलमार्फत जानकारी दिने प्रावधान मिलाइनेछ।	निर्माण स्थल	विभिन्न माध्यमबाट प्राप्त गुनासोहरूको सुनुवाइ गर्न गुनासो सुन्ने अधिकारी तथा दुवै पक्षहरू बिच	गुनासो प्राप्त हुनासाथ सुनुवाइको प्रक्रिया अघि बढाइनेछ	गुनासो सुन्ने अधिकारी	थप खर्च नलाग्ने

क्र.सं.	न्यूनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित बजेट (ने.रू.)
	तत्काल सुनुवाइ गरिनेछ।			छलफल गरेर उचित निर्णय लिइनेछ।			
३.	**संक्रामक रोगहरूबाट पर्न सक्ने प्रभाव**						
	Safety & Hygiene Protocol बनाईनेछ र सो को पूर्ण रूपमा पालना गर्न कर्मचारीकरूलाई निर्देशन दिईनेछ।	कार्यस्थलमा भौतिक दुरी कायम राखिनेछ।	निर्माण स्थल	निर्माण कार्य हुरू गर्नुपूर्व संक्रामक रोगको बारेमा कामदारहरूलाई अभिमुखिकरण दिईनेछ।	निर्माण अवधिभर	प्रस्ताव कार्यान्वयन एकाइ	थप खर्च नलाग्ने
		यदि कसैलाई संक्रमण भईहालेमा निजलाई निको नहुन्जेल कामबाट छुट्टी दिईनेछ। साथै उपचारको लागि प्रबन्ध गरिनेछ।	निर्माण स्थल	कर्मचारीहरूको स्वास्थ्य बिमा गरिनेछ।	निर्माण चरण	ठेकेदार	थप खर्च नलाग्ने
४.	**स्थानीयवासीको गुनासो**						
	गुनासो व्यवस्थापनको लागि Grievance Redress Mechanism तयार गरिएको छ र सोही बमोजिम गुनासो व्यवस्थापन	भित्री तथा बाहिरी गुनासोको लागि छुट्टाछुट्टै गुनासो सुन्ने अधिकारी तोकिएको छ। गुनासो पेटिका, मौखिक गुनासो, फोन तथा ईमेलमार्फत जानकारी दिने प्रावधान मिलाइनेछ।	निर्माण स्थल	स्थानीयहरूबाट प्राप्त हुन सक्ने गुनासोको लागि स्थानीयहरूसँग छलफल गरी व्यवस्थापन गरिनेछ।	गुनासो प्राप्त हुनासाथ सुनुवाइको प्रक्रिया अघि बढाइनेछ	गुनासो सुन्ने अधिकारी, प्रस्तावक	थप खर्च नलाग्ने

क्र.सं.	न्यूनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित बजेट (ने.रू.)
	गरिनेछ। (अनुसूची १४)						
५.	**व्यवसायजन्य सुरक्षा तथा स्वास्थ्यको जोखिम**						
	कामदारहरूलाई व्यक्तिगत सुरक्षात्मक उपकरणहरू (PPE) को व्यवस्था गरिनेछ।	हेल्मेट, बुट, पञ्जा, चस्मा, मास्क, सुरक्षा पेटी आदिको प्रावधान गरिनेछ।	निर्माण स्थल	कामदारहरूलाई व्यवसायजन्य सुरक्षा तथा स्वास्थ्यको जोखिमको बारेमा अभिमुखिकरण दिइनेछ र PPE को प्रयोग गर्न पोत्साहन गरिनेछ।	निर्माण अवधिभर	प्रस्तावक	थप खर्च नलाग्ने
	कामदारहरूलाई स्वास्थ्य सुरक्षा प्रदान गरिनेछ।	स्वास्थ्य बिमाको प्रावधान गरिनेछ।		निर्माण स्थलमा यदी केही घटना भएको खण्डमा स्वास्थ्य बिमा मार्फत क्षतिपूर्ति दिइनेछ।	निर्माण चरण	प्रस्तावक	थप खर्च नलाग्ने
		प्राथमिक उपचार किटको (First Aid Kit) प्रावधान गरिनेछ।	निर्माण स्थल	निर्माण स्थलमा हुने सामान्य चोटपटकका लागि	निर्माण अवधिभर	प्रस्तावक	
		सुरक्षित पिउने पानी र पर्याप्त शौचालयको व्यवस्था गरिनेछ।	निर्माण स्थल	अस्थायी शौचालय बनाइनेछ र पिउनको लागि जारको पानीको व्यवस्था गरिनेछ।	निर्माण अवधिभर	प्रस्तावक	

क्र.सं.	न्यूनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित बजेट (ने.रू.)
	निर्माण कार्य गर्दा सुरक्षित तरिकाले गरिनेछ।	विभिन्न साइनबोर्ड, पर्याप्त बत्ती तथा भवनको निर्माण कार्य गर्दा सेफ्टी नेटको प्रयोग गरिनेछ।	निर्माण स्थल		निर्माण अवधिभर		थप खर्च नलाग्ने
	आधिकारिक कर्मचारीहरूलाई मात्र निर्माण क्षेत्रमा जान अनुमति दिइनेछ।	प्रवेशद्वारमा चौकीदारहरूको व्यवस्था गरिनेछ।	निर्माण स्थल	निर्माण कार्य शुरू गर्नु पूर्व नै निर्माण स्थल घेरेर सुरक्षाका लागि चौकिदारको व्यवस्था गरिनेछ।	निर्माण अवधिभर	प्रस्तावक	थप खर्च नलाग्ने
२.	**सञ्चालन चरण**						
१.	**स्थानीयवासीको गुनासो**						
	गुनासोहरूको उचित तरिकाले व्यवस्थापन गर्न स्थानीयहरूसँग समन्वय गरी होटल सञ्चालन गरिनेछ।	भित्री तथा बाहिरी गुनासोको लागि Grievance Redress Mechanism बनाइनेछ र सोही अनुसार गुनासो व्यवस्थापन गरिनेछ। मुख्य प्रवेश द्वार तथा लबिमा गुनासो पेटिका राखिएको छ भने विद्युतीय माध्यम जस्तै ईमेल र वेबसाइटमार्फत पनि गुनासो सङ्कलन गरिनेछ।	होटल परिसर	समय समयमा छरछिमेकसँग अन्तर्क्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। सार्वजनिक परामर्शका बखत प्राप्त सबै प्रतिक्रियाहरू/ सुझावहरूलाई सञ्चालनको बेला सम्बोधन गरिनेछ।	सञ्चालन चरण	प्रस्तावक	६०,०००।- वार्षिक खर्च

क्र.सं.	न्यूनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित बजेट (ने.रू.)
२.	**व्यवसायजन्य सुरक्षा तथा स्वास्थ्यको जोखिम**						
	कामदारहरूलाई व्यक्तिगत सुरक्षात्मक उपकरणहरू (PPE) को व्यवस्था गरिनेछ।	सम्बन्धित कामको लागि उपयुक्त व्यक्तिगत सुरक्षात्मक उपकरण प्रावधान गरिनेछ।	होटल परिसर	कामदारहरूलाई व्यवसायजन्य सुरक्षा तथा स्वास्थ्यको जोखिमको बारेमा अभिमुखिकरण दिइनेछ र PPE को प्रयोग गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ।	सञ्चालन हुने समय	प्रस्तावक	
	कामदारहरूलाई स्वास्थ्य सुरक्षा प्रदान गरिनेछ।	प्राथमिक उपचार किटको (First Aid Kit) प्रावधान गरिनेछ। स्वास्थ्य बिमाको प्रावधान गरिनेछ।	होटल परिसर	सञ्चालनको बेला हुन सक्ने सामान्य चोटपटकका लागि होटल परिसरमा First Aid Kit को व्यवस्था गरिनेछ।	सञ्चालन चरण	प्रस्तावक	३,००,०००।– वार्षिक खर्च
३.	**होटलभित्र र वरपर क्षेत्रको स्वास्थ्य तथा सरसफाइ**						
	सामुदायिक स्वास्थ्य र सरसफाइ कायम गरिनेछ।	ठोस फोहोरको व्यवस्थापनको लागि reduce, reuse & recycle को विधि अपनाइनेछ।	होटल परिसर	कुहिने फोहोरलाई मल बनाइनेछ। भान्साबाट निस्कने पकाएको फोहोरलाई पशुपालन व्यवसायीहरूलाई दिइनेछ।	सञ्चालन चरण	व्यवस्थापक	थप खर्च नलाग्ने
		शौचालयजन्य फोहोरको हकमा STP को व्यवस्था गरिनेछ।		शौचालयबाट निस्कने फोहोर र भान्सा, बाथरूम,			

क्र.सं.	न्यूनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित बजेट (ने.रू.)
				सरसफाइ गर्दा निस्कने फोहोरलाई Sewage Treatment Plant (१,५०,००० लिटर क्षमता) मार्फत प्रशोधन गरिनेछ। Sewage Treatment Plant बाट निस्कने पानी सोक पिटमार्फत व्यवस्थापन गरिनेछ भने यसबाट बाँकी हुने Sludge लाई मलको रूपमा प्रयोग गर्न स्थानीय कृषकहरूलाई बेचिनेछ।			
४.	**कार्यस्थलमा हुने यौन जन्य दुर्व्यवहार**						
	कर्मचारीहरूलाई प्रत्यक्ष रूपमा यौन हिंसा भए/नभएको सोधपुछ गरिनेछ।	कामदारहरूलाई कार्यस्थलमा हुन सक्ने यौन जन्य दुर्व्यवहारको बारेमा जानकारी दिन अभिमुखीकरण दिइनेछ।	होटल परिसर	गुनासो सुन्ने अधिकारी तोकिनेछ।	निर्माण कार्य शुरू गर्नु पूर्व	HR Manager	थप खर्च नलाग्ने
	कर्मचारीहरूको गोपनीयतालाई	यदी कसैको केही गुनासो भए गुनासो पेटिका, मौखिक गुनासो,	होटल परिसर	विभिन्न माध्यमबाट प्राप्त गुनासोहरूको सुनुवाइ गर्न	गुनासो प्राप्त हुनासाथ	गुनासो सुन्ने अधिकारी	थप खर्च नलाग्ने

क्र.सं.	न्यूनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित बजेट (ने.रू.)
	कायम राखेर गुनासो सङ्कलन गरी सो को तत्काल सुनुवाइ गरिनेछ।	फोन तथा ईमेलमार्फत जानकारी दिने प्रावधान मिलाइनेछ।		गुनासो सुन्ने अधिकारी तथा दुवै पक्षहरू बिच छलफल गरेर उचित निर्णय लिइनेछ।	सुनुवाइको प्रक्रिया अघि बढाइनेछ		
५.	**संक्रामक रोगहरूबाट पर्न सक्ने प्रभाव**						
	Safety & Hygiene Protocol बनाईनेछ र सो को पूर्ण रूपमा पालना गर्न कर्मचारीकरूलाई निर्देशन दिईनेछ।	कार्यस्थलमा भौतिक दुरी कायम राखिनेछ। प्रत्येक पाहुना कोठाहरू सफा तथा सेनिटाइज गरिनेछ।	होटल परिसर	संक्रामक रोगको बारेमा कर्मचारीहरूलाई अभिमुखिकरण दिईनेछ। पाहुनाहरूलाई होटल परिसरमा प्रवेश गर्नु अघि सेनिटाइजर उपलब्ध गराईनेछ।	सञ्चालन चरण	HR Manager	थप खर्च नलाग्ने
		यदि कसैलाई संक्रमण भईहालेमा निजलाई निको नहुन्जेल कामबाट छुट्टी दिईनेछ। साथै उपचारको लागि प्रबन्ध गरिनेछ।	होटल परिसर	कर्मचारीहरूको स्वास्थ्य बिमा गरिनेछ।	सञ्चालन चरण	HR Manager	थप खर्च नलाग्ने
६.	**खाद्यान्न गुणस्तर**						
	भान्सामा काम गर्ने कर्मचारीहरूको	उचित पोशाकको व्यवस्था गरिनेछ।	होटलको भान्सा		सञ्चालन चरण	व्यवस्थापक	

क्र.सं.	न्यूनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित बजेट (ने.रू.)
	सुरक्षा तथा खाद्यान्नको गुणस्तर कायम राखिनेछ।	खाद्यान्नको लागि प्रयोग हुने उपकरण तथा भाँडाहरू सफा र सेनिटाइज गरिनेछ।		प्रत्येक प्रयोग पछि सफा गरिनेछ।			आयोजना लागतमा समावेश
		म्याद समाप्त भए/नभएको जाँच गरिनेछ।		म्याद समाप्त भएको Packaged खाद्यान्न सम्बन्धित विक्रेताको policy बमोजिम फिर्ता गरिनेछ भने बाँकी सामग्रीलाई सो को प्रकृति अनुसार व्यवस्थापन गरिनेछ।			
७.	**बहु जातीयता, संस्कृति, धर्मका व्यक्तिहरूको प्रवाह**						
	विविध जाति र सामाजिक संस्कृतिको सम्मान गरेर होटल सञ्चालन गरिनेछ।	होटलमा कार्यरत कर्मचारी तथा पाहुनाहरूलाई यस क्षेत्रको स्थानीय संस्कृति, सम्पदाको बारेमा जानकारी दिईनेछ।	होटल परिसर	स्थानीय धर्म संस्कृतिको बारेमा सूचना सामग्री होटल परिसरको खुला स्थानहरूमा राखिनेछ र समय समयमा अन्तर्क्रिया कार्यक्रमहरूको व्यवस्था गरिनेछ।	सञ्चालन चरण	प्रस्तावक	थप खर्च नलाग्ने

क्र.सं.	न्यूनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित बजेट (ने.रू.)
	यदि सञ्चालनको क्रममा सामाजिक र सांस्कृतिक समस्याको बारेमा कुनै विवाद उत्पन्न भयो भने तुरून्तै त्यस समस्याको समाधान गरिनेछ।	स्थानीयहरूको गुनासो सङ्कलन र सो को व्यवस्थापनको लागि गुनासो सुन्ने अधिकारी तोकिनेछ।	होटल परिसर	स्थानीयहरूसँग नियमित रूपमा छलफल कार्यक्रम आयोजना गरी स्थानीयहरूको समन्वयमा होटल सञ्चालन गरिनेछ।	सञ्चालन चरण	प्रस्तावक	थप खर्च नलाग्ने
८.	**आगन्तुकहरूको सुरक्षा**						
	अवैध गतिविधिहरू रोक्न निगरानी गरिनेछ।	प्रस्तावकले WHO guidelines र नेपाल पर्यटन बोर्ड निर्देशिका बमोजिम सम्पूर्ण स्वास्थ्य तथा सूरक्षा सम्बन्धी मापदण्डहरूको पालना गर्दै आईरहेको छ र भविष्यमा पनि पालना गरिनेछ।	सार्वजनिक क्षेत्र र लबी, रिसेप्सन आदि	मुख्य प्रवेशद्वारमा सुरक्षा चौकीदारद्वारा प्रवेशद्वार नियन्त्रण गरिनेछ। होटलको वरपर स्ट्रीट लाईटको स्थापना गरिनेछ। सी.सी.टी.भी. को स्थापना गरिनेछ।	सञ्चालन चरण	प्रस्तावक	आयोजना लागतमा समावेश
		आधिकारिक सुरक्षा हटलाइन नम्बरहरू प्रदर्शन गरेर राखिनेछ।		नजिकको प्रहरी चौकीको नम्बर			

८.६ अनुमानित लागतको सारांश

यस अध्यायमा उल्लेख गरिएका न्यूनीकरणका उपायहरू कार्यान्वयन गर्न केहि लागत अनुमान गरिनेछ।

तालिका २८: न्यूनीकरण तथा बढोत्तरीका क्रियाकलापको लागि अनुमानित लागत

क्र.सं.	न्यूनीकरणका क्रियाकलाप	कुल रकम (रू.)	अवधि
निर्माण चरण			
	क. भौतिक वातावरण		
१	ठोस तथा तरल फोहोर व्यवस्थापन	२,००,०००।-	एक पटक खर्च
२	प्रकोपसँग सम्बन्धित प्रभाव	१,४०,०००।-	एक पटक खर्च
सञ्चालन चरण			
	क. भौतिक वातावरण		
१	तरल फोहोर उत्पादनको कारण जल प्रदूषण	१,५०,०००।-	वार्षिक खर्च
२	ठोस फोहोर उत्पादनसँग सम्बन्धित प्रभाव	१,८०,०००।-	वार्षिक खर्च
३	प्रकोपसँग समबन्धित प्रभाव	१,००,०००।-	वार्षिक खर्च
४	वायु प्रदूषण	२,००,०००।-	एक पटक खर्च
५	यातायात व्यवस्थापन सम्बन्धी समस्या	५०,०००।-	एक पटक खर्च
	ख. जैविक वातावरण		
१	हरियाली संरक्षण तथा व्यवस्थापन	२,००,०००।-	वार्षिक खर्च
	ग. सामाजिक-आर्थिक तथा सांस्कृतिक वातावरण		
१	स्थानीयवासीको गुनासो व्यवस्थापन	६०,०००।-	वार्षिक खर्च
२	First Aid Kits, स्वास्थ्य बिमा र आवधिक स्वास्थ्य जाँच	३,००,०००।-	वार्षिक खर्च
क्र.सं.	**बढोत्तरीका क्रियाकलाप**	**कुल रकम (रू.)**	**अवधि**
१	सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत स्थानीय समुदायका लागि गरिने सहयोग	प्रचलित कानुन बमोजिम	वार्षिक खर्च

तालिका २९: न्यूनीकरण तथा बढोत्तरीका क्रियाकलापको लागि अनुमानित लागतको सारांश

क्र.सं.	विवरण	अनुमानित लागत (रू.)	
		न्यूनीकरणका उपाय	बढोत्तरीका उपाय
१	एक पटक खर्च	५,९०,०००।-	-
२	वार्षिक खर्च	९,९०,०००।-	प्रचलित कानुन बमोजिम

परिच्छेद ९ : प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा अनुगमन गर्नु पर्ने विषय

प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवदेनमा उल्लेख भए बमोजिमका न्यूनीकरणका उपायहरू तथा बढोत्तरीकरणका उपायहरू अवलम्बन गरे नगरेको अनुगमन गर्नका लागि प्रतिवेदनमा वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ मा उल्लेख भए अनुसारका अनुगमनको व्यवस्था गरिएको छ।

९.१ अनुगमनका प्रकार

वातावरणीय अनुगमन योजनामा आधारभूत वा प्रारम्भिक अवस्थाको अनुगमन, नियमपालन अनुगमन तथा प्रभाव अनुगमन गरी तीन प्रकारको अनुगमन योजनाहरू समावेश गरिएको छ। वातावरणीय प्रभावको अनुगमन देहायको अवस्थामा निम्न प्रकारले गरिनेछ।

९.१.१ प्रारम्भिक अवस्थाको अनुगमन (Baseline Monitoring)

प्रस्तावित प्रस्तावको निर्माण कार्य शुरू गर्नुभन्दा अगावै निर्माण स्थल र वरपरका आधारभूत वातावरणीय पक्षको सर्वेक्षण गरिनेछ। यसले गर्दा अनुगमनको सिलसिलामा प्रारम्भिक अवस्थाको तुलनामा वातावरणीय पक्षमा भएको परिवर्तन बारेमा थाहा पाउन सकिन्छ। त्यसैले प्रारम्भिक अवस्थाको अनुगमन गरिँदैन तर वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनमा रहेका जानकारीलाई आयोजनाको प्रारम्भिक डाटा भनि मानिनेछ।

९.१.२ प्रभाव अनुगमन (Impact Monitoring)

प्रस्ताव कार्यान्वयनबाट भएका वातावरणीय परिवर्तन पत्ता लगाउन आयोजना निर्माण र सञ्चालनका क्रममा त्यस क्षेत्रको जनस्वास्थ्य लगायत पर्यावरणीय, सामाजिक र आर्थिक अवस्थाका सूचकको मूल्याङ्कन गरिनेछ।

९.१.३ नियमपालन अनुगमन (Compliance Monitoring)

नियमपालन अनुगमनमा प्रस्तावकले वातावरण संरक्षण सम्बन्धी निर्धारित मापदण्डको पालना गरेको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्न वातावरणीय गुणस्तरका विशेष सूचक वा प्रदूषणको अवस्था बारेमा आवधिक वा लगातार रूपमा अनुगमन गरी अभिलेख राखिनेछ।

९.२ वातावरणीय अनुगमनका सूचक

प्रस्ताव कार्यान्वयन हुने क्षेत्रको आधारभूत तथ्याङ्क, पहिचान तथा आकलन गरिएका अनुकूल वा प्रतिकूल प्रभाव एवं वातावरण संरक्षणका उपायहरूलाई ध्यान दिई प्रस्तावकले पालना गर्नुपर्ने र वातावरणीय प्रभावको प्रभावकारिताको अनुगमन गर्न सूचकहरू प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएको छ।

९.३ अनुगमनको विधि

आयोजनाको अनुगमनको लागि स्थलगत अध्ययन, आयोजना कार्यालयबाट प्राप्त हुने तथ्याङ्कहरू, स्थानीयहरूसँगको अन्तरक्रिया तथा सरोकारवालाहरूसँगको छलफल आदि विधि अपनाइनेछ। यसका साथै आयोजना क्षेत्रको नमुना (वायु, ध्वनि, पानी आदि) सङ्कलन गरी प्रयोगशाला परीक्षण गरी थप विश्लेषण गरिनेछ। आयोजनाको अनुगमन गर्दा विज्ञद्वारा तयार गरिएको सूचक/ मानकहरूको साथ आयोजनाको अनुगमन गरिनेछ। आयोजनाको अनुगमन कार्य गर्दा आयोजनासँग सम्बन्ध राख्ने विभिन्न निकायहरू, आयोजना कार्यालय, प्रस्तावक तथा प्रस्तावक अन्तर्गतका निकायहरू, आयोजनाबाट प्रभावित स्थानीय तह तथा वडा कार्यालयहरूको सहकार्यमा गरिनेछ।

९.४ अनुगमनको लागि समय तालिका

आयोजना निर्माण तथा सञ्चालनका विभिन्न अवस्थामा अनुगमन गर्नुपर्ने भएकाले सूचकको प्रकृति हेरी वातावरणीय अनुगमन गर्ने समय तालिका उल्लेख गरिनेछ।

९.५ अनुगमन गर्ने निकाय

यस खण्डले आयोजना कार्यान्वयनबाट हुने सम्भावित मुख्य मुद्दाहरूको बारेमा छलफल गर्छ र निगरानी तालिका र जिम्मेवारी सहित न्यूनीकरणका उपायहरूको प्रस्ताव गर्दछ। प्रस्तावित आयोजनासँग सम्बन्धित वातावरणीय व्यवस्थापनको उत्तरदायित्वमा विभिन्न आयोजना निर्माण गर्ने निकायहरू समावेश गरिएका छन् र प्रत्येकको विशेष गतिविधिहरूका लागि विशेष जिम्मेवारहरू समेत तोकिएको छ।

वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ को दफा ३९ को उपदफा १ बमोजिम अनुगमन तथा निरीक्षणको लागि जिम्मेवार निकाय सम्बन्धित मन्त्रालय वा विभाग हुनेछ। श्री वन तथा वातावरण मन्त्रालय, श्री संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय तथा श्री पर्यटन विभाग अनुगमन तथा निरीक्षणको लागि जिम्मेवार निकाय रहेको छ। सोही दफाको उपदफा २ बमोजिम आफ्नो क्षेत्रभित्रको वातावरण संरक्षण र संवर्द्धन गर्ने उद्देश्यले प्रदेश सरकार वा स्थानीय तह पनि अनुगमन तथा निरीक्षण गर्न सक्नेछ। वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ को नियम ४५ को उप-नियम (१) बमोजिम प्रस्तावकद्वारा प्रत्येक ६ महिनामा आयोजनाको प्रभावको विषयमा स्वःअनुगमन गरी सो को प्रतिवेदन सम्बन्धित निकाय/विभागमा पेश गरिनेछ।

तालिका ३०: वातावरणीय अनुगमन योजना

अनुगमनका प्रकार	अनुगमनका सूचक	अनुगमनको विधि	स्थान	समय	अनुमानित रकम (ने.रू.) वार्षिक	अनुगमन गर्ने निकाय
क. प्रारम्भिक अवस्थाको अनुगमन						
ध्वनिको तह	ध्वनिको अधिक परिमाण र तिव्रता	ध्वनि मापक यन्त्र मार्फत	निर्माण क्षेत्र भित्र	निर्माण कार्य शुरू गर्नु पूर्व	१०,०००।-	प्रस्तावक
पानीको गुणस्तर	विभिन्न प्यारामिटरहरू	प्रयोगशाला परीक्षण	निर्माण क्षेत्र	निर्माण कार्य शुरू गर्नु पूर्व	१५,०००।-	प्रस्तावक
वायुको गुणस्तर	विभिन्न प्यारामिटरहरू	वायु गुणस्तर मापक यन्त्र	निर्माण क्षेत्र	निर्माण कार्य शुरू गर्नु पूर्व	१०,०००।-	प्रस्तावक
माटो परिक्षण	Seismic hazard, Liquificqtion	प्रयोगशाला परीक्षण	निर्माण क्षेत्र	निर्माण कार्य शुरू गर्नु पूर्व	१,००,०००।-	प्रस्तावक
ख. प्रभाव अनुगमन						
पानीको गुणस्तर	विभिन्न प्यारामिटरहरू	नमुना सङ्कलन र प्रयोगशाला परीक्षण	निन्दा खोला	निर्माण चरणमा वर्षको दुई पटक	३०,०००	प्रस्तावक/ स्थानीय निकाय
				सञ्चालन चरणमा वर्षको चार पटक	६०,०००	

अनुगमनका प्रकार	अनुगमनका सूचक	अनुगमनको विधि	स्थान	समय	अनुमानित रकम (ने.रू.) वार्षिक	अनुगमन गर्ने निकाय
वायुको गुणस्तर	हावामा विभिन्न प्यारामिटरहरूको परिमाण	स्थलगत निरीक्षण र आधारभूत तथ्याङ्कसँग तुलना गर्ने, Volumetric Air Sampler मार्फत	होटल परिसर तथा नजिकको बस्ती	निर्माण चरणमा वर्षको दुई पटक	५०,०००	प्रस्तावक/ श्री वन तथा वातावरण मन्त्रालय/ पर्यटन विभाग
				सञ्चालन चरणमा वर्षको एक पटक	२५,०००	
ध्वनिको तह	ध्वनिको परिमाण	ध्वनि मापक यन्त्र मार्फत आधारभूत तथ्याङ्कसँग तुलना गर्ने	होटल परिसर तथा नजिकको बस्ती	निर्माण चरणमा वर्षको चार पटक	८०,०००	प्रस्तावक/ स्थानीय निकाय
				सञ्चालन चरणमा वर्षको चार पटक	८०,०००	
व्यवसायजन्य स्वास्थ्य सुरक्षा	दुर्घटनाहरूको प्रकार र क्षतिपूर्ति	अवलोकन, कर्मचारीहरूको साथ छलफल	होटल परिसर	निर्माण चरणमा चार पटक	जनशक्ति खर्च	प्रस्तावक/ श्री वन तथा वातावरण मन्त्रालय/ पर्यटन विभाग
				सञ्चालन चरणमा वर्षको तीन पटक		
प्रदूषित पानी तथा फोहोरमैला	ढल निकासीको संरचना, होटल वरपरका बासिन्दामा परेको प्रभाव	स्थलगत भ्रमण, अन्तर्वार्ता, तस्बिरहरू	होटल परिसर	निर्माण चरणमा प्रत्येक ३ महिना	जनशक्ति खर्च	प्रस्तावक/ श्री वन तथा वातावरण मन्त्रालय/ पर्यटन विभाग
				सञ्चालन चरणमा प्रत्येक ३ महिना		

अनुगमनका प्रकार	अनुगमनका सूचक	अनुगमनको विधि	स्थान	समय	अनुमानित रकम (ने.रू.) वार्षिक	अनुगमन गर्ने निकाय
वरिपरिको इनारहरूमा पानीको yield मा परिवर्तन भए नभएको	होटल वरपरका बासिन्दामा परेको प्रभाव	स्थलगत भ्रमण, अन्तर्वार्ता,	प्रभावित क्षेत्र	सञ्चालन चरणमा वर्षको एक पटक	जनशक्ति खर्च	प्रस्तावक/ स्थानीय निकाय
अर्थतन्त्रमा परिवर्तन	होटलमा संलग्न जनशक्तिहरू	अवलोकन, कर्मचारीहरूको साथ छलफल	होटल भित्र	आवश्यकता अनुसार	जनशक्ति खर्च	प्रस्तावक/ स्थानीय निकाय
हरियालीको कारण होटल परिसरको सौन्दर्य सुधार	वृक्षारोपण र बगैंचा क्षेत्र	स्थलगत अवलोकन	होटल परिसर	सञ्चालन चरणमा वर्षको दुई पटक	जनशक्ति खर्च	प्रस्तावक
ग. नियमपालन अनुगमन						
पानीको गुणस्तर	विभिन्न प्यारामिटरहरू	नमुना सङ्कलन र प्रयोगशाला परीक्षण	निन्दा खोला तथा बोरिङ्गको पानी	निर्माण चरणमा एक पटक सञ्चालन चरणमा वर्षको दुई पटक	खण्ड ख मा समावेश	प्रस्तावक/ स्थानीय निकाय
वायुको गुणस्तर		स्थलगत निरीक्षण र आधारभूत तथ्याङ्कसँग		निर्माण चरणमा एक पटक	खण्ड ख मा समावेश	

अनुगमनका प्रकार	अनुगमनका सूचक	अनुगमनको विधि	स्थान	समय	अनुमानित रकम (ने.रू.) वार्षिक	अनुगमन गर्ने निकाय
	हावामा विभिन्न प्यारामिटरहरूको परिमाण	तुलना गर्ने, Volumetric Air Sampler मार्फत	होटल परिसर तथा नजिकको बस्ती	सञ्चालन चरणमा वर्षको दुई पटक		प्रस्तावक/ श्री वन तथा वातावरण मन्त्रालय/ पर्यटन विभाग
ध्वनिको तह	ध्वनिको परिमाण	ध्वनि मापक यन्त्र मार्फत आधारभूत तथ्याङ्कसँग तुलना गर्ने	होटल परिसर तथा नजिकको बस्ती	निर्माण चरणमा प्रत्येक ६ महिना सञ्चालन चरणमा वर्षको दुई पटक	खण्ड ख मा समावेश	प्रस्तावक/ स्थानीय निकाय
Sewage Treatment Plant बाट प्रशोधन हुने पानीको गुणस्तर	पानीको विभिन्न parameter को परीक्षण	प्रयोगशाला परीक्षण	होटल परिसर	सञ्चालन चरणमा वर्षको दुई पटक	३०,०००	प्रस्तावक/ श्री वन तथा वातावरण मन्त्रालय/ पर्यटन विभाग
फोहोर व्यवस्थापन, वातावरणीय संरक्षणका उपायहरूको नियमपालन	3R (reduce, reuse, recycle) सिद्धान्तको अभ्यास	स्थलगत अवलोकन/ रेकर्डहरूको समीक्षा/ कर्मचारीहरूको साथ छलफल	होटल परिसर	निर्माण चरणमा दिनानुदिन सञ्चालन चरणमा दिनानुदिन	जनशक्ति खर्च	प्रस्तावक

अनुगमनका प्रकार	अनुगमनका सूचक	अनुगमनको विधि	स्थान	समय	अनुमानित रकम (ने.रू.) वार्षिक	अनुगमन गर्ने निकाय
हरियालीको व्यवस्थापन	वृक्षारोपण र बगैंचा क्षेत्र	होटल परिसर अवलोकन	होटल परिसर	सञ्चालन चरणमा वर्षको दुई पटक	जनशक्ति खर्च	प्रस्तावक
विपद् जोखिम व्यवस्थापन	सेफ्टी नेटको व्यवस्था, आपतकालीन निकास र आगो निभाउने उपकरण	स्थलगत अवलोकन/ कर्मचारीहरूको साथ छलफल	होटल परिसर	निर्माण चरणमा वर्षको दुई पटक सञ्चालन चरणमा वर्षको दुई पटक	जनशक्ति खर्च	प्रस्तावक/ श्री वन तथा वातावरण मन्त्रालय/ पर्यटन विभाग
स्थानीय रोजगारी	स्थानीय कर्मचारीहरूको संख्या	निरीक्षण/ कर्मचारीहरूको साथ छलफल	होटल परिसर तथा नजिकको बस्ती	निर्माण चरणमा प्रत्येक ३ महिना सञ्चालन चरणमा वर्षको एक पटक	जनशक्ति खर्च	प्रस्तावक/ स्थानीय निकाय
व्यवसायजन्य स्वास्थ्य सुरक्षा	स्वास्थ्य बिमा र स्वास्थ्य जाँच, कर्मचारीहरूलाई व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरणको प्रावधान	रेकर्डहरूको समीक्षा, कर्मचारीहरूसँग छलफल	होटल परिसर	निर्माण चरणमा वर्षको दुई पटक सञ्चालन चरणमा वर्षको एक पटक	जनशक्ति खर्च	प्रस्तावक/ श्री वन तथा वातावरण मन्त्रालय/ पर्यटन विभाग

अनुगमनका प्रकार	अनुगमनका सूचक	अनुगमनको विधि	स्थान	समय	अनुमानित रकम (ने.रू.) वार्षिक	अनुगमन गर्ने निकाय
गुनासो व्यवस्थापन	कर्मचारी तथा स्थानीयहरूको गुनासो भए/ नभएको	स्थलगत अवलोकन/ कर्मचारी तथा स्थानीयहरूसँग छलफल	होटल परिसर तथा नजिकको बस्ती	निर्माण चरणमा प्रत्येक ३ महिना सञ्चालन चरणमा प्रत्येक ३ महिना	जनशक्ति खर्च	प्रस्तावक/ स्थानीय निकाय

९.६ अनुगमनका लागि अनुमानित लागत

होटलले वर्षको चार पटक पानीको गुणस्तर, वायुको गुणस्तर र ध्वनिको स्तर जस्ता सूचकको मापन गर्नेछ। प्रत्येक वर्ष अनुगमन गर्नका लागि वातावरण विद्, सामाजिक-आर्थिक विज्ञ र अन्य खर्च लाग्नेछ र यसका लागि सम्पुर्ण खर्च प्रस्तावकको हुनेछ।

परिच्छेद १० : वातावरणीय परीक्षण

वातावरणीय परीक्षण भनेको एक यस्तो वातावरणीय अनुसन्धान हो, जसमा पूर्वकालिक तथा वर्तमान क्रियाकलाप र वातावरणीय व्यवस्थापन आकलन गर्न प्रयोग गरिन्छ। वातावरणीय परीक्षण आयोजनाको कारणले हुने नकारात्मक प्रभावका न्यूनीकरण उपायहरू र वास्तविक प्रभावहरूको मूल्याङ्कन गरेर वातावरणीय अवस्थाको पूर्वकालिक तथा वर्तमान अवस्था जान्नको लागि सञ्चालन गरिन्छ। वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ को दफा १२ को उपदफा १ मा उल्लेख भए अनुसार होटल निर्माण तथा संचालनमा आएको दुई वर्ष भुक्तान भएको मितिले ६ महिना भित्र वातावरणीय परीक्षण गरिनेछ। श्री वन तथा वातावरण मन्त्रालयले वातावरणीय परिक्षण गर्नुपर्ने कानूनी व्यवस्था रहेको छ।

१०.१ वातावरणीय परीक्षण

वातावारणीय परीक्षणका किसिम देहाय बमोजिमका हुनेछन् :

क. निर्णय तहको परीक्षण,

ख. कार्यान्वयन परीक्षण,

ग. कार्यको प्रभावकारिता परीक्षण,

घ. आयोजना प्रभाव परीक्षण,

ङ. आकलन गरिएको प्रविधि परीक्षण,

च. वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रक्रिया परीक्षण।

१०.२ वातावरणीय परीक्षणमा सामान्यतया तीन पक्ष संलग्न हुने गर्दछन्:

क. परीक्षक,

ख. परीक्षित पक्ष (प्रस्तावसँग सरोकार भएको)

ग. तेस्रो पक्ष

१०.३ वातावरणीय परीक्षणको प्रकार

बाध्यकारी परीक्षण वा स्वैच्छिक परीक्षणको लागि संलग्न पक्ष वा संस्थाको आधारमा वातावरणीय परीक्षण आन्तरिक वा बाह्य हुन सक्नेछन्।

क. आन्तरिक परीक्षण,

ख. बाह्य परीक्षण,

१०.४ वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदनको ढाँचाः

प्रस्तावित आयोजनाको वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदनको ढाँचा निम्न बमोजिमको हुनेछ।

तालिका ३१ः वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदनको ढाँचा

अध्याय १	यस अध्यायमा वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदनको भित्र मुख्य मुख्य कुराहरू समावेश गरी प्रतिवेदनको कार्यकारी सारांश लेखिनेछ।
अध्याय २	यस अध्यायमा परीक्षण प्रशासनिक तथा परीक्षण कार्यको विवरण, आयोजना स्थलमा गरिएका अन्तर्वार्ता, परीक्षण गर्ने पक्ष तथा परीक्षणका क्षेत्र र विधि समावेश गरिनेछ। साथै वातावरणीय अनुगमन तथा परीक्षणसँग सम्बन्धित तथ्याङ्क तथा विवरण पनि समावेश गरिनेछ।
अध्याय ३	यस अध्यायमा परीक्षणको पूर्ण विवरण समावेश गरिनेछ।
अध्याय ४	यस अध्यायमा आयोजना सम्बन्धमा पालना गर्नुपर्ने सुझाव तथा सुधारात्मक कार्य समावेश गरिनेछ।
अनुसूची	अनुसूचीमा तथ्याङ्क र विवरण समावेश गरिनेछ।
परीक्षण गर्ने समूहमा समावेश हुनुपर्ने जनशक्ति	वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदनको तयारीको क्रममा प्रस्तावसँग विषय मिल्ने विज्ञ जस्तै वातावरण विज्ञ, सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक विज्ञ, फोहोरमैला व्यवस्थापन विज्ञ आदि समावेश गरिनेछ।

तालिका ३२: वातावरणीय परीक्षणको लागि चेकलिष्ट

क्र.सं.	विवरण	आयोजनाको क्रियाकलाप	अनुमान गरिएको प्रभाव	खास प्रभाव	न्यूनीकरणका उपाय	प्रभावकारीता	सूचना स्रोत	तथ्यांक स्रोत
भौतिक वातावरण								
१.	फोहोर मैलाको व्यवस्थापन	होटलको नियमित क्रियाकलाप, रेष्टुरेण्ट, भान्सा, पाहुना कोठाहरू, सभा हल आदीबाट उत्पादन हुने फोहोर।	स्थानीय वातावरण दुर्गन्धित हुनुका साथै संक्रमण हुन सक्ने सम्भावना।	वातावरण तथा जनस्वास्थ्यमा प्रतिकूल प्रभाव।	कुहिने र नकुहिने फोहोर छुट्टै सङ्कलन गरेर कुहिने फोहोरको मल बनाउने र नकुहिने फोहोरलाई नगरको फोहोर व्यवस्थापन प्रणाली मार्फत व्यवस्थापन गर्ने।	उल्लेखनीय	फोहोर व्यवस्थापन एकाइ	अभिलेख, अन्तर्वार्ता
२.	फोहोर पानीको व्यवस्थापन	होटलको नियमित क्रियाकलाप, शौचालय, भान्सा आदीबाट उत्पादन हुने फोहोर।	सतहको पानी प्रदूषण, भूमिगत पानी प्रदूषण	पानीको गुणस्तरीयतामा कमी हुने।	प्रदुषित पानी प्रशोधन गरी पुनःप्रयोग गरिने तथा होटलबाट निष्कासन गरिने पानी नेपाल सरकारले तोकेको मापदण्ड बमोजिमको रहने।	उल्लेखनीय	फोहोर व्यवस्थापन एकाइ	अभिलेख, प्रत्यक्ष अवलोकन
३.	वायुको गुण	जेनेरेटर, सवारी साधनबाट	वायुको गुणस्तरमा ह्रास	जनस्वास्थ्यमा प्रतिकूल प्रभाव, श्वासप्रश्वास सम्बन्धी रोग	नेपाल सरकारले तोकेको वायुप्रदूषण मापदण्ड भित्र पर्ने गरी मात्र खरिद गर्ने र सवारी साधन र डिजेल जेनेरेटर	नगण्य	वातावरणीय व्यवस्थापन एकाइ	अभिलेख, अनुगमन प्रतिवेदन

क्र.सं.	विवरण	आयोजनाको क्रियाकलाप	अनुमान गरिएको प्रभाव	खास प्रभाव	न्यूनीकरणका उपाय	प्रभावकारीता	सूचना स्रोत	तथ्यांक स्रोत
					सेटहरूको आवधिक मर्मत गरिने।			
४.	पानीको गुण	ढल निकास तथा फोहोर पानीको चुहावट	खानेपानीको स्रोत प्रदूषण	जनस्वास्थ्यमा प्रतिकूल प्रभाव	ढलमा फोहोर पानी निकास गर्दा नेपाल सरकारले तोकेको मापदण्ड बमोजिमको रहने।	उल्लेखनीय	वातावरणीय व्यवस्थापन एकाइ	अभिलेख, अनुगमन प्रतिवेदन
५.	ध्वनिको मात्रा	जेनेरेटर, सवारी साधनबाट	ध्वनिको तहमा ह्रास	जनस्वास्थ्यमा प्रतिकूल प्रभाव	साइलेन्ट जेनेरेटरको प्रयोग	नगण्य	वातावरणीय व्यवस्थापन एकाइ	अभिलेख, अनुगमन प्रतिवेदन
जैविक वातावरण								
१.	होटल क्षेत्र भर हरियाली प्रवर्दन	बगैंचा निर्माण	हरियाली क्षेत्र कायम हुने	हरियाली कायम भइ सौन्दर्यता कायम हुने	बगैंचा निर्माण गरिएको	नगण्य	वातावरणीय व्यवस्थापन एकाइ	अभिलेख, अनुगमन प्रतिवेदन
सामाजिक आर्थिक वातावरण								
१.	व्यवसायजन्य तथा स्वास्थ्यको सुरक्षा	कर्मचारीहरूलाई स्वास्थ्य सुरक्षा प्रदान गरिनेछ।	कार्यस्थलमा हुन सक्ने दुर्घटना	कर्मचारीहरूको स्वास्थ्यमा प्रतिकूल प्रभाव	स्वास्थ्य बिमा र आवधिक स्वास्थ्य जाँचको प्रावधान गर्ने र प्राथमिक उपचार किटको (First Aid Kit) प्रावधान गर्ने	उल्लेखनीय	होटल व्यवस्थापन एकाइ	अभिलेख, अनुगमन प्रतिवेदन
२.	गुनासो सुनुवाइ	गुनासो पेटिका स्थापना	विभिन्न प्रकारको गुनासोहरू आउने तथा द्वन्दको	होटल सञ्चालनमा कठिनाई	गुनासो सम्बोधनको व्यवस्था गर्ने	उल्लेखनीय	गुनासो व्यवस्थापन एकाइ	अभिलेख,

क्र.सं.	विवरण	आयोजनाको क्रियाकलाप	अनुमान गरिएको प्रभाव	खास प्रभाव	न्यूनीकरणका उपाय	प्रभावकारीता	सूचना स्रोत	तथ्यांक स्रोत
			अवस्था सिर्जना हुन सक्ने					
३.	स्वास्थ्य तथा सरसफाइ	दैनिक रूपमा आवश्यकता अनुसार सरसफाई गर्ने	फोहोरमैला व्यवस्थापन	आगन्तुक तथा कर्मचारीको स्वास्थ्यमा प्रतिकूल प्रभाव	दैनिक रुपमा आवश्यकता अनुसार सरसफाई गर्ने	उल्लेखनीय	होटल व्यवस्थापन एकाइ	अनुगमन
४.	प्रकोप नियन्त्रण/ विपद् व्यवस्थापन	भवन संहिता अनुरूप भवन निर्माण गर्ने, प्रकोप व्यवस्थापन कार्य योजना निर्माण गर्ने	प्रकोप तथा विपद् बाट जनधनको क्षती हुने	प्रकोप तथा विपदबाट जनधनको क्षती हुने	फायर एकसटिङ्गुइसर सिलिन्डर, फायर होज रिल, फायर हाइड्रान्ट, वाटर स्प्रिङ्क्लर, फायर अलार्म, स्मोक डिटेक्टरको व्यवस्था गर्ने र होटलभित्र प्रत्येक अतिथि कक्ष, लबी र सार्वजनिक क्षेत्रहरुमा आपतकालीन बहिर्गमन योजनाको एक प्रति राख्ने	उल्लेखनीय	होटल व्यवस्थापन एकाइ	विपद व्यवस्थापन कार्य योजना
५.	रोजगारी	स्थानीयलाई रोजगारीको अवसर	स्थानीयको आयस्तरमा अभिवृद्धि	जीवनस्तरमा उकास्ने	स्थानीयलाई रोजगारीमा प्राथमिकता दिने	नगण्य	होटल व्यवस्थापन एकाइ	अभिलेख

परिच्छेद ११ : निष्कर्ष तथा प्रतिबद्धता

११.१ निष्कर्ष

होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको निर्माण तथा सञ्चालनको लागि अध्ययन गरी यस वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार गरिएको छ। यस अध्ययनबाट प्रस्तावित आयोजनाको निर्माण तथा सञ्चालनले यस ठाउँको भौतिक, जैविक, सामाजिक, आर्थिक र सांस्कृतिक वातावरणमा सिमित रूपमा प्रभाव पर्ने देखिएको छ भने स्थानीय स्तर, क्षेत्रीय स्तर र राष्ट्रिय स्तरमा यस आयोजनाले फाइदा पुऱ्याउनेछ। यस सुविधायुक्त होटलको उद्देश्य विभिन्न देशहरूबाट आएका पाहुनाहरूलाई सेवा प्रदान गर्नु रहेको छ। होटलबाट प्रभावित हुने क्षेत्रको वातावरणीय अवस्थिति, कार्यान्वयन विधिहरू तथा क्रियाकलापहरूको अध्ययनबाट वातावरणमा दुबै सकारात्मक तथा नकारात्मक प्रभावहरू पर्ने अनुमान गरिएको छ। व्यवस्थापन योजना बनाई कार्यसञ्चालन गरिएमा पर्यटन विकासको प्रवर्द्धन मात्र नभई बहुआयामिक विषय जस्तै स्थानीयलाई रोजगारी तथा सामाजिक उत्तरदायित्वका कार्यक्रमले यस क्षेत्रको विकासमा ठुलो सहयोग पुग्नेछ। आयोजनाबाट स्थानीय वातावरणमा पर्नसक्ने नकारात्मक वातावरणीय प्रभावहरूको विश्लेषणबाट प्रभाव न्यूनीकरणका उपायहरू पहिचान गरी वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छ। त्यस्तै प्रस्ताव कार्यान्वयनबाट हुने सकारात्मक प्रभावहरूलाई बढोत्तरी गर्ने विषयलाई पनि प्रतिवदेनमा उल्लेख गरिएको छ। यस प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका सम्पूर्ण प्रभाव न्यूनीकरणका उपायहरू तथा सकारात्मक प्रभाव बढोत्तरीका उपायहरूको अनिवार्य कार्यान्वयन गरिनेछ र प्रस्ताव कार्यान्वयनको समयमा पूर्वानुमान नगरिएको प्रभाव परेमा वातावरणीय व्यवस्थापन एकाइद्वारा सो समस्याको समाधान गरिनेछ।

११.२ प्रतिबद्धता

यस प्रतिवेदनमा अनुकूल प्रभाव अधिकतम र प्रतिकूल प्रभाव न्यून गर्ने उपायहरूसँगै लाग्ने अनुमानित रकम र कार्यान्वयनको जिम्मेवारी समेत समावेश गरिएको छ। यी सुझाव गरिएका सम्पूर्ण उपायहरू कार्यान्वयन गरेमा अनुमान गरिएका प्रतिकूल प्रभावलाई स्वीकारयोग्य तहमा पुऱ्याउन सकिन्छ। होटल निर्माण तथा सञ्चालनबाट पर्ने अनुकूल प्रभावहरूलाई बढोत्तरी गर्न तथा प्रतिकूल प्रभावहरू न्यूनीकरण गर्नको लागि प्रस्तावक प्रतिवद्ध रहेको छ।

सन्दर्भ सामग्री

- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, (२०७८): "राष्ट्रिय जनगणना २०७८ प्रारम्भिक नतिजा", नेपाल सरकार, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, थापाथली, काठमाण्डौ, नेपाल।
- नेपाल सरकार, (२०७७): "वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७", नेपाल सरकार, काठमाण्डौ, नेपाल।
- नेपाल सरकार, (२०७६): "वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६", नेपाल सरकार, काठमाण्डौ, नेपाल।
- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, (२०७५): "नेपालको वातावरणीय तथ्याङ्क, २०१९", नेपाल सरकार, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, थापाथली, काठमाण्डौ, नेपाल।
- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, (२०६८): "राष्ट्रिय जनगणना २०६८", नेपाल सरकार, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, थापाथली, काठमाण्डौ, नेपाल।
- राष्ट्रिय भवन संहिता, (२०६०), नेपाल सरकार, भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग, बबरमहल, काठमाण्डौ, नेपाल।
  - राष्ट्रिय भवन संहिता ,१०५-२०७७ (Site Consideration For Seismic Hazards)
  - राष्ट्रिय भवन संहिता, २०८-२००३ (Sanitary And Plumbing Design Requirements)
- नेपाल सरकार, (२०५०): "राष्ट्रिय वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन निर्देशिका", नेपाल सरकार, काठमाण्डौ, नेपाल।
- नेपाल कानुन आयोग, www.lawcommission.gov.np
- ADB, (2013). Solid Waste Management in Nepal: Asian Development Bank.
- DMG (1984), Geological Map of Eastern Nepal, Ministry of Industry, Department of Mines and Geology, Lainchaur, Kathmandu.

आयोजनासँग सम्बन्धित वन तथा वातावरण मन्त्रालयबाट स्वीकृत EIA प्रतिवेदनहरू

- होटल लालचनको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन, २०७८
- होटल शेहेन्सा ईन्टरनेशनलको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन, २०७८
- होटल रोयल सिंगीको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन, २०७८

अनुसूचीहरू

अनुसूची १:
क्षेत्र निर्धारण प्रतिवेदन र कार्यसूचीको स्वीकृत पत्र तथा स्वीकृत कार्यसूची

नेपाल सरकार

वन तथा वातावरण मन्त्रालय

EX: पो.ब.नं. :३९८७
सिंहदरबार, काठमाण्डौ

वातावरण तथा जैविक विविधता महाशाखा
वातावरण प्रभाव अध्ययन शाखा
सिंहदरबार, काठमाडौं

पत्र संख्या :-
चलानी नं. :-
प्राप्त पत्र संख्या र मिति :-

८. जग खन्दा निस्कने माटोको विसर्जन कहाँ र कसरी गरिने हो EIA प्रतिवेदनमा समावेश गर्नु पर्नेछ।

९. EIA प्रतिवेदनमा Solid/ Liquid Waste management plan, Grievance Redress Mechanism र बहुप्रकोप व्यवस्थापनको बारेमा वातावरणीय व्यवस्थापन योजनामा बिस्तृत रुपमा उल्लेख गर्नु पर्नेछ।

१०. प्रस्तावकले वातावरणीय प्रभाव अध्ययन प्रतिवेदन वातावरण सरंक्षण ऐन, २०७६ र वातावरण सरंक्षण नियमावली, २०७७ मा भएका व्यवस्था र प्रक्रियाहरुको पुर्णपालना गरी तयार पार्नु पर्नेछ।

3/28

(सिर्जना शाह)
सहायक वैज्ञानिक अधिकृत

बोधार्थ:
श्री रोयल रिक्रियशन नेपाल प्रा.लि., मेचीनगर-१०, झापा।

"होटल रोयल रिक्रियशन नेपाल" को

वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कनको कार्यसूची

मेचीनगर नगरपालिका वडा नं. १४, पाथीभराटोल

झापा जिल्ला, कोशी प्रदेश

प्रतिवेदन पेश गरिने निकाय

नेपाल सरकार

श्री वन तथा वातावरण मन्त्रालय

सिंहदरवार, काठमाण्डौ

मार्फत

श्री संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय

सिंहदरवार, काठमाण्डौ

प्रस्तावक

रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि.

मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १०, धुलाबारी, टिकापुर झापा जिल्ला, कोशी प्रदेश

सम्पर्क नं. ०२३-५४५१९३

ईमेलः pmittal1970@gmail.com

नेपाल सरकार, वन तथा वातावरण मन्त्रालयको मिति २०८०/०३/०५ को प्र.मन्त्री स्तरको निर्णय अनुसार स्वीकृत भएको ।

बैशाख, २०८०

संक्षेपीकृत शब्दहरू र तिनका विस्तृत रूप

ई.सं.	ईस्वी सम्बत्
नं.	नम्बर
नें.रू.	नेपाली रूपैयाँ
प्रा.लि.	प्राइभेट लिमिटेड
वा.प्र.मू.	वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन
वि.सं.	विक्रम सम्वत्

Acronyms and Abbrebviations

A.C.	Air Conditioner
CBS	Central Bureau of Statistics
DHM	Department of Hydrology and Meteorology
EIA	Environmental Impact Assessment
EPA	Environmental Protection Act
EPR	Environmental Protection Rule
GoN	Government of Nepal
IEE	Initial Environmental Examination
NBC	National Building Code
STP	Sewage Treatment Plant
TSP	Total Suspended Particles

ईकाइहरू

कि.मि.	किलोमिटर
के.जी.	किलोग्राम
के.भि.ए.	किलो भोल्ट एम्पियर
मि.	मिटर
लि.	लिटर
व.मि.	वर्ग मिटर
%	प्रतिशत

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. * Mechinagar-14, Jhapa *

विषय सूची

अनुसूची

तालिकाहरू

चित्र

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. * Machhapur-14, Jhapa *

Sustainable Ventures Pvt. Ltd.

परिच्छेद १: पृष्ठभूमि

१.१ प्रतिवेदन तयार गर्ने व्यक्ति वा संस्थाको नाम र ठेगाना

प्रस्तावकद्वारा प्रस्तावित होटलको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययनको जिम्मा सस्टेनेवल भेन्चर्स प्रा.लि. लाई दिईएको छ, जसको ठेगाना यस प्रकार रहेको छ :

सस्टेनेवल भेन्चर्स प्रा.लि.

काठमाण्डौ महानगरपालिका, वडा नं. १०, बानेश्वर, काठमाण्डौ जिल्ला, बागमती प्रदेश

सम्पर्क नं:. ०१—५१७२२२६

इमेल: svsnepal@gmail.com

१.२ भूमिका

प्राकृतिक र सांस्कृतिक सम्पदाको कारण पर्यटन क्षेत्रमा नेपालमा विकासको ठूलो सम्भावना रहेको छ। नेपालको धरातलीय स्वरूप हिमाल, पहाड, तराई तथा यहाँका प्राकृतिक स्रोत नदी, नाला, तालतलैया, वन, जंगल, वन्यजन्तुहरूको विविधता, सुन्दर हिमालका परिदृश्य र अद्वितीय संस्कृति नेपालमा मुख्य पर्यटक आकर्षणका स्रोतहरू हुन्। प्राकृतिक र सांस्कृतिक सम्पदाको धनी देश नेपालमा पर्यटकको आगमन दिनदिनै बढ्दै गएको छ। पर्यटनले राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा ठूलो योगदान पुऱ्याउँदछ। यसले कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा प्रत्यक्ष योगदान पुऱ्याउनुका साथै ठूलो संख्यामा मानिसहरूलाई रोजगारीको अवसर पनि प्रदान गर्दछ।

यसै सन्दर्भमा रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि. ले कोशी प्रदेश, झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १४, पाथीभराटोलमा पाँचतारे डिलक्स स्तरको होटल रोयल रिक्रिएशन नेपाल निर्माण तथा सञ्चालन गर्ने प्रस्ताव गरेको छ। प्रस्तावित होटलको निर्माण कार्य वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन स्वीकृत भए पश्चात् मात्र गरिनेछ र होटलको निर्माण तथा सञ्चालनको क्रममा नेपालको मौलिक संस्कृति र पहिचान झल्किने विशेषता सहितको निर्माण तथा सञ्चालनमा प्राथमिकता दिइनेछ।

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Mechinagar-14, Jhapa

१.३ प्रस्तावकको नाम

होटल रोयल रिक्रिएशन नेपालको प्रस्तावक रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि. रहेको छ। यस कम्पनीको नाम र ठेगाना यस प्रकार छः

१.४ पत्राचार गर्ने पूर्ण ठेगाना

प्रस्तावक कम्पनीको नाम र ठेगाना यस प्रकार छः

रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि.

मेचीनगर नगरपालिका वडा नं. १०, धुलाबारी, टिकापुर, झापा जिल्ला, कोशी प्रदेश

आधिकारिक व्यक्तिः प्रदिप मित्तल (शेयर सदस्य)

सम्पर्क नं. ०२३-५४५१९३

ईमेलः pmittal1970@gmail.com

१.५ परामर्शदाता संस्था वा व्यक्ति

संस्थाको नामः सस्टेनेबल भेन्चर्स प्रा.लि.

१.६ वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन कार्यसूचीको उद्देश्य

वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन कार्यसूचीको प्रमुख उद्देश्य वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययनका लागि मार्ग निर्देशन गर्नु हो। यस कार्यसूचीको उद्देश्यहरू निम्नानुसार छन् :

- वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययनको प्रक्रिया व्यवस्थित गर्ने।
- वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन समय सीमा र अध्ययनको लागि अध्ययन प्रक्रियाको विवरण तयार गर्ने।
- होटल क्षेत्रको भौतिक, जैविक, सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक वातावरणको सकारात्मक र नकारात्मक प्रभाव पहिचान गर्ने।

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Mechinagar 14, Jhapa

Sustainable Ventures P. Ltd.

१.५ वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कनका उद्देश्य

वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ र वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ को मातहतमा रहेर प्रस्तावित होटलको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन गर्न लागिएको हो। वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययनका उद्देश्यहरू निम्न अनुसार छन्:

- प्रस्तावित होटल क्षेत्रको विद्यमान भौतिक, रासायनिक, जैविक, सामाजिक, आर्थिक र सांस्कृतिक वातावरणीय अवस्था कस्तो छ पहिचान गर्ने।
- प्रस्तावित होटलको निर्माण तथा सञ्चालन गर्दा प्रस्तावित होटल क्षेत्रको भौतिक, जैविक र सामाजिक वातावरणमा सकारात्मक र नकारात्मक प्रभावहरूको पहिचान, आकलन र मूल्याङ्कन गर्ने।
- सरोकारवालाहरूसँग छलफल गर्ने साथै विकल्पहरूको विश्लेषण गर्ने।
- नकारात्मक प्रभाव न्यूनीकरणका उपायहरू र सकारात्मक प्रभाव अभिवृद्धिका उपायहरू पहिल्याउने।
- अनुगमन लागत र योजना सहित वातावरणीय व्यवस्थापन योजनाको विकास गर्ने।

१.६ वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कनको औचित्यता

वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ अनुसार संघको क्षेत्राधिकारभित्र पर्ने आयोजनाहरूको वातावरणीय अध्ययन संघ अन्तर्गत गर्नुपर्ने भएको र तारे स्तरका होटलहरू संघको क्षेत्राधिकारभित्र पर्ने भएको र प्रस्तावित होटल रोयल रिक्रियशन नेपाल पाँचतारे डिलक्सको रूपमा सञ्चालन गर्ने योजना रहेकोले प्रस्तावित होटलको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन संघ अन्तर्गत गर्न लागिएको हो। वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ तथा वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ को अनुसुची ३, नियम ३ संग सम्बन्धित:

- घ.१ अनुसार १०० शय्या भन्दा बढीको होटेल/रिसोर्ट निर्माण र सञ्चालनका लागि वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गर्नुपर्ने र प्रस्तावित होटलमा कुल ३०० शय्या संख्या हुने भएकोले;
- ज.२ अनुसार १०,००० वर्गमिटर क्षेत्रफल भन्दा माथिको Built Up Area वा Floor Area भएको आवासीय, व्यावसायिक वा आवासीय र व्यावसायिक दुवै प्रकृति भएको

संयुक्त भवन निर्माण गर्नका लागि पनि वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गर्नुपर्ने र प्रस्तावित होटलको कुल Floor Area २३,८३८.१६ वर्ग मि. हुने भएकोले;

- ज.६ अनुसार २०,००० लिटर भन्दा बढी दैनिक पानीको प्रयोग हुने भवन निर्माण र सञ्चालनका लागि वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गर्नुपर्ने र यस होटलमा दैनिक १,२५,००० लिटर पानी खपत हुन सक्ने भएकोले वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन गरिएको हो।

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Mechinagar-14, Jhapa

Sustainable Ventures P. Ltd.

परिच्छेद २: प्रस्तावको बारेमा जानकारी

२.१ प्रस्तावको सामान्य परिचय

रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि. ले कोशी प्रदेश, झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १४, पाथीभराटोलमा पाँचतारे डिलक्स स्तरको होटल निर्माण तथा सञ्चालन गरी राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय पर्यटकहरूलाई सेवा दिने उद्देश्य राखेको छ। प्रस्तावित होटलमा १५८ पाहुना कोठामा ३०० शय्याहरू रहने छन्। विभिन्न स्तरका पाहुना कोठाहरू सहित बेन्क्वेट हल, फिटनेस सेन्टर जस्ता सुविधाहरू पनि रहने छ। होटलको लागि ७ बिघा १ कठ्ठा ६.३ धुर (४७,८५३.६१ वर्ग मि.) कुल जग्गाको क्षेत्रफल रहेको छ। कुल क्षेत्रफल मध्ये १७% मात्र होटलको भवनले ओगट्ने छ भने खुला क्षेत्र ४३%, हरियाली ३०%, पार्किङ्ग १०% रहनेछ। प्रस्तावित आयोजनाले प्रभावित क्षेत्रको पूर्वाधार विकासमा समेत टेवा पुऱ्याउनेछ।

२.२ प्रस्तावको सान्दर्भिकता

प्रस्तावित होटल स्थल मेचीनगर नगरपालिकामा अवस्थित छ, जुन नेपाल-भारत सिमाना रहेको काकरभिट्टा नाकाबाट करिब ९ कि.मि .पश्चिमतर्फ अवस्थित छ। नेपाल-भारत सिमाना नजिक रहेको कारण भारतीय आगन्तुक यस आयोजनाको लागि लक्षित पर्यटक हुन्। प्रस्तावित होटल स्थलबाट इलाम जिल्लाको कन्याम र श्री अन्तु नजिक रहेको कारणले यहाँ अन्तराष्ट्रिय पर्यटक मात्र नभएर आन्तरिक पर्यटक पनि आकर्षित हुने अपेक्षा गरिएको छ। भारतीय पर्यटक लगायत बङ्गलादेश तथा भुटानका पर्यटक पनि यस आयोजनाले लक्षित गरेको छ। हाल झापा जिल्लामा दुईवटा पाँचतारे होटल सञ्चालनरत छन्। हाल नेपालमा Destination Wedding, Engagement, Reception, Conference, Seminar आदिका लागि पाँचतारे होटलहरू प्रचलित छन्। यसै सन्दर्भमा प्रस्तावित होटलको निर्माण तथा सञ्चालन सान्दर्भिक देखिन्छ। प्रस्तावित होटलको मुख्य उद्देश्य गुणस्तरीय सेवा तथा सुविधा प्रदान गरेर राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय पर्यटकलाई आकर्षित गर्नु हो। प्रस्तावित होटलको स्थापनाले स्थानीय बासिन्दाहरूलाई प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष रोजगारीका अवसरहरू सिर्जना गर्नेछ र उनीहरूको जीवनस्तर उकास्नेछ। यसका साथै होटल क्षेत्रमा पूर्वाधार र सेवाहरू सुधार गर्ने र होटल वरिपरि बसोबास गर्ने मानिसहरूलाई फाइदा हुने भएकोले यस आयोजनाको कार्यान्वयन सान्दर्भिक रहेको छ।

२.३ अवस्थिति र पहुँच

प्रस्तावित होटल कोशी प्रदेश, झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १४, पाथीभराटोलमा निर्माण तथा सञ्चालन गरिने छ। प्रस्तावित होटल रहने स्थान भौगोलिक रूपमा २६°३८'५९.३५" उत्तरी अक्षांश र ८८°०४'३९.२०" पूर्वी देशान्तरमा अवस्थित छ जुन समुद्री सतहबाट १२४ मि. उचाइमा छ। प्रस्तावित आयोजना झापाको धुलाबारी चोकबाट २ कि.मि. पश्चिम, पूर्व पश्चिम राजमार्ग बाट ४५० मि. दक्षिणमा र नेपाल-भारत सिमाना (काकडभिट्टा) बाट करिब ९ किलोमिटर पश्चिममा पर्दछ। प्रस्तावित आयोजना स्थल मेची आँखा अस्पतालबाट करिब ३५ कि.मि. पूर्वमा रहेको छ। प्रस्तावित आयोजना देखि ३०० मिटर पूर्वमा मेची ग्याँस उद्योग रहेको छ। होटल रहने स्थान गुगल अर्थ नक्सा र टोपो नक्सा चित्र नं. १ र चित्र नं. २ मा क्रमशः राखिएको छ:

चित्र १: गुगल अर्थमा प्रस्तावित होटलको अवस्थिति

(स्रोतः गुगल अर्थ)

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Mechinagar-14, Jhapa

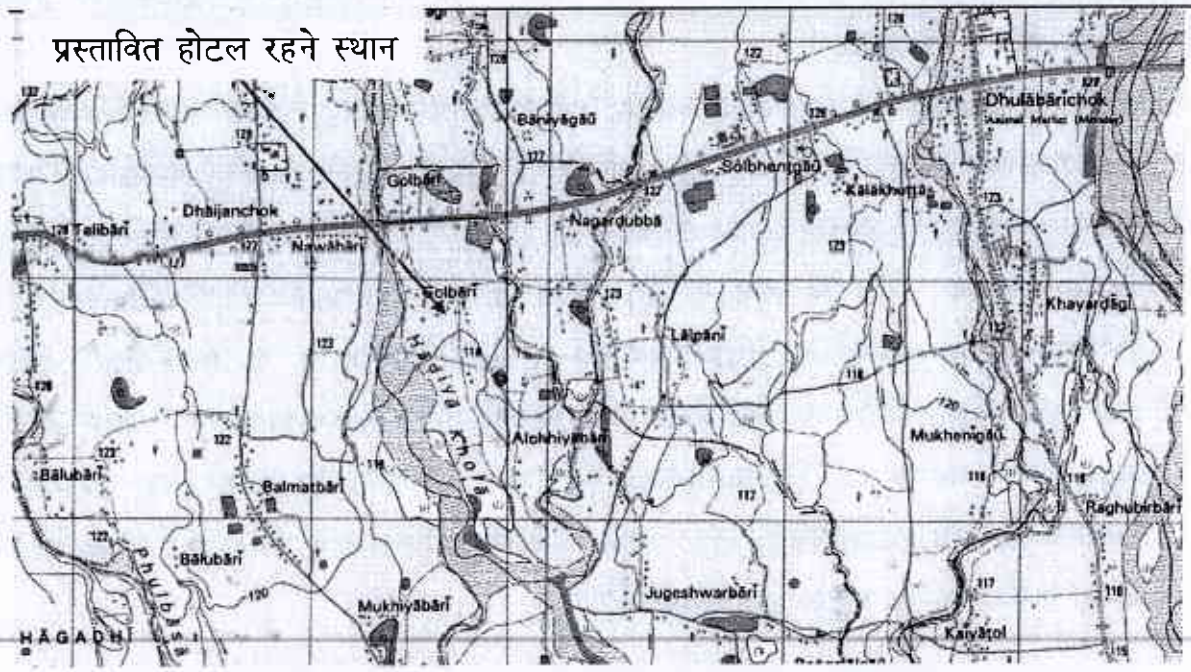

चित्र २: टोपो नक्सामा प्रस्तावित होटलको अवस्थिति

(स्रोतः नापी विभाग, ई.सं. १९९६, पाना नं. २६८८ ०५ ए धुलाबारी)

२.४ प्रकृति / किसिम

निर्माण तथा सञ्चालनका लागि प्रस्ताव गरिएको आयोजना एक होटल व्यवसाय हो। विभिन्न स्तरका पाहुना कोठाहरू सहित जिम, स्पा, साउना, स्टीम, स्विमिङ्ग पुल, रेष्टुरेण्ट, बेन्क्वेट हल, मिटिङ हल, कन्फेरेन्स हल जस्ता सुविधाहरू रहने यस होटल पाँचतारे डिलक्सको रूपमा सञ्चालन गर्ने योजना रहेको छ।

२.५ होटलको मुख्य विशेषताहरु

प्रस्तावित होटलको मुख्य विशेषताहरु यस प्रकार छ :

तालिका १: प्रस्तावित होटलको मुख्य विशेषताहरु

संकेत	विवरण
प्रस्तावकको नाम	रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि.
प्रस्तावकको ठेगाना	कोशी प्रदेश, झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १०, धुलाबारी
प्रस्तावको नाम	होटल रोयल रिक्रिएशन नेपाल

प्रस्तावको ठेगाना	कोशी प्रदेश, झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १४, पाथिभराटोल
कुल क्षेत्रफल	७ बिघा १ कठ्ठा ६.३ धुर (४७,८५३.६१ वर्ग मि.)
ग्राउण्ड कभरेज	८,२२३.४५ वर्ग मि. (कुल जग्गाको १७%)
प्रस्तावित होटलका भवनको तल्लाको कुल क्षेत्रफल	२३,८३८.१६ वर्ग मि.
खुला तथा हरियाली क्षेत्र	खुला क्षेत्र ४३%, पार्किङ्ग १०% र हरियाली क्षेत्र ३०%
फ्लोर एरिया रेसियो (FAR)	०.४९
प्रस्तावित कुल कोठा संख्या	१५८
प्रस्तावित कुल शय्या संख्या	३००
भवन बन्न लाग्ने अनुमानित समय	३ वर्ष
भवन बन्न लाग्ने अनुमानित लागत	१,००,००,००,०००।- (अक्षेरूपी १ अर्ब मात्र)

बस्ती विकास, सहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी आधारभूत निर्माण मापदण्ड, २०७२ तथा दोस्रो संशोधन, २०७८ बमोजिम भवनको विवरण अनुसार प्रस्तावित होटलमा हुने व्यवस्था देहाय बमोजिम रहेको छ।

विवरण	अनुमति प्राप्त	अवस्थिति
फ्लोर एरिया रेसियो (FAR)	३.०	०.४९
होटलको भवनले ओगट्न पाउने जग्गाको क्षेत्रफल	४०%	१७%
सेट ब्याक (Set Back)	४ मिटर	५ मिटर

२.६ संरचनाको जानकारी र अवयव

प्रस्तावित होटलमा कुल सात तल्ला रहनेछ, जसको विवरण तल तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २: प्रस्तावित होटलको भवन विवरणहरू

तल्ला	क्षेत्रफल (वर्ग मि.)	विवरण
भूमिगत तल्ला	२४४.३०	
भूईं तल्ला	८,२२३.४५	लबी, रिसेप्सन, Outdoor रेष्टुरेण्ट, क्याफे, कन्फेरेन्स हल – ५९६ जना क्षमता, मिटिङ्ग हल १ – ८० जना क्षमता, मिटिङ्ग हल २ – २० जना क्षमता, मिटिङ्ग हल ३ – १४ जना क्षमता, V.I.P. Room, बेन्क्वेट हल - ६५० जना क्षमता, कन्फेरेन्स

		र बेन्क्वेट हलको लागि भान्सा, Souvenir shop – ३ वटा, गेमिङ्ग हल, BoH facilities
पहिलो तल्ला	३,४८०.९८	कार्यालयहरू, मिटिङ्ग रूम, स्टाफ डाइनिङ्ग, भान्सा, ट्रेनिङ्ग हल, चेन्जिङ्ग रूम, मिटिङ्ग हल
दोस्रो तल्ला	१,९३२.४६	रेष्टुरेण्ट – ८४ जना क्षमता, Outdoor seating – ३६ जना क्षमता, भान्सा, स्पा, ज्याकुजी, स्टीम, साउना, बार – ७० जना क्षमता, स्विमिङ्ग पूल
तेस्रो तल्ला	३,२९२	पाहुना कोठा – ५३, स्टोर, गराज कोठा – ६, जिम, Salon
चौथो तल्ला	२,८६३	पाहुना कोठा – ४८, स्टोर
पाचौं तल्ला	२,२१९.४१	पाहुना कोठा – ३५, स्टोर
छैठौं तल्ला	१,४८१.५६	पाहुना कोठा – २२, स्टोर
भवनको उचाई	२५.५ मिटर	

(नोट: BOH facilities – Laundry, Stores, Housekeeping, Garbage Store, Water Tanks, Water Treatment System And Pump Room, Server Room, Guards Room, Electrical Room, Engineering Workshop, Drivers Room)

२.७ प्रस्ताव सम्बन्धी क्रियाकलाप

२.७.१ निर्माण अघिको चरण

प्रस्तावित आयोजनाको निर्माण कार्य शुरू गर्नु पूर्व विस्तृत ईन्जिनियरिङ्ग ड्रईङ्ग, Multi hazard analysis तथा निर्माण योजना तयार गरिन्छ। यसै क्रममा वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन पनि गरिन्छ। निर्माण कार्य गर्नु अघि निर्माण क्षेत्रको सिमानामा Boundary Wall को निर्माण गरिनेछ।

२.७.२ निर्माण चरण

निर्माण चरणको क्रममा Foundation उत्खनन् तथा भवनहरूको Civil structures को निर्माण हुन्छ। यस पश्चात् Plastering and Internal Finishing गरिन्छ र ढोका तथा झ्याल तथा External Finishing को काम गरिन्छ। भौतिक संरचनाको कार्य पछि विद्युतीय फिटिङ्ग, प्लम्बिङ्ग जडान तथा पाँचतारे डिलक्स होटलका लागि आवश्यक पूर्वाधारहरू जडान हुन्छ।

२.७.३ सञ्चालन चरण

प्रस्तावकद्वारा प्रस्तावित होटललाई पाँचतारे डिलक्स होटलको रूपमा सञ्चालन गर्ने उद्देश्य लिइएको छ। होटलहरूको वर्गीकरण सम्बन्धी सूचना, वि.सं. २०७६ तथा संशोधन, २०७७

मा उल्लेख भएका पाँचतारे डिलक्स स्तरको होटलमा आवश्यक हुने सम्पुर्ण सेवा सुविधाहरू प्रस्तावित होटलमा हुनेछ।

होटल निर्माण तथा सञ्चालनको क्रममा विभिन्न किसिमको सुविधाहरूको आवश्यकता हुन्छ। आवश्यक सुविधा प्रदान गर्नका निम्ति होटलले विविध उपयोगिताहरूको प्रयोग गर्दछ। होटलमा रहेका उपयोगिताहरूको विवरण तल तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ३: होटलको उपयोगिताहरू

उपयोगिताहरू	
पानीको स्रोत	भूमिगत पानी (प्रावधान रहेको खण्डमा सम्बन्धित निकायबाट अनुमति लिइनेछ र दैनिक रूपमा अनुमति प्राप्त परिमाण अनुसार निकालिनेछ), नगरपालिकाबाट आपूर्ति गरिने पानी, निजी वितरकबाट आपूर्ति गरिने पानी
कोठा तताउने माध्यम	एयर कन्डिसनर (A.C.)
पानी तताउने माध्यम	हिट पम्प
पानीको आवश्यकता	निर्माण चरण - प्रति दिन २०,००० लिटर सञ्चालन चरण - प्रति दिन १,२५,००० लिटर
	३०० पाहुनाको लागि प्रतिव्यक्ति १०० लिटर, रेष्टुरेण्टको लागि प्रतिव्यक्ति ५० लिटर (स्रोत: NBC २०८:२००३) साथै सरसफाइ प्रयोजन र अन्य आगन्तुकको लागि पनि समावेश गरिएको छ।
पानी भण्डारण क्षमता	Raw Water Tank – २,००,००० लिटर Treated Water Tank – २,००,००० लिटर (Hydro Booster System मार्फत वितरण गरिनेछ) Fire Fighting Tank – ६०,००० लिटर
पानी प्रशोधन प्रणाली	एक्टिभेटेड कार्वन फिल्टर, रिभर्स अस्मोसिस (Reverse osmosis)
बर्सातको पानी व्यवस्थापन	संकलन गरेर फायर फाइटिङ्गको लागि उपयोग गरिने
भूमिगत पानी पुनर्भरण	खुला क्षेत्रमार्फत प्राकृतिक रूपमा जमिन पुनर्भरण हुने
जग खन्दा निस्कने माटोको व्यवस्थापन	जमिन सम्याउन प्रयोग गरिनेछ र बाँकी माटो सम्बन्धित विक्रेतालाई बेचिनेछ।
अनुमानित ठोस फोहोर उत्पादन	निर्माण चरण - १२० के.जी प्रतिदिन सञ्चालन चरण – ४०८.७५ के.जी. प्रतिदिन

	३०० पाहुनाबाट प्रतिव्यक्ति १.०९ के.जी. र १२० कामदारहरूबाट उत्पादन हुने फोहोर (ADB, 2013)
ठोस फोहोर मैला व्यवस्थापन	• निर्माण चरणमा उत्पादन हुने फोहोरलाई नगरपालिकाको फोहोरमैला व्यवस्थापन प्रणाली मार्फत व्यवस्थापन गरिनेछ। • कुहिने र नकुहिने फोहोरलाई छुट्टाछुट्टै संकलन गरेर कुहिने फोहोरलाई मल बनाइ प्रस्तावित होटलको बगैंचामा प्रयोग गरिनेछ, नकुहिने फोहोरलाई नगरपालिकाको फोहोरमैला व्यवस्थापन प्रणाली मार्फत व्यवस्थापन गरिनेछ र पुनः प्रयोग गर्न मिल्ने फोहोरलाई पुनः प्रयोग गरिनेछ।
तरल फोहोर व्यवस्थापन	STP (क्षमता १,५०,००० लिटर), STP बाट निस्कने Sludge लाई स्थानीय कृषकहरूलाई मलको रूपमा प्रयोग गर्न बेचिनेछ।
किचनको फोहोर तेल व्यवस्थापन	तेल ग्रिज ट्र्याप
विद्युतको स्रोत	नेपाल विद्युत प्राधिकरणको राष्ट्रिय प्रसारण लाइन
विद्युतको वैकल्पिक स्रोत	जेनेरेटर – १ (८० के.भि.ए.)
प्रकोप व्यवस्थापन	भवनको प्रत्येक तल्लामा फायर एक्स्टिङ्ग्युसर सिलिण्डर, फायर होज रिल, वाटर स्प्रिङ्कलर, स्मोक डिटेक्टर, अलार्म सिस्टम, खुला क्षेत्र (आपतकालीन समयमा प्रयोग गर्न सकिने)
कामदारहरू	निर्माण चरण - दैनिक ६० जना सञ्चालन चरण - १२० जना (skilled-३०%, semi-skilled-६०%, unskilled-१०%)
पार्किङ्ग क्षेत्र	१५ कठ्ठा (५,०७९.३० वर्ग मिटर) दुई पाङ्ग्रे : ३०० वटा, चार पाङ्ग्रे : १७० वटा
गुनासो व्यवस्थापन	गुनासो सुन्ने अधिकारी, गुनासो पेटिका र ई-मेल मार्फत
अन्य सुविधाहरू	लिफ्ट, स्विमिङ्ग पुल, भिन्न क्षमता भएका व्यक्तिहरूको लागि विशेष पाहुना कोठाको व्यवस्था, अपाङ्गमैत्री शौचालय, Ramp हरुको प्रावधान, इन्टरकम, रेष्टुरेण्ट, बार, बेन्क्वेट हल, इभेन्ट हल, स्पा, साउना, स्टीम, जिम, ज्याकुजी, Salon

२.८ निर्माण योजना

प्रस्तावित आयोजनाको निर्माण अवधि ३ वर्ष रहेको छ। यस अवधिमा निम्न कार्यहरु गरिनेछन्:

- निर्माण सामाग्रीको ढुवानी
- भवन निर्माणको लागि जमिनको सतह मिलाउने
- निर्माण स्थल वरिपरि पर्खाल निर्माण गर्ने
- निर्माण सामाग्री भण्डारण गर्ने
- भवन निर्माणको लागि जग खन्ने
- भवनका विभिन्न संरचना जस्तै पर्खाल, पिल्लर, ढलान आदि निर्माण गर्ने
- अन्य विभिन्न आवश्यक वस्तु जस्तै विद्युत, पानी, संचारका साधनहरु जडान गर्ने
- कोठाहरुमा आन्तरिक सजावट गर्ने

आवश्यक जग्गाको क्षेत्रफल र प्रकार

प्रस्तावित आयोजनाको लागि जग्गाको क्षेत्रफल कुल ७ बिघा १ कठ्ठा ६.३ धुर (४७,८५३.६१ वर्ग मि.) रहेको छ। प्रस्तावित होटलको भवनले ८,२२३.४५ वर्ग मि. क्षेत्रफल ओगट्ने छ। त्यस बाहेकका जग्गालाई खुला क्षेत्र, हरियाली, पार्किङ्ग र आन्तरिक सडकको लागि छुट्याईनेछ। प्रस्तावकद्वारा होटल निर्माण तथा सञ्चालन गर्नको लागि जग्गा २० वर्षको लागि भाडामा लिईएको छ। जग्गाधनी दर्ता प्रमाण पूर्जा तथा भाडा सम्झौता सम्बन्धी कागजातहरू अनुसूची २ मा समावेश गरिएको छ र भवन निर्माण कार्य शुरू गर्नु अघि सिमाना यकिन गरिनेछ।

२.९ आयोजनाको लागि आवश्यकता

२.९.१ आवश्यक जनशक्ति

प्रस्तावित होटलको निर्माण चरणमा प्राविधिक जनशक्ति र मजदुरहरू सहित करिब ६० जना कामदारहरू दैनिक आवश्यक पर्ने देखिन्छ। प्राविधिक जनशक्तिमा इन्जिनियर, निरीक्षक, प्रशासनिक कर्मचारी आदि आवश्यक पर्नेछन्। त्यसै गरी प्रस्तावित होटलको सञ्चालनको क्रममा विभिन्न तहका कर्मचारीहरू गरेर करिब १२० जना जनशक्ति आवश्यक पर्ने देखिन्छ। कुल जनशक्तिमध्ये ३०% दक्ष, ६०% अर्ध दक्ष र १०% अदक्ष कर्मचारी आवश्यक रहनेछ।

२.९.२ प्रयोग हुने ऊर्जा किसिम

प्रस्तावित होटलको निर्माण तथा सञ्चालनको क्रममा विद्युतको स्रोतका लागि नेपाल विद्युत प्राधिकरणको राष्ट्रिय प्रसारण लाइन प्रयोग गरिनेछ। होटल सञ्चालनको क्रममा खाना पकाउनको लागि विद्युत र एल.पि. ग्यासको प्रयोग गरिनेछ भने वैकल्पिक स्रोतको लागि प्रस्तावित होटलले

जेनेरेटरको प्रयोग गर्नेछ। प्रस्तावित होटलमा पानी तताउनको लागि हिट पम्पको प्रयोग गरिनेछ।

२.९.३. निर्माण सामाग्री

प्रस्तावित होटलको निर्माणको लागि ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा, छड, सिमेन्ट, इट्टा, प्लम्बिंग र इलेक्ट्रिकलका सामानहरू, टायल, मार्बल, फर्नेचर आदि प्रयोग गरिनेछ भने आवश्यक निर्माण सामग्रीहरू स्थानीय बजारबाट आपूर्ति गरिनेछ। प्रस्तावित होटलको निर्माणको लागि आवश्यक निर्माण सामाग्रीहरूको भण्डारण प्रस्तावित होटलको परिसरभित्र टहरा बनाएर गरिनेछ।

२.१० प्रभाव क्षेत्र

आयोजनाका संरचनाहरू निर्माण तथा सञ्चालन चरणमा आयोजनास्थल वरपर पर्न सक्ने वातावरणीय असरहरूको आधारमा प्रभाव क्षेत्र निर्धारण गरिएको छ। अध्ययनले आयोजनाका क्रियाकलापबाट पार्ने असरको परिमाण, फैलावट र अवधिको आधारमा प्रभाव क्षेत्रलाई "प्रत्यक्ष प्रभाव क्षेत्र" र "अप्रत्यक्ष प्रभाव क्षेत्र" दुई भागमा छुट्याईएको छ। आयोजनाको प्रभाव क्षेत्र निर्धारण वन तथा वातावरण मन्त्रालयबाट स्वीकृत प्राप्त होटल लालचन, होटल शेहेन्सा ईन्टरनेशल र होटल रोयल सिंगी जस्ता पाँच तारे होटलमा सञ्चालनका लागि प्रस्तावित आयोजनाको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनको सन्दर्भ सामाग्री पुनरावलोनबाट गरिएको छ। यी सबै होटलको स्वीकृत वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनमा होटलको साइट र त्यसको सिमानाबाट ५० मिटरको अर्धव्यासमा पर्ने क्षेत्रलाई प्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्र र प्रत्यक्ष प्रभाव क्षेत्रको सिमानाबाट थप ५० मिटरको अर्धव्यासमा पर्ने क्षेत्रहरूलाई अप्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्र लिईएको छ। होटल "पोइन्ट प्रोजेक्ट" भएकोले होटल निर्माण तथा सञ्चालन गतिविधिहरूले उल्लेखनीय प्रभाव नहुने भएकोले पनि होटलको साइट र त्यसको सिमानाबाट ५० मिटर अर्धव्यास भित्रको क्षेत्र प्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्र र प्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्रबाट ५० मिटरको दायरा भित्रको क्षेत्रलाई अप्रत्यक्ष प्रभाव क्षेत्र को रूपमा लिइएको हो।

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. * Mechinagar-14, Jhapa *

परिच्छेद ३: तथ्याङ्क सङ्कलन

वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययनको कार्यसूची स्वीकृति पश्चात् प्रस्तावित आयोजनाले प्रभाव पार्ने क्षेत्रमा सार्वजनिक सुनुवाइका लागि स्थानीय पत्रिकामा सूचना प्रकाशित गरी मेचीनगर नगरपालिका वडा नं. १४ को कार्यालय र यस वडा अन्तर्गत रहेका अन्य संघ-संस्थाहरूमा सूचना टाँस गरी मुचुल्का संकलन गरिने छ। सार्वजनिक सुनुवाइमा उपस्थितिका लागि स्थानीय निकायका निर्वाचित जनप्रतिनिधि र अन्य सरोकारवालाहरू तथा स्थानीय संघ-संस्था र छिमेकीहरूलाई आमन्त्रित गरिने छ। सार्वजनिक सुनुवाइका बेलामा स्थानीयवासी, सार्वजनिक/सामाजिक संस्थाहरूद्वारा दिईएको सुझाव र लिखित टिप्पणी समेत समावेश गर्दै वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार गरिने छ। तत् पश्चात स्थानीयवासी, संघ-संस्था तथा छरछिमेकीलाई यस होटलको निर्माण तथा सञ्चालनबाट पर्न सक्ने प्रभावको बारेमा लिखित राय, सुझावका लागि वडा कार्यालय, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था र अन्य संघ संस्थाहरूमा वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ अनुसूची ९ बमोजिमको सार्वजनिक सूचना टाँस गरी मुचुल्का लिइनेछ। सूचना टाँस भए पश्चात राष्ट्रियस्तरको कुनै एक दैनिक पत्रिकामा राय सुझावका लागि ७ दिने सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरिनेछ। सार्वजनिक सूचना प्रकाशित भएको ७ दिन पश्चात् मेचीनगर नगरपालिका वडा नं. १४ को कार्यालयबाट वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ अनुसूची १४ बमोजिमको सिफारिस पत्र संकलन गरिनेछ। प्रस्तावित वा.प्र.मू. प्रतिवेदन वन तथा वातारण मन्त्रालयमा पेश भए पश्चात मन्त्रालयले पनि राय सुझावका लागि ७ दिने सूचना प्रकाशन गर्नेछ।

३.१ प्रतिवेदन तयार गर्दा आवश्यक पर्ने तथ्याङ्क

वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन गर्दा विभिन्न तथ्याङ्कहरूको आवश्यक पर्दछ, जसलाई निम्नानुसार वर्गीकरण गरिएको छ।

३.१.१ भौतिक तथा रासायनिक वातावरण

वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन अन्तर्गत भौतिक तथा रासायनिक वातावरणका लागि निम्न लिखित तथ्याङ्क सङ्कलन गरिनेछ।

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. * Mechinagar-14, Jhapa *

Sustainable Ventures [illegible]

- भौगोलिक अवस्था, धरातलीय अवस्था र भू—उपयोगः भू-आकृति, भू-स्वरूप विशेषताहरू, समुद्री सतहखदेखि उचाइ, slope stability
- जलवायुः आयोजना क्षेत्रको औसत तापक्रम, वर्षा, आद्रता
- जल तथा जलाधार क्षेत्रः प्रस्तावित होटल क्षेत्र वरपर भई बग्ने मुख्य नदी, खोला तथा तिनका शाखाहरूको विवरण र सम्पूर्ण क्षेत्रको जलाधार प्रणाली
- भूगर्भ तथा माटोः आयोजना क्षेत्रमा पाइने ढुङ्गा तथा माटोको विवरण
- भूकम्पीय वर्गीकरण
- वायुको गुणस्तर
- पानीको गुणस्तर
- ध्वनिको स्तर

३.१.२ जैविक वातावरण

होटल कुनै वन क्षेत्रमा पर्दैन। वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन अन्तर्गत जैविक वातावरणका लागि प्रस्तावित होटल परिसर तथा परिसरको वरपर रहेका तथा पाइने जीवजन्तु, चराचुरूंगी तथा वनस्पतिको तथ्याङ्क सङ्कलन गरिनेछ।

३.१.३ सामाजिक, आर्थिक तथा सांस्कृतिक वातावरण

जनसाङ्ख्यिक विवरणः आयोजना प्रभावित क्षेत्रको जनसंख्या, उमेर समूह, जातजाति आदिको विवरण

सामाजिक-आर्थिक विवरणः आयोजना प्रभावित क्षेत्रको पेसा, रोजगारी, शैक्षिक संस्था साक्षरता स्थिति, स्थानीय उत्पादन तथा बजार, खानेपानीको अवस्था, शौचालय सुविधा तथा फोहोर व्यवस्थापन, भौतिक सामुदायिक पूर्वाधार र ऊर्जाको स्रोत, स्वास्थ्य संस्थाको अवस्था र स्वास्थ्य स्थिति, वार्षिक आय तथा व्ययको विवरण

सांस्कृतिक विवरणः आयोजना प्रभावित क्षेत्रको सांस्कृतिक मान्यता, चालचलन र परम्परा

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Mechinagar-14, Jhapa

३.२ तथ्याङ्क सङ्कलन गर्न अपनाइने विधि

३.२.१ सन्दर्भ सामाग्रीको पुनरावलोकन

आयोजनाको अन्तर्वस्तुका प्राविधिक पक्षहरूका सम्बन्धमा आवश्यक जानकारी लिनका लागि आयोजनासँग सम्बन्धित Architectural, structural drawings, MEP (Mechanical, Electrical, Plumbing) plan, माटो परीक्षणको प्रतिवेदन अध्ययन गरिनेछ। यस अध्ययनको उद्देश्य होटल क्षेत्रको विद्यमान वातावरणीय अवस्था तथा होटल निर्माण तथा सञ्चालनका लागि आवश्यक स्रोत साधन र प्रकियाका बारेमा जानकारी लिनु रहनेछ।

तालिका ४: आयोजनासँग सम्बन्धित सन्दर्भ सामाग्री तथा स्रोतहरू

क्र.सं.	सूचक	स्रोत
	भौतिक वातावरण	
१.	भौगोलिक अवस्था, धरातलीय अवस्था, भू-उपयोग	नापी विभागद्वारा प्रकाशित टोपोग्राफी नक्सा
२.	जलवायु, तापक्रम र वर्षा	केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागले प्रकाशित गरेको Environment Statistics of Nepal, 2019
३.	भूगर्भ तथा माटो	खानी तथा भूगर्भ विभाग द्वारा प्रकाशित Geological map
	सामाजिक-आर्थिक वातावरण	
१.	जनसंख्या, जाति, साक्षरता स्थिति, खानेपानीको स्रोत, शौचालय सुविधा, खाना पकाउने ऊर्जाको स्रोत	केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८ को प्रारम्भिक नतिजा मेचीनगर नगरपालिका प्रोफाइल
२.	सांस्कृतिक वातावरण	मेचीनगर नगरपालिका प्रोफाइल

३.३ स्थलगत अध्ययन र निरीक्षण

प्रस्तावित होटलको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययनको लागि कार्यसूची वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ को अनुसूची ८ अनुसार गरिएको छ। यो कार्यसूची प्रस्तावित होटलसँग सम्बन्धित अन्य कागजात, डेस्क, स्थलगत भ्रमणको आधारमा तयार गरिएको हो। अध्ययन टोलीका विज्ञहरूद्वारा २०७९/०४/०३ देखि २०७९/०४/०६ सम्म प्रस्तावित होटल क्षेत्रको भ्रमण गरिएको थियो। विज्ञ टोलीले उक्त क्षेत्रको स्थानीय व्यक्तिसँग उक्त क्षेत्रको अवलोकन, निरीक्षण र अन्तर्क्रिया मार्फत् प्रस्तावित होटलको वरिपरिको भौतिक, जैविक, सामाजिक, आर्थिक तथा सांस्कृतिक वातावरणको बारेमा जानकारी लिएर यो कार्यसूची तयार गरिएको छ।

प्रभावित क्षेत्रको भौतिक, रासायनिक, जैविक, सामाजिक, आर्थिक र सांस्कृतिक वातावरण सम्बन्धी जानकारी सङ्कलन गर्न वातावरणीय विज्ञ, सामाजिक विज्ञ र अन्य सहयोगी सदस्यहरूको विज्ञ टोलीले अध्ययन गर्नेछ। विज्ञ टोलीद्वारा प्रत्यक्ष, अप्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्रको भौतिक, जैविक र सामाजिक-आर्थिक वातावरणको सम्बन्धमा देहायका विषयमा तथ्याङ्कहरू सङ्कलन गरिनेछ।

३.३.१ भौतिक वातावरणमा अपनाउनुपर्ने विधि

आयोजना क्षेत्रको भौतिक वातावरण अन्तर्गत अध्ययन टोलीद्वारा उल्लिखित विषयमा जानकारी तथा तथ्याङ्क सङ्कलन गरिनेछ र आयोजना सञ्चालनबाट हुन सक्ने प्रभाव मूल्याङ्कन गरी वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनमा समावेश गरिनेछ। भौतिक वातावरण अन्तर्गत निम्न सूचना तथा तथ्याङ्क संलग्न गरिनेछ ।

- **भौगोलिक अवस्था, धरातलीय अवस्था र भू—उपयोगः** आयोजना प्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्रका भौगोलिक अवस्था, धरातलीय अवस्था र भू—उपयोग सम्बन्धी जानकारीका लागि नापी विभागले प्रकाशन गरेको टोपोग्राफिक नक्सा बाट प्राप्त गरिनेछ भने स्थलगत अध्ययन मार्फत अवलोकन गरी प्राप्त गरिनेछ ।
- **भूगर्भ तथा माटोः** भौगर्भिक तथा माटो सम्बन्धी जानकारी खानी तथा भूगर्भ विभागले प्रकाशन गरेको भौगर्भिक नक्साको आधारमा लिइनेछ ।
- **जलवायुः** प्रस्तावित आयोजना क्षेत्र वरपरको तापक्रम, वर्षा र आद्रता सम्बन्धी जानकारी जल तथा मौसम विज्ञान विभागद्वारा प्रकाशन गरिएको तथ्याङ्क (Environmental Statistics of Nepal, 2019) बाट लिइनेछ।
- **जल तथा जलाधार क्षेत्रः** प्रस्तावित आयोजना क्षेत्रको मुख्य जलाधार प्रणालीको बारेमा जानकारी प्राप्त गर्नको स्थलगत सर्वेक्षण गरिनेछ ।
- **भूकम्पीय वर्गीकरणः** भूकम्पीय जोखिमको जानकारीका लागि राष्ट्रिय भूकम्प मापन तथा अनुसन्धान केन्द्रले तयार पारेको कम्पनमा आधारित भूकम्पीय जोखिम नक्साको प्रयोग गरिनेछ।
- **वायुको गुणस्तरः** आयोजनास्थल नजिकै वायुको गुणस्तर नाप्ने उपकरण (Temptop M2000 2nd Generation Multi-functional Air Quality Detector) बाट $PM_{2.5}$, PM_{10}, TSP र CO_2 मापन गरी संकलन गरिनेछ ।

- **पानीको गुणस्तरः** होटल परिसर नजिकको खोलाको पानीको नमुना सङ्कलन गरी प्रयोगशाला परीक्षण गरिनेछ।
- **ध्वनिको स्तर (Noise Level) :** ध्वनि मापक यन्त्र (Noise Meter – Lutron SL-4023SD) बाट होटल क्षेत्रको विभिन्न स्थलहरूमा तथ्याङ्क संकलन गरी सो तथ्याङ्क विश्लेषण गरी LMax, Lmin र Leq निकालिनेछ।

  Lmax = मापन गरिएको तथ्याङ्कहरू मध्येको अधिकतम मान

  Lmin = मापन गरिएको तथ्याङ्कहरू मध्येको न्यूनतम मान

  Leq $= 10\, log_{10} \left[\frac{1}{N}(10^{\frac{a1}{10}} + 10^{\frac{a2}{10}} + \cdots \ldots\ldots 10^{\frac{an}{10}})\right]$dBA

३.३.२ जैविक वातावरणमा अपनाउनुपर्ने विधि

क. Direct Observation

Direct Observation मार्फत आयोजना क्षेत्र वरपर पाइने वनस्पतिको सूची तयार गरिनेछ।

ख. मुख्य जानकार व्यक्तिसँग अन्तर्वार्ता (Key Informant Interview)

स्थानीयवासीहरूसँगको छलफलबाट यस क्षेत्रमा पाइने वनस्पति तथा जीवजन्तुहरूको स्थानीय नाम सहितको सूची तयार गरिनेछ।

३.३.३ सामाजिक-आर्थिक तथा सांस्कृतिक वातावरणमा अपनाउनुपर्ने विधि

सामाजिक–आर्थिक तथा सांस्कृतिक वातावरण अन्तर्गत उल्लिखित विषयमा तथ्याङ्क संकलन गर्दा घरधुरी सर्वेक्षण, लक्षित समूह छलफल, मुख्य सूचनादाता सर्वेक्षण र सार्वजनिक छलफल मार्फत primary source तथा सन्दर्भ सामग्री मार्फत secondary source मार्फत संकलन गरिनेछ।

(Secondary source)

- आयोजना क्षेत्र र आयोजना प्रभावित क्षेत्रको जनसंख्या, जातीयता, बसोबास, पेसा तथा व्यवसायको स्थिति
- सामाजिक सेवा तथा उपलब्ध सुविधाहरू
- प्रमुख आर्थिक क्रियाकलाप तथा आर्थिक अवस्था

(Primary source)

- प्रभावित क्षेत्रको धार्मिक तथा सांस्कृतिक मूल्यमान्यता, मठ–मन्दिर, मेलाजात्रा, मसानघाट, चिहान

- प्रभावित क्षेत्रको शिक्षाको स्थिति
- प्रभावित क्षेत्रको स्वास्थ्य, खानेपानी, सरसफाइ, फोहरमैला व्यवस्थापनको अवस्था
- प्रभावित क्षेत्रमा विभिन्न ऊर्जाको प्रयोग

३.४ प्रक्रियागत व्यवस्था

प्रस्तावित आयोजनाको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययनको लागि क्षेत्र निर्धारण प्रतिवेदन तथा कार्यसूची स्वीकृत भएपश्चात् निम्न बमोजिमको क्रियाकलापहरू अवलम्बन गरी वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार गरिनेछ।

- वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ को नियम ६ अनुसारको सार्वजनिक सुनुवाइको प्रयोजनका लागि नियम ६ उपनियम ४ बमोजिम प्रभावित क्षेत्रका स्थानीय समुदाय तथा स्थानीय तहका प्रतिनिधिहरूलाई स्थानीय पत्रिकाबाट पूर्व सूचना दिई सार्वजनिक सुनुवाइको आयोजना गरिनेछ। सार्वजनिक सुनुवाइमा उपस्थित सरोकारवालाहरूबाट आयोजनासँग सम्बन्धित विषयमा परामर्श गरी विभिन्न सल्लाह तथा सुझाव सङ्कलन गरिनेछ। सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रमको श्रव्य/दृष्य समेत संकलन गरिने छ।
- त्यसै गरी वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ को नियम ७ को उपनियम २ बमोजिम प्रस्ताव कार्यान्वयन हुने स्थानीय तह तथा त्यस क्षेत्रमा रहेका सम्बन्धित सरोकारवाला निकाय, व्यक्ति वा संस्थालाई सो प्रस्तावको कार्यान्वयनबाट वातावरणमा पर्न सक्ने प्रभावको सम्बन्धमा अनुसूची ९ को ढाँचामा त्यस्तो स्थानीय तहको कार्यालय, सो क्षेत्रमा रहेका शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था तथा कुनै सार्वजनिक स्थलमा सार्वजनिक सूचना टाँस गरी मुचुल्का तयार गरिनेछ र सोही व्यहोराको ७ दिने सार्वजनिक सूचना राष्ट्रिय स्तरको पत्रिकामा प्रकाशन गरिनेछ। त्यसरी प्राप्त हुन आउने सुझावलाई समेत संलग्न गरी वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनलाई अन्तिम रूप दिइनेछ।
- तत्पश्चात् नियम ८ को उपनियम ९ बमोजिम सम्बन्धित स्थानीय तह कार्यालयबाट तोकिएको ढाँचामा आवश्यक सिफारिस प्राप्त गरिनेछ र सो समेत संलग्न गरी नियम ८ मा तोकिए अनुरूपको निकायमा स्वीकृतिका लागि पेश गरिनेछ।

३.५ प्रतिवेदन तयारी

प्रस्तुत अध्ययन विधिबाट संकलित आयोजना विवरण, विद्यमान वातावरणीय अवस्था र प्रभावहरूको विश्लेषणबाट आयोजनाबाट हुनसक्ने प्रभावहरूलाई न्यूनीकरण तथा सकारात्मक प्रभावहरूको बढोत्तरीका उपायहरू संलग्न गरी सो को अनुगमनको खाका समेत राखी अनुसूची १२ को ढाँचामा वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार गरिनेछ। यसरी तयार गरिएको प्रतिवेदन वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ ले व्यवस्था गरे अनुसार तोकिए अनुरूपको निकाय (श्री संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय अन्तर्गत श्री पर्यटन विभाग मार्फत श्री वन तथा वातावरण मन्त्रालय) मा स्वीकृतिका लागि पेश गरिनेछ।

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Machhagadhi-1, Jhapa

परिच्छेद ४: प्रतिवेदन तयार गर्दा अध्ययन गर्नु पर्ने नीति ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि सम्झौता

प्रस्तावित होटलको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन अन्तर्गत निम्न लिखित कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्थाको पुनरावलोकन गरिने छ:

४.१ संविधान

- नेपालको संविधान

४.२ नीति तथा रणनीतिहरू

- फोहोरमैला व्यवस्थापन राष्ट्रिय नीति, २०७९
- पन्ध्रौं योजना (२०७६/७७–२०८०/८१)
- राष्ट्रिय वातावरण नीति, २०७६
- राष्ट्रिय जलवायु परिवर्तन नीति, २०७६
- राष्ट्रिय व्यवसायजन्य सुरक्षा तथा स्वास्थ्य नीति, २०७६
- राष्ट्रिय भूमि नीति, २०७५
- विपद जोखिम न्युनीकरण राष्ट्रिय नीति, २०७५
- भू-उपयोग नीति, २०७२
- श्रम सम्बन्धी: राष्ट्रिय नीति, २०७१
- पर्यटन नीति, २०६५
- राष्ट्रिय जैविक विविधता रणनीति, वि.सं.२०५८
- राष्ट्रिय संरक्षण रणनीति, वि.सं.२०५५

४.३ ऐनहरू

- वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६
- भू-उपयोग ऐन, २०७६
- औद्योगिक व्यवसाय ऐन, २०७६
- बालबालिका सम्बन्धी ऐन, २०७५
- उपभोक्ता संरक्षण ऐन, २०७५

- रोजगारीको हक सम्बन्धी ऐन, २०७५
- वैयक्तिक गोपनीयता सम्बन्धी ऐन, २०७५
- नेपालको संविधान अनुकूल बनाउन केही नेपाल ऐनलाई संशोधन गने ऐन, २०७५
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा ऐन, २०७४
- श्रम ऐन, २०७४
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४
- मुलुकी देवानी संहिता, २०७४
- मुलुकी देवानी कार्यविधि संहिता, २०७४
- मुलुकी अपराध संहिता, २०७४
- मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता, २०७४
- कार्यास्थलमा हुने यौन जन्य दुर्व्यवहार (निवारण) ऐन, २०७१
- फोहोर मैला व्यवस्थापन ऐन, २०६८
- घरेलु हिंसा (कसुर र सजाय ऐन), २०६६
- कम्पनी ऐन, २०६३
- बाल श्रम (निषेध र नियमित गर्ने) ऐन, २०५६
- भवन ऐन, २०५५
- नेपाल पर्यटन बोर्ड ऐन, २०५३
- ट्रेड युनियन ऐन, २०४९
- नगर विकास ऐन, २०४५
- पर्यटन ऐन, २०३५
- मदिरा ऐन, २०३१
- होटल व्यवस्था तथा मदिराको बिक्री वितरण (नियन्त्रण) ऐन, २०२३
- खाद्य ऐन, २०२३
- संक्रामक रोग ऐन, २०२०

४.४ नियमावलीहरू

- भू-उपयोग नियमावली, २०७९

- वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६
- श्रम नियमावली, २०७५
- योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा नियमावली, २०७५
- रोजगारीको हक सम्बन्धी नियमावली, २०७५
- मदिरा (दोस्रो संशोधन) नियमावली, २०७४
- फोहोर मैला व्यवस्थापन नियमावली,२०७०
- भवन नियमावली, २०६६
- बाल-श्रम (निषेध र नियमित गर्ने) नियमावली, २०६२
- ट्रेड यूनियन नियमावली, २०५०
- होटल, लज, रेष्टुराँ तथा रिसोर्ट, बार तथा पथ प्रदर्शक नियमावली, २०३८

४.५ निर्देशिकाहरू

- पर्यटन उद्योग सेवा प्रवाह निर्देशिका, २०७०
- शहरी वातावरण व्यवस्थापन निर्देशिका, २०६७
- राष्ट्रिय वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन निर्देशिका (National EIA Guidelines), वि.सं.२०५०

४.६ मापदण्ड

- राष्ट्रिय खानेपानी गुणस्तर मापदण्ड, २०७९
- COVID-19 Safety & Hygiene Protocol for Tourism Industry, 2077 B.S.
- होटलहरूको वर्गीकरण सम्बन्धी सूचना, वि.सं. २०७६ तथा संशोधन
- वस्ती विकास, सहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी आधारभूत मापदण्ड, २०७२
- नेपाल सवारी प्रदूषण मापदण्ड, २०६९
- वायुको गुणस्तर सम्बन्धी राष्ट्रिय मापदण्ड, २०६९
- ध्वनि गुणस्तर सम्बन्धी राष्ट्रिय मापदण्ड, २०६९
- डिजेल जेनरेटरबाट निष्कासन भई हावामा जाने धुवाँको लागि उत्सर्जन सीमा, २०६९
- राष्ट्रिय भवन संहिता, २०६०
- सार्वजनिक ढलहरूमा पठाउने औद्योगिक एफ्ल्युएन्टको लागि घटी बढी सीमा, २०६०

- संयुक्त फोहोर पानी प्रशोधन प्लान्टबाट सतही पानीमा औद्योगिक एफ्ल्युएन्टको लागि घटी बढी सीमा, २०६०
- सतही पानीमा पठाइने औद्योगिक एफ्ल्युएन्टको लागि घटी बढी सीमा, २०५८

४.७ अन्तराष्ट्रिय सन्धि सम्झौताहरू

- जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी संयुक्त राष्ट्रसंघिय संरचना महासन्धि, १९९२
- अन्तराष्ट्रिय श्रम सम्बन्धी महासन्धीहरू
  - ✓ Convention Concerning Forced or Compulsory Labor, 1930 (ILO Convention 29)
  - ✓ Convention concerning Equal Remuneration for man and Women Worker for Work of Equal Value,1951
  - ✓ Convention concerning the Prohibition and Immediate Action for the Worst Forms of Child labor, 1999 (ILO Convention 182)

प्रस्तावित होटल निर्माण तथा सञ्चालनका क्रममा माथि उल्लिखित नीति ऐन, नियम, निर्देशिका तथा कार्यविधिका साथै अन्य सान्दर्भिक कानुनहरू पालना गरिनेछ।

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Mechinagar-14, Jhapa

Sustainable Ventures P. Ltd.

परिच्छेद ५: अवधि तथा जनशक्ति

५.१ समय

कार्यसूची र क्षेत्र निर्धारण पश्चात वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययनका लागि ५ महिनाको समय छुट्याइएको छ।

तालिका ५: वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन तालिका

क्र.सं.	कार्यक्रम	समयसूची (महिनामा)				
		१	२	३	४	५
१	कार्यसूची र क्षेत्र निर्धारणको अन्तिम प्रतिवेदन तयार गर्ने र स्वीकृत गराउने	▬				
२	सन्दर्भ ग्रन्थ पुनरावलोकन	▬	▬			
३	वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयारी	▬	▬			
४	सार्वजनिक सुनुवाइ र राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा ७ दिने सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गर्ने, सिफारिस पत्र लिने		▬	▬		
५	वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन संस्कृति पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय मार्फत वन तथा वातावरण मन्त्रालयमा बुझाउने			▬		
६	मन्त्रालयबाट राय सुझावका लागि ७ दिने सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गर्ने र सुझाव सङ्कलन गरी अन्तिम प्रतिवेदन पेश गर्ने				▬	
७	प्रतिवेदन स्वीकृतिको लागि वन तथा वातावरण मन्त्रालयमा पेश गर्ने					▬

५.२ अनुमानित बजेट

प्रस्तावित आयोजनाको लागी अनुमानित बजेट रू. १,००,००,००,०००।- छुट्याईएको छ र वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययनका प्रतिवेदन तयार गर्न रु. १०,००,०००।- छुट्याईएको छ।

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Aliechinagar-14, Jhapa

५.३ विज्ञ जनशक्ति

यस वातावरण अध्ययन टोलीमा निम्न विज्ञ सदस्यहरू रहनु हुनेछः

तालिका ६: अध्ययन टोली

नाम	पद	शैक्षिक योग्यता	EIA/IEE सम्बन्धी अनुभव
डा. माधव गिरी	टोली नेता	विद्यावारिधी (वातावरण विज्ञान)	२५ EIA, १७५ IEE
तुल्सी गिरी	समाजशास्त्री	स्नातकोत्तर (समाजशास्त्र)	२५ EIA, १७५ IEE
सुजन श्रेष्ठ	जैविक विविधता विज्ञ	स्नातकोत्तर (जैविक विविधता तथा वातावरणीय व्यवस्थापन)	६ IEE, ७ BES
प्रज्वल किजु	स्ट्रक्चरल ईन्जिनियर	स्नातकोत्तर (स्ट्रक्चरल ईन्जिनियरिङ्ग)	४ IEE
नमुना कंडेल	वातावरण विज्ञ	स्नातकोत्तर (वातावरण विज्ञान)	२ EIA, ६ IEE
विश्वेता बज्राचार्य	वातावरण अधिकृत	स्नातक (वातावरण विज्ञान)	८ EIA, ५५ IEE
सुरज क्षेत्री	वातावरण अधिकृत	स्नातक (वातावरण विज्ञान)	२ EIA, ६ IEE

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Mechinagar-14, Jhapa

परिच्छेद ६: प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा वातावरणमा पर्न सक्ने मुख्य सवाल

वातावरण प्रभाव मूल्याङ्कनको क्षेत्र निर्धारण तथा कार्यसूचीको मुख्य उद्देश्य मध्ये प्रभाव पहिचान गर्नु एक हो। क्षेत्र निर्धारण अध्ययनको क्रममा सरोकारवालाहरूसँग गरिएको छलफलमा उठेका सवालहरू, अध्ययन दलले पहिचान गरेका सवालहरूको आधारमा प्रभावहरूको पहिचान गरिएको छः

६.१ वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार पार्न प्राथमिकीकरण गरिएका सवाल

सरोकारवालाहरूसँगको छलफल कार्यक्रममा व्यक्त गरिएका सुझावहरू र अध्ययन टोलीका विज्ञहरूले देखेका प्रभावहरूको पहिचानको आधारमा निम्नानुसार सवालहरूलाई प्राथमिकता दिइएको छः

६.१.१ सकारात्मक सवालहरू

६.१.१.१ निर्माण चरण

- रोजगारीको अवसर
- आर्थिक क्रियाकलाप तथा व्यापारमा वृद्धि

६.१.१.२ सञ्चालन चरण

- रोजगारीको अवसर
- आर्थिक क्रियाकलाप तथा व्यापारमा वृद्धि
- स्थानीय उत्पादनको प्रवर्द्धन हुने
- पर्यटन विकास
- राजस्व सङ्कलन
- सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत स्थानीय समुदायका लागि गरिने सहयोग

६.१.२ नकारात्मक सवालहरू

६.१.२.१ भौतिक वातावरण

६.१.२.१.१ निर्माण चरण

- वायु प्रदूषण
- जल प्रदूषण

- ध्वनि प्रदूषण
- उच्च पानी उपभोगसँग सम्बन्धित प्रभाव
- ठोस तथा तरल फोहोर व्यवस्थापन
- यातायात व्यवस्थापन सम्बन्धी समस्या
- प्रकोपसँग सम्बन्धित प्रभाव
- अधिक ऊर्जा आवश्यकता
- निर्माण सामग्रीको ढुवानी र व्यवस्थापन
- विद्यमान पूर्वाधारमा प्रभाव

६.१.२.१.२ सञ्चालन चरण

- ठोस फोहोर उत्पादनसँग सम्बन्धित प्रभाव
- तरल फोहोर उत्पादनसँग सम्बन्धित प्रभाव
- वायु प्रदूषण
- उच्च पानी उपभोगसँग सम्बन्धित प्रभाव
- यातायात व्यवस्थापन सम्बन्धी समस्या
- ध्वनि प्रदूषण
- अधिक ऊर्जा आवश्यकता
- प्रकोपसँग सम्बन्धित प्रभाव
- बाढी सम्बन्धी प्रभाव
- नजिकै रहेको ग्याँस उद्योगले आयोजनामा पार्न सक्ने प्रभाव
- आयोजनामा प्रयोग हुने A.C. बाट उत्सर्जन हुने हरित गृह ग्याँस सम्बन्धी प्रभाव
- किटनाशक औषधीको प्रयोगबाट पर्न सक्ने प्रभाव (Rodent and Pest Control Issue)

६.१.२.२ जैविक वातावरण

६.१.२.२.१ सञ्चालन चरण

- होटलको परिधिमा हरियालीको व्यवस्थापन

६.१.२.३ सामाजिक, सांस्कृतिक तथा आर्थिक वातावरण

६.१.२.३.१ निर्माण चरण

- व्यवसायजन्य सुरक्षा तथा स्वास्थ्यको जोखिम

- संक्रामक रोगहरूबाट पर्न सक्ने प्रभाव
- बालबालिकाको श्रम शोषण तथा ज्यालामा गरिने भेदभाव
- कार्यस्थलमा हुने यौनजन्य दुर्व्यवहार
- स्थानीयवासीहरूको गुनासो

६.१.२.३.२ सञ्चालन चरण

- व्यवसायजन्य सुरक्षा तथा स्वास्थ्यको जोखिम
- आगन्तुकहरूको सुरक्षा
- सार्वजनिक सुविधामा बढ्ने चाप
- आयोजनाभित्र र वरपर क्षेत्रको स्वास्थ्य तथा सरसफाइ
- संक्रामक रोगहरूबाट पर्न सक्ने प्रभाव
- खाद्यान्न गुणस्तर
- बालबालिकाको श्रम शोषण तथा ज्यालामा गरिने भेदभाव
- बहु जातीयता, संस्कृति, धर्मका व्यक्तिहरूको प्रवाह
- स्थानीयवासीहरूको गुनासो

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Bechinagar-14, Jhapa

परिच्छेद ७: विश्लेषण

७.१ प्रभाव पहिचान, आकलन र मूल्याङ्कन विधि

निर्माण तथा सञ्चालन चरणमा आयोजना गतिविधिहरूको कारण हुन सक्ने प्रभावको मूल्याङ्कन वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ मा दिईएका प्रावधानको आधारमा गरिनेछ। सम्भावित प्रभावहरूको पहिचान र मूल्याङ्कनको मुख्य आधार विज्ञहरूको फैसला हुनेछ। पहिचान गरिएका प्रभावहरूको यसको प्रकृति, समयावधि, सीमा र परिमाण सहित व्यवस्थित विश्लेषण हुनेछन्। अध्ययनको क्रममा उठेका र देखिएका सवालहरूलाई वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनमा समावेश गरिनेछ।

प्रस्तावित होटलको निर्माण तथा सञ्चालनबाट भौतिक, जैविक, सामाजिक, आर्थिक र सांस्कृतिक वातावरणमा पर्न सक्ने नकारात्मक प्रभावहरूलाई कम महत्त्व र उच्च महत्वमा वर्गीकरण गरिनेछ। वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कनको चरणमा परिमाणलाई कम, मध्यम र उच्च रूपमा समान रूप र स्थानीय र क्षेत्रीयको हिसाबले वर्गीकृत गरिनेछ भने अवधि छोटो अवधि, मध्यम अवधि र लामो सर्तमा वर्गीकृत गरिनेछ।

तालिका ७: प्रभाव मापदण्ड, वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७

परिमाण		सीमा		समयावधि	
उच्च	६०	क्षेत्रिय	६०	दीर्घकालीन	२०
मध्यम	२०	स्थानीय	२०	मध्यम	१०
न्यून	१०	स्थलगत	१०	अल्पकालीन	५

उल्लिखित आधारहरूमा प्रदान गरिएको अङ्कको योगफल ४४ सम्म भएमा त्यस्तो प्रभावलाई नगण्य प्रभाव, ४५–७४ सम्म योगफल आउने प्रभावलाई महत्वपूर्ण प्रभाव र ७५ तथा सो भन्दा बढी योगफल आउने प्रभावलाई अति महत्वपूर्ण प्रभाव मानिनेछ।

७.२ प्रभाव पहिचान, आकलन, तह निर्धारण र उल्लेखनीयताको मूल्याङ्कन

वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कनको मुख्य उद्देश्य भनेको सकारात्मक प्रभावहरूको अभिवृद्धि र नकारात्मक प्रभावहरूको न्यूनीकरण गर्नु हो। यस अन्तर्गत वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन

अध्ययनको क्रममा देहायको तालिका बमोजिम निर्माण तथा सञ्चालन चरणमा सकारात्मक तथा नकारात्मक प्रभावहरूको अध्ययन गरिन्छ।

तालिका ८: प्रभाव पहिचान, आकलन, तह निर्धारण र उल्लेखनीयताको मूल्याङ्कन

क्र.सं.	वातावरणीय सवालहरू	वातावरणीय प्रभावहरू	प्रत्यक्ष/ अप्रत्यक्ष	परिमाण	सीमा	समयावधि	प्रगाषको विशिष्टता
अ. सकारात्मक प्रभाव							
अ.१	निर्माण चरण						
क.							
अ.२	सञ्चालन चरण						
क.							
आ. नकारात्मक प्रभाव							
आ.१	भौतिक वातावरण						
आ.१.१	निर्माण चरण						
क.							
आ.१.२	सञ्चालन चरण						
क.							
आ.२	जैविक वातावरण						
आ.२.१	निर्माण चरण						
क.							
आ.२.२	सञ्चालन चरण						
क.							
आ.३	सामाजिक, आर्थिक तथा सांस्कृतिक वातावरण						
आ.३.१	निर्माण चरण						
क.							
आ.३.२	सञ्चालन चरण						
क.							

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD.

परिच्छेद ८: प्रस्ताव कार्यान्वयनका विकल्पहरू

विकल्प विश्लेशण वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययनको महत्वपूर्ण अंग हो। विकल्प विश्लेषणको मुख्य उद्देश्य भनेको निर्माणका कार्यहरू गर्दा सकारात्मक प्रभावहरूको अभिवृद्धि र नकारात्मक प्रभावहरूको न्यूनीकरण गर्ने हो। अध्ययन टोलीले निम्न लिखित क्षेत्रलाई विकल्पको रूपमा विश्लेषण गर्ने छ।

- प्रस्ताव कार्यान्वयन नगर्ने
- वैकल्पिक सम्पदा
- वैकल्पिक क्षेत्र
- वैकल्पिक समय तालिका एवं विधि
- वैकल्पिक डिजाइन

यसरी विकल्प विश्लेषण गर्दा वातावरण मैत्री उत्तम विकल्पको छनोट गरिने छ।

परिच्छेद ९: प्रभाव

आयोजनाबाट प्रभावित क्षेत्रको वातावरण र स्थानीय समुदायहरूलाई प्रस्तावित आयोजनाको कार्यान्वयनबाट पर्न सक्ने सकारात्मक प्रभावको अभिवृद्धिका उपायहरू र नकारात्मक प्रभावहरूबाट जोगाउने वातावरणीय संरक्षणका उपायहरूको पहिचान गर्नु नै यस अध्ययनको मुख्य उद्देश्य हो। प्रस्तावित आयोजनाबाट सिर्जित सकारात्मक प्रभावहरूको वढावा साथै नकारात्मक प्रभावहरूको न्यूनीकरण गर्ने वातावरणीय संरक्षणका उपायहरू निर्धारण गरी ती उपायहरू कार्यान्वयन गर्न लाग्ने खर्च समेत यस अध्यायमा उल्लेख गरिने छ। वातावरण संरक्षणमा प्रचलनमा ल्याइएका ३ किसिमका उपायहरू निम्न तरिकाले प्रस्तुत गरिएको छ। प्रभाव वढोत्तरीकरण एवं न्यूनीकरणका उपायहरू तल तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

१. **रोकथामका उपाय (Preventive Measures):** प्रस्तावित आयोजनाको कार्यान्वयनबाट हुन सक्ने सम्भावित नकारात्मक प्रभावहरूको असर पर्नु पूर्व विभिन्न किसिमका उपायहरू जस्तैः उपयुक्त विकल्पहरूको छनौट, उचित योजना तथा व्यवस्थापन, जनजागरणका कार्यक्रम आदि अपनाउनु नै प्रतिवाधक उपायभित्र पर्दछ।

२. **सुधारात्मक उपाय (Corrective Measures):** प्रस्तावित आयोजनको कार्यान्वयनबाट हुन जाने प्रभावहरूलाई उपयुक्त प्रविधि तथा औजारको प्रयोग गरी नकारात्मक प्रभावहरूलाई स्विकार गर्न सकिने अवस्थामा पु-याउनु नै सुधारात्मक उपायको मुख्य उद्देश्य हो।

३. **क्षतिपूरक उपाय (Compensatory Measures):** प्रस्तावित आयोजनाको कार्यान्वयनबाट हुन जाने क्षतिहरूको सन्दर्भमा रकम तथा अन्य उपयुक्त माध्यमहरूको प्रयोग गरी विभिन्न किसिमका क्षतिहरूको न्यूनीकरण गर्नु नै क्षतिपूर्तिदायक उपायभित्र पर्दछ।

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. * Mechinagar-14, Jhapa *

परिच्छेद १०: वातावरणीय व्यवस्थापन योजना

वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ मा उल्लेख भए अनुसार वातावरण संरक्षणका उपायहरू कार्यान्वयन गर्न वातावरणीय व्यवस्थापन योजना तयार गरिने छ। यस वातावरण व्यवस्थापन योजनाले प्रस्तावकलाई प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्नका लागि सहजता प्रदान गर्ने भूमिका निर्वाह गर्दछ। तसर्थ वातावरणीय व्यवस्थापन योजनाका उद्देश्यहरू निम्न अनुसार तय गरिएको छ:

- आयोजना कार्यान्वयनका विभिन्न कार्यहरूलाई मार्ग निर्देशन गर्ने
- वातावरणीय अनुगमनको लागि जिम्मेवार निकायहरूको पहिचान गर्ने
- आयोजनाबाट हुन सक्ने नकारात्मक प्रभावहरूको न्यूनीकरण तथा सकारात्मक प्रभावहरूको अभिवृद्धि गर्न उपयुक्त उपायहरूको प्रावधान समावेश गर्ने
- अनुगमन तथा परीक्षणको कार्य सम्बन्धी रूपरेखा तयार गर्ने

तालिका ९: वातावरणीय व्यवस्थापन योजनाको खाँका

क.सं	सकारात्मक प्रभावको बढोत्तरीका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित जनशक्ति, बजेट, समय	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन
भौतिक क्षेत्र								
जैविक क्षेत्र								
सामाजिक आर्थिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र								
क.सं	नकारात्मक प्रभावको न्यूनीकरणका क्रियाकलाप	के के	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित जनशक्ति	अनुगमन तथा
भौतिक क्षेत्र								
जैविक क्षेत्र								

सामाजिक आर्थिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र								

आयोजनाको कार्यान्वयनबाट हुन जाने निर्धारित वातावरणीय प्रभावहरूले सुझाइएको वातावरण संरक्षणका उपाहरूको चेक जाँच तथा आयोजनाको अनुगमन, मूल्याङ्कन आदि कार्यहरू वातावरणीय व्यवस्थापन योजनामा समेटीएका छन्। यस वातावरणीय व्यवस्थापन योजनामा आयोजनाको विभिन्न चरणमा अपनाइने विधि तथा जिम्मेवार निकायहरू सम्बन्धी विवरण उल्लेख गरिनेछ।

परिच्छेद ११: अनुगमन योजना

प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवदेनमा उल्लेख भएबमोजिमका न्यूनीकरणका उपायहरू तथा बढोत्तरीकणका उपायहरू अवलम्बन गरे नगरेको अनुगमन गर्नका लागि प्रतिवेदनमा वातावरण संरक्षण नियमावली २०७७ मा उल्लेख भए अनुसारका अनुगमनको व्यवस्था गरिएको छ।

आधारभूत वा प्रारम्भिक अवस्थाको अनुगमन (Baseline Monitoring), नियमपालन अनुगमन (Compliance Monitoring) तथा प्रभाव अनुगमन (Impact Monitoring) को छुट्टाछुट्टै व्यवस्था गरिने छ जसमा त्यस्ता अनुगमनका सूचक, अनुगमन विधि, समयतालिका र जिम्मेवारी वा दायित्व समेत उल्लेख गरी तालिकामा प्रस्तुत गरिनेछ । प्रारम्भिक अवस्थाको अनुगमन आयोजना कार्य शुरू गर्नुभन्दा अगावै आयोजना स्थल र वरपरका आधारभूत वातावरणीय पक्षको सर्वेक्षण गरिनेछ भने प्रभाव अनुगमनमा प्रस्ताव कार्यान्वयनबाट भएका वातावरणीय परिवर्तन पत्ता लगाउन आयोजना सञ्चालनका क्रममा त्यस क्षेत्रको जनस्वास्थ्य लगायत पर्यावरणीय, सामाजिक र आर्थिक अवस्थाकाका सूचकको मूल्याङ्कन गरिनेछ। त्यस्तै नियमपालन अनुगमनमा प्रस्तावकले वातावरण संरक्षण सम्बन्धी निर्धारित मापदण्डको पालना गरेको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्न वातावरणीय गुणस्तरका विशेष सूचक वा प्रदुषणको अवस्था बारेमा आवधिक वा लगातार रूपमा अनुगमन गरी अभिलेख राखिनेछ। यस प्रकारको अनुगमनका लागि आवश्यक जनशक्ति तथा अनुमानित बजेट रकम समेत विनियोजन गरी प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिनेछ। अध्ययन प्रतिवेदनमा वातावरणीय अनुगमन योजनाको खाका निम्नानुसारको मेट्रिक्समा प्रस्तुत गरिनेछ।

११.१ अनुगमनका प्रकार

वातावरणीय अनुगमन योजनामा आधारभूत वा प्रारम्भिक अवस्थाको अनुगमन, नियमपालन अनुगमन तथा प्रभाव अनुगमन गरी तीन प्रकारको अनुगमन योजनाहरू समावेश गरिनेछ। वातावरणीय प्रभावको अनुगमन देहायको अवस्थामा निम्न प्रकारले गरिनेछ।

११.१.१ प्रारम्भिक अवस्थाको अनुगमन (Baseline Monitoring)

प्रस्तावित प्रस्तावको निर्माण कार्य शुरू गर्नुभन्दा अगावै निर्माण स्थल र वरपरका आधारभूत वातावरणीय पक्षको सर्वेक्षण गरिनेछ। यसले गर्दा अनुगमनको सिलसिलामा प्रारम्भिक अवस्थाको

तुलनामा वातावरणीय पक्षमा भएको परिवर्तन बारेमा थाहा पाउन सकिन्छ। त्यसैले प्रारम्भिक अवस्थाको अनुगमन गरिँदैन तर वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनमा रहेका जानकारीलाई आयोजनाको प्रारम्भिक डाटा भनि मानिनेछ।

११.१.२ प्रभाव अनुगमन (Impact Monitoring)

प्रस्ताव कार्यान्वयनबाट भएका वातावरणीय परिवर्तन पत्ता लगाउन आयोजना निर्माण र सञ्चालनका क्रममा त्यस क्षेत्रको जनस्वास्थ्य लगायत पर्यावरणीय, सामाजिक र आर्थिक अवस्थाका सूचकको मूल्याङ्कन गरिनेछ।

११.१.३ नियमपालन अनुगमन (Compliance Monitoring)

नियमपालन अनुगमनमा प्रस्तावकले वातावरण संरक्षण सम्बन्धी निर्धारित मापदण्डको पालना गरेको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्न वातावरणीय गुणस्तरका विशेष सूचक वा प्रदूषणको अवस्था बारेमा आवधिक वा लगातार रूपमा अनुगमन गरी अभिलेख राखिनेछ।

११.२ वातावरणीय अनुगमनका सूचक

प्रस्ताव कार्यान्वयन हुने क्षेत्रको आधारभूत तथ्याङ्क, पहिचना तथा आकलन गरिएका अनुकूल वा प्रतिकूल प्रभाव एवं वातावरण संरक्षणका उपायहरूलाई ध्यान दिई प्रस्तावकले पालना गर्नुपर्ने र वातावरणीय प्रभावको प्रभावकारिताको अनुगमन गर्न सूचकहरू वा.प्र.मू. प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिनेछ।

११.३ अनुगमनको विधि

आयोजनाको अनुगमनको लागि स्थलगत अध्ययन, आयोजना कार्यालयबाट प्राप्त हुने तथ्याङ्कहरू, स्थानीयहरूसँगको अन्तरक्रिया तथा सरोकारवालाहरूसँगको छलफल आदि विधि अपनाइनेछ। यसका साथै आयोजना क्षेत्रको नमुना (वायु, ध्वनि, पानी आदि) सङ्कलन गरी प्रयोगशाला परीक्षण गरी थप विश्लेषण गरिनेछ। आयोजनाको अनुगमन गर्दा विज्ञद्वारा तयार गरिएको सूचक/मानकहरूको साथ आयोजनाको अनुगमन गरिनेछ। आयोजनाको अनुगमन कार्य गर्दा आयोजनासँग सम्बन्ध राख्ने विभिन्न निकायहरू, आयोजना कार्यालय, प्रस्तावक तथा प्रस्तावक अन्तर्गतका निकायहरू, आयोजनाबाट प्रभावित स्थानीय तह तथा वडा कार्यालयहरूको सहकार्यमा गरिनेछ।

११.४ अनुगमनको लागि समय तालिका

आयोजना निर्माण तथा सञ्चालनका विभिन्न अवस्थामा अनुगमन गर्नुपर्ने भएकाले सूचकको प्रकृति हेरी वातावरणीय अनुगमन गर्ने साय तालिका उल्लेख गरिनेछ।

११.५ अनुगमन गर्ने निकाय

यस खण्डले आयोजना कार्यान्वयनबाट हुने सम्भावित मुख्य मुद्दाहरूको बारेमा छलफल गर्छ र निगरानी तालिका र जिम्मेवारी सहित न्यूनीकरणका उपायहरूको प्रस्ताव गर्दछ। प्रस्तावित आयोजनासँग सम्बन्धित वातावरणीय व्यवस्थापनको उत्तरदायित्वमा विभिन्न आयोजना निर्माण गर्ने निकायहरू समावेश गरिएका छन् र प्रत्येकको विशेष गतिविधिहरूका लागि विशेष जिम्मेवारहरू समेत तोकिनेछ।

वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ को दफा ३९ को उपदफा १ बमोजिम अनुगमन तथा निरीक्षणको लागि जिम्मेवार निकाय सम्बन्धित मन्त्रालय वा विभाग हुनेछ। श्री वन तथा वातावरण मन्त्रालय तथा श्री संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय अन्तर्गत पर्यटन विभाग र वातावरण विभाग अनुगमन तथा निरीक्षणको लागि जिम्मेवार निकाय रहेको छ। सोही दफाको उपदफा २ बमोजिम आफ्नो क्षेत्रभित्रको वातावरण संरक्षण र संवर्द्धन गर्ने उद्देश्यले प्रदेश सरकार वा स्थानीय तह पनि अनुगमन तथा निरीक्षण गर्न सक्नेछ। वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ को नियम ४५ को उप-नियम (१) बमोजिम प्रस्तावकद्वारा प्रत्येक ६ महिनामा आयोजनाको प्रभावको विषयमा स्वःअनुगमन गरी सो को प्रतिवेदन सम्बन्धित निकाय/विभागमा पेश गरिनेछ।

तालिका १०: अनुगमन योजनाको म्याट्रिक्स

अनुगमनका प्रकार	अनुगमनका सूचक	अनुगमनको विधि	स्थान	समय	अनुमानित रकम	अनुगमन गर्ने निकाय
प्रारम्भिक अवस्थाको अनुगमन						
प्रभाव अनुगमन						
नियमपालन अनुगमन						

परिच्छेद १२: वातावरणीय परीक्षण

वातावरणीय परीक्षण भनेको एक यस्तो वातावरणीय अनुसन्धान हो, जसमा पूर्वकालिक तथा वर्तमान क्रियाकलाप र वातावरणीय व्यवस्थापन आकलन गर्न प्रयोग गरिन्छ। वातावरणीय परीक्षण परियोजनाको कारणले हुने नकारात्मक प्रभावका न्यूनीकरण उपायहरू र वास्तविक प्रभावहरूको मूल्याङ्कन गरेर वातावरणीय अवस्थाको पूर्वकालिक तथा वर्तमान अवस्था जान्नको लागि सञ्चालन गरिन्छ।

तालिका ११: वातावरणीय परीक्षण

विवरण	आयोजनाको क्रियाकलाप	अनुगमन गरिएको प्रभाव	खास प्रभाव	न्यूनीकरणका उपाय	प्रभावकारिता	सूचना	तथ्याङ्कको स्रोत
भौतिक वातावरण							
जैविक वातावरण							
सामाजिक आर्थिक वातावरण							

परिच्छेद १३: अन्य आवश्यक विषय

वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनको ढाँचा वातावरणीय संरक्षण नियमावली, २०७७ अनुसूची-१२ अनुसार हुनेछ।

- प्रतिवेदनको कार्यकारी सारांश
- प्रतिवेदनमा प्रयोग गरिएका छोटकरी शब्द
- परिच्छेद १ : प्रतिवेदन तयार गर्ने व्यक्ति वा संस्थाको नाम र ठेगाना
- परिच्छेद २ : प्रस्तावको परिचय
- परिच्छेद ३ : अध्ययन विधि
- परिच्छेद ४ : नीति, ऐन, नियम, निर्देशिका तथा मापदण्डहरूको पुनरावलोकन
- परिच्छेद ५ : विद्यमान वातावरणीय अवस्था
- परिच्छेद ६ : प्रस्ताव कार्यान्वयनका विकल्पहरू
- परिच्छेद ७ : प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा वातावरणमा पर्ने खास प्रभाव
- परिच्छेद ८ : प्रस्तावको कार्यान्वयनबाट वातावरणमा पर्ने प्रभावको रोकथामका विषय
- परिच्छेद ९ : प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा अनुगमन गर्नु पर्ने विषय
- परिच्छेद १० : वातावरणीय परीक्षण
- परिच्छेद ११ : निष्कर्ष तथा प्रतिबद्धता
- परिच्छेद १२ : सन्दर्भ सामग्री
- परिच्छेद १३ : अनुसूची

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD.

अनुसूची

अनुसूची २:

कम्पनी सम्बन्धी कागजातहरू

नेपाल सरकार
उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय

कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालय

कम्पनी दर्ताको प्रमाण - पत्र

दर्ता नं: २७९९६८/०७८/०७९

श्री राठेयल रिक्रिएशन नेपाल

नामको प्राइभेट लिमिटेड कम्पनी संम्वत् २०७८ साल पौष महिना ०५ गते रोज २ मा दर्ता भएको हुनाले कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा ५ को उपदफा (१) बमोजिम यो प्रमाण-पत्र दिइएको छ।

मिति: २०७८-०९-०५

स. रजिष्ट्रार

Government of Nepal
Ministry of Industry, Commerce & Supplies

सहायक रजिष्ट्रार

Office of the Company Registrar

Registration No: 279968/078/079

CERTIFICATE OF INCORPORATION OF COMPANY

This Certificate of Incorporation has been issued to M/s Royal Recreation Nepal Private Limited having incorporated it on the 20 day of December, 2021 pursuant to sub-section (1) of section 5 of the Companies Act, 2006.

Date: 2021-12-20

Asst. Registrar

शर्त कम्पनी संस्थापनलाई मात्र कम्पनीको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्ने इजाजत प्रदान गरिएको नमानिने हुनाले कानून अनुसार लिनुपर्ने अनुमति सम्बन्धित निकायबाट लिएर मात्र कम्पनीको उद्देश्य अनुसार कारोबार गर्नु पर्नेछ ।

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Mahottari-14, Jhapa

नेपाल सरकार
अर्थ मन्त्रालय
आन्तरिक राजस्व विभाग
झापा

स्थायी लेखा नम्बर (PAN) दर्ता प्रमाण पत्र

कर अधिकृत

स्थायी लेखा नम्बर	:	६ १ ० १ ७ ६ ० २ ९	
आन्तरिक राजस्व कार्यालय	:	आन्तरिक राजस्व कार्यालय भद्रपुर	

दर्ता मिति

आयकर	०९	०३	२०७९
मू. अ. कर	०९	०३	२०७९
	दिन	महिना	साल

कारोबारको नाम	:	रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा. लि. "मु.अ.करमा समेत दर्ता"
करदाताको प्रकार	:	प्राइभेट लिमिटेड
ठेगाना	:	वार्ड नं. १०, धुलाबारी नगरपालिका: मेचीनगर, झापा
व्यवसायका कारोबारहरु	:	रिसोर्ट होटल, फास्ट फुड रेष्टुरेण्ट,

करदाताको दस्तखत

भवानी प्रसाद दाहाल
कर अधिकृत

कर अधिकृत

करदाताले पालना गर्नुपर्ने कर्तव्यहरु:

कारोबार गर्दा अनिवार्य रुपमा बिल बिजक जारी गर्नुपर्छ ।
मू.अ.करमा दर्ता हुनेले प्रत्येक कर अवधि (मासिक वा त्रैमासिक वा चौमासिक) समाप्त भएको २५ दिनभित्र मू.अ.कर विवरण तथा मू.अ.कर रकम बुझाउनु पर्छ ।
कर नलाग्ने कारोबार गर्नेले अन्यथा व्यवस्था गरेकोमा बाहेक प्रत्येक महिना समाप्त भएको २५ दिनभित्र मासेवारी र अन्तःशुल्क रकम बुझाउनु पर्छ ।
प्रत्येक आर्थिक वर्षको आय विवरण आर्थिक वर्ष समाप्त भएको तिन महिना भित्र बुझाउनु पर्छ ।
तोकिएको समयमा विवरण र कर रकम नबुझाएमा ब्याज, शुल्क र जरिवाना लाग्नेछ ।
प्रमाणपत्र देखिने गरी कारोबार स्थल मुख्य कार्यालयमा राख्नु पर्नेछ ।
हराएमा कार्यालयमा सम्पर्क राख्नुहोला ।

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD.
Mechinagar-14, Jhapa

नेपाल सरकार
उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय
कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालय
(..... शाखा)
त्रिपुरेश्वर, काठमाडौं, नेपाल ।

पत्र संख्या :- ०७८/०७९
चलानी नम्बर :- ४२८९६

मिति : २०७८-०९-०५

विषय :- कम्पनी दर्ता भएको प्रमाणपत्र पठाइएको ।

श्री प्रदीप मित्तल समेत
तर्गोड नगरपालिका-५,झापा

तपाईं समेतले मेचीनगर नगरपालिका-१०,झापा,१ मा रजिष्टर्ड कार्यालय स्थापना गरी प्रबन्ध पत्रमा उल्लेख भएको काम गर्ने उद्देश्यले श्री राठेयल क्रिएशन नेपाल नामको कम्पनी दर्ता गरी पाउन प्रबन्ध पत्र तथा नियमावली समेत साथमा राखी दिनु भएको निवेदनमा कारवाही हुँदा माग अनुसारको कम्पनी संस्थापन गरीदिने निर्णयानुसार कम्पनी संस्थापन भएको नं. २७९९६८ मिति २०७८-०९-०५ को सङ्कल प्रमाण-पत्र र प्रबन्ध-पत्र तथा नियमावली १/१ प्रति साथै राखी पठाईएको छ। त्यस कम्पनीले निम्न शर्तहरुको पालना गर्नु पर्ने व्यहोरा पनि सूचना गरिएको छ।

शर्तहरु:-

अधिकृत पूँजी रू. ४००,०००,००० कम्पनीले तत्काल जारी गर्ने शेयर पूँजी रू. ४००,०००,०००
तत्काल चुक्ता पूँजी रू. ४००,०००,००० कायम गरिएको छ।

२) कम्पनी कानून अनुसारको पेश गर्नु पर्ने सबै कागजातहरु तोकिएको म्याद भित्र पठाउनु पर्नेछ।

कम्पनी कानून तथा अन्य प्रचलित ऐन नियमको प्रतिकुल हुने गरी कुनै कार्य गर्न पाइने छैन।

शुद्ध नेपाली भाषामा ठूलो अक्षरमा कम्पनीको नाम लेखिएको साइनबोर्ड सबैले देख्ने ठाउँमा राख्नु पर्नेछ।

५) कसैलाई पिरमर्का नपर्ने गरी कम्पनीको स्थापना गर्नु पर्नेछ।

कम्पनीको हिसाब किताब कम्पनी कानूनमा व्यवस्था भए अनुसार राख्नु पर्नेछ।

कम्पनीको प्रबन्धपत्र र नियमावलीका दफा एवं नियमहरु संसोधन गर्नुपर्ने भए कम्पनी कानून बमोजिम गरी स्वत: अभिलेख हुने व्यवस्था गरेकोमा वाहेक अन्यको हकमा यस कार्यालयबाट अभिलेख गराई सकेपछि मात्र संसोधित दफा र नियमहरु लागू हुनेछन।

कम्पनी कानून बमोजिम कम्पनी संस्थापना भएको ३ महिना भित्र ठेगाना उल्लेख गरी कार्यालयमा पेश गरी सक्नुपर्नेछ। अन्यथा कानून बमोजिम जरीवाना लाग्नेछ। साथै सम्बन्धित आन्तरिक राजश्व कार्यालयमा कम्पनी दर्ता गराई स्थायि लेखा नम्बर लिनुहोला।

विशेष शर्तहरु:

१) प्रबन्ध-पत्रमा उल्लेखित उद्देश्य कार्यान्वयनका लागि अनुमति लिनु पर्ने विषयमा सम्बन्धित निकायबाट अनुमति प्राप्त गरेपछि र उधोग दर्ता गर्नु परेमा दर्ता गर्नु परेमा दर्ता गरिसकेपछि मात्र कार्य गर्नु पर्नेछ। कम्पनी दर्ता भएकोलाई नै उद्देश्य कार्यान्वयन गर्ने इजाजत प्रदान भएको मानिने छैन।

२) कम्पनी कानून बमोजिम कार्य सम्पादन गरि यस कार्यालयमा पठाउनु पर्ने कागजातहरु म्याद भित्र अनिवार्य रुपमा पठाउनु पर्नेछ।

३) यो कम्पनीको नाम दर्ता गर्दा पहिलो दर्ता भएको कुनै व्यापारिक नाम वा ट्रेडमार्कसँग मिलेमा सो नाम संशोधन गर्नुपर्ने छ।

४) यो कम्पनीले उत्पादन गर्ने वस्तु वा सेवामा कुनै व्यापारिक नाम वा चिन्ह (Trade name वा Trade mark) प्रयोग गर्ने भएमा पेटेण्ट डिजाइन र ट्रेडमार्क ऐन २०२२ बमोजिम दर्ता गराएर मात्र गर्नु पर्ने छ।

बोधार्थ:
श्री उद्योग विभाग, त्रिपुरेश्वर
श्री वन तथा साना उधोग विभाग/कार्यालय .....
श्री आन्तरिक राजश्व विभाग/कार्यालय .....
श्री नेपाल राष्ट्र बैंक अनुसन्धान शाखा, बालुवाटार
श्री .....

सहायक रजिष्ट्रार

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD.

फोन: ४२५९९४८ (रजिष्ट्रार), ४२६३०८९, ४२६७२५६, ४२१५०७७, ४२६१८२१, ४२५९९६१ (फ्याक्स)
E-mail: info@ocr.gov.np, URL/Website : www.ocr.gov.np

नेपाल सरकार
उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय
कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालय
(..... शाखा)
त्रिपुरेश्वर, काठमाडौं, नेपाल

पत्र संख्या :-
चलानी नम्बर :-

मिति : २०७८-०९-०५

विषय :- स्थायीलेखा नम्बर सुरक्षित गरीएको बारे ।

रायल रिक्रिएशन नेपाल, कम्पनी दर्ता नं. २७९९६८ :

कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयबाट कम्पनी दर्ता प्रमाणपत्र प्राप्त गर्नु भएकोमा तपाईंलाई बधाई छ। आन्तरिक राजस्व विभागले कर प्रयोजनको लागि स्थाई लेखा नम्बर प्राप्त गर्न तपाईंलाई सहयोग गर्न तपाईंको कम्पनीको नाममा स्थाई लेखा नम्बर ६१०१७६०२९ सुरक्षित गरिदिएको छ। पान दर्ता गर्न आवस्यक थप विवरण भर्नु परेमा www.ird.gov.np मा गई ई-पान(e-PAN) अन्तर्गत User ID : 279968, Password : 123456, Submission No. : 780035970993 प्रयोग गरि भर्न सकिन्छ। तपाईंको कम्पनीको स्थाई लेखा नम्बरको प्रमाण पत्र प्राप्त गर्न कृपया तपाईंले यो पत्र सहित भरिएको स्थाई लेखा नम्बर फारम र आवश्यक कागजात लिएर आन्तरिक राजस्व कार्यालय, भद्रपुर आउनु होला। स्थाई लेखा नम्बर फारम र त्यो भर्ने तरिका www.ird.gov.np मा प्राप्त गर्न सकिने छ।

करसँग सम्बन्धित कुनै प्रश्न भएमा निशंकोच रुपमा आन्तरिक राजस्व विभागको Toll Free No. १६६००१४००० र अन्य नम्बरहरु ४१५८०२ वा ४४१०३४० मा सम्पर्क गर्नु अथवा www.ird.gov.np मार्फत FAQ को सहायता लिनु हुन अनुरोध छ।

भवदिय
सहायक रजिष्ट्रार

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Mechinagar-14, Jhapa

बोधार्थ:
आन्तरिक राजस्व विभाग

फोन: ४२५९९४८ (रजिष्ट्रार), ४२६३०८९, ४२६७२५६, ४२१५०७७, ४२६१८२१, ४२५९९६१ (फ्याक्स)
E-mail: info@ocr.gov.np, URL/Website : www.ocr.gov.np

कम्पनी ऐन, २०६३ अन्तर्गत संस्थापित
(दफा १८ को उपदफा (६) सँग सम्बन्धित)
रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि.
को

प्रवन्धपत्र

१) कम्पनीको नाम: यस कम्पनीको नाम रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि. (Royal Recreation Nepal Pvt.Ltd.) हुनेछ।

२) कम्पनीको रजिष्टर्ड कार्यालय रहने ठेगाना : यस कम्पनीको रजिष्टर्ड कार्यालय झापा जिल्ला मेची नगर न.पा. वडा नं.१० मा रहनेछ। आवश्यकतानुसार स्वीकृति लिई कम्पनीले रजिष्टर्ड कार्यलय स्थानान्तरण गर्न सक्नेछ।

३) कम्पनीले गर्ने व्यवसाय वा कारोबारको प्रकृती : यस कम्पनीले गर्ने व्यवसाय वा कारोवार सेवादायक प्रकृतीको हुनेछ।

४) कम्पनीको उद्देश्य:

(१) यस कम्पनीको उद्देश्य देहाय बमोजिम हुनेछ :-

क) आधुनिक अन्तराष्ट्रिय स्तरको होटल स्थापना गरी संचालन गर्ने।

ख) पाहुना हरुको चाहना अनुसार स्वीट, डिलक्स, डवल, सिंगल रुम उपलब्ध गराउने।

ग) स्वदेशी तथा विदेशी पाहुनाहरुको रुचि अुसार विभिन्न देशका विभिन्न प्रकारका स्वदेशी तथा विदेशी(कन्टिनेन्टल) खाजा, खाना, एवं पिउने बस्तु सहितको सुविधायुक्त रेष्टुरेण्ट र वारको स्थापना गरी संचालन गर्ने।

घ) सभा, सम्मेलन, गोष्टि, विवाह, ब्रतबन्ध, पास्नी, तिज आदी जस्ता सामाजिक तथा धार्मिक कार्यकमहरुका लागी उचित ठांउको व्यवस्थापन गर्ने।

ङ) स्वदेशी तथा विदेशी कम्पनीबाट उत्पादित हल्का चिसो पेय प्रदार्थहरु ,मदिरा तथा चुरोटहरु विक्रि वितरण गर्ने।

च) नेपालका विविभन्न जात जाति भेषभुषाका रहन सहन झुल्कने सांस्कृतीक कार्यहरु गरी स्वदेशी तथा विदेशि पाहुनाहरुलाई मनोरन्जन दिने।

छ) स्वदेशी तथा विदेशि पाहुनाहरुलाई आवश्कता बमोजिम यातायातका साधन उपलब्ध गराईदिने।

ज) स्वीमिङ्ग पूल, साउना, ज्याकुजी, शारीरिक तन्दुरुस्तीको लागी क्लव लगायतका सुबिधाहरु सञ्चालन गर्ने। पाहुनाहरुको लागी रिफ्रेसमेण्ट सेवा प्रदान गर्ने र खेलकुद मनोरञ्जनका बिबिध सामग्रीको व्यवस्थापन गर्ने।

(झ) अन्तराष्ट्रिय होटल रेष्टुरांका लागी आवाश्यक सामग्री आयात गर्ने।

(ञ) सम्वन्धित निकाय वाट स्वीकृती लिइ होटल तथा क्यासिनो कम्पनी संचालन गर्ने गराउने।

(ट) कम्पनीका नाउमा रहेका चल अचल सम्पत्ति विकि वितरण गर्ने।

(२) कम्पनीले उपदफा (१) बमोजिमको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्न प्रचलित कानून बमोजिम सम्बन्धित निकायबाट अनुमति वा इजाजत प्राप्त गर्नु पर्ने भएमा सो प्राप्त भएपछि मात्र कार्यान्वयन गरिनेछ।

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Mechinagar-14, Jhapa

(३) उपदफा (१) मा उल्लिखित उद्देश्यका सम्बन्धमा अनुमति वा इजाजत प्राप्त गरेको पन्ध्र दिनभित्र त्यस्तो अनुमति वा इजाजतपत्रको प्रतिलिपि कार्यालयमा पेश गरिनेछ ।

५) **कम्पनीको उद्देश्य प्राप्त गर्न गरिने कार्यहरु :**

यस कम्पनीले दफा ४ बमोजिमका उद्देश्य प्राप्त गर्न देहायका कामहरु गर्नेछ:-

(क) कम्पनीलाई आवश्यक पर्ने जग्गा, भवन, सवारी साधन र अन्य आवश्यक उपकरण खरिद गर्ने वा भाडामा लिई प्रयोग गर्ने र कम्पनीका नाउमा रहेका चल अचल सम्पतिहरु विक्रि गर्ने, लगाई भाडामा दिने ।

(ख) कम्पनीलाई आवश्यक पर्ने कर्मचारी नियुक्त गर्ने तथा तिनको सेवाको शर्तहरु निर्धारण गर्ने ।

(ग) कम्पनीको नाममा बैंक तथा वित्तिय संस्थामा खाता खोल्ने र संचालन गर्ने ।

(घ) कम्पनीलाई आवश्यक पर्ने रकम बैंक वा कुनै वित्तीय संस्थाबाट कम्पनीले कुनै धितो राखी वा नराखी कर्जा लिने ।

(ङ) कम्पनीको नामबाट शेयर तथा डिवेन्चरहरु बजार बाट खरिद गरी बिक्री गर्ने ।

(च) **अन्य आवश्यक कुराहरु :**

१) कम्पनीले आफ्नो उद्देश्य पुरा गर्न कम्प्यूटर तथा बिज्ञान प्रबिधिका अन्य कुनै पनि बस्तु, सेवाहरुको सहायता लिन सक्नेछ ।

२) प्रचलित कानून बमोजिम स्वीकृती लिनु पर्नेमा सो लिई कम्पनीले कुनै स्थानीय वा बिदेशी व्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा कानून बमोजिम स्थापित संगठित संस्थासंग प्राबिधिक एवं अन्य जुनसुकै प्रकृतिको सेवा प्राप्त गर्ने सम्वन्धी सम्झौता, ट्रेडमार्क वा लाइसेन्सीङ्ग सम्झौता, संयुक्त लगानी सम्झौता, व्यवस्थापन तथा बजार सम्झौता, ऋण सम्झौता तथा आवश्यकतानुसार अन्य जुनसुकै प्रकृतिका सम्झौताहरु गर्न सक्नेछ ।

३) प्रचलित कानून बमोजिम आवश्यक स्वीकृती लिनु पर्नेमा सो लिई कम्पनीले स्थानीय रुपमा वा विदेशमा समेत शाखा तथा सम्पर्क कार्यालयहरु स्थापना गर्ने, संचालन गर्ने तथा माथि उल्लेखित उद्देश्यसंग सम्बन्धित सहायक प्रकृतिका कुनै कार्यहरु संचालन गर्न सक्नेछ ।

४) सम्बन्धित उद्देश्य पुर्तिको सिलसिलामा कम्पनीले ह्रासकट्टी कोष, जगेडा कोष, उपदान कोष, अवकाश कोष, कर्मचारी कल्याण कोषहरु खडा गर्न, संचालन गर्न सक्नेछ ।

५) कम्पनीले आफ्नो कारोवारको सिलसिलामा वा आफ्नो हित सुरक्षित गर्न आवश्यक भएमा आफ्नो वा आफ्ना अधिकृत तथा कर्मचारीहरुको तर्फबाट जुनसुकै निकायमा निवेदन दिन, मुद्दा दायर गर्न, प्रतिवाद वा प्रतिरक्षा गर्न मिलापत्र गर्न एवं उपरोक्त कार्यका लागी अन्य कसैलाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ । विवाद एवं मुद्दाहरुलाई अदालत वा सम्बन्धित निकाय, ट्राईबुनल, मध्यस्थ वा अरु कार्यालयमा आवश्यकतानुसार पेश गर्न सक्नेछ ।

६) कम्पनीले आफ्नो व्यवसायिक नाम, लोगो, ट्रेडमार्क तथा अन्य कसैको स्वामित्व भएको ट्रेडमार्क आवश्यक स्विकृति लिएर दर्ता गर्न, प्रयोग गर्न सक्नेछ ।

NATIONAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Mechinagar-14, Jhapa

७) कम्पनीले आफ्नो मुख्य उद्देश्य प्राप्तीमा लाभान्वित हुने ठानेमा आफुले गर्ने गरि अधिकार वा अनुमति पाएको वा आफ्नो उद्देश्य अन्तर्गत परेको कार्य गरि रहेको वा गर्ने कुनै व्यक्ति, फर्म, कम्पनीको व्यवसायिक सम्पत्ति, अधिकार, इजाजत, अनुमती तथा दायित्वको सबै वा केही अंश प्राप्त गर्न, जिम्मा लिन, अंगिकार गर्न वा भोग गर्न सक्नेछ ।

६) **कम्पनीको पूंजीको संरचना :-** कम्पनीको पूंजीको संरचना देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) कम्पनीको अधिकृत पूंजी रु ४०,००,००,०००।- (रु.चालिस करोड) हुनेछ । सो पूंजीलाई रु.१००।-का दरले ४०००००० (चालिस लाख) थान साधारण शेयरमाधिभाजन गरिएकोछ ।

(ख) कम्पनीको तत्काल जारी गर्ने शेयर पूँजी रु ४०,००,००,०००।- (रु.चालिस करोड) हुनेछ ।

(ग) कम्पनीका संस्थापकहरुले तत्काल चुक्ता गर्न कबूल गरेको पूँजी रु ४०,००,००,०००।- (रु.चालिस करोड) हुनेछ ।

७) **कम्पनीको शेयरको किसिम :** कम्पनीको शेयरको संरचना देहाय बमोजिम हुनेछ :

(क) कम्पनीका शेयरहरु सबै साधारण शेयरमा मात्र विभाजन गरी जारि गरिएकोछ ।

(ख) तत्काल अग्राधिकार शेयर सम्वन्धी कुनै व्यवस्था गरिएको छैन ।

८) **शेयर खरिद वा हस्तान्तरण गर्न कुनै बन्देज रहेको भए सो कुरा :**

(क) संचालक समितिको पूर्व स्वीकृती नलिई कम्पनीको शेयर कुनै व्यक्ति वा संगठित संस्थालाई विक्रि वितरण गरिने छैन ।

(ख) संस्थापकहरुले लिन कबूल गरेको शेयरको माँग रकम पुरा चुक्ता भूक्तान नभएसम्म हक हस्तान्तरण गरी छाडी दिन वा धितोबन्धक राख्न पाईने छैन । तर कम्पनीमा जगेडामा रहेको शेयर विक्री गर्न प्रथम वार्षिक साधारण सभा हुन आवश्यक पर्ने छैन ।

(ग) संस्थापकहरुले आफ्नो शेयरमाथीको हक छाड्न सक्नेछन् । तर त्यसरी हक छाड्दा वा हस्तान्तरण गर्दा पहिलो प्राथमिकता, कायम रहेका शेयरधनीहरुलाई दिनु पर्नेछ । यसरी शेयर विक्री गर्दा एक भन्दा बढी शेयरधनीहरुले शेयर खरिद गर्न चाहेमा निजले धारण गरेको शेयरको अनुपातमा वितरण गर्नु पर्नेछ । कायम रहेका कुनै पनि शेयरधनीले शेयर लिने इच्छा नगरेमा संचालक समितिको स्वीकृती लिई अन्य व्यक्ति, फर्म, संस्था वा कम्पनीलाई शेयर विक्री गर्न सकिनेछ ।

(घ) कुनै संस्थापक शेयरधनीले शेयर धितोबन्धक राखेकोमा धितोबन्धकी निखन्न नसक्ने अवस्था परि धितोब्न्धकी राखेको शेयरहरु अरु कुनै संस्थापक वा संस्थापकहरुले धितोको रकम तिरी आफ्नो नाममा नामसारी गर्न सक्नेछन । तर कुनै पनि संस्थापकले धितोको रकम तिरी आफ्नो नाममा नामसारी गर्न नचाहेमा धितोबन्धकी लिने व्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा संस्थाका नाममा नामसारी गर्न सकिनेछ ।

९) **शेयर वापतको रकमको भुक्तानी :**

(१) कम्पनीले आफ्नो आवश्यकता अनुसार संचालक समितिको वैठकबाट निर्णय गरी शेयर वापतको रकम आंशिक वा पूर्ण रुपले भुक्तानी माग गर्न सक्नेछ ।

(२) शेयर वापत कम्पनीले माग गरेका रकमहरु निर्धारित समयमा शेयरधनीले बुझाउनु पर्नेछ ।

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Kochagar-14, Jhapa

(३) शेयर वापतको रकम माग गर्ने, माग गरेको रकम निर्धारित समय भित्र बुझाउने, भूक्तानीको म्याद थम माग गर्ने तथा कम्पनीले म्याद दिने जस्ता कुराहरु नियमावलीमा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

१०) **शेयरधनीको अधिकतम संख्या :–** यस कम्पनीमा वढीमा १०१ जना सम्म शेयरधनी कायम रहनेछन् । तर कर्मचारीहरुलाई शेयर विक्री गर्ने योजना अन्तर्गत कम्पनीका शेयर खरिद गरेका कर्मचारी वा त्यस्तो योजना अन्तर्गत शेयर खरिद गरी सकेका तर तत्काल कम्पनीका सेवामा नरहेका कर्मचारीलाई शेयरधनीको अधिकतम संख्याको निर्धारण गरिने छैन ।

११) **दायित्व सिमित हुने :–** यस कम्पनीको कारोबारको सम्बन्धमा शेयरधनीको दायित्व निजले खरिद गरेको वा खरिद गर्न कबुल गरेको शेयरको अंकित मूल्यसम्म मात्र सिमित रहनेछ । तर कुनै शेयरधनी वा संचालकले सो हैसियतमा तेस्रो पक्षसग गरेको व्यक्तिगत जमानत सम्वन्धी सम्झौता बमोजिमको दायित्वको हकमा सो व्यवस्था लागू हुने छैन ।

१२) **अन्य आवश्यक कुराहरु :**

(१) कम्पनीको संस्थापना गर्दा लागेको खर्च कम्पनीले नै व्यहोर्नु पर्नेछ ।

(२) संस्थापकले नगद बाहेक कुनै किसिमबाट शेयर खरीद गर्न पाउने गरी कम्पनीको संचालक समितिले स्वीकृत दिएमा तथा अन्य शेयरवालाले नगद वाहेक अन्य कुनै किसिमबाट शेयर खरिद गर्न पाउने गरी वार्षिक साधारण सभा स्वीकृती दिएमा शेयरमा हक प्राप्त गर्न सक्नेछ ।

(३) कम्पनीले कारोवार शुरु गर्दाको अवस्थामा संस्थापक वा अन्य कुनै व्यक्तिबाट कुनै किसिमसँग कुनै सम्पत्ति प्राप्त गर्न पाउने गरी संचालक समितिले स्वीकृत दिएमा हक प्राप्त गर्न सक्नेछ ।

(४) संस्थापक वा अन्य कुनै व्यक्तिले कम्पनीबाट कुनै विशेष सहुलियत वा अधिकार पाउने गरी सर्वसम्मत संझौता भएकोमा सोही बमोजिम र अन्य अवस्थामा साधारण सभाले स्वीकृत दिए बमोजिम हुनेछ ।

१३) **कम्पनीको प्रकृती अनुसार थप व्यवस्था गर्ने भए सो कुरा खुलाउने :** छैन

१४) **प्रवन्धपत्रमा संशोधन भएमा लागू हुने अवस्था :–** यस प्रवन्धपत्रमा कुनै संशोधन गर्नु पर्ने भएमा साधारण सभाबाट विशेष प्रस्ताव पारित गरी वा सर्वसम्मत संझौतामा उल्लेख भए बमोजिम निर्णय गरी सो प्रस्ताव वा निर्णय कार्यालयमा अभिलेख भएपछि मात्र प्रवन्धपत्र संशोधन भएको मानिनेछ ।

१५) **प्रवन्ध पत्र बाझिएको हदसम्म अमान्य हुने :** यस प्रवन्धपत्रमा लेखिएको कुरा कम्पनी ऐन, २०६३ वा अन्य प्रचलित कानूनसंग बाझिएमा बाझिएका हदसम्म स्वतः बदर हुनेछन् ।

१६) **संस्थापकहरुले तत्काल निल कवुल गरेको शेयर संख्या र उदघोषण:–** हामी रोयल रिक्रिएन नेपाल प्रा.लि. का संस्थापकहरुले यो कम्पनी संस्थापना गरी प्रचलित कानून बमोजिम संचालन गर्न मन्जूर गरेका छौ । यो प्रवन्धपत्रमा उल्लिखित हाम्रो नाम, ठेगाना, हस्ताक्षर, हामीले लिन कबूल गरेको शेयर र साक्षी सम्बन्धि व्यहोरा ठीक साँचो हो । कुनै कारणले झुठा ठहरीन गएमा कम्पनी दर्ता पश्चात सिर्जना हुने दायित्व व्यहोर्न हामी तयार छौ । यो प्रवन्धपत्रमा लेखिएका कुरा साँचो हो, झुठा ठहरे कानून बमोजिम सहन बुझाउन मन्जूर छौ भनी सहिछाप गरेका छौ ।

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Mechinagar-14, Jhapa

पेकको नाम, ठेगाना र सहीछाप	बाबु/पतिको नाम	नागरिकता प्रमाण पत्र नं. प्राप्त गरेको जिल्ला	लिन कबुल गरेको शेयर संख्या	साक्षीको नाम, थर, ठेगाना र सहीछाप	साक्षीको नागरिकता नं. जिल्ला
नाम: रवि शर्मा धितल ठेगाना: काभ्रे जिल्ला पुलचोक वा.नं. ११ दा. बा.	तुलसी राम धितल	६६४१२ काभ्रे	२००००० थान	द. नाम: आदित्य ढकाल ठेगाना: विराटनगर मोरंग दा.	८५८२६ मोरंग
नाम: प्रदीप मित्तल ठेगाना: झापा जिल्ला बिर्तामोड वा.नं. ५ दा. बा.	द्वारका प्रसाद मित्तल	४४९/ १८०२ झापा	१००००० थान	द. नाम: [illegible] ठेगाना: [illegible] दा. बा.	६२३४ २३२९६ [illegible]
नाम: ऋषभ मित्तल ठेगाना: झापा जिल्ला बिर्तामोड वा.नं. ५ दा. बा.	प्रदिप मित्तल	०४१०१२ / ३०५४ झापा	१००००० थान	द. नाम: [illegible] झापा ठेगाना: बिर्तामोड दा.	८८९८

मस्यौदाकार
हस्ताक्षर
नाम: अधिवक्ता डेगराज काफ्ले, प्र.प.नं.९५०६
इति सम्वत् २०७८ साल मंसिर महिना २९ गते रोज ३ शुभम

सहायक रोजदार

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Mechinagar-14, Jhapa

कम्पनी ऐन, २०६३ अन्तर्गत संस्थापित
(दफा २० को उपदफा (४) सग सम्वन्धित)
रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि.
को
नियमावली

१) कम्पनीको नाम: यस कम्पनीको नाम रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि. (Royal Recreation Nepal Pvt.Ltd.) हुनेछ।

२) कम्पनीको रजिष्टर्ड कार्यालय रहने ठेगाना : यस कम्पनीको रजिष्टर्ड कार्यालय झापा जिल्ला मेची नगर न.पा. वडा नं. १० मा रहनेछ। आवश्यकतानुसार स्वीकृति लिई कम्पनीले रजिष्टर्ड कार्यलय स्थानान्तरण गर्न सक्नेछ।

३) परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा :-

(क) "ऐन" भन्नाले कम्पनी ऐन, २०६३ सम्झनु पर्दछ।

(ख) "कार्यालय" भन्नाले कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालय सम्झनु पर्दछ ।

(ग) "कम्पनी" भन्नाले रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि. सम्झनु पर्दछ ।

(घं) "पदाधिकारी" भन्नाले कम्पनीको संचालक, कार्यकारी प्रमूख, प्रवन्धक, कम्पनी सचिव, लिक्वीडेटर वा विभागिय जिम्मेवारी लिने कुनै कर्मचारी समेत सम्झनु पर्दछ ।

(ङ) "सभा" भन्नाले कम्पनीको साधारण सभा सम्झनु पर्दछ ।

(च) "प्रवन्धपत्र" भन्नाले कम्पनीको प्रबन्धपत्र र यसमा समय समयमा हुने संशोधन समेतलाई सम्झनु पर्दछ।

(छ) "नियमावली" भन्नाले कम्पनीको नियमावली र यसमा समय समयमा हुने संशोधन समेतलाई सम्झनु पर्दछ।

(ज) "सर्बसम्मत संझौता" भन्नाले कम्पनी दर्ता हुदाका अवस्थामा संस्थापकहरुले गरेका संझौता तथा भविष्यमा सवै शेयरवालाहरुले आपसमा गरेका संझौतालाई समेतलाई सम्झनु पर्दछ ।

(झ) एकवचन बुझाउने शव्दले बहुवचन, बहुवचन बुझाउने शव्दले एक वचनलाई र पुलिङ्ग बुझाउने शव्दले स्त्री लिङ्ग र स्त्री लिङ्ग बुझाउने शव्दले पुलिंगलाई समेत बुझाएको सम्झनु पर्दछ।

४) कम्पनीको उद्देश्य : यस कम्पनीको उद्देश्य प्रबन्धपत्रको दफा ४ मा उल्लेख भए वमोजीम हुनेछ।

परिच्छेद-२

शेयर पूँजी तथा ऋण

५) शेयरको अंकित मूल्य : यस कम्पनीको शेयरको अंकित मूल्य रु. १०० हुनेछ।

६) शेयरमा लियन रहने कुरा : शेयरधनीहरुले कम्पनीलाई तिर्न बाँकी रहेको शेयर वापतको रकम वा कम्पनीलाई कानून बमोजिम बुझाउनु पर्ने बाँकी रकम वापत निजहरुका नाममा दर्ता भएको शेयर र सो वापत बाँडिने लाभांशमा कम्पनीको लियन वा दावी रहनेछ।

७) विभिन्न वर्गका शेयरहरु जारी गर्ने भए त्यस्ता शेयरको वर्ग, त्यसमा निहित शेयरधनीको हक अधिकार तथा बन्देजहरु : हाल साधारण शेयरहरुको मात्र व्यवस्था गरिएको छ। साधारण सभाले प्रस्ताव पारित गरेको अवस्थामा शेयरहरुको वर्ग र त्यसमा निहित शेयरधनीहरुको हक सम्बन्धि व्यवस्था सोही बमोजिम हुनेछ।

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Mechinagar-14, Jhapa

८) नियम ७ बमोजिम जारी भएको शेयर खरिद गर्ने शेयरधनीको अधिकारमा हेरफेर गर्दा सम्बन्धित बर्गका शेयरधनीहरुको स्वीकृती चाहिने वा नचाहिने हो सो कुरा खुलाउने : हाल साधारण शेयरहरुको मात्र व्यवस्था गरिएको हुंदा, पछि साधारण सभाले अन्य बर्गका शेयरहरुको व्यवस्था गरेमा सोही सभाले निर्धारण वा तोके बमोजिम हुनेछ ।

९) अग्राधिकार शेयर सम्बन्धि व्यवस्था : हाल कम्पनीले अग्राधिकार शेयर जारी गरेको छैन । पछि सभाले अग्राधिकार शेयर जारी गर्ने गरी निर्णय पारित गरेमा सोही बमोजिम हुनेछ ।

१०) संस्थापकले लिनु पर्ने शेयर : कम्पनीको संस्थापक हुन १०० कित्ता शेयर लिएको हुनु पर्नेछ ।

११) शेयर वापतको रकमको भुक्तानीको माग तथा शेयर जफत सम्बन्धी व्यवस्था : कम्पनीको आवश्यकतानुसार शेयर वापतको रकमको भुक्तानी माग गर्नेछ । शेयर वापतको रकमको भुक्तानी तथा शेयर जफत सम्बन्धी अन्य कुरा ऐन बमोजिम हुनेछ ।

१२) शेयर बिक्री वा धितो बधक सम्बन्धी व्यवस्था :

(१) कम्पनीको कुनै शेयरधनीले सञ्चालक समितिको पूर्व स्वीकृति नलिई आफ्नो नाममा रहेको शेयर कम्पनीको शेयरधनी वाहेक अर्को व्यक्तिलाई बिक्री वा हस्तान्तरण गर्न वा धितो राख्न सक्ने छैन ।

(२) आफ्नो नाममा रहेको शेयर बिक्री गर्न वा धितो बन्धक राख्न चाहने शेयरधनीले संचालक समितिमा लिखित रुपमा जानकारी गराउनु पर्नेछ । त्यसरी जानकारी गराउदा शेयर बिक्री गर्न लागेको भए आफूले बिक्री गर्न चाहेको शेयरको मूल्य र धितो बन्धक राख्न चाहेको भए धितो बन्धक लिने व्यक्तिको नाम, ठेगाना, धितो वापत लिएको ऋण, धितोबन्धक फुकुवा हुने प्रस्तावित मिति समेत खुलाउनु पर्ने ।

३) कुनै शेयरधनीले उपनियम (२) बमोजिम शेयर बिक्री गर्नको निमित्त जानकारी गराएमा संचालक समितिले सो जानकारी पाएको ७ दिनभित्र अन्य शेयरधनीलाई लिखित रुपमा जानकारी दिनु पर्नेछ ।

४) कुनै शेयरधनीले यसरी बिक्री हुन लागेको शेयर खरिद गर्न चाहेमा उपनियम (३) बमोजिम जानकारी पाएको ३५ दिनभित्र सो कुराको जानकारी संचालक समितिलाई दिनु पर्नेछ ।

५) शेयर खरिद गर्न चाहने उपनियम (४) बमोजिम जानकारी दिने शेयरधनीले त्यसरी जानकारी दिएको ३ महिनाभित्र त्यस्तो शेयर खरिद गर्नु पर्नेछ । एक भन्दा बढी शेयरधनीले उपनियम (४) बमोजिम जानकारी दिएकोमा सबैभन्दा पहिले जानकारी दिने शेयरधनीले शेयर खरिद गर्न पाउनेछ ।

६) उपनियम (४) बमोजिम ३५ दिन भित्र कुनै पनि शेयरधनीले शेयरखरिद गर्न चाहेको जानकारी संचालक समितिलाई नदिएमा संचालक समितिले उपनियम (२) बमोजिम जानकारी दिने शेयरधनीलाई सो कम्पनीका शेयरधनी वाहेक अन्य व्यक्तिलाई शेयर बिक्री गर्न स्वीकृती दिनेछ र त्यस्तो स्वीकृति १ वर्ष सम्म कायम रहनेछ । तर यस उपनियम बमोजिम अन्य व्यक्तिलाई शेयर बिक्री गर्दा उपनियम (२) मा उल्लिखित मूल्य भन्दा कम मूल्यमा शेयर बिक्री गर्न पाउने छैन ।

७) कुनै शेयरधनीले आफ्नो शेयर कम्पनीका शेयरधनी बाहेक अन्य व्यक्तिलाई धितोबन्धक राख्न उपनियम (२) बमोजिम जानकारी गराएमा संचालक समितिले जानकारी पाएको १५ दिनभित्र धितोबन्धक राख्न स्वीकृत दिने वा नदिने सम्बन्धमा निर्णय गरी सोको जानकारी शेयरधनीलाई दिनुपर्नेछ । स्वीकृती नदिने भए सोको कारण समेत खुलाउनुपर्नेछ ।

८) यस कम्पनीमा सर्बसम्मत सम्झौता गरीएको छैन ।

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Mechinagar-14, Jhapa

९) शेयर विक्री वा धितो बन्धक र दाखिल खारेज सम्बन्धि अन्य व्यवस्था ऐन बमोजिम हुनेछ ।

१३) **शेयरको प्रमाण पत्र :** कम्पनीले जारी गर्ने शेयरको प्रमाण पत्रमा संचालक समितिको अध्यक्षको हस्ताक्षर गरि जारी गरिनेछ । तर कम्पनी सचिवको नियुक्ती भएको अवस्थामा संचालक समितिको अध्यक्ष र कम्पनी सचिवको दस्तखत शेयर प्रमाण पत्र जारी गरिनेछ ।

१४) **शेयर पूँजी हेरफेर गर्ने कुरा :** साधारण सभाबाट प्रस्ताव पारित गरी साधारण सभाको निर्णयबाट ऐन बमोजिम कम्पनीको शेयर पूँजी हेरफेर गर्न सकिनेछ ।

१५) **ऋण तथा डिबेञ्चर सम्बन्धि व्यवस्था :** यस कम्पनीले कानुन बमोजिम ऋण तथा डिबेंचर उठाऊन सक्नेछ ।

१६) **शेयरधनी तथा डिबेञ्चरवालाको दर्ता किताबको निरिक्षण:** शेयरधनी वा डिबेञ्चरवालाले कम्पनीको शेयर वा डिबेञ्चरवालाले कम्पनीको शेयर वा डिबेञ्चर दर्ता किताब निरिक्षण गर्न चाहेमा कम्पनीले निरिक्षण गर्न दिनु पर्नेछ । कम्पनीले आफ्नो सूचना पाटीमा ७ दिन अगावै सूचना टाँस गरी एक वर्षमा ४५ दिनमा नबढाई एक पटकमा बढीमा ३० दिनसम्म दर्ता किताबको निरिक्षण बन्द गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद-३
साधारण सभा

१७) **साधारण सभा सम्वन्धी व्यवस्था :**

१. यस कम्पनीको वार्षिक साधारण सभा नियमित रुपमा गरिनेछ ।

२. उपनियम (१) वमोजिम वार्षिक साधारण सभा सम्वन्धी व्यवस्था यस नियमावलीमा उल्लेख भए वमोजिम लागू हुनेछ ।

१८) **कम्पनीको साधारण सभा सम्बन्धि व्यवस्था :**

१) यस कम्पनीको साधारण सभा देहाय वमोजीम हुनेछन् :–

(क) वार्षिक साधारण सभा र

(ख) विशेष साधारण सभा

२) यस कम्पनीको प्रथम वार्षिक साधारण सभा कम्पनी संस्थापना भएको मितिले १२ महिना भित्रमा गरिने छ र त्यसपछिका वार्षिक साधारण सभाहरु आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ६ महिना भित्र गरिनेछ ।

३) यस कम्पनीको वार्षिक साधारण सभा गर्नका लागि कम्तिमा २१ दिन अगावै र विशेष साधारण सभा गर्नका लागि कम्तिमा १५ दिन अगावै सभा हुने ठाउँ, मिति र छलफल गर्ने विषय खोली सबै शेयरवालालाई सूचना दिईनेछ ।

४) संचालक समितिको अध्यक्ष वा संचालक समितिले तोकेको पदाधिकारीले साधारण सभा बोलाउनेछ ।

५) उपनियम (४) मा उल्लिखित पदाधिकारीले साधारण सभा नवोलाएमा वा अन्य कुनै कारणले संचालक समितिको बैठक बस्न नसकेमा संचालक समितिको कूल संचालकहरु मध्ये कम्तिमा ५१ प्रतिशत संचालक उपस्थित भै सोही कारण खुलाई साधारण सभा बोलाउने निर्णय गर्न सक्नेछन् । यसरी साधारण सभा बोलाउन सबै शेयरधनीलाई उपनियम (३) बमोजिमको सूचना दिनु पर्नेछ । यसरी बस्ने संचालक समितिको बैठक र साधारण सभामा अध्यक्ष उपस्थित भएकोमा निजको अध्यक्षतामा र अध्यक्ष अनुपस्थित भएमा उपस्थित

ROYAL CREATION NEPAL PVT. LTD. Mechinagar-14, Jhapa

संचालकहरु मध्येबाट छानिएको संचालकले संचालक समितिको बैठक तथा साधारण सभाको अध्यक्षता गर्नेछ ।

६) उपनियम (३) वा (५) बमोजिम बोलाईएको साधारण सभामा नियम (२४) बमोजिमको गणपुरक संख्या नपुगी सभा हुन नसकेमा कम्तिमा ७ दिनको म्याद दिई साधारण सभा बोलाइनेछ ।

७) कम्पनीको साधारण सभा नेपाल वाहिर पनि हुन सक्नेछ ।

१९) साधारण सभाको कार्यविधी :

(१) साधारण सभाको अध्यक्षता सञ्चालक समितिको अध्यक्षले गर्नेछ ।

(२) सञ्चालक समितिको अध्यक्ष अनुपस्थित भएमा उपस्थित संचालकले आफु मध्येबाट छानिएको संचालकले सभाको अध्यक्षता गर्नेछ । तर साधारण सभामा कुनै पनि संचालक उपस्थित नभएमा सभामा उपस्थित शेयरधनीहरुले आफूमध्येबाट छानेको शेयरधनीले साधारण सभाको अध्यक्षता गर्नेछ ।

(३) सभाको काम कार्वाही प्रारम्भ हुनु अघि सभाको वैधतावारे छलफल गरी गणपुरक संख्या पुगे वा नपुगेको यकिन गर्नु पर्नेछ र गणपुरक संख्या पुगेको पाइएमा सो सभाको अध्यक्षको अनुमतीले विधिवत् संचालन हुनेछ ।

(४) सभामा छलफल गरिने प्रत्येक विषय (एजेण्डा) प्रस्तावको रुपमा प्रस्तुत हुनेछ र प्रत्येक प्रस्तावमा छलफल गरिनेछ । अध्यक्षले अनुमति दिएकोमा बाहेक एउटा प्रस्तावमा निर्णय नभई अर्को प्रस्तावमा प्रवेश गरिने छैन ।

(५) सभाको निर्णय बहुमतको आधारमा हुनेछ । तर विशेष प्रस्तावको हकमा सभामा उपस्थित शेयरधनीहरु मध्ये ७५ प्रतिशत शेयरको प्रतिनिधित्व गर्ने शेयरधनीले प्रस्तावको पक्षमा मत दिएमामात्र त्यस्तो प्रस्ताव सभावाट पारित भएको मानिनेछ ।

(६) सभामा मत बराबर भएमा अध्यक्षको मत निर्णायक हुनेछ ।

(७) कूल शेयर पूंजीको ६७ प्रतिशत शेयरको प्रतिनिधित्व गर्ने शेयरधनीहरुले स्वीकृती दिएकोमा बाहेक सभाको सूचनामा उल्लेख नगरिएको विषय (एजेण्डा) उपर सभामा छलफल र निर्णय गरिने छैन ।

(८) कुनै विषयमा शेयरधनीहरुको मत संकलन गर्नु पर्ने भएमा सभाको अध्यक्षले तोकेको प्रक्रिया अनुसार मत संकलन गरिनेछ ।

२०) साधारण सभाबाट पारित गर्नु पर्ने विषय प्रस्ताव लगायतका प्रस्तावहरु पारित गर्न साधारण सभा नबोलाई शेयरधनीहरुको लिखित प्रस्तावबाट पारित हुन सक्ने छैन ।

२१) साधारण सभामा पेश गर्ने अन्य विषयहरु: संचालक समितिवाट कुनै निर्णय गरी साधारण सभावाट अनुमोदन गराउने गरी निर्णय भएको विषय र साधारण सभामा उपस्थित कुल शेयरधनीको ७५ प्रतिशत शेयरधनीहरुले साधारण सभामा छलफलको लागि पेश गरेको प्रस्ताव साधारण सभामा निर्णयको लागि पेश गरिनेछ ।

२२) विशेष प्रस्ताव : कम्पनी संस्थापन भए पश्चात शेयरवालाहरुको वीचमा कम्पनी संचालनको विषयमा सर्वसम्मत सम्झौता सम्पन्न भएमा साधारण सभामा छलफलको लागि विशेष प्रस्तावको रुपमा पेश गरिनेछ ।

२३) विशेष साधारण सभा : ऐन बमोजिम कम्पनीको विशेष साधारण सभा बोलाउन सकिनेछ ।

२४) गणपूरक संख्या : बाँडफाँड भएको कुल शेयर संख्याको ६० प्रतिशत शेयरको प्रतिनिधित्व हुने गरी शेयरधनीहरु स्वयं वा आफ्नो प्रतिनिधि (प्रोक्सी) द्वारा उपस्थित नभई साधारण सभाको काम

कारवाही प्रारम्भ हुने छैन । तर नियम १८ को उपनियम (६) मा उल्लेख भए बमोजिम पुनः बोलाईएको साधारण सभामा कूल शेयर संख्याको ५१ प्रतिशत शेयरको प्रतिनिधित्व हुने गरी शेयरधनी स्वयं वा आफ्नो प्रतिनिधिद्वारा उपस्थित भएमा सभा गर्न बाधा पर्नेछैन ।

२५) प्रोक्सी मत सम्बन्धी व्यवस्था :–

(१) प्रचलित कानून बमोजिम करार गर्न योग्य व्यक्तिलाई प्रतिनिधी (प्रोक्सी) नियुक्त गर्न सकिनेछ ।

(२) कुनै शेयरधनीले प्रतिनिधी नियुक्त गरी आफू स्वय उपस्थित भएमा त्यस्तो प्रतिनिधी स्वतः रद्द भएको मानिनेछ ।

(३) प्रतिनिधी नियुक्त भएकोमा साधारणसभामा शेयरवाला सरह निजले समेत मतदान गर्न सक्ने छ ।

२६) मतदान :–

(१) ऐन तथा नियमावलीमा अन्यथा लेखिएकोमा बाहेक प्रत्येक शेयरधनीलाई निजले लिएको प्रत्येक शेयर वापत साधारण सभामा एक मत दिने अधिकार हुनेछ ।

(२) हाल साधारण शेयरहरु मात्र जारी गरिएको हुंदा साधारण सभावाट फरक मताधिकार भएका शेयरहरु जारी गर्ने गरी निर्णय भएमा सोही बमोजिम हुनेछ ।

(३) हाल साधारण सभामा मताधिकार प्रयोग गर्न नपाउने गरी कुनै शेयर जारी गरिएको छैन ।

(४) हाल संचालक नियुक्ती गर्दा एक शेयरको एक मत भन्दा वढी मत प्रयोग गर्ने व्यवस्था गरिएको छैन ।

(५) शेयरवालाहरुको वीचमा सर्वसम्मत संझौता भई संचालक सम्बन्धि विशेष व्यवस्था भएमा संचालकको नियुक्ती गर्दा मतदान गर्नु पर्ने छैन ।

(६) कुनै संचालकलाई कम्पनीको साधारण सभामा भाग लिनको लागि कुनै शेयरधनीले आफ्नो प्रतिनिधी(प्रोक्सी) नियुक्त गरेको भएमा आफूलाई नियुक्त गर्ने विषयमा वा आफ्नो स्वार्थ वा व्यक्तिगत फाइदाको कुनै विषयमा त्यस्तो संचालकले उक्त शेयरधनीको प्रतिनिधीको हैसियतले मतदान गर्न पाउने छैन ।

२७) साधारण सभाको निर्णय विवरणको अभिलेख :

१) ऐन अनुसर खुलाउनु पर्ने कुरा खुलाई साधारण सभाको काम कारवाही तथा निर्णयको विवरणको छुट्टै अभिलेख गरी राखिनेछ । त्यस्तो विवरणमा सभाको अध्यक्ष तथा कम्पनी सचिवले हस्ताक्षर गर्नु पर्नेछ । कुनै व्यहोराले सभामा कम्पनी सचिव अनुपस्थित भएको वा कम्पनी सचिवको नियुक्ती नभएको अवस्थामा सभाको अध्यक्ष तथा सभाले नियुक्त गरेको एक जना शेयरधनीले त्यस्तो विवरणमा हस्ताक्षर गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) अनुसार राखिएको साधारण सभाको काम कारबाहीको विवरणको अभिलेख कम्पनीको रजिष्टर्ड कार्यालयमा राख्नु पर्नेछ । त्यस्तो विवरण कुनै शेयरधनीले कार्यालय समयमा निरिक्षण गर्न चाहेमा कम्पनी सचिव वा कम्पनीले तोकेको अन्य कर्मचारीले निरिक्षण गर्न दिनु पर्नेछ ।

परिच्छेद -४
संचालक समिति

२८) संचालक समितिको गठन, संख्या र कार्यकाल :

१) यस कम्पनीमा देहाय बमोजिमको संचालक समिति रहनेछ ।

क) यस कम्पनीमा ३ जनाको संचालक समिति हुनेछ ।

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Machinagar-14, Jhapa

ख) संचालकको कार्यकाल ४ वर्षको हुनेछ ।

२) वार्षिक साधारण सभा हुनु अगावै कुनै कारणले कुनै संचालकको पद रिक्त हुन आएमा बाँकी अवधीका लागि संचालकको नियुक्ती जुन प्रकृयाबाट पहिले संचालक नियुक्त भएको थियो सोही प्रकृयाबाट गरिनेछ । कुनै संचालकको कार्यकाल पुरा नहुदै बीचमा पद रिक्त भई सो पदमा नियुक्त भएको संचालकको कार्यकाल जुन संचालकको पद रिक्त भई नियुक्त भएको हो सो संचालकको बाँकी कार्यकाल सम्मको लागि मात्र हुनेछ । तर वार्षिक साधारण सभाद्वारा नियुक्त गरिएको संचालकको पद कुनै व्यहोराले रिक्त भएमा सो रिक्त स्थानमा अर्को साधारण सभा सम्मको लागि संचालक समितिले संचालक नियुक्त गर्नेछ ।

३) संगठित संस्थाले संचालक नियुक्त गर्दा वैकल्पिक संचालक पनि नियुक्त गर्न सकोला ।

४) यस कम्पनीको प्रथम वार्षिक साधारण सभा नभए सम्मको लागि संस्थापक शेयरवालाहरु नै प्रथम संचालक हुनेछन् ।

२९) **संचालक हुन लिनु पर्ने न्यूनतम शेयर संख्या :** यस कम्पनीको संचालकको पदमा नियुक्त हुनको लागि कुनै पनि शेयरधनीले आफ्नो नाममा कम्तिमा १००० कित्ता शेयर लिएको हुनु पर्नेछ । तर स्वतन्त्र संचालक र संगठित संस्थाको प्रतिनिधित्व गर्ने संचालकको हकमा यो व्यवस्था लागू हुने छैन ।

३०) **शेयरधनी वाहेकको अन्य कुनै स्वतन्त्र र व्यवसायीक व्यक्तिलाई संचालक नियुक्त गर्ने भए निजहरुको संख्या, कार्यकाल, योग्यता तथा नियुक्ती प्रकृया सम्बन्धी व्यवस्था खुलाउने :** हाल स्वतन्त्र र व्यवसायीक व्यक्तिलाई संचालकमा नियुक्त गर्ने व्यवस्था गरिएको छैन ।

३१) **संचालक पुनः नियुक्त हुन सक्ने वा नसक्ने :** कार्यकाल समाप्त भई सञ्चालकको पदबाट अवकाश प्राप्त गर्ने व्यक्ति वार्षिक साधारण सभावाट आवश्यक प्रक्रिया पुरा गरी सञ्चालकको पदमा पुनः नियुक्त हुन सक्नेछ ।

३२) **संचालक नियुक्ती सम्बन्धी कुनै खास व्यवस्था गर्ने भए सो कुरा खुलाउने :** छैन ।

३३) **सञ्चालकको पारिश्रमिक, भत्ता र सुविधा सम्बन्धी व्यवस्था :**

(१) सञ्चालकको पारिश्रमिक, बैठक भत्ता, दैनिक भत्ता तथा अन्य सुविधा साधारण सभाले तोकेबमोजिम हुनेछ ।

(२) उपनियम (१) मा जुन सुकै कुरा उल्लेख गरिएको भए तापनि पहिलो साधारण सभा नभए सम्म त्यस्तो पारिश्रमिक, बैठक भत्ता, दैनिक भत्ता तथा अन्य सुविधा सञ्चालक समिति आफैले तोक्न सक्नेछ । तर यसरी एक पटक तोकिएको पारिश्रमिक, भत्ता तथा सुविधा प्रथम वार्षिक साधारण सभा नभए सम्म परिवर्तन गर्न सकिने छैन ।

३४) **संचालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार :**

कम्पनी ऐन, २०६३, कम्पनीको प्रवन्ध पत्र, नियमावली तथा सर्बसम्मत संझौताको अधिनमा रही कम्पनीको संचालन तथा कारोवार संचालक समितिद्वारा गरिनेछ । तदनुसार, संचालक समितिलाई निम्न लिखित अधिकारहरु समेत हुनेछन् :

(१) कम्पनीको उद्देश्य परिपूर्तिमा सघाउ हुने सम्पत्ति, अधिकार, सहुलियत र सुविधा कम्पनीको लागि उचित मूल्यमा खरिद गर्ने वा अन्य कुनै तरिकाबाट प्राप्त गर्ने ।

(२) कम्पनीलाई प्राप्त सेवा, अधिकार, सहुलियत वा सम्पत्तिको मूल्यको लागि कम्पनीको शेयर, धितोपत्र प्रदान गर्ने वा नगद वा जिन्सीको रुपमा भुक्तानी दिने।

HOTAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Mahinagar, Jhapa

(३) कम्पनीलाई तत्काल आवश्यक नपर्ने रकमहरु लगानी गर्ने वा अन्य कुनै प्रयोजनको लागि लगानीको प्रबन्ध मिलाउने, कसैलाई जमानी उपलब्ध गराउनु परेमा त्यस्तो जमानत उपलब्ध गराउने ।

(४) कम्पनीको संगठनात्मक ढांचा निर्धारण गरि आवश्यकतानुसार समय समयमा प्रबन्धक, सल्लाहकार, लेखापाल, कारिन्दा ईत्यादिलाई कम्पनीको अस्थायी, स्थायी, विशेष सेवामा नियुक्त गर्ने, निजहरुको तलव भत्ता तोक्ने, निजहरुको अधिकार, कर्तव्य निर्धारण गर्ने, निजहरु मध्ये केहीलाई खारेजी, निलम्बन, बढुवा गर्ने, कर्मचारी सम्बन्धी नियमको तर्जुमा र लागु गर्ने ।

(५) कम्पनी वा यसका कर्मचारीको काम कारवाहीसंग सम्बन्धित विषयमा निवेदन गर्ने, मुद्दा दायर गर्ने, मिलापत्र गर्ने, दावी परित्याग गर्ने, प्रतिवाद गर्ने, पुनरावेदन वा अन्य आवश्यक निवेदन वा उजूरी दिने तथा उक्त कार्यहरुका लागि कुनै व्यक्तिलाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने, कानून व्यवसायी नियुक्त गर्ने ।

(६) कम्पनीको नाममा विविध प्रकारका बैंक खाता खोल्ने, संचालन गर्ने तथा आवश्यक बैंकिङ्ग सेवाहरु प्राप्त गर्ने, ती कार्यहरु सम्पन्न गर्न अधिकार प्रदान गर्ने ।

(७) कम्पनीको साधारण नीतिहरु तय गर्ने लगायत सर्बसम्मत सम्झौताका अधिनमा रही सम्पूर्ण कियाकलाप र संचालन सम्बन्धी कुराहरु निर्धारण गर्ने तथा साधारण सभामा पेश गर्नु पर्ने विषयहरु बाहेक अन्य साधारण वा असाधारण परिस्थितिमा गर्नु पर्ने निर्णयहरु गर्ने ।

(८) यस नियमावलीको अधिनमा रहि आफ्ना केही अधिकारहरु कुनै संचालक, कर्मचारी वा अन्य कसैलाई सुम्पने ।

(९) कम्पनीको दैनिक काम कारवाहीको सिलसिलामा आईपर्ने आवश्यक सबै काम कारवाहीहरु गर्ने तथा भैसकेका कार्यहरुको अनुमोदन गर्ने ।

३५) **अधिकार प्रत्यायोजन सम्बन्धि व्यवस्था :** कम्पनीको तर्फवाट कुनै कार्य गर्ने अधिकार प्राप्त गर्ने संचालकले जुन निर्णयवाट अधिकार पाएको हो सोही निर्णयमा उक्त अधिकारि आफैले प्रयोग गर्नु पर्नेछ भनी किटानी भएकोमा प्रतिनिधी मार्फत गराउन पाउने छैन । कम्पनीको तर्फवाट काम गर्न संचालकले आफै वा प्रतिनिधी वा अन्य कुनै व्यक्तिवाट गराउन सक्नेछ भनी कम्पनीको तर्फवाट अधिकार पाएको अवस्थामा आफूले पाएको अधिकार अर्को व्यक्तिलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

३६) **प्रवन्ध सञ्चालक सम्वन्धी व्यवस्था :** कम्पनीको काम व्यवस्थित रुपले संचालन गर्न सञ्चालकहरु मध्येबाट संचालक समितिले एक जना संचालकलाई प्रवन्ध संचालकमा नियुक्त गर्न सक्नेछ । प्रबन्ध संचालकको काम, कर्तव्य र अधिकार कम्पनीको संचालक समितिवाट समय समयमा निर्धारण गर्नेछ । कम्पनीको दैनिक प्रशासनिक, व्यवस्थापन तथा कारोवार हेर्ने प्रयोजनको लागी कम्पनीले आफनो कारोवार संग सम्वन्धीत वा अन्य कुनै व्यक्तिलाई प्रमूख कार्यकारी नियुक्त गर्न तथा निजको सेवाशर्त समेत तोक्न एवं आवश्यक्ता अनुसार संझौता गरी नियुक्त गर्न सक्नेछ । प्रबन्ध संचालकको पारिश्रमिक तथा शेवाका शर्तहरु करारद्धारा निश्चित गरिनेछ ।

३७) **संञ्चालक समितिको वैठक कसले वोलाउने हो,सो कुरा उल्लेख गर्ने :** सञ्चालक समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार सञ्चालक समितिको अध्यक्षले बोलाउनेछ । कम्पनी सचिवको नियुक्ती भए पश्चात अध्यक्षको निर्देशन बमोजिम कम्पनी सचिवले संचालक समितिको वैठक बोलाउनेछ ।

३८) **संचालक समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधी :**

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Mechinagar-1 Jhapa

(१) संचालक समितिको बैठक आवश्यक्ता अनुसार नियम (३७) मा लेखिएको पदाधिकारीले बोलाउनेछ । त्यसरी बैठक नबोलाएमा कुल संचालक संख्याको कम्तिमा २५ प्रतिशत संचालकहरुले माँग गरेमा त्यस्तो पदाधिकारीले १५ दिन भित्र संचालक समितिको बैठक बोलाउनु पर्नेछ । यसरी माँग गर्दा पनि बैठक नबोलाएमा सो कुरा खुलाई कम्तिमा २५ प्रतिशत संचालकले बैठकमा छलफल हुने विषय र बैठक बस्ने समय तथा स्थान उल्लेख गरी संचालक समितिको बैठक बोलाउन सक्नेछन् । यसरी बैठक बोलाउदा अन्य संचालकहरुलाई उपनिय (२) अनुसार बैठकको सूचना दिनु पर्नेछ ।

(२) संचालक समितिको बैठकको सूचना संचालकहरुले उल्लेख गरेको ठेगानामा लिखित रुपमा वा विद्युतिय संचार माध्यमवाट पनि दिन सकिनेछ ।

(३) संचालकहरु संचालक समितिको बैठकमा स्वयं उपस्थित हुनु पर्नेछ । तर वैकल्पीक संचालक नियुक्त गर्ने संगठित संस्थाको प्रतिनिधित्व गर्ने संचालक अनुपस्थित भएको अवस्थामा निजको बैकल्पिक संचालक उपस्थित हुन सक्नेछ ।

(४) सञ्चालकहरुको संख्याको कम्तिमा ५१ प्रतिशत सञ्चालकहरु उपस्थित नभई सञ्चालक समितिको बैठक हुनेछैन । तर गणपुरक संख्या नपुगी संचालक समितिको बैठक हुन नसकेमा कम्तिमा ३ दिनको सूचना दिई अर्को बैठक बोलाउन सकिनेछ । त्यस्तो बैठकमा पनि गणपुरक संख्या नपुगेमा उपस्थित संचालकरुले गरेको काम कार्वाही तथा निर्णय मान्य हुनेछ ।

(५) सञ्चालक समितिको बैठकको अध्यक्षता संचालक समितिको अध्यक्षले गर्नेछ । निजको अनुपस्थितिमा वैठकमा उपस्थित सञ्चालकहरुले आफू मध्येबाट छानेको सञ्चालकले अध्यक्षता गर्नेछ ।

(६) सञ्चालक समितिको बैठकमा बहुमतको निर्णय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा अध्यक्षले निर्णायक मत दिन सक्नेछ । तर संचालक समितिको बैठकमा आफ्ना निजी सरोकार वा स्वार्थ भएको विषयमा हुने छलफलमा कुनै संचालकले भाग लिन वा मतदान गर्न पाउने छैन ।

(७) सञ्चालक समितिको कुनै बैठकको निर्णयमा असहमत हुने कुनै संचालकले आफ्नो असहमती जनाई राय लेख्न वा राख्न पाउनेछ ।

(८) यस नियमावलीमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि संचालक समितिले कुनै कामको सम्बन्धमा संचालक समितिका सबै सदस्य लिखित रुपमा सहमत भएमा त्यस्तो सहमतीलाई निर्णय पुस्तिकामा संलग्न गरी त्यस्तो काम बैठक विना पनि गर्न सकिनेछ । त्यस्तो सहमतीलाई संचालक समितिको बैठकको निर्णय सरह मानिनेछ ।

३९) **संचालक समितिको निर्णयको अभिलेख :**

१) संचालक समितिको बैठकमा निर्णय भएको विषय र तत्सम्बन्धमा भएको निर्णयको विवरण(माइन्यूट) को छुट्टै अभिलेख राख्नु पर्नेछ र सो अभिलेखमा बैठकमा उपस्थित सम्पूर्ण संचालकहरु मध्ये कम्तिमा ५१ प्रतिशत संचालकले सही गर्नु पर्नेछ । तर बैठकमा उपस्थित हुने संचालकले निर्णयको विवरणमा सही नगरे कै कारणबाट त्यस्तो निर्णय अमान्य भएको मानिने छैन ।

२) विद्युतिय संचार माध्यम वा कम्प्यूटरको प्रयोग गरी पनी निर्णयको विवरण राख्न सकिनेछ । तर यस्तो विवरण प्रिन्ट गरी एक प्रति छुट्टै फाइलिङ्ग गरी राख्नु पर्नेछ ।

३) कुनै शेयरधनीले संचालक समितिको निर्णय कार्यालय समय भित्र निरिक्षण गर्न सक्नेछ ।

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Mechi

४०) **प्रमूख कार्यकारी अधिकृत सम्बन्धि व्यवस्था :** कम्पनीको कारोवारको सिलसिलामा संचालक समितिले प्रमूख कार्यकारी अधिकृतको आवश्यक्ता भएको महसूस गरी निजको काम, कर्तव्य र अधिकार, सेवाको शर्त तथा सूविधा समेत उल्लेख गरी प्रमूख कार्यकारी अधिकृतको नियुक्ती गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद -५
हिसावकिताव तथा लेखा परिक्षण

४१) **कम्पनीको हिसावकिताव, लेखा र लेखापरीक्षण :**

(१) यस कम्पनीको लेखा तथा हिसावकिताव प्रचलित कानून अनुसार अधिकार प्राप्त निकायले निर्धारण गरेको लेखा मापदण्ड अनुसार तयार गरिनेछ ।

(२) कम्पनीले राख्नुपर्ने हिसाव किताव प्रतिदिनको कारोबार स्पष्ट देखिने गरी अद्यावधिक रुपमा राख्नुपर्नेछ ।

(३) ऐन बमोजिम तोकिएको रकम भन्दा बढी रकमको वार्षिक कारोबार भएको आर्थिक वर्षमा कम्पनीले आफ्नो हिसाव किताव लेखापरिक्षण गराउनेछ ।

(४) उपनियम (३) बमोजिम हिसाव किताव लेखापरिक्षण गराउनु पर्ने भएमा सो प्रयोजनका लागि वार्षिक साधारण सभा हुने भए सोही सभा र त्यस्तो साधारण सभा नहुने भए संचालक समितिले वा सर्बसम्ममत संझोतामा गरिएको व्यवस्था अनुसार ऐन बमोजिम लेखापरिक्षक नियुक्त गर्नेछ । त्यसरी नियुक्त भएको मितिले १५ दिन भित्र निजको नाम कार्यालयमा पठाइनेछ ।

(५) उपनियम (४) बमोजिम नियुक्त लेखापरीक्षकले आफूले लेखा परीक्षण गरेको हिसावकिताव र लेखाबाट कम्पनीको वासलात, नाफानोक्सानी हिसाव एवं नगद प्रवाह विवरण प्रमाणित गरी आफूलाई नियुक्त गर्ने अधिकारीलाई सम्वोधन गरी आफ्नो प्रतिवेदन कार्यालयलाई र कम्पनीलाई दिनेछ । कम्पनीले त्यस्तो प्रतिवेदनको प्रतिलिपि प्रत्येक शेयरधनी र कार्यालयलाई पठाइनेछ ।

(६) कम्पनीको अध्यावधिक हिसाव किताव कुनै शेयरधनीले निरिक्षण गर्न चाहेमा कार्यालय समयभित्र यथासिघ्र निरिक्षण गर्न दिनु पर्नेछ ।

परिच्छेद-६
विविध

४२) **लाभांश सम्बन्धी व्यवस्था :**

(१) लाभांश वितरण गर्ने निर्णय भएको पैतालीस दिनभित्र लाभांश वितरण गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको अवधिभित्र लाभांश वितरण नगरेमा दश प्रतिशतको दरले लाभांशको व्याज समेत थप गरी लाभांशको रकम भूक्तानी गर्नु पर्नेछ ।

(३) साधारण सभाको निर्णय वमोजिम अन्तरिम लाभांस वितरण गरिनेछ ।

(४) यस नियमावलीमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कम्पनीले शेयर वापत माग गरेको रकम चुक्ता नगर्ने शेयरधनीलाई सो हदसम्म निजको लाभांश रोक्का राख्न सक्नेछ ।

४३) **शेयरधनी, डिबेन्चरवाला, संचालक वा पदाधिकारीलाई दिईने तथा निजवाट प्राप्त हुने सूचना :** कम्पनीका शेयरधनी, डिबेन्चरवाला वा पदाधिकारीलाई दिईने सूचनाहरु तथा निजहरुले दिने सूचना जानकारीहरु लिखित रुपमा निजले उपलव्ध गराएको ठेगानामा दिईनेछ । साथै निजहरुले प्राप्त गर्ने सूचना विद्युतिय माध्यमवाट दिएमा समेत हुने गरी कम्पनीमा जानकारी गराएको अवस्थामा विद्युतिय माध्यमवाट समेत दिन सकिनेछ ।

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Mechinagar-14, Jhapa

४४) कम्पनी सचिव सम्बन्धी व्यवस्था :

(१) कम्पनी सचिवको नियुक्ति संचालक समितिवाट गरीनेछ ।

(२) कम्पनी सचिवको पदावधि, सेवाका शर्त संचालक समितिले समय समयमा निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

(३) कम्पनी सचिवको काम, कर्तव्य र अधिकार कम्पनीको साधारण सभा तथा संचालक समितिले समय समयमा तोके बमोजिम हुनेछ । कम्पनीको साधारण सभा तथा संचालक समितिले निश्चित नगरेको अवस्थामा कम्पनी सचिवको काम कर्तव्य र अधिकार कम्पनी ऐनले तोके बमोजिम हुनेछ ।

४५) कम्पनीको छाप सम्बन्धि व्यवस्था:

१) कम्पनीको कारोबारमा कम्पनीको छापको प्रयोग हुनेछ । कम्पनीको छापको जिम्मा प्रवन्ध संचालक, कम्पनी सचिव वा प्रमुख कार्यकारी अधिकृत मध्ये संचालक समितिले तोकेको कुनै एकको जिम्मामा रहनेछ ।

२) अनधिकृत रुपमा छाप प्रयोग गरी कम्पनी उपर कुनै दायित्व सृजना भएमा सो छाप जिम्मा लिने व्यक्तिवाट त्यस्तो दायित्व बापत सृजना हुने दायित्वको रकम निजले कम्पनीबाट पाउनु पर्ने नुजसकै रकम र सो रकमबाट असूल उपर हुन नसकेमा सरकारी बाँकी सरह जुनसुकै सम्पपत्तिवाट कम्पनीले असूल उपर गरी लिन पाउनेछ ।

४६) प्रतिलिपि दस्तुर सम्बन्धी व्यवस्था :

१) कम्पनीको प्रवन्धपत्र, नियमावली, वार्षिक आर्थिक विवरण, लेखापरीक्षण प्रतिवेदन, सञ्चालकको लगत, शेयरधनीको दर्ता किताव, दर्ता प्रमाणपत्र वा कम्पनीको तर्फवाट कार्यालयमा पेश गरीएको कुनै लिखतको प्रतिलिपि कुनै शेयरधनी वा अरु कुनै सरोकारवालाले माग गरेमा प्रति पृष्ठ रु १०/- दस्तुर लिई प्रतिलिपि दिइनेछ ।

(२) साधारण सभाको काम कारवाहीको विवरणको प्रतिलिपी प्राप्त गर्न प्रति पृष्ठ रु. २०।- दस्तुर लाग्नेछ ।

(३) संचालक समितिको निर्णयको प्रतिलिपी प्राप्त गर्न प्रति पृष्ठ रु. २०।- दस्तुर लाग्नेछ ।

(४) शेयर प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी प्राप्त गर्न रु. ५००।- दस्तुर लाग्नेछ ।

(५) शेयरधनी डिवैनचरवालाको दर्ता कितावको प्रतिलिपी प्राप्त प्रतिपृष्ठ रु. १००।- दस्तुर लाग्नेछ ।

४७) कम्पनी गाभिने कुरा :

(१) यस कम्पनीमा कुनै अर्को कम्पनीलाई वा यस कम्पनीलाई कुनै अर्को कम्पनीमा गाभ्न आवश्यक भएमा कम्पनीको साधारण सभाले विशेष प्रस्ताव पारित गरी वा साधारण सभा नगर्ने कम्पनी भए सर्वसम्मत संझौतामा उल्लिखित व्यवस्था अनुसार ऐन बमोजिम अर्को कम्पनीलाई गाभ्न वा आफू अर्को कम्पनीमा गाभिन सक्नेछ ।

(२) कुनै कम्पनी अर्को कम्पनीमा गाभिदा शेयरको हेरफेर, हस्तान्तरण वा कम्पनीको सम्पूर्ण जायजेथाको विक्रीमा सहमती नजनाउने शेयरधनीलाई कम्पनी गाभ्न निर्णय गर्दाको समयमा गरेको निर्णय वा सर्वसम्मत संझौतामा उल्लिखित व्यवस्था बमोजिम हुनेछ ।

४८) कम्पनीको खारेजी :

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Machhegar-14, Jhapa

(१) प्रचलित कानूनको अधिनमा रही कम्पनीको साधारण सभाले आवश्यक देखेमा विशेष प्रस्ताव पारित गरी कम्पनी खारेज गर्न सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम खारेजीको प्रस्ताव पारित गर्दा साधारण सभाले खारेजीको कामका लागि एक वा एकभन्दा वढी लिक्विडेटर तथा लेखा परीक्षकको नियुक्ति गर्नेछ । त्यसरी नियुक्त भएका लिक्विडेटर तथा लेखा परीक्षकको पारिश्रमिक साधारण सभाले तोकिदिए बमोजिम हुनेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम नियुक्त लिक्विडेटर तथा लेखापरीक्षकले कम्पनी ऐन, २०६३ मा व्यवस्था भएअनुरुप कम्पनी खारेजी सम्बन्धी काम कारबाही गर्नेछन् ।

४९) कुनै खास व्यवसाय गर्ने कम्पनीको नियमावलीमा खुलाउनु पर्ने भनी प्रचलित कानूनमा कुनै व्यवस्था गरिएको भए त्यस्तो कुरा : छैन ।

५०) अन्य आवश्यक कुराहरु :

(क) कम्पनीको आर्थिक बर्ष श्रावण १ गते देखि आषाढ मसान्तसम्म हुनेछ ।

(ख) यस कम्पनीको कारोबारको सम्बन्धमा शेयरवालाको दायित्व निजले खरिद गरेको वा खरिद गर्न कबुल गरेको शेयरको अधिकतम रकम सम्म मात्र सिमित रहनेछ

(ग) कुनै शेयरधनी वा डिवेञ्चरवाला मरी वा निजले आफ्नो जायजेथा साहुलाई दामासाही गराई वा अरु कुनै व्यहोराले निजको शेयर वा डिवेञ्चरमा जसको हक हुन आउने हो निजले रु. १००/- दस्तुर सहित कम्पनीमा निवेदन दिनुपर्नेछ ।

(घ) उपनियम (१) बमोजिम कम्पनीमा निवेदन पर्न आएमा कम्पनीले सो कुराको जाँचवुझ गरी त्यस्तो शेयर वा डिवेञ्चर निजको नाममा हस्तान्तरण गरिदिनेछ ।

५१) नियमावलीमा संशोधन भएमा लागू हुने अवस्था: यस नियमावलीमा कुनै संशोधन गर्नु पर्ने भएमा साधारण सभामा विशेष प्रस्ताव पारित गरी वा सर्वसम्मत सम्झौता भएको भए सर्बसम्मत सम्झौता बमोजिम निर्णय गरी त्यस्तो निर्णय कार्यालयमा अभिलेख भएपछि मात्र नियमावलीमा संशोधन भएको मानिनेछ ।

५२) नियमावली बाझिएको हदसम्म निष्क्रिय हुने :- यस नियमावलीमा लेखिएका कुरा ऐन, अन्य प्रचलित कानून वा प्रवन्धपत्रसंग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म त्यस्ता कुरा स्वतः बदर हुनेछन् ।

५३) संस्थापकहरुले तत्काल निल कवुल गरेको शेयर संख्या र उदघोषण:– हामी रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि. का संस्थापकहरुले यो कम्पनी संस्थापना गरी प्रचलित कानून बमोजिम संचालन गर्न मन्जूर गरेकाछौं । यो नियमावलीमा उल्लिखित हाम्रो नाम, ठेगाना, हस्ताक्षर, हामीले लिन कबूल गरेको शेयर र साक्षी सम्बन्धि व्यहोरा ठीक साँचो हो । कुनै कारणले झुठा ठहरीन गएमा कम्पनी दर्ता पश्चात सिर्जना हुने दायित्व व्यहोर्न हामी तयार छौं । यो नियमावलीमा लेखिएका कुरा साँचो हो, झुठा ठहरे कानून बमोजिम सहन बुझाउन मन्जूर छौं भनी सहिछाप गरेकाछौं ।

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Mechinagar-14, Jhapa

संस्थापकको नाम, ठेगाना र सहीछाप	बाबु/पतिको नाम	नागरिकता प्रमाण पत्र नं. प्राप्त गरेको जिल्ला	लिन कबुल गरेको शेयर संख्या	साक्षीको नाम, थर, ठेगाना र सहीछाप	साक्षीको नागरिकता नं. जिल्ला
द. नाम: रवि शर्मा घिताल ठेगाना: काभ्रे जिल्ला धुलिखेल न.पा. ११ दा. बा.	तुलसी राम घिताल	६६४१२ काभ्रे	२०००००० थान	नाम: आदित्य ढकाल ठेगाना: विराटनगर मोरंग दा. बा.	मोरंग
द. नाम: दीप मित्तल ठेगाना: झापा जिल्ला बिर्तामोड न.पा. ५ दा. बा.	द्वारका प्रसाद मित्तल	४४९/ १८०२ झापा	१०००००० थान	द. नाम: विराटनगर ठेगाना: विराटनगर मोरंग दा. बा.	मोरंग
नाम: ऋषभ मित्तल ठेगाना: झापा जिल्ला बिर्तामोड न.पा. ५ दा. बा.	प्रदिप मित्तल	०४१०१२ / ३०५४ झापा	१०००००० थान	द. नाम: विनय पुरी ठेगाना: गिलमंडी ५ दा. बा. झापा	झापा

मस्यौदाकार

हस्ताक्षर

नाम: अधिवक्ता डगराज काफ्ले, प्र.प.नं.९५०६

इति सम्वत् २०७८ साल मंसिर महिना गते रोज शुभम

कार्यालय, रोजगार

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. * Mechinagar-14, Jhapa *

अनुसूची ३:
जग्गाधनी दर्ता प्रमाण पूर्जा तथा जग्गा बहाल सम्झौता पत्र

भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय

भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग

मालपोत कार्यालय.....

जग्गाधनी संकेत नम्बर :

न.प्र.पु.पु.जा न.:-

जग्गाधनी दर्ता प्रमाणपुर्जा

औंठा छाप

जग्गाधनीको दस्तखत

जग्गाधनीको नाम थर :- प्रदिप मित्तल

ठेगाना :- जिल्ला:- झापा गा.वि.स./न.पा.:- विर्तामोड न.पा. वडा न.:- ६

पिताको नाम :- द्वारिका प्रसाद मित्तल

बाजेको नाम :- रामलाल

नागरिकता प्रमाणपत्र नं. :- ४८९१८०२

कार्यालय :- जिल्ला प्रशासन कार्यालय, झापा

मिति २०४४/१२/०४

प्रमाण मर्यन			गा.वि.स. न.पा.	वडा नं. नम्बर मिसे	किसिम	विवरण	क.ब.को संकेत नं.	जग्गाको नाम थर	विभाग वा वर्ग	क्षेत्रफल	बाट्ट पर्ना नं.	कैफियत विवरण	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]		
	राजनामा												
[illegible]	[illegible]	[illegible]	दुधपाढी	९	[illegible]	आयादी	एकनाटा		खेत	०-[illegible]-०-०	[illegible]		
				१०		[illegible]			दायम	१,[illegible].२०	[illegible]		
	राजनामा												
				९	[illegible]	आयादी	एकनाटा		खेत	०-९५-१०-०	[illegible]		
				०		[illegible]			दायम	५,[illegible].११	[illegible]		

जम्मा क्षेत्रफल (व.मी.) ६,१४२.११

'137sk011'

प्रिन्ट गर्नेको दस्तखत :-

प्रिन्ट मिति [illegible] ०३ २१

रुजु गर्नेको दस्तखत :-

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD.

जग्गा बहाल सम्झौता पत्र

लिखितम् झापा जिल्ला, विर्तामोड नगरपालिका वडा नं. ५ बस्ने वर्ष ५२ का प्रदीप मित्तल (ना.प्र.नं. ४४९/१८०२, जारी मिति २०४४/११/४, जि.प्र.का. झापा) (प्रस्तुत करारमा यसपछि प्रथम पक्ष भनि सम्बोधन गरिने) आगे म प्रथम पक्षका नाममा दर्ता श्रेप्तामा कायम रहेको झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका वडा नं. १४, पाथीभराटोल स्थित किल्ला नं. १६६, १६९, १६७ को क्षे.फ. ८,५५०.६५ वर्गमिटर (१ विघा ५ कठ्ठा ५ धुर) जग्गा, काठमाण्डौ जिल्ला काठमाण्डौ महानगरपालिकाको रजिष्टर्ड कार्यालयमा दर्ता भएको रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि., कम्पनी दर्ता नं. २७९९६८/०७८/०७९ (यस पश्चात दोस्रो पक्ष भनि सम्बोधन गरिएको) दोस्रो पक्षले होटल तथा व्यवसाय निर्माण तथा सञ्चालन गर्ने भएकाले हामी दुई पक्षका बीचमा निम्न लिखित करारका विषयवस्तुमा तपसिलमा लेखिएका करारका शर्तहरू यथावत रूपमा परिपालन गर्न मन्जुर गरी हामीहरूको मनोमानी खुशीराजीसँग तपशिलका विषयहरूमा रही कानुन बमोजिम यो करारनामा गरी एक-एक प्रति लियौं दियौं।

१) करारको विषयवस्तुः प्रथम पक्षले झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका वडा नं. १४, पाथीभराटोल स्थित ८,५५०.६५ वर्गमिटर (१ विघा ५ कठ्ठा ५ धुर) क्षेत्रफल रहेको प्रथम पक्षको नाममा रहेको जग्गा दोस्रो पक्षले भाडामा लिई होटल निर्माण तथा सञ्चालन गर्न प्रथम पक्षले स्वीकृति दिने गरी यो करार भएको हो ।

२) शर्तहरूः

क) प्रथम पक्षले आफ्नो नाम दर्ता भोग रहेको जग्गामा दोस्रो पक्षलाई भवन निर्माण गरी होटल र अन्य व्यवसाय सञ्चालन गर्न दिए वापत मासिक भाडा रू ५,००० (अक्षरेपी पाच हजार रूपैयाँ मात्र) प्रस्ताव गरिएको र सो भाडा रकममा प्रत्यक दुई- दुई वर्षमा १० (दश) प्रतिशतका दरले वृद्धि गर्ने कुरामा दुवै पक्षले सहमति जनाउँदछौं ।

ख) यस करारनामाको अवधि वि.सं. २०७९/०३/०१ देखि लागु भई २० वर्षसम्म कायम रहने छ ।

ग) करार अवधि समाप्त भए पश्चात दुवै पक्षले आपसी सहमतिमा आवश्यकता अनुसार थप गर्दै लैजान सकिने छ ।

३) दायित्व र क्षतिपूर्ति : करारका पक्षहरूको दायित्व र क्षतिपूर्तिको सम्वन्धमा नेपालको कानुन बमोजिम आफ्नो दायित्व र क्षतिपूर्ति बहन गर्न हामी दुवै पक्ष मञ्जुर छौं ।

४) होटल निर्माण तथा सञ्चालनको क्रममा दुवै पक्षले एक अर्कालाई हानि नोक्सानी पुर्याउन पाउने छैन।

५) यो करार पालना नगरी कुनै पक्षलाई क्षति भएमा मुलुकी देवानी संहिता, २०७४ बमोजिम मर्का पर्ने पक्षले क्षतिपूर्ति भराई लिन सक्नेछ।

प्रथम पक्ष
प्रदीप मित्तल

दोस्रो पक्ष
रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि को तर्फबाट
प्रदीप मित्तल

मितिः वि.सं. २०७९ असार ०१ रोज ४ शुभम् ।

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Mechinagar-14, Jhapa

भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय

भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग

मालपोत कार्यालय.....

जग्गा संकेत नं : १७७९क

PF000147869

लगाधनी दर्ता प्रमाण पुर्जा

औंठा छाप	
दाँया	बाँया

प्रमाणित गर्ने जग्गाधनीको दस्तखत

जग्गाधनीको नाम थर: अन्जु कुमारी मित्तल

ठेगाना: जिल्ला: इलाम गा.पा. / न.पा. / गा.वि.स.: इलाम नगरपालिका, वार्ड नं.: २

बाबुको नाम: दरिका प्रसाद मित्तल

बाजेको नाम: राम लाल

नागरिकता नं.: १८०४ जारी मिति: २०५१/१०/२९

जारी गर्ने कार्यालय: जिल्ला प्रशासन कार्यालय,इलाम

क्रम सं.	प्रमाण संकेत		जिल्ला / गा. वि. स. / न. पा.	वार्ड नं./ नक्सा सीट नं.	किता नं./ खण्डे नं.	विवरण (घर,आबादी,इत्यादि)	जग्गाधनी को हकहिस्सा	मोहीको नाम थर	किसिम वा वर्ग	क्षेत्रफल/ब.मि.	कैफियत	प्रमाणित गर्नेको दस्तखत
	कारोबार व्यहोरा											
४९४	२०७४/१२/१२	L000२७८७	झापा	९	४९३	आबादी	एकलौटी		धनहर/खेत	०-३-०-० (बिघा (०-२०-२०-४))		
	हालैदेखिको फरकपत्र		दुबागढी	९	०	रेकर्ड निजी			दोयम	१०१५.९३		
	लिखत पारित											
४९५	२०७४/१२/१२	L000२७८७	झापा	९	८१६	अन्य	एकलौटी		धनहर/खेत	०-७-१४-० (बिघा (०-२०-२०-४))		
	हालैदेखिको फरकपत्र		दुबागढी	९	०	रेकर्ड निजी			दोयम	२६०७.५२		
	लिखत पारित											
४९६	२०७४/१२/१२	L000२७८७	झापा	९	४९६	आबादी	एकलौटी		धनहर/खेत	०-१-१५.५-० (बिघा (०-२०-२०-४))		
	हालैदेखिको फरकपत्र		दुबागढी	९	०	रेकर्ड निजी			दोयम	६०१.०५		
	लिखत पारित											

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Mechinagar, Jhapa

नेपाल सरकार

भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय

भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग

मालपोत कार्यालय.....

जग्गाधनी संकेत नम्बर :

जग्गाधनी दर्ता प्रमाण पूर्जा

क्रमिक दर्ता नं.	प्रमाण संकेत / कारोबार व्यहोरा	जिल्ला / गा. वि. स. / न. पा.	वार्ड नं./ नक्सा सीट नं.	कित्ता नं./ खण्डे नं.	विवरण (घर,आबादी,इत्यादि)	जग्गाधनी को हकहिस्सा	मोहीको नाम थर	किस्म वा वर्ग	क्षेत्रफल/व.मि.	कैफियत	प्रमाणित गर्नेको दस्तखत
४९९	२०७४/१२/१२ L०००२७८७	झापा	९	४९९	✓ आबादी	एकलौटी		धनहर/खेत	०-२-१३.५-० (बिघा (०-२०-२०-४))		
	हालैदेखिको बकसपत्र	दुबागडी	९	०	रैकर निजी			दोयम	९०५.८२		
	लिखत पारित										
४९९	२०७४/१२/१२ L०००२७८७	झापा	९	६८४	✓ आबादी	एकलौटी		धनहर/खेत	०-१-१-० (बिघा (०-२०-२०-४))		
	हालैदेखिको बकसपत्र	दुबागडी	९	०	रैकर निजी			सीम	३५५.५७		
	लिखत पारित										
४९९	२०७४/१२/१२ L०००२७८७	झापा	९	५९२	✓ आबादी	एकलौटी		धनहर/खेत	०-९-१०-० (बिघा (०-२०-२०-४))		
	हालैदेखिको बकसपत्र	दुबागडी	९	०	रैकर निजी			दोयम	५०७.९६		
	लिखत पारित										
४९९	२०७४/१२/१२ L०००२७८७	झापा	९	५९४	✓ आबादी	एकलौटी		धनहर/खेत	०-३-११-० (बिघा (०-२०-२०-४))		
	हालैदेखिको बकसपत्र	दुबागडी	९	०	रैकर निजी			दोयम	१२०२.१७		
	लिखत पारित										
४९९	२०७४/१२/१२ L०००२७८७	झापा	९	५९७	✓ आबादी	एकलौटी		धनहर/खेत	०-२-९.५-० (बिघा (०-२०-२०-४))		
	हालैदेखिको बकसपत्र	दुबागडी	९	०	रैकर निजी			दोयम	८३८.१०		
	लिखत पारित										
६००	२०७४/१२/१२ L०००२७८७	झापा	९	६००	✓ आबादी	एकलौटी		धनहर/खेत	०-२-९.५-० (बिघा (०-२०-२०-४))		
	हालैदेखिको बकसपत्र	दुबागडी	९	०	रैकर निजी			दोयम	८३८.१०		
	लिखत पारित										

नेपाल सरकार

भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय

भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग

मालपोत कार्यालय .....

जग्गाधनी संकेत नम्बर :

जग्गाधनी दर्ता प्रमाण पूर्जा

प्रा.नं. कि.नं.	प्रमाण संकेत / कारोबार व्यहोरा	जिल्ला / गा. वि. स. / न. पा.	वार्ड नं. / नक्सा सीट नं.	किसा नं. / खण्डे नं.	विवरण (घर,आबादी,इत्यादि)	जग्गाधनी को हकहिस्सा	मोहीको नाम थर	किसिम र वर्ग	क्षेत्रफल/व.मि.	कैफियत	प्रमाणित गर्ने दस्तखत
३६६	२०७४/१२/१२ L०००२७८७	झापा	९	७३३	✓ आबादी	एकलौटी		धनहर/खेत	०-२-२.५-० (बिघा (०-२०-२०-४))		
	हालैदेखिको बकसपत्र	दुवागढी	९	०	रैकर निजी			सीम	७१९.५९		
	लिखत पारित										
३६७	२०७४/१२/१२ L०००२७८७	झापा	९	६७०	✓ आबादी	एकलौटी		धनहर/खेत	०-२-१५-० (बिघा (०-२०-२०-४))		
	हालैदेखिको बकसपत्र	दुवागढी	९	०	रैकर निजी			दोयम	९३१.२६		
	लिखत पारित										
३६८	२०७४/१२/१२ L०००२७८७	झापा	९	६७४	✓ आबादी	एकलौटी		धनहर/खेत	०-१-१०.५-० (बिघा (०-२०-२०-४))		
	हालैदेखिको बकसपत्र	दुवागढी	९	०	रैकर निजी			दोयम	४१६.३९		
	लिखत पारित										
३६९	२०७४/१२/१२ L०००२७८७	झापा	९	७३२	✓ आबादी	एकलौटी		धनहर/खेत	०-०-४.५-० (बिघा (०-२०-२०-४))		
	हालैदेखिको बकसपत्र	दुवागढी	९	०	रैकर निजी			सीम	७६.१९		
	लिखत पारित										
३७०	२०७४/१२/१२ L०००२७८७	झापा	९	९१७	✓ आबादी	एकलौटी		धनहर/खेत	०-७-०-० (बिघा (०-२०-२०-४))		
	हालैदेखिको बकसपत्र	दुवागढी	९	०	रैकर निजी			सीम	२३७०.४८		
	लिखत पारित										
३७१	२०७४/१२/१२ L०००२७८७	झापा	९	९८४	✓ आबादी	एकलौटी		धनहर/खेत	०-०-५-० (बिघा (०-२०-२०-४))		
	हालैदेखिको बकसपत्र	दुवागढी	९	०	रैकर निजी			दोयम	८४.६६		
	लिखत पारित										

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Jhapa

नेपाल सरकार

भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय

भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग

मालपोत कार्यालय.....

जग्गाधनी संकेत नम्बर :

जग्गाधनी दर्ता प्रमाण पर्जा

प्रमाण संकेत		जिल्ला / गा. वि. स. / न. पा.	वार्ड नं./ नक्सा सीट नं.	कित्ता नं./ खण्डे नं.	विवरण (घर,आबादी,इत्यादि)	जग्गाधनी को हकहिस्सा	मोहीको नाम थर	किसिम वा वर्ग	क्षेत्रफल/ब.मि.	कैफियत	प्रमाणित गर्नेको दस्तखत
कारोबार व्यहोरा											
१७७४/१४/१२	६०००२७८७	झापा	९	३६४	आबादी	एकलौटी		घरहर/ जेत	१-०-४-० (बिघा (०-२०-२०-४))		
कार्यालयको चक्रसपत्र		दुबागडी	९	०	रकर निजी			जयम	६८४०.५२		
लिखत पारित											

जम्मा क्षेत्रफल २०४११.३० वर्ग मिटर

माथि लिखित

दर्ता दस्तखत .....

दर्ता मिति : भाद्र ३ गते २०७४ सालको

प्रिन्ट मिति : २०७४/१२/१२

रुजु गर्नेको दस्तखत .....

जग्गा बहाल सम्झौता पत्र

लिखितम् इलाम जिल्ला, इलाम नगरपालिका वडा नं. २ बस्ने अन्जु कुमारी मित्तल (ना.प्र.नं. १८०४, जारी मिति २०५१/१०/२९, जि.प्र.का. इलाम) (प्रस्तुत करारमा यसपछि प्रथम पक्ष भनि सम्बोधन गरिने) आगे म प्रथम पक्षका नाममा दर्ता श्रेष्तामा कायम रहेको झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका वडा नं. १४, पाथीभराटोल स्थित कित्ता नं. ६७२, ५९३, ८१६, ५९६, ५९९, ६०२, ५९२, ५९४, ५९७, ६००, ७३३, ६७०, ६७४, ७३२, ९९७, २८२ र ३६४ को क्षे.फ. २१,००३.९२ वर्गमिटर (३ विघा २ कट्ठा ०.६ धुर) जग्गा, काठमाण्डौ जिल्ला काठमाण्डौ महानगरपालिकाको रजिष्टर्ड कार्यालयमा दर्ता भएको रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि., कम्पनी दर्ता नं. २७९९६८/०७८/०७९ (यस पश्चात दोस्रो पक्ष भनि सम्बोधन गरिएको) दोस्रो पक्षले होटल तथा व्यवसाय निर्माण तथा सञ्चालन गर्ने भएकाले हामी दुई पक्षका बीचमा निम्न लिखित करारका विषयवस्तुमा तपसिलमा लेखिएका करारका शर्तहरू यथावत रूपमा परिपालन गर्न मन्जुर गरी हामीहरूको मनोमानी खुशीराजीसँग तपशिलका विषयहरूमा रही कानुन बमोजिम यो करारनामा गरी एक-एक प्रति लियौं दियौं।

१) करारको विषयवस्तुः प्रथम पक्षले झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका वडा नं. १४, पाथीभराटोल स्थित २१,००३.९२ वर्गमिटर (३ विपा २ कट्ठा ०.६ धुर) क्षेत्रफल रहेको प्रथम पक्षको नाममा रहेको जग्गा दोस्रो पक्षले भाडामा लिई होटल भवन निर्माण तथा सञ्चालन गर्न प्रथम पक्षले स्वीकृति दिने गरी यो करार भएको हो।

२) शर्तहरूः

क) प्रथम पक्षले आफ्नो नाम दर्ता भोग रहेको जग्गामा दोस्रो पक्षलाई भवन निर्माण गरी होटल र अन्य व्यवसाय सञ्चालन गर्न दिए वापत मासिक भाडा रू १०,००० (अक्षरेपी दश हजार रूपैयाँ मात्र) प्रस्ताव गरिएको र सो भाडा रकममा प्रत्येक दुई- दुई वर्षमा १० (दश) प्रतिशतका दरले वृद्धि गर्ने कुरामा दुवै पक्षले सहमति जनाउँदछौं ।

ख) यस करारनामाको अवधि वि.सं. २०७९/०३/०१ देखि लागु भई २० वर्षसम्म कायम रहने छ।

ग) करार अवधि समाप्त भए पश्चात दुवै पक्षले आपसी सहमतिमा आवश्यकता अनुसार थप गर्दै लैजान सकिने छ ।

३) दायित्व र क्षतिपूर्ति : करारका पक्षहरूको दायित्व र क्षतिपूर्तिको सम्वन्धमा नेपालको कानुन बमोजिम आफ्नो दायित्व र क्षतिपूर्ति वहन गर्न हामी दुवै पक्ष मञ्जुर छौं ।

४) होटल निर्माण तथा सञ्चालनको क्रममा दुवै पक्षले एक अर्कालाई हानि नोक्सानी पुऱ्याउन पाउने छैन।

५) यो करार पालना नगरी कुनै पक्षलाई क्षति भएमा देवानी संहिता, २०७४ बमोजिम मर्का पर्ने पक्षले क्षतिपूर्ति भराई लिन सक्नेछ।

प्रथम पक्ष
अन्जु कुमारी मित्तल
अन्जु कु. मित्तल

दोस्रो पक्ष
रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि को तर्फवाट
प्रदीप मित्तल

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Mechinagar-14, Jhapa

मितिः वि.सं. २०७९ असार ०१ रोज ४ शुभम् ।

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Mechinagar-14, Jhapa

श्री सुधार तथा व्यवस्थापन विभाग

भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग

मातहत कार्यालय ..... भद्रपुर झापा

जग.प्र.प्र.नं.:- २२८१३३

जग्गाधनी दर्ता प्रमाण पूर्जा

फोटोमा देखिएको व्यक्ति म नै हो भनी प्रमाणित गर्ने

औंठा छाप	
	

जग्गाधनीको दस्तखत

जग्गाधनीको नाम थर :- [illegible]

ठेगाना :- जिल्ला:- झापा गा.वि.स./न.पा.:- अनारमनी वडा नं.:- ३

पिताको नाम :- प्रदिप मित्तल

बाजेको नाम :- द्वारिका प्रसाद मित्तल

नागरिकता /दर्ता नं. :- [illegible]१०१२।३०५४

जारीकर्ता :- जिल्ला प्रशासन कार्यालय , झापा

मिति :-०६८/०८/११

प्रमाण संख्या

रा.कि.नं.	कारोबार व्यहोरा		गा.वि.स./ न.पा.	वडा नं./ नक्सा सिट	किता नं.	विवरण (घर, आवादी, इत्यादि)	प.ध.को हिस्सा	मोहीको नाम थर	किसम वा वर्ग	क्षेत्रफल बिगाहा/व.मी.	मोठ/रुजु नं.	कैफियत विवरण	[illegible] गर्नेको दस्तखत
	३०६६क	२०७०/०९/०१	इचागढी	९	६७१	आवादी	एकलौटी		खेत	०-१-०-०	२०७०।०१		
	राजिनामा			९क		रेकर निजि			अव्वल	३३८.६४	[illegible]		
	३०६६क	२०७०/०९/०१	इचागढी	९	६७३	आवादी	एकलौटी		खेत	०-१-२-०	२०७०।०१		
	राजिनामा			९क		रेकर निजि			अव्वल	३७२.५०	[illegible]		
	३०६६क	२०७०/०९/०१	इचागढी	९	६६९	आवादी	एकलौटी		खेत	०-४-११-०	२०७३।०१		
	राजिनामा			९क		रेकर निजि			अव्वल	१,५४०.८१	[illegible]		
			इचागढी	९	६६७	आवादी	एकलौटी		खेत	०-३-७-०	२०७०।०१		
				९क		रेकर निजि			अव्वल	१,१३४.४४	[illegible]		

137sa009

जम्मा क्षेत्रफल (व.मी.) ३,३८६.३९

प्रिन्ट गर्नेको दस्तखत :-

प्रिन्ट मिति :-२०[illegible]

[illegible] गर्नेको दस्तखत :-

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Jhapa

जग्गा बहाल सम्झौता पत्र

लिखितम् झापा जिल्ला, विर्तामोड नगरपालिका वडा नं. ५ वस्ने वर्ष २६ का ऋषभ मित्तल (ना.प्र.नं. ०४१०१२/३०५४, जारी मिति २०६८/८/११, जि.प्र.का. झापा) (प्रस्तुत करारमा यसपछि प्रथम पक्ष भनि सम्बोधन गरिने) आगे म प्रथम पक्षका नाममा दर्ता श्रेष्तामा कायम रहेको झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका वडा नं. १४, पाथीभराटोल स्थित कित्ता नं. ६७१, ६७३, ६६९ र ६६७ को क्षे.फ. ३,३८६.३९ वर्गमिटर (१० कठ्ठा) जग्गा, काठमाण्डौ जिल्ला काठमाण्डौ महानगरपालिकाको रजिष्टर्ड कार्यालयमा दर्ता भएको रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि., कम्पनी दर्ता नं. २७५५६८/०७८/०७९ (यस पश्चात दोस्रो पक्ष भनि सम्बोधन गरिएको) दोस्रो पक्षले होटल तथा व्यवसाय निर्माण तथा सञ्चालन गर्ने भएकाले हामी दुई पक्षका बीचमा निम्न लिखित करारका विषयबस्तुमा तपसिलमा लेखिएका करारका शर्तहरू यथावत रूपमा परिपालन गर्न मन्जुर गरी हामीहरूको मनोमानी खुशीराजीसँग तपशिलका विषयहरूमा रही कानुन वमोजिम यो करारनामा गरी एक-एक प्रति लियौं दियौं।

१) करारको विषयबस्तुः प्रथम पक्षले झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका वडा नं. १४, पाथीभराटोल स्थित ३,३८६.३९ वर्गमिटर (१० कठ्ठा) क्षेत्रफल रहेको प्रथम पक्षको नाममा रहेको जग्गा दोस्रो पक्षले भाडामा लिई होटल निर्माण तथा सञ्चालन गर्न प्रथम पक्षले स्वीकृति दिने गरी यो करार भएको हो।

२) शर्तहरूः

क) प्रथम पक्षले आफ्नो नाम दर्ता भोग रहेको जग्गामा दोस्रो पक्षलाई भवन निर्माण गरी होटल र अन्य व्यवसाय सञ्चालन गर्न दिए वापत मासिक भाडा रू ५,००० (अक्षरेपी पाँच हजार रूपैयाँ मात्र) प्रस्ताव गरिएको र सो भाडा रकममा प्रत्येक दुई- दुई वर्षमा १० (दश) प्रतिशतका दरले वृद्धि गर्ने कुरामा दुवै पक्षले सहमति जनाउँदछौं ।

ख) यस करारनामाको अवधि वि.सं. २०७९/०३/०१ देखि लागु भई २० वर्षसम्म कायम रहने छ ।

ग) करार अवधि समाप्त भए पश्चात दुवै पक्षले आपसी सहमतिमा आवश्यकता अनुसार थप गर्दै लैजान सकिने छ ।

३) दायित्व र क्षतिपूर्ति : करारका पक्षहरूको दायित्व र क्षतिपूर्तिको सम्वन्धमा नेपालको कानुन वमोजिम आफ्नो दायित्व र क्षतिपूर्ति बहन गर्न हामी दुवै पक्ष मञ्जुर छौं ।

४) होटल निर्माण तथा सञ्चालनको क्रममा दुवै पक्षले एक अर्कालाई हानि नोक्सानी पुर्याउन पाउने छैन।

५) यो करार पालना नगरी कुनै पक्षलाई क्षति भएमा देवानी संहिता, २०७४ वमोजिम मर्का पर्ने पक्षले क्षतिपूर्ति भराई लिन सक्नेछ।

प्रथम पक्ष
ऋषभ मित्तल
Rishab Mittal

दोस्रो पक्ष
रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि को तर्फबाट
प्रदीप मित्तल

मितिः वि.सं. २०७९ असार ०१ रोज ४ शुभम् ।

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. * Mechinagar-14, Jhapa *

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. * Mechinagar-14, Jhapa *

भूमिसुधार, व्यवस्थापन तथा सहकारी मन्त्रालय

भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग

मालपोत कार्यालय.....

क.ध.प.पर्जा नं:- ५४६४९

जग्गाधनी दर्ता प्रमाण पर्जा

भद्रपुर, झापा

फोटो प्रमाणित गर्नेको दस्तखत

औंठा छाप	
दायाँ	बायाँ

जग्गाधनीको दस्तखत

जग्गाधनीको नाम थर :- ज्योती अग्रवाल

ठेगाना :- जिल्ला:- झापा गा.वि.स./न.पा.:- मेचीनगर न.पा. वडा नं.:- १

पिताको नाम :- आत्माराम अग्रवाल

बाजेको नाम :- विलासराम

नागरिकता / पर्ता न. :- ०४३००३।२७६ मिति २०६३/१२/०७

कार्यालय :- जिल्ला प्रशासन कार्यालय , झापा

प्रमाण संकेत			गा.वि.स./ न.पा.	वडा नं/ नक्सा सिट	कित्ता नं	विवरण (घर, आवादी, इत्यादि)	ज.ध.को हकहिस्सा	मोहीको नाम थर	किसिम वा वर्ग	क्षेत्रफल विघाहा/ब.मी.	चौठ/थाना नं.	कैफियत विवरण	प्रमाणित गर्नेको दस्तखत
सा.फि.न.	कारोबार व्यहोरा												
२६८	५०१३क	२०७०/९९/१२	दुवागढी	९	२६८	झाडी	एकलौटी		खेत	०-०-१०-०	२०७०।०१		
	राजिनामा			९		रेकर निजि			सीम	१६९.३२	५०१३		
२७८	५०१३क	२०७०/११/१२	दुवागढी	९	२७८	आवादी	एकलौटी		खेत	०-०-१०-०	२०७०।०१		
	राजिनामा			९		रेकर निजि			दोयम	१६९.३२	५०१३		
२७९	५०१३क	२०७०/११/१२	दुवागढी	९	२७९	आवादी	एकलौटी		खेत	०-६-०-०	२०७०।०१		
	राजिनामा			९		रेकर निजि			सीम	२,०३१.८४	५०१३		
८२४	५०१३क	२०७०/११/१२	दुवागढी	९	८२४	आवादी	एकलौटी		बारी	०-०-१७-०	२०७०।०१		
	राजिनामा			९		रेकर निजि			दोयम	२८७.८४	५०१३		
८६२	५०१३क	२०७०/११/१२	दुवागढी	९	८६२	झाडी	एकलौटी		खेत	०-१९-१५-०	२०७०।०१		
	राजिनामा			९		रेकर निजि			सीम	६,६८८.१३	५०१३		
८६४	५०१३क	२०७०/११/१२	दुवागढी	९	८६४	आवादी	एकलौटी		खेत	०-१०-१७-०	२०७०।०१		
	राजिनामा			९		रेकर निजि			सीम	३,६७४.२४	५०१३		

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. Mechinagar-4, Jhapa

नेपाल सरकार
भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय
भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग
मालपोत कार्यालय .....

जग्गाधनीको संकेत नम्बर :

जग्गाधनी दर्ता प्रमाण पुर्जा
भद्रपुर, झापा

न.प्र.प.पुर्जा नं:- ५४६४९

प.ध.को नाम:- ज्योती अग्रवाल

८६६	५०१३क	२०७०/११/१२	डुवागढी	९	८६६	आवादी	एकलौटी			खेत	०-२-४-०	२०७०।०१	
	राजिनामा			९		रैकर भिटा				सीम	७४५.०१	५०१३	

जम्मा क्षेत्रफल (ह.मि.) १३,७६५.७०

1371b008

प्रिन्ट गर्नेको दस्तखत :-

प्रिन्ट मिति :- २०७०/११/१२

उजु गर्नेको दस्तखत :-

जग्गा बहाल सम्झौता पत्र

लिखितम् झापा जिल्ला, विर्तामोड नगरपालिका वडा नं. ५ बस्ने आशिका अग्रवाल (ना.प्र.नं. ०४/०१/७०/२००७८, जारी मिति २०७०/०६/२२, जि.प्र.का. झापा) (प्रस्तुत करारमा यसपछि प्रथम पक्ष भनि सम्बोधन गरिने) आगे म प्रथम पक्षका नाममा दर्ता श्रेष्तामा कायम रहेको झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका वडा नं. १४, पाथीभराटोल स्थित कित्ता नं. २०६४, २०६६ र २०७५ को क्षे.फ. १,१४७.०७ वर्गमिटर (३ कठ्ठा ८ धुर) जग्गा, काठमाण्डौं जिल्ला काठमाण्डौं महानगरपालिकाको रजिष्टर्ड कार्यालयमा दर्ता भएको रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि., कम्पनी दर्ता नं. २७९९६८/०७८/०७९ (यस पश्चात दोस्रो पक्ष भनि सम्बोधन गरिएको) दोस्रो पक्षले होटल तथा व्यवसाय निर्माण तथा सञ्चालन गर्ने भएकाले हामी दुई पक्षका बीचमा निम्न लिखित करारका विषयवस्तुमा तपसिलमा लेखिएका करारका शर्तहरू यथावत रूपमा परिपालन गर्न मन्जुर गरी हामीहरूको मनोमानी खुशीराजीसंग तपशिलका विषयहरूमा रही कानुन बमोजिम यो करारनामा गरी एक-एक प्रति लियौं दियौं।

१) करारको विषयवस्तुः प्रथम पक्षले झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका वडा नं. १४, पाथीभराटोल स्थित १,१४७.०७ वर्गमिटर (३ कठ्ठा ८ धुर) क्षेत्रफल रहेको प्रथम पक्षको नाममा रहेको जग्गा दोस्रो पक्षले भाडामा लिई होटल भवन निर्माण तथा सञ्चालन गर्न प्रथम पक्षले स्वीकृति दिने गरी यो करार भएको हो ।

२) शर्तहरूः

क) प्रथम पक्षले आफ्नो नाम दर्ता भोग रहेको जग्गामा दोस्रो पक्षलाई भवन निर्माण गरी होटल र अन्य व्यवसाय सञ्चालन गर्न दिए वापत मासिक भाडा रू ५,००० (अक्षरेपी पाच हजार रूपैयाँ मात्र) प्रस्ताव गरिएको र सो भाडा रकममा प्रत्यक दुई- दुई वर्षमा १० (दश) प्रतिशतका दरले वृद्धि गर्ने कुरामा दुवै पक्षले सहमति जनाउँदछौं ।

ख) यस करारनामाको अवधि वि.सं. २०७९/०३/०१ देखि लागु भई २० वर्षसम्म कायम रहने छ।

ग) करार अवधि समाप्त भए पश्चात दुवै पक्षले आपसी सहमतिमा आवश्यकता अनुसार थप गर्दै लैजान सकिने छ ।

३) दायित्व र क्षतिपूर्ति : करारका पक्षहरूको दायित्व र क्षतिपूर्तिको सम्बन्धमा नेपालको कानुन बमोजिम आफ्नो दायित्व र क्षतिपूर्ति वहन गर्न हामी दुवै पक्ष मञ्जुर छौं ।

४) होटल निर्माण तथा सञ्चालनको क्रममा दुवै पक्षले एक अर्कालाई हानि नोक्सानी पुर्याउन पाउने छैन।

५) यो करार पालना नगरी कुनै पक्षलाई क्षति भएमा मुलुकी देवानी संहिता, २०७४ बमोजिम मर्का पर्ने पक्षले क्षतिपूर्ति भराई लिन सक्नेछ।

प्रथम पक्ष
आशिका अग्रवाल
Ashika

दोस्रो पक्ष
रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि को तर्फबाट
प्रदीप मित्तल

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. * Mechinagar-14, Jhapa *

मितिः वि.सं. २०७९ असार ०१ रोज ४ शुभम् ।

ROYAL RECREATION NEPAL PVT. LTD. * Mechinagar-14, Jhapa *

नेपाल सरकार

भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय

भूमि व्यवस्थापन तथा अभिलेख विभाग

मालपोत कार्यालय, मेचीनगर, झापा

PF001604499

जग्गाको संकेत नम्बर :

जग्गाधनी दर्ता प्रमाणपत्र पर्जा

फोटो प्रमाणित गर्ने र जग्गाधनीको दस्तखत

औंठा छाप	
दाँया	बाँया

जग्गाधनीको नाम थर: आशिका अग्रवाल

ठेगाना: जिल्ला: झापा गा.पा. / न.पा. / उ.वि.स.: बिर्तामोड नगरपालिका वार्ड नं.: ५

बाबु/पतिको नाम: ओम प्रकाश अग्रवाल/ऋषभ मित्तल

बाजे/ससुराको नाम:

नागरिकता नं.: ०४।०१।७०। २००७८ जारी मिति: २०७०/०६/२२

जारी गर्ने कार्यालय: जिल्ला प्रशासन कार्यालय,झापा

साविक कित्ता नं.	प्रमाण संकेत		जिल्ला / गा. वि. स. / न. पा.	वार्ड नं./ नक्सा सीट नं.	कित्ता नं./ खण्डे नं.	विवरण (घर,आबादी,इत्यादि)	जग्गाधनी को हकहिस्सा	मोहीको नाम थर	किसिम वा वर्ग	क्षेत्रफल/व.मि.	कैफियत	प्रमाणित गर्नेको दस्तखत
	कारोबार व्यहोरा											
२०६४	२०७८/०९/१४	L००१३६३७	झापा	९	२०६४	आबादी	एकलौटी		धनहर/खेत	०-०-४-० (बिघा (०-२०-२०-४))		
	राजिनामा		दुबागडी	९	०	रैकर निजी			नौम	६७.७२		
	लिखत पारित											
२०६६	२०७८/०९/१४	L००१३६३७	झापा	९	२०६६	आबादी	एकलौटी		धनहर/खेत	०-२-१६-० (बिघा (०-२०-२०-४))		
	राजिनामा		दुबागडी	९	०	रैकर निजी			नौम	२७०.८८		
	लिखत पारित											
२०७५	२०७८/०९/१४	L००१३६३८	झापा	९	२०७५	आबादी	एकलौटी		धनहर/खेत	०-२-७७५-० (बिघा (०-२०-२०-४))		
	राजिनामा		दुबागडी	९	०	रैकर निजी			दोस्रम	८८८.४७		
	लिखत पारित											
									जम्मा क्षेत्रफल	१२४७.०७ वर्ग मिटर		

आशिका अग्रवाल

प्रिन्ट गर्नेको दस्तखत .....

प्रिन्ट गर्नेको नाम : .....

ROYAL INCREATION NEPAL PVT. LTD. Mechinagar, Jhapa

अनुसूची ४:

भवनका नक्साहरू

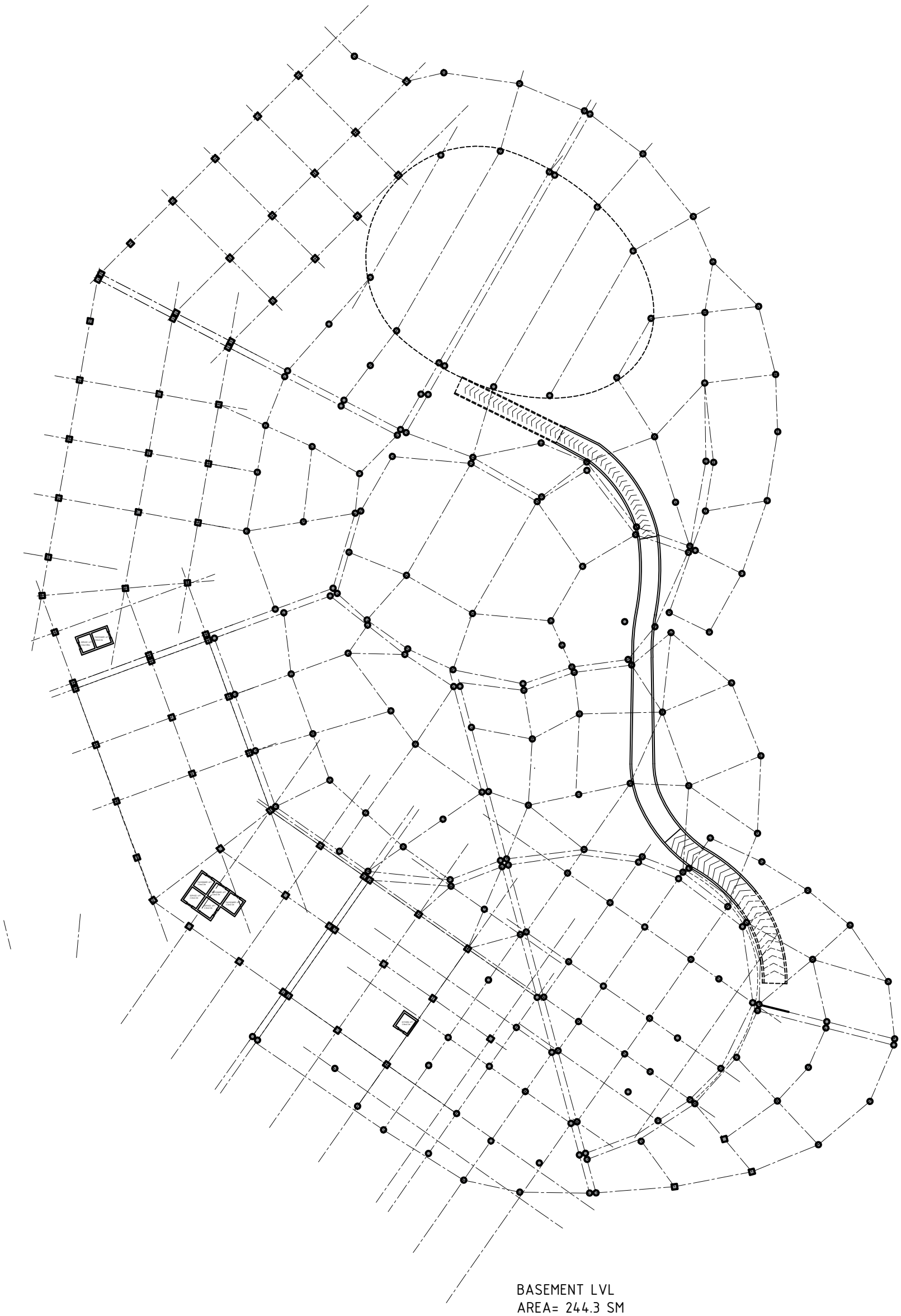

BASEMENT LVL
AREA= 244.3 SM
2628.67 SF

1 BASEMENT LVL LAYOUT PLAN

ARCHITECT'S STUDIO PVT. LTD.
Uttar dhoka, Kathmandu, Nepal
Tel : 01-4415115
Email : archstudio010@gmail.com
website : www.architectsstudio.org

OWNER :Hotel Royal Recreation PROJECT TYPE:COMMERCIAL LOCATION: Birtamode, Jhapa
DESIGNED BY: Ar. Shailendra B.C. ASSISTED BY: Ar. Chandani Shakya SCALE:1:600 DATE: December, 2022

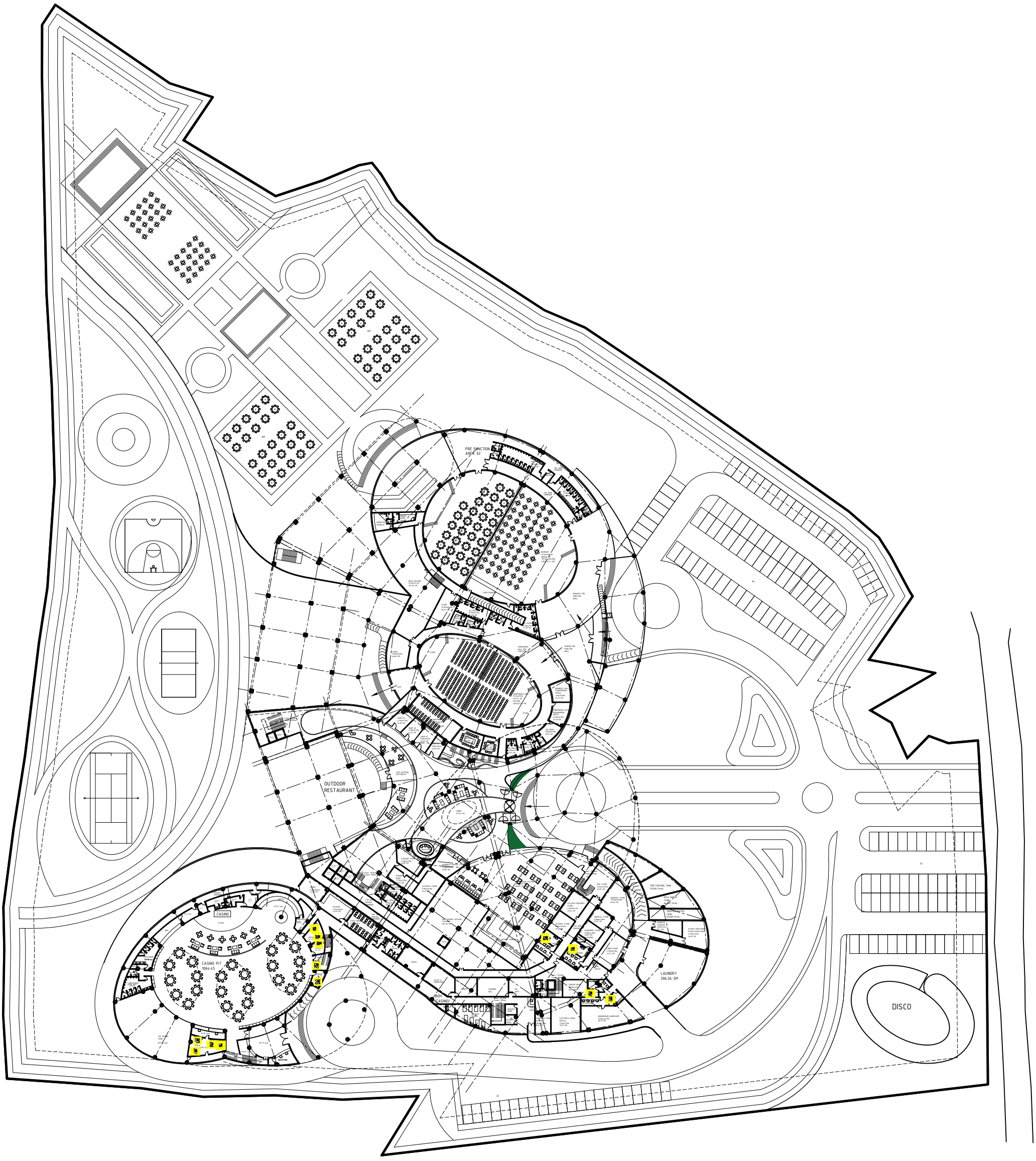

G LVL
AREA= 8223.45 SM
88484.33 SF

1 G LVL LAYOUT PLAN

ARCHITECT'S STUDIO PVT. LTD.
Uttar dhoka, Kathmandu, Nepal
Tel : 01-4415115
Email : archstudio010@gmail.com
website : www.architectsstudio.org

OWNER :Hotel Royal Recreation PROJECT TYPE:COMMERCIAL LOCATION: Birtamode, Jhapa
DESIGNED BY: Ar. Shailendra B.C. ASSISTED BY: Ar. Chandani Shakya SCALE:1:1000 DATE: December, 2022

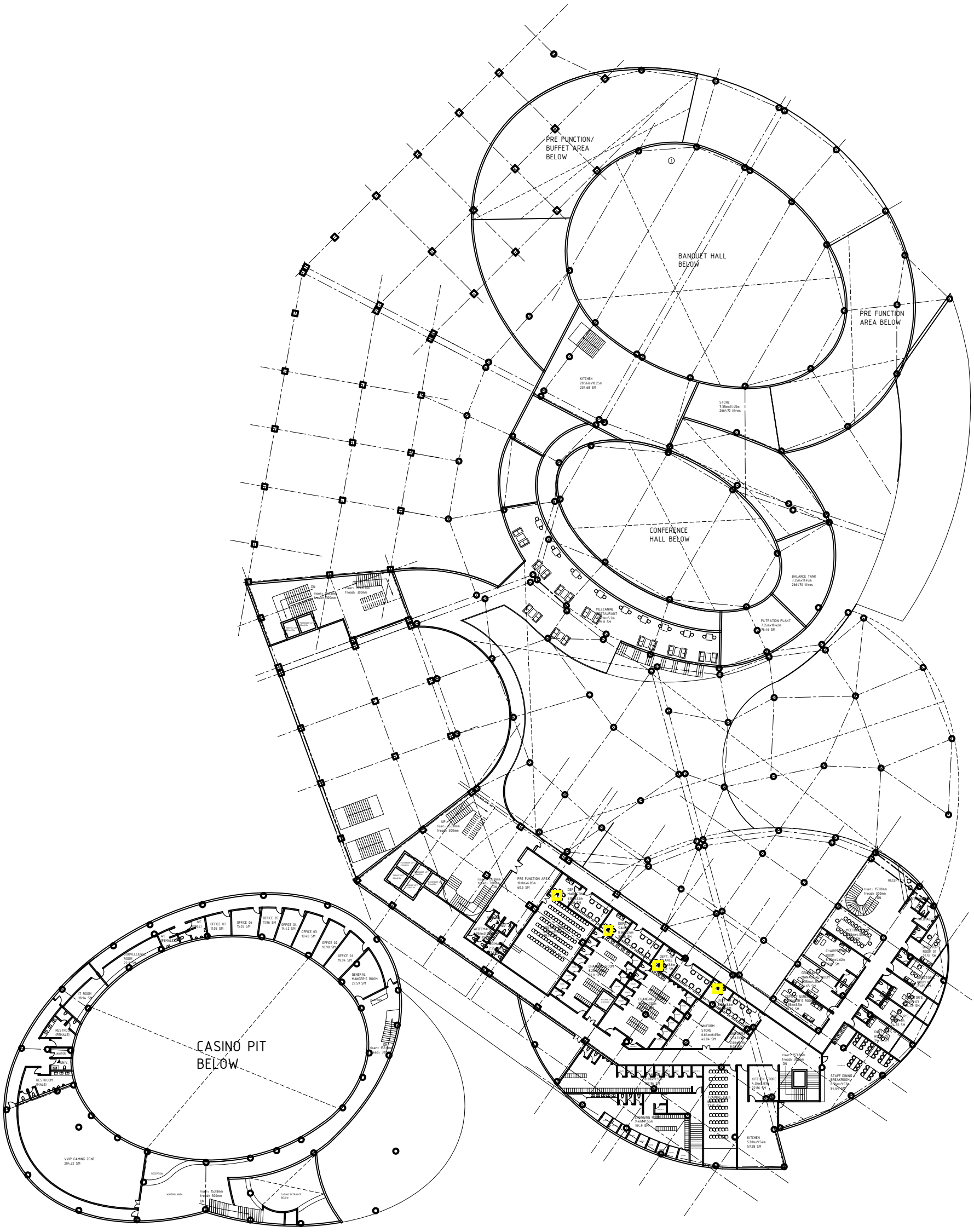

G+1 LVL
AREA= 3480.98 SM
37455.39 SF

1 G+1 LVL LAYOUT PLAN

ARCHITECT'S STUDIO PVT. LTD.
Uttar dhoka, Kathmandu, Nepal
Tel : 01-4415115
Email : archstudio010@gmail.com
website : www.architectsstudio.org

OWNER :Hotel Royal Recreation PROJECT TYPE:COMMERCIAL LOCATION: Birtamode, Jhapa
DESIGNED BY: Ar. Shailendra B.C. ASSISTED BY: Ar. Chandani Shakya SCALE:1:600 DATE: December, 2022

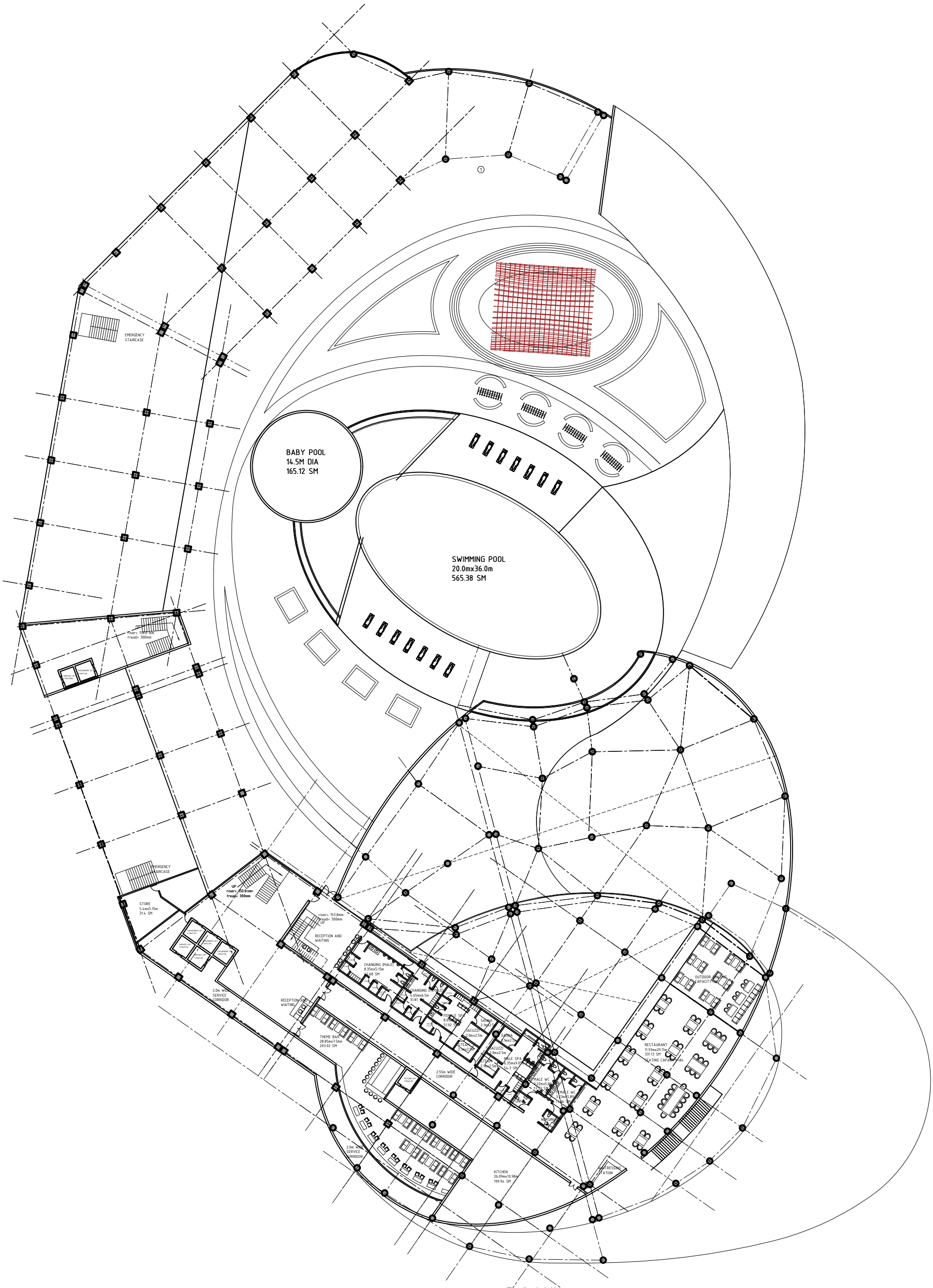

G+2 LVL
AREA= 1932.46 SM
20793.27 SF

1 G+2 LVL LAYOUT PLAN

ARCHITECT'S STUDIO PVT. LTD.
Uttar dhoka, Kathmandu, Nepal
Tel : 01-4415115
Email : archstudio010@gmail.com
website : www.architectsstudio.org

OWNER :Hotel Royal Recreation
PROJECT TYPE:COMMERCIAL
LOCATION: Birtamode, Jhapa
DESIGNED BY: Ar. Shailendra B.C.
ASSISTED BY: Ar. Chandani Shakya
SCALE:1:500
DATE: December, 2022

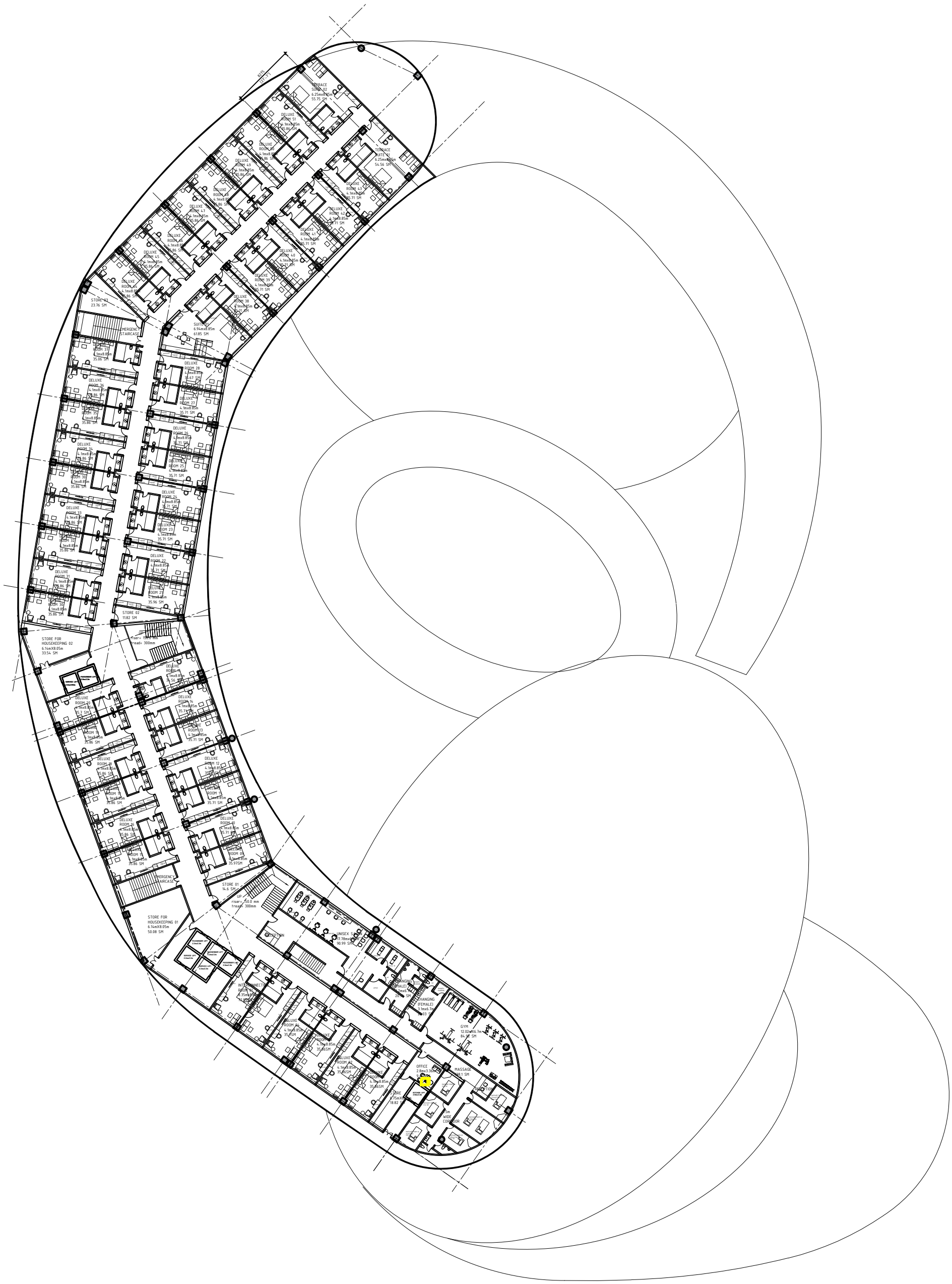

G+3 LVL
AREA= 3393.0 SM
36508.68 SF

1 G+3 LVL LAYOUT PLAN

ARCHITECT'S STUDIO PVT. LTD.
Uttar dhoka, Kathmandu, Nepal
Tel : 01-4415115
Email : archstudio010@gmail.com
website : www.architectsstudio.org

OWNER :Hotel Royal Recreation PROJECT TYPE:COMMERCIAL LOCATION: Birtamode, Jhapa
DESIGNED BY: Ar. Shailendra B.C. ASSISTED BY: Ar. Chandani Shakya SCALE:1:500 DATE: December, 2022

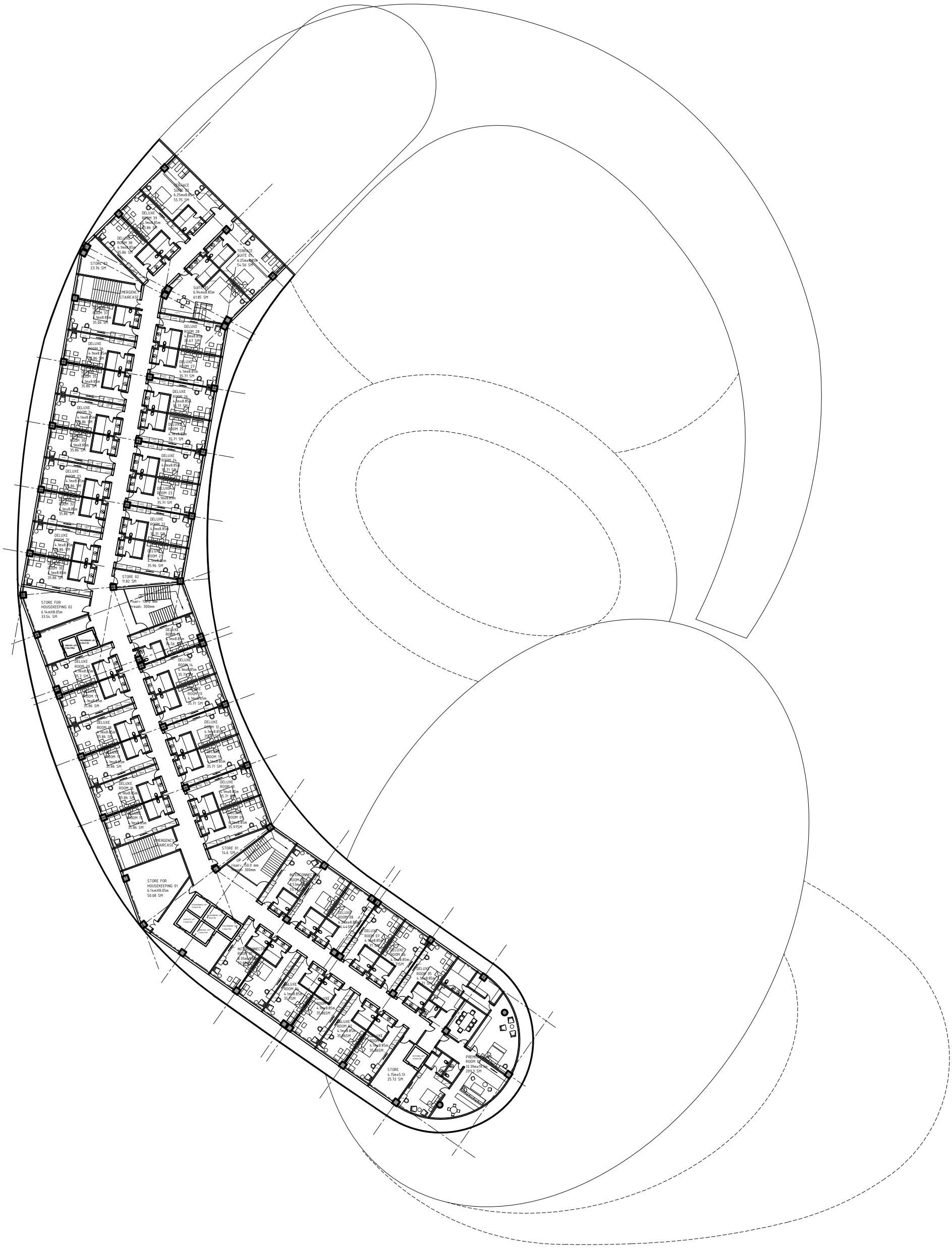

G+4 LVL
AREA= 2863.0 SM
30805.88 SF

1 G+4 LVL LAYOUT PLAN

ARCHITECT'S STUDIO PVT. LTD.
Uttar dhoka, Kathmandu, Nepal
Tel : 01-4415115
Email : archstudio010@gmail.com
website : www.architectsstudio.org

OWNER :Hotel Royal Recreation PROJECT TYPE:COMMERCIAL LOCATION: Birtamode, Jhapa
DESIGNED BY: Ar. Shailendra B.C. ASSISTED BY: Ar. Chandani Shakya SCALE:1:500 DATE: December, 2022

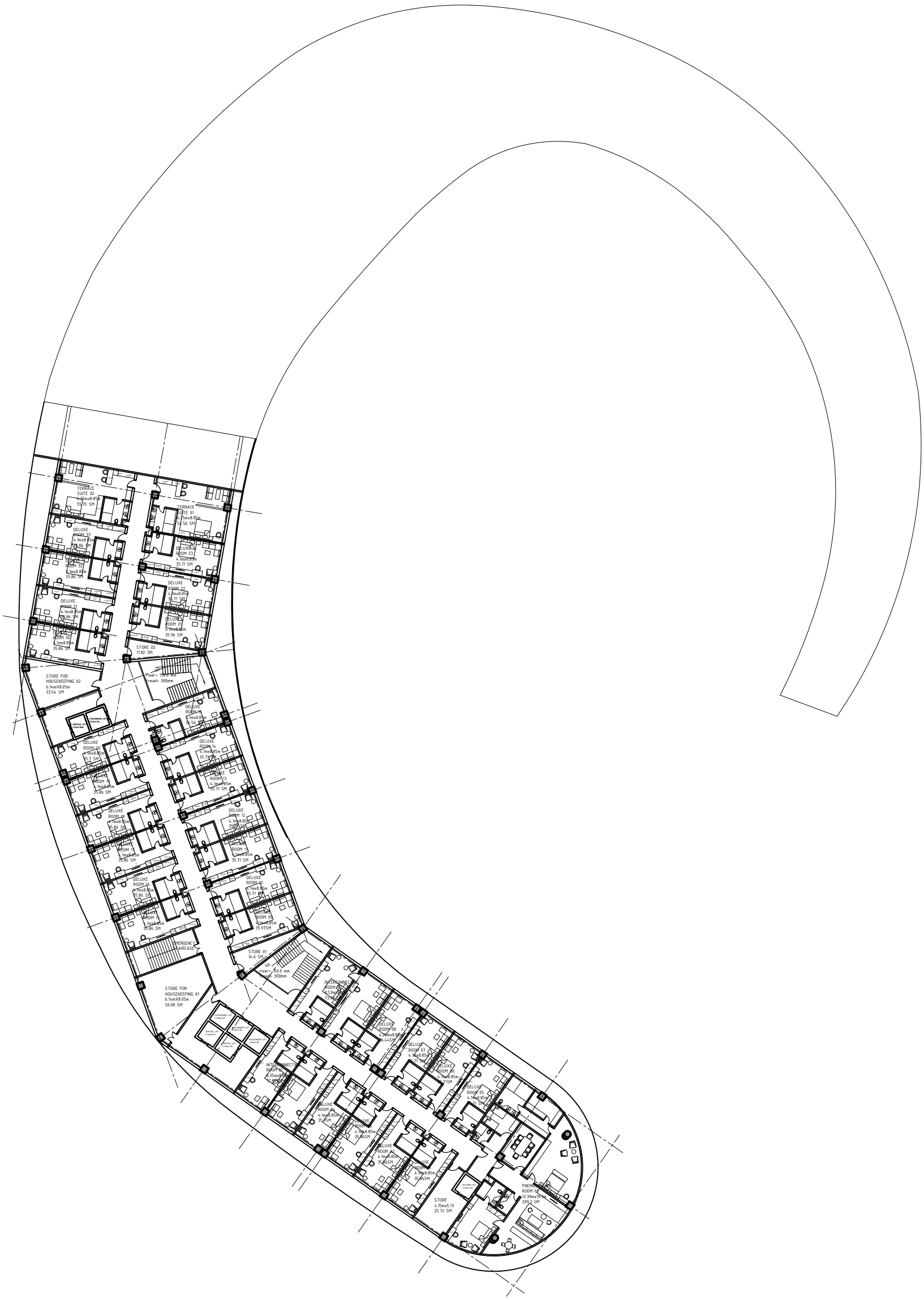

G+5 LVL
AREA= 2219.41 SM
23880.85 SF

1 G+5 LVL LAYOUT PLAN

ARCHITECT'S STUDIO PVT. LTD.
Uttar dhoka, Kathmandu, Nepal
Tel : 01-4415115
Email : archstudio010@gmail.com
website : www.architectsstudio.org

OWNER :Hotel Royal Recreation PROJECT TYPE:COMMERCIAL LOCATION: Birtamode, Jhapa
DESIGNED BY: Ar. Shailendra B.C. ASSISTED BY: Ar. Chandani Shakya SCALE:1:500 DATE: December, 2022

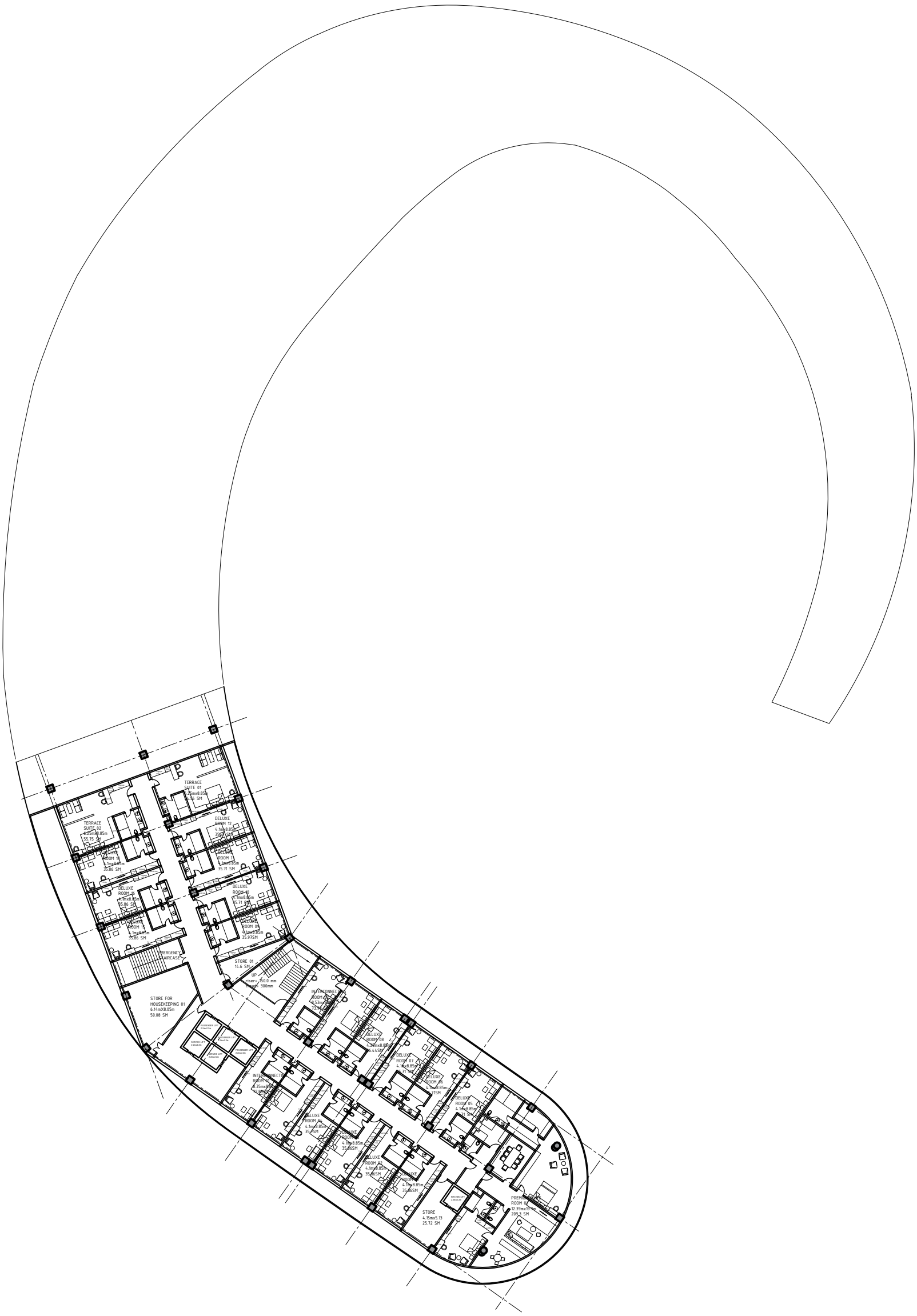

G+6 LVL
AREA= 1481.56 SM
15941.59 SF

1 | G+6/7/8/9 LVL LAYOUT PLAN

ARCHITECT'S STUDIO PVT. LTD.
Uttar dhoka, Kathmandu, Nepal
Tel : 01-4415115
Email : archstudio010@gmail.com
website : www.architectsstudio.org

OWNER :Hotel Royal Recreation
PROJECT TYPE:COMMERCIAL
LOCATION: Birtamode, Jhapa
DESIGNED BY: Ar. Shailendra B.C.
ASSISTED BY: Ar. Chandani Shakya
SCALE:1:500
DATE: December, 2022

अनुसूची ५:
सार्वजनिक सुनुवाइको सूचना, मुचुल्का र माइन्युट

मोफसलको सर्वाधिक लोकप्रिय राष्ट्रिय दैनिक

पूर्वाञ्चल

Purwanchal National Daily

श्रीमन्तु प्रकाशन (प्रा.)लि.

तीन युवतीमाथि कुटपिट

होटल रोयल रिक्रिएशन नेपालको
वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन अध्ययनका लागि
सार्वजनिक सुनुवाइ सम्बन्धी सूचना

श्री रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि.द्वारा कोशी प्रदेश, झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १४, पाथीभराटोलमा निर्माण तथा सञ्चालनको लागि प्रस्तावित होटल रोयल रिक्रिएशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन अध्ययनका लागि सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रम गर्नुपर्ने भएकाले निम्न स्थान, मिति र समयमा उपस्थित भई आफ्ना राय, सल्लाह, सुझाव दिनु हुन सम्वन्धित सरोकारवालाहरूको जानकारीका लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

प्रस्तावक : श्री रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि.

स्थान : प्रस्तावित होटल परिसर, झापा जिल्ला,
मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १४, पाथीभराटोल

मिति : २०८०।०४।०६, शनिबार **समय : बिहान ८:०० बजे**

प्रभाव पर्न सक्ने स्थान : झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १४

मिति : २०८०/०४/०२

विषयः होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनका लागि सार्वजनिक सुनुवाइको सूचना टाँस सम्बन्धमा।

प्रस्तुत विषयमा रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि. द्वारा झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १४, पाथीभराटोलमा निर्माण तथा सञ्चालनको लागि प्रस्तावित होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन अन्तर्गत राय, सल्लाह, सुझाव संकलनका लागि मिति २०८०/०४/०२ को पूर्वाञ्चल दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित सार्वजनिक सुनुवाईको सूचना यस मेचीनगर नगरपालिका वडा नं. १४ को सूचना पाटीमा टाँस गरिएको व्यहोरा जानकारी गराइन्छ।

हस्ताक्षर :

नाम : दिपक सुब्बा

पद : वडा सदस्य

कार्यालयको नाम : मेचीनगर नगरपालिका वडा नं. १४

कार्यालयको छाप :

मेचीनगर नगरपालिका १४ नं. वडा कार्यालय बुहागढी, झापा कोशी प्रदेश, नेपाल

मिति : २०८०/८/२

विषयः होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनका लागि सार्वजनिक सुनुवाइको सूचना टाँस सम्बन्धमा।

प्रस्तुत विषयमा रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि. द्वारा झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १४, पाथीभराटोलमा निर्माण तथा सञ्चालनको लागि प्रस्तावित होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन अन्तर्गत राय, सल्लाह, सुझाव संकलनका लागि मिति २०८०/०४/०२ को पूर्वाञ्चल दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित सार्वजनिक सुनुवाईको सूचना यस श्री दुवागडी स्वास्थ्य चौकी को सूचना पाटीमा टाँस गरिएको व्यहोरा जानकारी गराइन्छ।

हस्ताक्षर : Anita

नाम : अनिता खतिवडा

पद : सि अ हे व

कार्यालयको नाम : श्री स्वास्थ्य चौकी, दुवागडी, मे.न.पा. १४

कार्यालयको छाप :

मेचीनगर नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय स्वास्थ्य चौकी दुवागडी मेचीनगर-१४, झापा प्रदेश नं. १, नेपाल

मेचीनगर नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय स्वास्थ्य चौकी दुवागडी मेचीनगर-१४, झापा प्रदेश नं. १, नेपाल

मिति :२०८०/०४/०२

विषयः होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनका लागि सार्वजनिक सुनुवाइको सूचना टाँस सम्बन्धमा।

प्रस्तुत विषयमा रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि. द्वारा झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १४, पाथीभराटोलमा निर्माण तथा सञ्चालनको लागि प्रस्तावित होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन अन्तर्गत राय, सल्लाह, सुझाव संकलनका लागि मिति २०८०/०४/०२ को पूर्वाञ्चल दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित सार्वजनिक सुनुवाईको सूचना यस श्री कृष्ण प्रा.वि., मे.न.पा. १४ को सूचना पाटीमा टाँस गरिएको व्यहोरा जानकारी गराइन्छ।

हस्ताक्षर :

नाम : सिताराम थापा

पद : प्र.अ. / प्रधानाध्यापक

कार्यालयको नाम : श्री कृष्ण प्रा.वि., मे.न.पा. १४

कार्यालयको छाप :

श्री कृष्ण प्राथमिक विद्यालय, झापा, स्था.:२०२४

मिति : २०८०/०४/०२

विषयः होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनका लागि सार्वजनिक सुनुवाइको सूचना टाँस सम्बन्धमा।

प्रस्तुत विषयमा रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि. द्वारा झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १४, पाथीभराटोलमा निर्माण तथा सञ्चालनको लागि प्रस्तावित होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन अन्तर्गत राय, सल्लाह, सुझाव संकलनका लागि मिति २०८०/०४/०२ को पूर्वाञ्चल दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित सार्वजनिक सुनुवाईको सूचना यस श्री बाल सुबोधिनी मा.वि. को सूचना पाटीमा टाँस गरिएको व्यहोरा जानकारी गराइन्छ।

हस्ताक्षर : [illegible]

नाम : विश्वनाथ

पद : प्र.अ.

कार्यालयको नाम : श्री बाल सुबोधिनी मा.वि. मेचीनगर

कार्यालयको छाप :

मिति : २०८०/०४/०२

विषयः होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनका लागि सार्वजनिक सुनुवाइको सूचना टाँस सम्बन्धमा।

प्रस्तुत विषयमा रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि. द्वारा झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १४, पाथीभराटोलमा निर्माण तथा सञ्चालनको लागि प्रस्तावित होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन अन्तर्गत राय, सल्लाह, सुझाव संकलनका लागि मिति २०८०/०४/०२ को पूर्वाञ्चल दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित सार्वजनिक सुनुवाईको सूचना यस आपसी समाज बचत तथा ऋण स.सं.लि.को सूचना पाटीमा टाँस गरिएको व्यहोरा जानकारी गराइन्छ।

हस्ताक्षर : [signature]

नाम : श्री कुमार डंगी

पद : व्यवस्थापक

कार्यालयको नाम : आपसी समाज बचत तथा ऋण स.सं.लि.

कार्यालयको छाप :

मिति :२०८०/०४/०२

विषयः होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनका लागि सार्वजनिक सुनुवाइको सूचना टाँस सम्बन्धमा।

प्रस्तुत विषयमा रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि. द्वारा झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १४, पाथीभराटोलमा निर्माण तथा सञ्चालनको लागि प्रस्तावित होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन अन्तर्गत राय, सल्लाह, सुझाव संकलनका लागि मिति २०८०/०४/०२ को पूर्वाञ्चल दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित सार्वजनिक सुनुवाईको सूचना यस श्री दुवागढी कृषि सहकारी संस्था ..... को सूचना पाटीमा टाँस गरिएको व्यहोरा जानकारी गराइन्छ।

हस्ताक्षर :

नाम : लक्ष्मी प्रसाद घिमिरे

पद : प्रबन्धक

कार्यालयको नाम : श्री दुवागढी समा कृषि सहकारी सं. लि.

कार्यालयको छाप :

मिति : २०८०/०४/०२

विषयः होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनका लागि सार्वजनिक सुनुवाइको सूचना टाँस सम्बन्धमा।

प्रस्तुत विषयमा रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि. द्वारा झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १४, पाथीभराटोलमा निर्माण तथा सञ्चालनको लागि प्रस्तावित होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन अन्तर्गत राय, सल्लाह, सुझाव संकलनका लागि मिति २०८०/०४/०२ को पूर्वाञ्चल दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित सार्वजनिक सुनुवाईको सूचना यस श्री पञ्चेश्वर शिवालय मन्दिर को सूचना पाटीमा टाँस गरिएको व्यहोरा जानकारी गराइन्छ।

हस्ताक्षर :

नाम : फुल कुमारी रम्रवेली

पद : मन्दिर व्यवस्थापन समितिको सदस्य

कार्यालयको नाम : श्री पञ्चेश्वर शिवालय मन्दिर

कार्यालयको छाप : ९८१६९१३४३६

रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि. द्वारा प्रस्तावित होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन प्रतिवेदन तयारी अन्तर्गत सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रममा उपस्थित सरोकारवालाहरूको नामावली

स्थान : प्रस्तावित आयोजना परिसर मिति : २०७१/०४/०६

क्र.सं.	नाम	पद/ठेगाना	सम्पर्क नं.	हस्ताक्षर
१	बाबुलाल सुब्बा	वडा अध्यक्ष-मेन.पा.वा	९८०१५२९६२६	
२	प्रदीप मिश्र	प्रस्तावक	९८५२९६३९३२	
३	अनुप घिमिरे	मेचीनगर न.पा. वा.नं. पाथीभारा	९८४३५३०८५२	
४	गिरिधर टण्डन	"	९८५९०६५६२	
५	ध्यान घिमिरे	"	९८५९०६३६०६	
६	दिपेन्द्र सुब्बा	"	९८४६५२६९६५	
७	लाल मोहन मिश्र	"	९८५६६६२८६	
८	सुलुमुगर्ती राजभण्डारी	"	९८५६९९९६२६	
९	आनन्द लुम्बा	"	९८१२६७१०६९	
१०	धरणीधर नेपाल	"	९८०४९७६९५९	
११	अनोज घिमिरे	"	९८४४०४५२१७	
१२	मिना लामिछाने	"	९८०६०५२४१०	
१३	इन्द्र बाहिन	"	९८२५९५३०५९	

रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि. द्वारा प्रस्तावित होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन प्रतिवेदन तयारी अन्तर्गत सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रममा उपस्थित सरोकारवालाहरूको नामावली

स्थान : प्रस्तावित आयोजना परिसर मिति : २०८०/०४/०५

क.सं.	नाम	पद/ठेगाना	सम्पर्क नं.	हस्ताक्षर
१४	[illegible]	[illegible]	9816945950	[illegible]
१५	देवचन्द्र [illegible]	"	9824914933	[illegible]
१६	[illegible]	"	9824205577	[illegible]
१६	[illegible]	"	9816007852	[illegible]
१८	[illegible] राजवंशी	"	9864186619	[illegible]
१८	[illegible] राजवंशी	"	9816910565	[illegible]
१९	[illegible] "	"	.	[illegible]
२०	[illegible] राजवंशी	"	9816939543	[illegible]
२१	[illegible] राजवंशी	"	9807940896	[illegible]
२२	[illegible]	"	9804933121	
२३	[illegible]	"	9804910145	[illegible]
२४	दिपक [illegible]	"	9848858999	[illegible]
२५	अशोक राजवंशी	"	9808292404	[illegible]
२६	Tulsi Giri	Consultant	9851158351	Tulsi Giri

छलफलमा प्राप्त राय, सुझावहरू

निरन गौतम

१) स्थानीय होटल रोयलरिक्रियेशन नेपाल निर्माण तथा सञ्चालन आउने प्रस्ताव गरिएकोमा हामी धिमेकीहरु साह गर्न सक्छौं । नजिक रहेको हडिया खोला संरक्षित हुनु पर्दछ ।

बिन्दा प्रसाद

२) हडिया खोलामा आउने वरी दिने सम्बन्धमा प्रस्तावबाट सम्भव भए सम्म पहल गर्नु पर्दछ । होटल निर्माण तथा सञ्चालन गर्दा स्थानीयलाई सीप र योगदानले ध्यान दिन सक्नु रोजगारी दिनु पर्दछ । होटल निर्माण तथा सञ्चालन गर्दा कोहोट अवस्थापन व्यवस्थापनको मापदण्ड अनुसार हुनु पर्दछ । होटल निर्माण तथा सञ्चालन गर्दा हामी स्थानीयको समन्वय गर्नु पर्दछ ।

हटीमाया बराल

३) होटल निर्माण तथा सञ्चालन गर्दा सांस्कृतिक महत्वलाई ध्यानमा दिई महिला सामुदायिक (वा.स.) भावनामा सहयोग गर्न महिलालाई रोजगारी दिनु पर्दछ ।

इन्द्र अधिकारी

४) स्थानीय होटल निर्माण तथा सञ्चालन हुनु हामी सबैका लागि खुशीको कुरा हो । नजिक रहेको हडिया खोलामा आउने निकास दिने सम्बन्धमा छलफल हुनु पर्दछ ।

छलफलमा प्राप्त राय, सुझावहरू

जीवन प्रसाद

२) होटल वस्तु हामी सबैका लागि राम्रोको कुरा हो सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रम गर्दा धेरै दृष्टत दुपका प्रतिभागीता भएको भएका थिए राम्रो हुने थियो। प्रस्तावित होटल सञ्चालन गर्दा वरिपरि रहेको वातावरणीय स्वच्छताको ध्यान दिनु पर्दछ।

मुलुक राज रावलकोटी

३) होटल निर्माण तथा सञ्चालन गर्दा स्थानीयलाई हेडिया खोलाका आसे वारेको व्यवस्था गरिदिनु पर्दछ

मैनुका घिमिरे

४) होटल निर्माण तथा सञ्चालन गर्दा स्थानीयको समन्वय गर्नु पर्दछ। होटल निर्माण तथा सञ्चालन गर्दा कर्मचारीको तलब वेतन भुक्तानी गर्दा नेपाल सरकारको नियमानुसार हुनुपर्दछ।

५) हर्ष प्रसाद शिवाकोटी

आयोजना (होटल) निर्माण तथा सञ्चालन गर्दा कोहोर व्यवस्थापन नगरपालिकाको मापदण्ड अनुसार हुनुपर्दछ।

छलफलमा प्राप्त राय, सुझावहरू

वडाध्यक्ष (वालुवाका सुब्बा)

१) हाम्रो वडामा स्वदेश होटल खुल्नु हामी सबैका लागि खुशीको कुरा हो। होटल निर्माण तथा सञ्चालन गर्दा वरिपरि रहेका बाटो-घाटो निकास सबैलाई सहज हुने किसिमबाट गर्नु पर्ने। होटल निर्माण तथा सञ्चालन गर्दा स्थानीयलाई दक्ष योग्यता अनुसारको काम प्राथमिकताका साथ दिनु पर्ने। होटल निर्माण तथा सञ्चालन गर्दा नजिक रहेको हडिया खोला संरक्षण गर्नु पर्ने।

अनुसूची ६:

७ दिने सूचना र मुचुल्काहरू

वर्ष १८ । अंक ५५ । काठमाडौं । मंगलवार, २९ कार्तिक २०७९ । Tuesday, 15 November 2022 । पृष्ठ ८ । मूल्य रु. १०

आर्थिक अभियान

हरेक दृष्टि, आर्थिक कोण

www.abhiyandaily.com

होटल मेची क्राउनको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धी सार्वजनिक सूचना

प्रकाशित मिति : २०७९/०७/२९

प्रदेश नं १, झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. ०८, जोरसिमलमा श्री भेगास सिटी ईन्टरटेन्मेन्ट प्रा.लि. द्वारा निम्न बमोजिमको प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्न लागिएको छ।

प्रस्तावक	भेगास सिटी ईन्टरटेन्मेन्ट प्रा.लि., मेचीनगर नगरपालिका वडा नं. ०८, झापा जिल्ला, प्रदेश नं १, सम्पर्क नं.: ०२३-५०९९००, इमेल: info@mechicrown.com
प्रस्तावको व्यहोरा	कुल १०१ कोठमा १८५ शय्या क्षमता सहित सञ्चनलनरत होटल मेची क्राउनमा थप १५० कोठमा ३०० शय्या क्षमता सहितको भवन निर्माण गरी कुल २५१ कोठामा ४८५ शय्या क्षमताको होटल सञ्चालन गर्ने
प्रभाव पर्न सक्ने स्थान	झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. ०८

माथि उल्लिखित प्रस्तावको वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्ने क्रममा सो क्षेत्रको प्राकृतिक, भौतिक प्रणाली, जैविक प्रणाली, सामाजिक प्रणाली, सांस्कृतिक प्रणाली र आर्थिक प्रणाली बिच के कस्तो प्रभाव पर्दछ भनी यकिन गर्न सो स्थानको नगरपालिका तथा त्यस क्षेत्रका विद्यालय, अस्पताल, स्वास्थ्य चौकी तथा सरोकारवाला व्यक्ति वा संस्थाको लिखित राय सुझाव लिन आवश्यक भएकोले यो सार्वजनिक सूचना प्रकाशन भएको मितिले सात दिनभित्र निम्न ठेगानामा आइपुग्ने गरी लिखित राय सुझाव उपलब्ध गराइ दिनु हुन अनुरोध गरिन्छ।

राय सुझावका लागि पत्राचार गर्ने ठेगाना

प्रस्तावक	भेगास सिटी ईन्टरटेन्मेन्ट प्रा.लि., मेचीनगर नगरपालिका वडा नं. ०८, झापा जिल्ला, प्रदेश नं १ सम्पर्क नं.: ०२३-५०९९००, इमेल: info@mechicrown.com
परामर्शदाता	प्रकृति कन्सल्ट प्रा.लि., काठमाण्डौ महानगरपालिका, वडा नं. १०, बानेश्वर, काठमाण्डौ सम्पर्क नं.: १-५१७२२२६, इमेल: info@prakriticonsult.com.np

मिति : २०८०।०४।०६

विषयः होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनका लागि सार्वजनिक सूचना टाँस सम्बन्धमा।

प्रस्तुत विषयमा रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि. द्वारा झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १४, पाथीभराटोलमा निर्माण तथा सञ्चालनको लागि प्रस्तावित होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन अन्तर्गत राय, सल्लाह, सुझाव संकलनका लागि यस सार्वजनिक सूचना यस मेचीनगर नगरपालिका – १४ को सूचना पाटीमा टाँस गरिएको व्यहोरा जानकारी गराइन्छ।

हस्ताक्षर :

नाम : बाबुलाल सुब्बा

पद : वडाध्यक्ष

कार्यालयको नाम : मेचीनगर नगरपालिका वडा नं. १४

कार्यालयको छाप :

मिति : २०८१।०४।०६

विषयः होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनका लागि सार्वजनिक सूचना टाँस सम्बन्धमा।

प्रस्तुत विषयमा रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि. द्वारा झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १४, पाथीभराटोलमा निर्माण तथा सञ्चालनको लागि प्रस्तावित होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन अन्तर्गत राय, सल्लाह, सुझाव संकलनका लागि यस सार्वजनिक सूचना यस ...स्वास्थ्य चौकी, पुवागढ..... को सूचना पाटीमा टाँस गरिएको व्यहोरा जानकारी गराइन्छ।

हस्ताक्षर : [signature]

नाम : रामनारायण यादव

पद : वि.व.ई.व (अधिकृत)

कार्यालयको नाम : स्वास्थ्य चौकी, पुवागढी, मे.न.पा.१४-झापा

कार्यालयको छाप :

मिति :२०८०/०४/०६

विषयः होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनका लागि सार्वजनिक सूचना टाँस सम्बन्धमा।

प्रस्तुत विषयमा रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि. द्वारा झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १४, पाथीभराटोलमा निर्माण तथा सञ्चालनको लागि प्रस्तावित होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन अन्तर्गत राय, सल्लाह, सुझाव संकलनका लागि यस सार्वजनिक सूचना यस श्री कृष्ण प्रा.वि. को सूचना पाटीमा टाँस गरिएको व्यहोरा जानकारी गराइन्छ।

हस्ताक्षर :

नाम : सिताराम थापा

पद : प्र.अ. सिताराम थापा प्रधानाध्यापक

कार्यालयको नाम : श्री कृष्ण प्रा.वि.

कार्यालयको छाप : श्री कृष्ण प्राथमिक विद्यालय, मेचीनगर-१४, दुहानटी, झापा, स्था.:२०२४

मिति २०८०।०४।०७

विषयः होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनका लागि सार्वजनिक सूचना टाँस सम्बन्धमा।

प्रस्तुत विषयमा रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि. द्वारा झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १४, पाथीभराटोलमा निर्माण तथा सञ्चालनको लागि प्रस्तावित होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन अन्तर्गत राय, सल्लाह, सुझाव संकलनका लागि यस सार्वजनिक सूचना यस श्री दुवागढी साना किसान कृषि स.स.लि. को सूचना पाटीमा टाँस गरिएको व्यहोरा जानकारी गराइन्छ।

हस्ताक्षर :

नाम : लक्ष्मी प्रसाद घिमिरे

पद : प्रबन्धक

कार्यालयको नाम : श्री दुवागढी साना किसान कृषि स.स.लि

कार्यालयको छाप :

मिति : २०८०/०४/०६

विषयः होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनका लागि सार्वजनिक सूचना टाँस सम्बन्धमा।

प्रस्तुत विषयमा रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि. द्वारा झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १४, पाथीभराटोलमा निर्माण तथा सञ्चालनको लागि प्रस्तावित होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन अन्तर्गत राय, सल्लाह, सुझाव संकलनका लागि यस सार्वजनिक सूचना यस झापाली समाज बचत तथा ऋण सहकारी संस्थालिको सूचना पाटीमा टाँस गरिएको व्यहोरा जानकारी गराइन्छ।

हस्ताक्षर : कुमार डंगी

नाम : कुमार डंगी

पद : व्यावस्थापक

कार्यालयको नाम : झापाली समाज बचत तथा ऋण स.सं.लि.

कार्यालयको छाप :

मिति : २०८०।०५।०५

विषयः होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनका लागि सार्वजनिक सूचना टाँस सम्बन्धमा।

प्रस्तुत विषयमा रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि. द्वारा झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १४, पाथीभराटोलमा निर्माण तथा सञ्चालनको लागि प्रस्तावित होटल रोयल रिक्रियशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन अन्तर्गत राय, सल्लाह, सुझाव संकलनका लागि यस सार्वजनिक सूचना यस श्री बालप्रबोधिनी मा. वि. को सूचना पाटीमा टाँस गरिएको व्यहोरा जानकारी गराइन्छ।

हस्ताक्षर : [illegible]

नाम : [illegible]

पद : प्रधानाध्यापक

कार्यालयको नाम : श्री बाल प्रबोधिनी मा. वि.

कार्यालयको छाप :

अनुसूची ७:

सिफारिस पत्र

मेचीनगर नगरपालिका

१४ नं. वडा कार्यालय
दुहागढी, झापा
कोशी प्रदेश, नेपाल

प.सं./Ref. No.
च.नं./Dis. No. ६१२

मिति /Date: २०८०/०५/१५ गते

श्री पर्यटन विभाग
भृकुटी मण्डप, काडमाण्डौ

विषय : राय सुझाव सहित सिफारीस गरीएको बारे ।

रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि
मेचीनगर नगरपालिका वडा नं. १४, दुहागढी झापा जिल्ला, कोशी प्रदेश ।

प्रस्तुत विषयमा रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि. को मिति २०८०/०४/०६ को सार्वजनिक सुनुवाई र मिति २०८०/०४/१० मा प्रकाशित ७ दीने सुचना अनुसार कोशी प्रदेश, झापा जिल्ला मेचीनगर नगरपालिका वडा नं. १४, पाथिभरा टोलमा होटल रिक्रिएशन नेपाल निर्माण तथा संचालन गर्दा यस क्षेत्रमा निम्तअनुसारको वातावरणीय प्रभाव पर्न जाने देखीन्छ ।

क) सकरात्मक प्रभाव : स्थानीयले रोजगारी पाउने, स्थानीय निकायको राजस्वमा वृद्धि, पर्यटन विकास, स्थानीय पूर्वधार विकास

ख) नकरात्मक प्रभाव : ठोस तथा तरलजन्य फोहोर उत्पादनमा वृद्धि हुन सक्ने, ध्वनी प्रदुशण हुन सक्ने, ट्राफिक समस्या हुन सक्ने ।

उल्लिखित प्रभावको आधारमा सकरात्मक प्रभाव अभिवृद्धि गर्ने र नकरात्मक प्रभाव न्युन गर्ने वातावरणीय व्यवस्थापनको योजना कार्यान्वयन गर्दै होटल निर्माण तथा संचालन गर्न सिफारीस गरीएको छ ।

प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्न मिल्ने आधार

१) स्थानीयले रोजगारीको अवसर पाउने भएकाले
२) पर्यटन विकास हुने भएकाले
३) स्थानीय निकायको राजस्वमा वृदि हुने भएकाले

२०८०/५/१५

बाबुलाल सुब्बा
वडा अध्यक्ष
वडा नं. १४

बाबुलाल सुब्बा
वडा अध्यक्ष
वडा नं. १४

अनुसूची ८:
पानी परीक्षणको प्रयोगशाला प्रतिवेदन

Nepal Environmental & Scientific Services (P.) Ltd.
G.P.O. Box 7301, Thapathali, Kathmandu, Nepal
Phone: +977-1-5344989, 5901101, Fax No.: +977-1-5326028,
Email: ness@mos.com.np, Website: www.nesspltd.com

NESS/Lab, M-03/QSR2.3 ✓

Test Report / Certificate

NS Accreditation No.Pra. 01/053-54

Entry No. : NCL - 16 (W) (1) -07- 2022
Sample : Water
Client : Prakriti Consult (P) Ltd.
Sampled By : Client
Location : Mechinagar Municipality Office, Ward no. 14, Honglekhola.

Date Received : 24 - 07 - 2022
Issue Date : 01 - 08 - 2022
Sampling Date : 24 - 07 - 2022
Test completed : 31 - 07 - 2022
Test Initiation : 26 - 07 - 2022

S.N	Parameters	Test Methods	Observed Values	NDWQS, Nepal
1.	pH at 22 °C	Electromeric, 4500 - H^+ B,: APHA	7.3	6.5 - 8.5
2.	Electrical Conductivity, (µS/cm)	Conductivity Meter, 2510 B, APHA	93	1500
3.	Turbidity, (NTU)	Nephelometric, 2130 B, APHA	37	5
4.	Total Hardness as $CaCO_3$, (mg/L)	EDTA Titrimetric, 2340 C, APHA	32	500
5.	Total Alkalinity as $CaCO_3$, (mg/L)	Titrimetric, 2320 B, APHA	39	-
6.	Chloride, (mg/L)	Argentometric Titration, 4500 - Cl^- B, APHA	4.41	250
7.	Ammonia, (mg/L)	Direct Nesslerization, 4500 - NH_3 C APHA	N.D. (<0.05)	1.5
8.	Nitrate, (mg/L)	UV Spectrophotometric Screening, 4500 - NO_3^- B, APHA	2.29	50
9.	Nitrite, (mg/L)	NEDA, Colorimetric, 4500 - NO_2^- B, APHA	<0.02	3
10.	Calcium, (mg/L)	EDTA Titrimetric, 3500 - Ca B & 3500 - Mg B APHA	7.21	200
11.	Magnesium, (mg/L)		3.40	-
12.	Iron, (mg/L)	Direct Air - Acetylene AAS, 3111 B, APHA	1.62	0.3
13.	Manganese, (mg/L)		0.07	0.2

N.D.: Not Detected

Note:
NDWQS: National Drinking Water Quality Standard - 2079; AAS: Atomic Absorption Spectrophotometer; UV: Ultraviolet; EDTA: Ethyelenediaminetetraacetic acid; NTU: Nephelometric turbidity unit; NEDA: N-1-Naphthyleethylenediamine dihydrochloride; APHA: American Public Health Association.

Remarks: Except turbidity and iron, all observed values complied the prescribed NDWQS.

Nepal Environmental & Scientific Services (P.) Ltd. Kathmandu 1992

(Analyzed By) (Checked By) (Authorized Signature)

Note:
1. This report/certificate is in reference to Laboratory Quality System Manual, QSM (2021).
2. The result listed refer only to the tested samples & applicable parameters. Endorsement of products is neither inferred nor implied.
3. Liability of our institute is limited to the invoiced test parameters &amount only.
4. Samples will be destroyed after one month from the date of issue of test certificate unless otherwise specified.
5. This report should not be reproduced wholly / partially for any advertising media without our permission.
6. The clients are requested to take back their hazardous samples along with the report/certificate.

अनुसूची ९:
वायु गुणस्तरको तथ्याङ्क

Project		Hotel Rotal Recreation Nepal				
Location		Mechinagar Municipality - 14, Jhapa				
Geographical Location		26°38'59.35" N 88°04'39.20" E, 124 masl				
Date and Time	PM2.5 µg/m3	PM10 µg/m3	CO2 ppm	HCHO mg/m3	TEMPERATURE °C	HUMIDITY %
7/22/2023 10:20	17.2	26.8	515	0.161	32.4	82.9
7/22/2023 10:21	16.3	25.1	510	0.083	32.3	83.6
7/22/2023 10:22	15.4	23	524	0.067	32.4	83.6
7/22/2023 10:23	15.4	23.6	522	0.059	32.4	83.9
7/22/2023 10:24	14.4	21.7	509	0.057	32.5	83.3
7/22/2023 10:25	15.6	24.2	491	0.049	32.5	83.2
7/22/2023 10:26	17.5	27.5	482	0.039	32.6	82.6
7/22/2023 10:27	15.9	24.2	480	0.042	32.7	83.1
7/22/2023 10:28	14.5	22.7	479	0.046	32.8	83.6
7/22/2023 10:29	33.9	51.4	481	0.045	32.9	83.5
7/22/2023 10:30	26.4	40.2	483	0.049	33	83.5
7/22/2023 10:31	19.3	29.2	482	0.047	33.1	82.9
7/22/2023 10:32	22.9	34.7	481	0.037	33.2	81.9
7/22/2023 10:33	25.9	39.5	479	0.036	33.3	81.8
7/22/2023 10:34	31.5	47.5	479	0.038	33.5	80.3
7/22/2023 10:35	21.7	34	479	0.029	33.6	79.7
7/22/2023 10:36	15.7	24.9	479	0.03	33.6	80.3
7/22/2023 10:37	15.4	23	479	0.038	33.7	80.2
7/22/2023 10:38	15.9	23.4	483	0.035	33.8	79.7
7/22/2023 10:39	14.6	21.9	484	0.035	33.9	79.6
7/22/2023 10:40	15.7	24.3	483	0.039	33.9	79.2
7/22/2023 10:41	16.2	25.4	479	0.033	34	79.3
7/22/2023 10:42	16.7	25.2	478	0.029	34.1	79.3
7/22/2023 10:43	15.6	23.8	478	0.034	34.1	79.3
7/22/2023 10:44	15.5	23.5	479	0.035	34.1	79.2
7/22/2023 10:45	15.9	24.7	479	0.024	34.2	78.4
7/22/2023 10:46	15.3	22.7	477	0.029	34.2	78.7
7/22/2023 10:47	14.4	21.6	477	0.029	34.3	78.6
7/22/2023 10:48	15.3	23.6	478	0.031	34.3	77.9
7/22/2023 10:49	14.1	21.4	477	0.029	34.4	77.9
7/22/2023 10:50	14.5	22.5	476	0.03	34.4	78
7/22/2023 10:51	14	20.9	476	0.027	34.4	77.6
7/22/2023 10:52	14.9	23.2	474	0.028	34.4	77.9
7/22/2023 10:53	15.1	22.9	477	0.033	34.5	77.9
7/22/2023 10:54	15	22.2	481	0.03	34.6	77.1
7/22/2023 10:55	15.1	22.1	481	0.031	34.7	77.4
7/22/2023 10:56	14.7	21.9	479	0.028	34.8	76.9
7/22/2023 10:57	14.2	21.4	478	0.022	34.7	76.6
7/22/2023 10:58	14	21.8	479	0.026	34.7	76.7
7/22/2023 10:59	14.9	23.3	482	0.028	34.8	76.4
7/22/2023 11:00	15	23.5	481	0.031	34.8	77
7/22/2023 11:01	16.1	24.6	482	0.032	34.8	76.6
7/22/2023 11:02	14.7	22.3	480	0.022	34.8	75.8
7/22/2023 11:03	13.9	22.1	481	0.024	34.8	75.7
7/22/2023 11:04	14.8	23.9	480	0.025	34.8	76.3
7/22/2023 11:05	15.8	25.4	485	0.03	34.9	76.4
7/22/2023 11:06	13.3	19.9	485	0.024	35	75.4
7/22/2023 11:07	14.1	22	484	0.027	35	76.1
7/22/2023 11:08	13.1	19.5	482	0.026	35	76
7/22/2023 11:09	12.8	18.9	481	0.025	35	76
7/22/2023 11:10	12.6	19.2	481	0.021	35	75.7
7/22/2023 11:11	14.2	21.1	481	0.022	35.1	75.2
7/22/2023 11:12	13.4	19.7	482	0.022	35.1	75.2
7/22/2023 11:13	14.4	21.7	484	0.027	35.1	75.9
7/22/2023 11:14	13.5	20.4	483	0.025	35.2	75.6
7/22/2023 11:15	13.3	20.3	488	0.024	35.2	75
7/22/2023 11:16	14.2	21.2	489	0.021	35.3	74.6
7/22/2023 11:17	13.9	21.4	487	0.017	35.3	74.3
7/22/2023 11:18	14.4	21.8	487	0.024	35.3	74.7
7/22/2023 11:19	13.9	20.6	486	0.025	35.3	74.7
7/22/2023 11:20	13.5	20.6	481	0.027	35.4	74.7
7/22/2023 11:21	14.1	22.3	481	0.035	35.5	74.4
7/22/2023 11:22	14	19.8	480	0.021	35.4	74.3
7/22/2023 11:23	14.9	21.3	480	0.022	35.4	74.3
7/22/2023 11:24	13.4	20.9	482	0.028	35.4	74.5
7/22/2023 11:25	14.9	21.8	482	0.02	35.4	74.7
7/22/2023 11:26	15.2	23.3	489	0.023	35.5	74.9
7/22/2023 11:27	15.9	24.3	498	0.026	35.5	75.2
7/22/2023 11:28	15.4	24.1	499	0.028	35.5	74.7
7/22/2023 11:29	15.2	23.6	493	0.023	35.5	74.7
7/22/2023 11:30	14.1	22.4	489	0.026	35.5	75.3
7/22/2023 11:31	12.9	19	489	0.028	35.5	75.5
7/22/2023 11:32	16.6	24.5	488	0.028	35.5	75.8
7/22/2023 11:33	16.3	25.4	489	0.027	35.6	75.8
7/22/2023 11:34	13.7	21	489	0.025	35.6	75.9
7/22/2023 11:35	14.5	21.9	490	0.031	35.6	75.8
7/22/2023 11:36	12.9	18.7	489	0.029	35.7	76.
7/22/2023 11:37	13.6	21.1	486	0.029	35.6	75.[illegible]
7/22/2023 11:38	13.6	19.2	486	0.026	35.7	74.[illegible]
7/22/2023 11:39	12.7	19.7	484	0.019	35.7	74.[illegible]
7/22/2023 11:40	13.2	20.5	483	0.022	35.8	73.[illegible]
7/22/2023 11:41	11.7	18.3	483	0.02	35.8	73.[illegible]
7/22/2023 11:42	13.2	18.8	483	0.022	35.8	73.[illegible]
7/22/2023 11:43	33.6	37.7	481	0.021	35.8	74.
7/22/2023 11:44	64.8	71.1	482	0.025	35.8	74.[illegible]
7/22/2023 11:45	101.9	108.3	483	0.03	35.8	74.[illegible]
7/22/2023 11:46	109.7	115	483	0.027	35.9	74.[illegible]
7/22/2023 11:47	134.5	141.6	483	0.024	35.9	74.[illegible]
7/22/2023 11:48	123.2	129.6	483	0.025	35.9	73.[illegible]
7/22/2023 11:49	132	141.7	482	0.031	36	73.[illegible]
7/22/2023 11:50	101.5	109.5	482	0.025	36	73.[illegible]
7/22/2023 11:51	130.5	135.5	482	0.021	36	73.[illegible]
7/22/2023 11:52	295.5	304.7	481	0.028	36.1	74.[illegible]
7/22/2023 11:53	242.1	247.4	481	0.021	36.1	73.[illegible]
7/22/2023 11:54	166.6	173.7	482	0.014	36.1	72.[illegible]
7/22/2023 11:55	126.4	133.1	482	0.014	36.1	71.8
7/22/2023 11:56	109	114.7	483	0.018	36.1	71.5
7/22/2023 11:57	96.4	105.4	483	0.015	36.1	71[illegible]
7/22/2023 11:58	80.9	87	484	0.022	36.2	70.[illegible]
7/22/2023 11:59	69.1	75.6	484	0.018	36.2	69.[illegible]
7/22/2023 12:00	65.4	71	483	0.016	36.1	70.[illegible]
7/22/2023 12:01	64.3	69.4	483	0.014	36.1	70.[illegible]
7/22/2023 12:02	66.8	73.7	483	0.02	36.1	70.[illegible]
7/22/2023 12:03	67	73.6	483	0.023	36	71.6
7/22/2023 12:04	67.4	72.6	483	0.025	36	71.9
7/22/2023 12:05	66.4	74	486	0.022	36	71.6
7/22/2023 12:06	59.3	66.2	489	0.022	36	71.4
7/22/2023 12:07	55.4	64.3	488	0.025	36.1	71.1
7/22/2023 12:08	41	50.7	487	0.021	36.1	71.2
7/22/2023 12:09	21.5	30.9	488	0.021	36.1	71.6
7/22/2023 12:10	13.6	20.6	488	0.024	36.2	72
7/22/2023 12:11	12.4	18.8	486	0.025	36.2	72.2

7/22/2023 14:08	11.3	17.6	493	0.007	36.9	68.4
7/22/2023 14:09	11.5	17.5	489	0.013	36.9	68.6
7/22/2023 14:10	11.6	17.6	487	0.013	36.9	68
7/22/2023 14:11	10.8	16.8	490	0.01	36.9	68.3
7/22/2023 14:12	10.8	16.3	492	0.015	36.8	68.4
7/22/2023 14:13	11.1	17.4	492	0.01	36.9	68.1
7/22/2023 14:14	10	14.8	491	0.013	36.8	68.6
7/22/2023 14:15	11.7	18.2	491	0.016	36.7	69.1
7/22/2023 14:16	11.1	17.3	490	0.015	36.8	68.8
7/22/2023 14:17	11.4	17.3	488	0.007	36.8	68.3
7/22/2023 14:18	11.2	17.3	489	0.016	36.8	68.8
7/22/2023 14:19	10.9	15.3	488	0.009	36.8	68.1
7/22/2023 14:20	10.2	15.2	487	0.009	36.8	68.1
7/22/2023 14:21	11.3	17.1	486	0.011	36.8	67
7/22/2023 14:22	11.6	17.1	486	0.004	36.8	67.1
7/22/2023 14:23	10.8	16.5	485	0.012	36.8	67.7
7/22/2023 14:24	10.9	16.3	483	0.013	36.8	68.1
7/22/2023 14:25	11.3	17.3	484	0.018	36.7	68.6
7/22/2023 14:26	11.6	17	485	0.018	36.8	68.8
7/22/2023 14:27	9.2	13.4	493	0.021	36.9	69.5
7/22/2023 14:28	10.1	16.2	497	0.011	36.9	67.8
7/22/2023 14:29	11.4	17.4	491	0.011	36.9	68.3
7/22/2023 14:30	10.4	15.6	491	0.012	36.9	68.8
7/22/2023 14:31	10.6	15.6	491	0.012	37	68.1
7/22/2023 14:32	10.7	16.7	488	0.013	36.9	68.4
7/22/2023 14:33	12.3	18.2	495	0.017	37	68.7
7/22/2023 14:34	15.5	23.9	496	0.017	37	68.6
7/22/2023 14:35	11.2	17.2	494	0.01	37.1	68.5
7/22/2023 14:36	11.9	18.9	492	0.015	37.1	68.7
7/22/2023 14:37	12	19	489	0.015	37.1	68.6
7/22/2023 14:38	10.7	16.3	489	0.016	37.1	68.8
7/22/2023 14:39	10.8	16.9	489	0.016	37.1	68.9
7/22/2023 14:40	10.5	15.9	487	0.013	37.1	68.2
7/22/2023 14:41	10.2	14.9	485	0.001	37.1	67.2
7/22/2023 14:42	10.1	15.7	484	0.009	37.1	67.7
7/22/2023 14:43	10.9	15.4	484	0.006	37.1	66.8
7/22/2023 14:44	11.1	16.2	484	0.01	37.2	67.1
7/22/2023 14:45	11.2	17.1	486	0.012	37.1	67.5
7/22/2023 14:46	12.3	18.4	485	0.013	37.2	67.2
7/22/2023 14:47	11.3	16.9	485	0.004	37.1	67
7/22/2023 14:48	12.3	19.6	484	0.011	37.1	66.7
7/22/2023 14:49	11.1	16.1	486	0.018	37.2	67.9
7/22/2023 14:50	9.8	14.4	486	0.015	37.2	67.6
7/22/2023 14:51	11.7	17.2	485	0.018	37.1	68.4
7/22/2023 14:52	11.7	17.8	485	0.016	37.2	68.3
7/22/2023 14:53	11.3	17.8	483	0.014	37.2	68.5
7/22/2023 14:54	11.6	17.6	484	0.018	37.2	68.8
7/22/2023 14:55	12.2	19.6	485	0.019	37.2	69.2
7/22/2023 14:56	11.8	18.7	485	0.012	37.3	68.1
7/22/2023 14:57	12.6	18.7	486	0.011	37.3	67.7
7/22/2023 14:58	11.6	17.5	485	0.01	37.3	67.7
7/22/2023 14:59	13.1	20.2	485	0.011	37.3	67.9
7/22/2023 15:00	11.5	17.6	485	0.017	37.3	68.6
7/22/2023 15:01	11.3	17.1	484	0.019	37.3	68.9
7/22/2023 15:02	12.9	19.8	486	0.011	37.3	68.1
7/22/2023 15:03	11.5	16.6	487	0.009	37.4	67.4
7/22/2023 15:04	11.3	18	487	0.009	37.4	67.6
7/22/2023 15:05	12.9	19.5	486	0.01	37.4	67.8

7/22/2023 15:06	12.6	19	486	0.004	37.4	67.2
7/22/2023 15:07	11.5	17.8	486	0.006	37.4	66.9
7/22/2023 15:08	10.5	16.7	487	0.009	37.4	67.2
7/22/2023 15:09	12.3	18	500	0.009	37.4	67.3
7/22/2023 15:10	10.9	15.9	519	0.016	37.4	67.5
7/22/2023 15:11	12.2	19.9	526	0.021	37.4	68.4
7/22/2023 15:12	12.2	19	510	0.018	37.5	68.5
7/22/2023 15:13	13.7	21.1	504	0.016	37.5	67.9
7/22/2023 15:14	12.2	18.6	499	0.008	37.5	66.9
7/22/2023 15:15	13	19.9	494	0.005	37.5	65.6
7/22/2023 15:16	11.3	16.4	491	0.001	37.5	65.7
7/22/2023 15:17	11.7	17.9	500	0.009	37.5	66.1
7/22/2023 15:18	10.5	14.7	516	0.013	37.5	66.6
7/22/2023 15:19	11.1	17.2	523	0.015	37.5	66.3
7/22/2023 15:20	10.8	16.4	522	0.014	37.5	66.4
7/22/2023 15:21	19.3	28.8	514	0.013	37.5	66.4
7/22/2023 15:22	15.9	23	503	0.01	37.5	66.8
7/22/2023 15:23	12.2	17.9	499	0.009	37.5	66.4
7/22/2023 15:24	11.2	16	493	0.005	37.4	66.2
7/22/2023 15:25	11.3	16.9	493	0.016	37.4	67.5
7/22/2023 15:26	12.4	18.9	490	0.01	37.4	66.9
7/22/2023 15:27	12.8	19.5	489	0.014	37.4	67.3
7/22/2023 15:28	12.6	18.4	492	0.018	37.5	68.4
7/22/2023 15:29	14.8	23	492	0.019	37.4	68.4
7/22/2023 15:30	12.1	17.8	491	0.012	37.5	67.5
7/22/2023 15:31	13.3	20.1	491	0.005	37.5	66.8
7/22/2023 15:32	12.8	19.5	488	0.011	37.4	67.3
7/22/2023 15:33	11.8	17.6	488	0.011	37.5	67.2
7/22/2023 15:34	12.9	19.1	487	0.003	37.5	66.8
7/22/2023 15:35	12.6	18.9	488	0.005	37.5	66.4
7/22/2023 15:36	12.2	17.6	488	0.01	37.5	66.6
7/22/2023 15:37	11.5	17.4	490	0.014	37.5	67
7/22/2023 15:38	13.7	20.1	491	0.016	37.4	67.8
7/22/2023 15:39	13.1	21	488	0.016	37.5	67.9
7/22/2023 15:40	29.8	51.5	487	0.016	37.5	67.4
7/22/2023 15:41	17.2	25.9	485	0.003	37.6	66.6
7/22/2023 15:42	13.5	20.7	490	0.012	37.5	67.4
7/22/2023 15:43	13.6	21.1	493	0.015	37.5	66.1
7/22/2023 15:44	12.4	18.4	494	0.014	37.5	66.7
7/22/2023 15:45	29.1	46.1	492	0.011	37.5	66.8
7/22/2023 15:46	23.2	36.6	495	0.014	37.5	66.9
7/22/2023 15:47	14.9	21.7	490	0.007	37.5	66.5
7/22/2023 15:48	15.3	24	490	0.013	37.5	67.1
7/22/2023 15:49	14.4	22.2	493	0.009	37.5	67.1
7/22/2023 15:50	20	31.8	499	0.016	37.5	67.2
7/22/2023 15:51	13.2	19.1	495	0.005	37.5	66.2
7/22/2023 15:52	12.2	18	494	0.006	37.5	65.9
7/22/2023 15:53	12.2	18.5	493	0.003	37.5	65.9
7/22/2023 15:54	12.2	17.8	489	0.011	37.5	66.4
7/22/2023 15:55	12.4	19.4	487	0.01	37.5	66.5
7/22/2023 15:56	11.6	17.7	487	0.007	37.4	66.6
7/22/2023 15:57	12.2	18.6	487	0.011	37.5	66.6
7/22/2023 15:58	12.2	18.4	486	0.012	37.4	66.5
7/22/2023 15:59	12.7	19.8	486	0.015	37.5	66.7
7/22/2023 16:00	13	18.3	486	0.011	37.4	66.1
7/22/2023 16:01	13.5	20.8	488	0.016	37.4	66.8
7/22/2023 16:02	14.1	21	493	0.019	37.5	67.3
7/22/2023 16:03	14.1	21.4	500	0.018	37.5	67.5

अनुसूची १०:

विज्ञहरूको स्वघोषणा पत्र

वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययनमा संलग्न अध्ययन टोली सदस्यको स्वःघोषणा

आयोजना/ प्रतिवेदनको मुख्य शिर्षक	होटल रोयल रिक्रिएशन नेपालको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन
प्रस्तावकको नाम	रोयल रिक्रिएशन नेपाल प्रा.लि.
प्रस्तावकको ठेगाना	मेचीनगर नगरपालिका वडा नं. १०, धुलाबारी, झापा जिल्ला, प्रदेश नं. १
प्रस्तावको ठेगाना	मेचीनगर नगरपालिका वडा नं. १४, पाथीभराटोल, झापा जिल्ला, प्रदेश नं. १
फोन नं.	०२३-५४५१९३
इमेल	pmittal1970@gmail.com

हामी निम्न घोषणा गर्दछु:

- हामी यस आयोजनाको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कनको प्रतिवेदनमा संलग्न छौं ।
- हामीले यस अध्ययन स्वीकार्य अध्ययन विधि प्रयोग गरी तयार गरेका छौं ।
- यस प्रतिवेदनमा समावेश गरिएका विवरणहरू सत्य र सही रहेका छन् ।
- हामीले यस प्रतिवेदनमा समावेश भौतिक, जैविक, सामाजिक तथा आर्थिक वातावरणका विवरण तथा सामग्रीको अध्ययन र जाँच गरेका छौं ।
- हामी संलग्न यस आयोजनाको वातावरणीय अध्ययनसँग सम्बन्धित प्रतिवेदनमा समावेश कुनै पनि भ्रामक जानकारी वा विवरणको हामी नैतिक वा कानुनी जवाफदेहीता वहन गर्दछौं ।
- माथि बुँदा नं. १ मा उल्लिखित अध्ययन कार्यको सिलसिलामा प्रस्तावित आयोजना क्षेत्रमा मिति वि.सं.२०८०/०४/०२ देखि वि.सं.२०८०/०४/०७ सम्म हामी स्वयम् उपस्थित भै तथ्याङ्क सङ्कलन गरेको घोषणा गर्दछौं ।
- यो अध्ययन प्रतिवेदनमा बौद्धिक चोरी लगायतका कार्यको जिम्मेवारी वहन गर्दछौं ।

नाम	पद	हस्ताक्षर
डा. माधव गिरी	टोली नेता	
तुल्सी गिरी	समाजशास्त्री	
प्रज्वल किजु	स्ट्रक्चरल ईन्जिनियर	
सुजन श्रेष्ठ	जैविक विविधता विज्ञ	
नमुना कंडेल	वातावरण विज्ञ	
सुरज क्षेत्री	वातावरण अधिकृत	

परामर्शदाता संस्थाको छापः

मितिः वि.सं. २०८० असोज २१

Sustainable Ventures P. Ltd.

CURRICULUM VITAE

Name: **Madhav Giri, PhD**

Address: Devchuli – 11,Nawalparasi

Contact: E-madhavgirinp@gmail.com M- +9779851190726

Profession: **Climate Change Expert/ Environment Expert**

Date of Birth: 07May 1981

Nationality: Nepali

Membership in Professional Societies:

- Editorial Board Member, International Journal of Environment (IJE), Partnership for Sustainable Development – Nepal
- Board Member, Center for Rural Self-help Development and Promotion
- Co-Editor, Bal Srijana National Monthly Magazine

Education:

- PhD on Climate Change Adaptation and Vulnerability, Department of Environment and Territory, University of Politechnico di Torino, Turin, Italy, March 2015
- Masters in Arts in Anthropology, Tribhuvan University, 2009
- Masters in Environment Science, Tribhuvan University, 2007

Employment Record:

From November, 2015	:	**Ongoing**
Employer	:	Prakriti Consult Pvt. Ltd.
Position Held and Description of Duties	:	Managing Director, responsible for management of the consulting firm including the business promotion activities, project management and reporting.
Key Accomplishments	:	Environmental Impact Assessment (EIA) and Initial Environmental Examination (IEE) of following projects as a Team Leader:
EIA and IEE Experiences	:	**16 EIA and 100 IEE**
From February, 2016	:	**January, 2017**
Employer	:	UNEP – Nairobi, UNESCO and World Meteorological Organization (WMO)
Position Held and Description of Duties	:	Research fellow, Visiting fellow in International Centre for Climate Change and Development (ICCCAD), Dhaka and involved in climate change based projects, participate in UNEP Conference in Rotterdam, The Netherlands and doing research under the Mentorship of Dr. SaleemulHuq.

CURRICULUM VITAE

Name	:	Tulsi Giri
Date of birth	:	29April 1972
Nationality	:	Nepali
Permanent Address	:	Chandra Giri – 20, Kathmandu
Mailing Address	:	E-mail: ktulsigiri@gmail.com Tel. +977-1-5130017 (R); Mobile: +977-9851158351
Affiliation	:	**Sociologist, Prakriti Consult Pvt. Ltd.**

Education:

Year	Degree Obtained	College/university
2014	M.A. (Sociology)	Tribhuvan University, Nepal
2000	B.A. (Economics)	Tribhuvan University, Nepal

Employment Record:

I have been working as a socio – economy expert at Prakriti Consult Pvt. Ltd. since September 2014 as a full time staff. Major projects I worked as a Socio-economic expert in Prakriti Consult are as follows:

EIA Experiences

S.No.	EIA	Client
1	EIA study of Hotel Crowne Imperial, Rabi Bhawan, Kathmandu	Orchid Holdings Pvt. Ltd., Kathmandu
2	EIA study of The Zinc Kathmandu Hotel, Jhamsikhel, Lalitpur	CG Holdings Pvt. Ltd, Kathmandu
3	EIA study of Hotel Mechi Crown, Jhapa	Vegas City Entertainment Pvt. Ltd, Kathmandu
4	EIA Study of Hongshi Shivam Cement Access Road, Nawalparasi – Palpa	Hongshi Shivam Cement Pvt. Ltd.
5	EIA Study of Cooperative Market Building, Bharatpur, Chitwan	National Cooperative Development Board
6	EIA Study of Hongshi Shivam Cement, Nawalparasi	Hongshi Shivam Cement Pvt. Ltd.

20	IEE study of Hotel Diyalo, Birgunj, Parsha	Hotel Diyalo (P) Ltd.
21	IEE study of Himal Water Park and Village Hotel, Birgunj, Parsha	Himal Water Park and Village Hotel (P) Ltd.
22	IEE study of Tea Garden Resort, Karmaiya, Sarlahi	Tea Garden Resort Pvt. Ltd.
23	IEE Study of Fish-Tail Lodge, Pokhara	Nepal Hotels Pvt. Ltd.
24	IEE Study of Hotel Da Flamingo, Jogikuti, Butwal	Hotel Da Flamingo Pvt. Ltd.
25	IEE Study of Bhangeri Durbar Resort, Nagakot	Bhangeri Durbar Resort Pvt. Ltd.
26	IEE Study of Dreamland Gold Resort, Manigram, Rupandehi	Dreamland Gold Resort Pvt. Ltd.
27	IEE Study of The Metropolitan Hotel, Sukedhara, Kathmandu	The Metropolitan Hotel Pvt. Ltd., Kathmandu
28	IEE Study of Tibet Guest House, Thamel, Kathmandu	Tibet Guest House Pvt. Ltd.
29	IEE Study of Grand Hotel, Tahachal, Kathmandu	Grand Hotel Pvt. Ltd., Kathmandu
30	IEE Study of Royal Mustang Resort, Lo-manthang, Mustang	Royal Mustang Resort Pvt. Ltd.

Certification:

I, the undersigned, certify that to the best of my knowledge and belief, this CV correctly describes myself, my qualifications, and my experience. I understand that any misstatement described herein may lead to my disqualification or dismissal, if engaged.

Mr. Tulsi Giri

Er. Prajwal Kiju
Khanla-11, Bhaktapur, Nepal
NEC No: 11067 Civil "A"
Contact: 9849902523
E-mail: prajwalkiju@gmail.com

ENGINEERING PROFESSIONAL

Seeking a challenging and rewarding opportunity in the Engineering field with an organization of repute which recognizes my true potential and effectively utilizes my excellent analytical and technical skills.

PROFILE

- An effective leader with proven ability to build strong customer and personnel relations and well-developed leadership qualities. Highly motivated, positive and goal-oriented, with a high degree of flexibility, resourcefulness and commitment to work.
- An effective team player with exceptional planning and execution skills coupled with a systematic approach and quick adaptability.
- Multi-task, perform under pressure and meet deadlines. Good communication skills, verbal as well as written coupled with presentation skills with the ability to perform above expectations.

EDUCATIONAL CREDENTIALS

M.E. in Earthquake Engineering, 2019
P.U, Khowpa Engineering College, Bhaktapur, Nepal

B.E. in Civil Engineering, 2014
T.U, Khowpa College of Engineering, Bhaktapur, Nepal

Intermediate, 2010
HSEB, Bageswori Higher Secondary School, Nepal

SLC, 2008
Nepal Board, Bright Star English School, Bhaktapur, Nepal

IT SKILLS

SAP2000	Excellent
ETABS	Excellent
STAAD Pro	Good
SAFE	Excellent
IDEA Static	Good
RAM Connection	Excellent
Auto CAD	Excellent

Sustainable Ventures Pvt. Ltd.

: To coordinate with the Design consultants, PMC and contractors and discuss on design issues, work execution problem and come with best solution that will least affect the time period of Project.
: To supervise the finishing works of the building, communicate, organise and follow up different contractors and vendors
: To check and approve the quality of works like Sprinkler System, False Ceiling, Furniture finishing, Painting, Smoke Detector etc.

Period : Jan 2017 – April 2019

4. Name of Company: Sanima Hydro Private Limited
Job Title : Design Engineer
Location :Dumbarahi, Kathamandu
Responsibilities : Structure analysis and Design of Hydropower Components
: Preparation of Structure Drawings of hydropower Components
: Preparation of Bar Bending Schedule
: Preparation of Cost Estimate of the Project

Period : June 2015 – Dec 2016

5. Name of Company: Shrestha Consultancy.
Job Title : Civil Engineer
Location : Ekantakuna
Responsibilities : Preparation of Detail Estimate and Design of building using Autocad, SAP, Office Packages etc
: Frequent Visit to site, calculation and report writing for valuation of Property
: Carrying out survey works for road, water supply, irrigation etc

Period : May 2014- May 2015

PERSONAL DETAIL

Name	:	Prajwal Kiju
Date of Birth	:	29th November 1991
Father's Name	:	Kumar Kiju
Gender	:	Male
Nationality	:	Nepali
Marital Status	:	Unmarried
Languages known	:	Newari, English, Nepali & Hindi
Permanent Address	:	Khanla- 11, Bhaktapur, Nepal
Hobby	:	Travelling, Playing Football, Listening Music, Reading Novels

Agricultural Market

- Agricultural Market at Gongabu, Nepal
- Agricultural Market at Mangalbazar, Kathamandu
- Agricultural Market at Bhaktapur, Nepal
- Agricultural Market at Dhading, Nepal
- Agricultural Market at Kathmandu

Stadium

- Analysis and Design of Football Stadium at Charikot, Dolakha
- Analysis and Design of Indrawati Stadium (Steel Structure)
- Analysis and Design of Football Stadium at Dhading , Nepal
- Analysis and Design of Football Stadium at Jwalamukhi Stadium
- Analysis and Design of Football Stadium at Kavrepalachwok, Nepal
- Analysis and design of Covered hall at Dolakha, Nepal

View Tower

- View tower at Dhading
- View tower at Dolakha
- Clock Tower at Jhapa

Elevated Over Head Water Tank

- Structural analysis and design of Elevated Tank 150 m^3 at Morang.
- Structural analysis and design of Elevated Tank 450 m^3 at Butwal.
- Structural analysis and design of Elevated Tank 450 m^3 at Dolakha
- Structural analysis and design of Elevated Tank 150 m^3 at Dhading

Site Supervision Detail:

- Site Supervision at Hilltake Resort.
- Site Supervision at Sugam housing.
- Site Supervision at Harihar Housing.
- Site Supervision at Benighat Municipality
- Site Supervision of Nepal police Building, Panauti
- Site Supervision at Meghauli Resort.
- Site Supervision of Metal Structure at Supreme Court
- Site Supervision of stadium at Dolakha
- Site Supervision of Residential and Commercial Buildings

Sustainable Ventures Pvt. Ltd.

Curriculum vitae

Shrestha Sujan

Chode tole-5, Madhyapur Thimi Municipality, Bhaktapur, Nepal

+977 9841042990 (mobile), +977 015093550(home)

shressuj@gmail.com

Date of birth: 2047-03-09 B.S.

Education

Completed Year	Institution/University/Address	Degree Achieved	Specialized Subject
2076 B.S	Central Department of Botany/Tribhuvan University/Nepal	M.Sc.	**Bio-diversity,** Environment Management
2071 B.S	Tri-Chandra Multiple Campus/ Tribhuvan University/Kathmandu,Nepal	B.Sc.	**Environment,** Botany, Chemistry
2066 B.S	Campion Academy/Higher Secondary Board-Nepal	Diploma	**Biology,** Physics, Chemistry, Math

Working Experiences

- Worked at **Seabird International College** as Science Lab Assistant for 2 years. (2013-2014)
- Volunteer in ECI **Environment Conservation Initiative.** (Solid Waste Management Program,2015)
- Volunteer at **Wildlife Conservation Nepal (WCN)** for 3 months. (2015)
- Experience of teaching at **Pioneers Higher Secondary School** at Syangja as Biology teacherfor 2 years. (2017-2019)
- Worked as Program Assistant at **Conservation Developmental Foundation** from 2018-2020.
- Currently working at **Nature Research House Pvt. Ltd.** as Program Officer.

Research Experiences

Involvement Date	Designation
July 2021-August 2021	**Position:** Biodiversity Expert **Organization:** Prakriti Consult, Baneshwor ***Project Title:*** *IEE of Kakarhawa Bridge,Ghadawa,Dang* and *IEE of Surahi Bridge,Shivaraj, Kapilvastu*

CURRICULUM VITAE

NAMUNA KANDEL

Date of Birth:	24th March, 1996	**Permanent Address:**	Kawasoti Municipality, Ward No. 08, Nawalparasi, Gandaki Province, Nepal
Citizenship:	Nepalese	**Mobile No.:**	+ 977 9867163677
Languages:	Nepali-native English-fluent	**E-mail:**	kandel.namuna2@gmail.com

EDUCATIONAL BACKGROUND

Degree	University/Institution	Discipline
M.SC. (2022 A.D)	Central Department of Environmental Science (CDES), Tribhuvan University, Nepal	Environmental Science
B.Sc. (2018 A.D)	Amrit Campus, Tribhuvan University, Kathmandu, Nepal	Environmental Science
Intermediate (2012 A.D)	Namuna Science College, Gaindakot Nawalparasi	Science
SLC (2011 A.D)	Noble Academy, Kawasoti, Nawalparasi	-

KEY QUALIFICATIONS

Field of Specialization	Environmental Impact Assessment Climate Change Urbanization Freshwater Ecosystem Environmental Policy
Software Knowledge	ArcGIS, R, DIPS, and MS Office

AWARD

Awarded as 'Best Presenter" in Geo-Science Exhibition-2073

Sustainable Ventures P. Ltd.

CURRICULUM VITAE

Name	:	Suraj Chhetri
Date of birth	:	12 May 1995
Nationality	:	Nepali
Permanent Address	:	Kawasoti – 13, Nawalparasi
Mailing Address	:	E-mail: suraj@prakriticonsult.com.np Mobile: +977-9851342124
Affiliation	:	**Prakriti Consult Pvt. Ltd.**

Education:

Year	Degree Obtained	College/university
2020	B.Sc. Environmental Science	Trichandra Multiple Campus, Tribhuvan University
2013	+2 in Science	Nepal Mega College, HSEB
2011	SLC	Siddhartha Boarding Secondary School, Government of Nepal

Employment Record:

I have been working as a field coordinator at Prakriti Consult Pvt. Ltd. since September 2014 as a full time staff. Major projects I worked as a field coordinator in Prakriti Consult are as follows:

EIA Experiences

S.No.	EIA	Client
1	EIA study of Hotel Crowne Imperial, Rabi Bhawan, Kathmandu	Orchid Holdings Pvt. Ltd., Kathmandu
2	EIA study of The Zinc Kathmandu Hotel, Jhamsikhel, Lalitpur	CG Holdings Pvt. Ltd, Kathmandu
3	EIA study of Hotel Mechi Crown, Jhapa	Vegas City Entertainment Pvt. Ltd, Kathmandu
4	EIA Study of Hongshi Shivam Cement Access Road, Nawalparasi – Palpa	Hongshi Shivam Cement Pvt. Ltd.
5	EIA Study of Cooperative Market Building, Bharatpur, Chitwan	National Cooperative Development Board
6	EIA Study of Hongshi Shivam Cement, Nawalparasi	Hongshi Shivam Cement Pvt. Ltd.

IEE Experiences

S.No.	EIA	Client
1	IEE study of Hotel Ambassador, Kathmandu	Hotel Ambassador Pvt. Ltd, Kathmandu
2	IEE study of Hotel Club Himalaya, Nagarkot	Club Himalaya Pvt. Ltd.
3	IEE study of Summit Hotel, Kupondol, Lalitpur	R & R Hotels and Resorts Pvt. Ltd.
4	IEE study of Hotel Mystic Mountain, Nagarkot	Hotel Mystic Mountain Pvt. Ltd.
5	IEE study of Kantipur Temple House, Thamel	Kantipur Temple House Pvt. Ltd.
6	IEE study of Kantipur Village Hotel, Thamel, Kathmandu	Kantipur Village Hotel Pvt. Ltd.
7	IEE Study of Hotel Roka (previously Hotel Gangzong), Lazimpat, Kathmandu	Hotel Roka Pvt. Ltd.
8	IEE study of Tayo Eco Resort, Nagarkot	Tayo Eco Resort Pvt. Ltd.
9	IEE study of Friend's Farm Hotel, Nagarkot	Friend's Farm Pvt. Ltd.
10	IEE study of Shangrila Village Resort, Pokhara	Shangrila Village Resort Pvt. Ltd.
11	IEE Study of Shangrila Resort, Begnas, Pokhara	Begnas Resort Pvt. Ltd.
12	IEE study of Tiger Tops Tharu Lodge, Nawalparasi	Tharu Village Resort Pvt. Ltd.
13	IEE study of Annapurna Jagatpur Lodge, Chitwan	Annapurna Jagatpur Lodge Pvt. Ltd, Kathmandu
14	IEE study of Hotel Maruni, Sanctuary Lodge, Sauraha, Chitwan	Hotel Maruni Pvt. Ltd.
15	IEE study of CG Landmark, Bharatpur, Chitwan	CG Holdings Pvt. Ltd.
16	IEE study of Hotel Grand Prince, Birtamod, Jhapa	Hotel Grand Prince Pvt. Ltd.
17	IEE study of Hotel Dwarika Inn, Birtamod, Jhapa	Hotel Dwarika Inn Pvt. Ltd.
18	IEE study of Hotel mala Inn, Dang	Hotel Mala Inn Pvt. Ltd.
19	IEE study of Gautam Buddha Airport Hotel, Siddhartha Nagar, Rupandehi	Gautam Buddha Airport Hotel Pvt. Ltd.

Sustainable Ventures P. Ltd.

20	IEE study of Hotel Diyalo, Birgunj, Parsha	Hotel Diyalo (P) Ltd.
21	IEE study of Himal Water Park and Village Hotel, Birgunj, Parsha	Himal Water Park and Village Hotel (P) Ltd.
22	IEE study of Tea Garden Resort, Karmaiya, Sarlahi	Tea Garden Resort Pvt. Ltd.
23	IEE Study of Fish-Tail Lodge, Pokhara	Nepal Hotels Pvt. Ltd.
24	IEE Study of Hotel Da Flamingo, Jogikuti, Butwal	Hotel Da Flamingo Pvt. Ltd.
25	IEE Study of Bhangeri Durbar Resort, Nagakot	Bhangeri Durbar Resort Pvt. Ltd.
26	IEE Study of Dreamland Gold Resort, Manigram, Rupandehi	Dreamland Gold Resort Pvt. Ltd.
27	IEE Study of The Metropolitan Hotel, Sukedhara, Kathmandu	The Metropolitan Hotel Pvt. Ltd., Kathmandu
28	IEE Study of Tibet Guest House, Thamel, Kathmandu	Tibet Guest House Pvt. Ltd.
29	IEE Study of Grand Hotel, Tahachal, Kathmandu	Grand Hotel Pvt. Ltd., Kathmandu
30	IEE Study of Royal Mustang Resort, Lo-manthang, Mustang	Royal Mustang Resort Pvt. Ltd.

Certification:

I, the undersigned, certify that to the best of my knowledge and belief, this CV correctly describes myself, my qualifications, and my experience. I understand that any misstatement described herein may lead to my disqualification or dismissal, if engaged.

Mr. Suraj Chhetri
Date: 1st March 2023